

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Магістерські студії

Випуск 6

2025

Редколегія випуску:

Єсипенко Н.Г. (Чернівці), доктор філологічних наук, професор (головний редактор),
Колесник О.С. (Київ), доктор філологічних наук, професор,
Грижак Л.М. (Чернівці), кандидат філологічних наук, доцент,
Соловйова О.В. (Чернівці), кандидат філологічних наук, доцент,
Шиба А.В. (Чернівці), кандидат педагогічних наук, доцент,
Батринчук З.Р. (Чернівці), кандидат філологічних наук (відп. секретар).

Науковий онлайн збірник «МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ» започатковано при кафедрі англійської мови факультету іноземних мов ЧНУ імені Юрія Федьковича для оприлюднення та апробації наукових досліджень студентів першого і другого рівнів вищої освіти спеціальностей 035 «Філологія» та 014 «Середня освіта» та для оприлюднення результатів діяльності наукових гуртків студентів, що функціонують при кафедрі англійської мови (затверджено на засіданні кафедри англійської мови № 12 від 20 грудня 2020 року).

Адреса редколегії випуску (“Магістерські студії”):
Кафедра англійської мови, факультет іноземних мов
вул. Садова 5, корпус 19, а. 215, 58000 Чернівці, Україна

© Чернівецький університет, 2025

Науковий керівник - к.ф.н., асист. Батринчук З.Р.

**AMERICAN FILM DISCOURSE AND ITS SPECIFICITY:
A DESCRIPTIVE ANALYSIS OF COMMUNICATIVE
STRATEGIES IN THE 8TH SEASON OF THE SERIES
“HOUSE M.D.”**

Анотація. Стаття присвячена дослідженню мовних елементів та комунікативних стратегій у 8-му сезоні серіалу “House M.D.”. Зокрема, проаналізовано діалоги персонажів із використанням якісних методів. Результати показують, що мова формує характер і соціальну динаміку, доповнює сюжет і має вагомe значення для медіа, дискурсології, а також практики медичної комунікації.

Ключові слова: *комунікативна лінгвістика, прагматика, дискурсологія, американський кінодискурс, House M.D.*

Summary. The portrayal of medical professionals in television has long been a subject of academic interest, with particular focus on the language and communicative usage in these depictions. Therefore, this study aims to analyze the American film discourse within the TV series House M.D., specifically focusing on the 8th season. In particular, the purpose is to explore how communicative strategies and language elements are employed to enhance character development and narrative engagement. Given the rise of TV series as a significant form of cultural expression, understanding these aspects is crucial for both media studies and the broader field of discourse studies. For this reason, the study employs a descriptive qualitative approach analysing dialogue and interactions, in the season to identify recurring patterns and techniques. The key findings highlight a notable use of various elements representing verbal communicative strategies, which play a role in character development and enrich the thematic depth. The study concludes that in the series “House M.D.” language is effectively used as a tool to reflect and shape character personalities and social dynamics, offering new insights into the intersection of discourse and narrative. Moreover, the study contributes to filling gaps in linguistics

related to communicative strategies in medical dramas and their broader implications for understanding media discourse. Finally, the practical implications of the findings suggest that the language of the series can inform not only media production but also how medical professionals are represented in popular culture. This study could be particularly beneficial for linguists, media analysts, and professionals involved in media production and medical communication.

Key words: *communicative linguistics, pragmatics, discourse studies, American film discourse, House M. D.*

Problem statement. Film discourse, a branch of discourse analysis, has become an increasingly significant focus in contemporary linguistics, highlighting the expanding role of visual content in shaping language use and perception. This type of discourse, exemplified by American films and television series, combines verbal, visual, and auditory elements, providing a multifaceted platform for exploring both linguistic and pragmatic aspects of communication, as these media have become powerful vehicles for cultural, social, and linguistic representation.

One notable area of interest is the language used in medical dramas, where specialized medical vocabulary is integrated with complex communicative strategies. In this context, *House M.D.* serves as a valuable example for analyzing the pragmatic dimension of American film discourse, attracting scholarly attention due to its unconventional protagonist and distinctive linguistic style. While previous research in media linguistics by V. Mukhammed, T. Krisanova, A. Ollomurodov, O. Gridasova has explored general aspects of film language and character development, fewer studies have specifically examined how various communicative strategies are employed throughout the *House M.D.* series, particularly focusing on its 8th season. This study addresses this gap by offering a descriptive analysis of selected episodes, concentrating on the language choices and communicative strategies employed within them.

To address this gap, the current study poses the following **research tasks**: to identify and categorize the communicative strategies used in the 8th season of *House M.D.*; to examine the influence of these strategies on the perception of the series; and to elucidate the tendencies

that can be observed.

The aim of this article is to examine the communicative strategies employed in the 8th season of *House M.D.*, focusing on how pragmatic markers shape character interactions and narrative flow. For this purpose, the study provides a detailed analysis of these communicative strategies, with an emphasis on their role in character development, narrative structure, and professional identity construction, employing a descriptive approach.

Literature Review. The film industry, despite its long-standing history of development, remains undoubtedly one of the most in-demand and continuously evolving fields. Its all-encompassing nature and dynamism result in the active formation of fundamental ideas and principles which, in turn, become cultural trends on a global scale. Acting as a catalyst for shifts in societal perspectives, cinematography emerges as one of the most powerful tools of influence.

Before proceeding to outline the features of American film discourse, which is the object of our research, it is important to provide a definition of the concept of “discourse” itself. This phenomenon has been the focus of studies by a considerable number of scholars, including J. Habermas, who defined discourse as “a type of linguistic communication determined by the critical examination of the values and norms of social life” [2]. Thus, discourse functions as a multifaceted phenomenon that combines the linguistic, sociocultural, pragmatic, and cognitive dimensions of communication.

According to A. Schneider, film discourse is “quite complex and multi-component, as it includes not only verbal but also audiovisual elements” [9]. At the same time, O. Makarevych in her article points out that film discourse is primarily defined by such features as integrity, cohesion, informativeness, communicative-pragmatic orientation, and media specificity. In addition, she notes that it is an entity “created by a collectively differentiated author for the recipient to perceive the message” [5].

Thus, film discourse is understood as a multifaceted phenomenon that combines verbal, audiovisual, and pragmatic elements of communication and realizes the intentions of a collective author through the medium of cinematography.

As F. Batsevych notes: “a communicative strategy is the optimal

realization of the speaker's intentions regarding the achievement of a specific communicative goal" [3]. The choice of communicative strategy and its list fully depend on the speech situation in which the events of the film or series take place, based on which other components (audiovisual) are later added to achieve the desired effect. Thus, we can conclude that the variety of communicative strategies used to describe film discourse, particularly American film discourse, is a combination of communicative strategies from various types of discourse, depending on the depicted speech situations.

The issue of pragmatics in film discourse remains insufficiently studied in linguistics, as there is still no established list of communicative strategies specifically for this type of discourse. For this reason, we consider it appropriate to single out from the general classifications developed by T. van Dijk and W. Kintsch the verbal strategies used to regulate speech interaction, taking into account the relevant factors, since these are directly related to film texts [8]. To ensure greater objectivity, a more detailed classification is considered, with attention focused on the effectiveness and targeted purpose of the interaction. Cooperative and confrontational types of communicative strategies are distinguished (O. Semeniuk, V. Parashchuk, O. Selivanova), each oriented toward different aspects of communication [7; 6]:

- **Cooperative strategies:** politeness, cooperation, compromise, sincerity;
- **Confrontational strategies:** aggression, discreditation, coercion, competition;

It is this classification of communicative strategies that we use in our research to further outline the features of speech acts of the characters in season 8 of the TV series "Dr. House," as it allows for a clear distinction between cooperative and confrontational models of interaction and highlights the ways in which different communicative strategies are used within this product of American film discourse.

It is also important to note that for a thorough analysis of any communicative strategies, it is essential to pay attention to their tactical composition, which in our case means considering the linguistic means that correspond to the strategies and realise them. Based on the studies about all the aforementioned types of strategies by such scholars as A. Korobko, A. Khamis, M. Salix, and M. Kamel, L. Solokhina, B. Spengler, C. Linos and T. Pegram, V. Skryabina, L. Ponomaryova, A. Skorofatova, S. Pukhno,

we can provide the following list of tactics corresponding to the strategies:

Table 1

Politeness strategy	positive (tactic of showing interest in the interlocutor, tactic of establishing commonality or solidarity, tactic of reducing the categorical nature of an utterance), negative (tactic of self-criticism or self-blame, tactic of pessimistic forecasting, tactic of minimizing intrusion, tactic of formal distancing, tactic of using indirect forms of request)
Cooperation strategy	tactic of active listening, tactic of coordinating actions and goals, tactic of inclusive speech, tactic of neutral or softened phrasing;
Compromise strategy	tactic of mutual concession, tactic of vague formulation, tactic of optionality, tactic of cautioning, tactic of balancing interests
Sincerity strategy	tactic of personalization, tactic of emotional involvement, tactic of open reflection, tactic of natural expression, tactic of transparency
Aggression strategy	tactic of contempt, tactic of mockery, tactic of sarcasm, tactic of humiliation, tactic of direct outrage
Coercion strategy	tactic of ultimatum, tactic of hinting at punishment, tactic of manipulating rationality, tactic of appealing to fear or anxiety, tactic of command, tactic of psychological pressure through authority
Discreditation strategy	tactic of direct insult, tactic of indirect insult, tactic of exposing ambitions, tactic of labeling
Competitive strategy	tactic of demonstrating superiority, tactic of devaluing the opponent, tactic of direct coercion, tactic of public opposition, tactic of self-aggrandizement through the humiliation of others

As for the American film industry, it is worth acknowledging that its influence on global cinema is hard to overestimate, as its contribution is evident not only in shaping general trends but also in creating a powerful communicative space accessible to everyone. Moreover, in the USA, film discourse is developed in such a way that it not only reflects the ideological and socio-cultural canons of American society per se but is also relevant to a wide range of social groups. In her article, J. Chen explains this dominance by the following factors: the concentration of top talents and resources, a well-developed distribution system, support of cultural policy by the

U.S. government, and the economic strength of the United States [1]. It is precisely due to these factors that the U.S. film industry not only remains the most popular in the world but also sets global trends in this sphere and transmits certain cultural and socio-moral values worldwide.

The study of the pragmatic aspect of American film discourse enables a deeper understanding of the mechanisms by which film authors construct and convey meanings, characters, and the nuances of interpersonal interactions between characters in films and TV series. Particularly illustrative in this context is the television series *House M. D.*, with the characteristic features of episodes from Season 8 serving as the material for analysis. The communicative strategies were examined to determine their functions and their contribution to character interactions and narrative development. The results of this analysis are presented and substantiated in the following sections of the article.

Presentation of the main material. It is essential to illustrate qualitatively how the communicative strategies manifest themselves in the selected material. The following section presents typical examples of each strategy, accompanied by a discussion of the linguistic tactic employed and the communicative effect produced on the interlocutor. This dual approach enables not only the identification of the formal markers of the strategies but also the capture of their pragmatic function in shaping character interaction.

The first strategy to observe is **Positive Politeness**, which seeks to establish solidarity and reduce social distance between interlocutors. For example, the utterance “Could you just lower your voice?” [1, 00:07:07-00:07:10] employs a modal verb that softens the request, thereby signaling cooperation and respect. Similarly, “Maybe we should ask your wife” [1, 00:06:05-00:06:07] demonstrates hedging, which serves to minimize the directive force of the statement, thereby reducing imposition. In addition, the remark “Dr. Park, you’re a lot taller than I thought you’d be. And I look forward to working with you as well” [1, 00:04:53-00:04:55] reflects the recognition of interlocutor’s status, enhancing rapport and maintaining social harmony.

The next strategy to highlight is **Negative Politeness**, which aims to mitigate face-threatening acts by demonstrating deference or minimizing intrusion. For instance, “I’m sorry about earlier, but we needed to provoke a reaction” [1, 00:12:36-00:12:40] employs self-blame, thereby deflecting potential criticism and reducing threat to the

hearer. Likewise, “I just came for a chat with a friend” [1, 00:07:34-00:07:37] uses minimization of intrusion, framing the interaction as less burdensome. Furthermore, “Would you mind watching them for us?” [1, 00:18:10-00:18:13] illustrates cautious phrasing, which acknowledges the inconvenience while leaving space for voluntary acceptance.

Another important strategy to consider is **Cooperation**, which promotes joint problem-solving and collaborative understanding. For example, “Seizure activity? – No. One of the sensors came loose” [1, 00:15:18-00:15:22] illustrates active listening and clarification, highlighting attentiveness and shared knowledge-building. Similarly, “We just need to know what happened” [1, 00:06:21-00:06:23] employs the inclusive pronoun we, which strengthens solidarity. Finally, the statement “It’s a possibility. But we have another option” [1, 00:22:40-00:22:43] shows avoidance of categorical claims, thereby inviting collaborative discussion and decision-making.

A further strategy that emerges is **Compromise**, which balances divergent positions by leaving room for negotiation. The utterance “Something like Kawasaki’s Disease” [1, 00:37:06-00:37:09] demonstrates vagueness, thereby softening certainty and avoiding rigidity. Likewise, “Might help save his life” [1, 00:30:43-00:30:46] uses modality to emphasize optionality, thereby granting the interlocutor a sense of choice. The expression “We’ll be able to revive him. But there’s always a chance we can’t” [1, 00:08:41-00:08:45] exemplifies conditional commitment, balancing optimism with realism and thus managing expectations.

The next strategy to observe is **Sincerity**, which relies on openness and emotional authenticity. For instance, “I did something stupid last night” [1, 00:06:11-00:06:13] reflects first-person admission, signaling honesty and accountability. Similarly, “I missed you both so much” [1, 00:18:03-00:18:05] embodies emotional involvement, which strengthens relational intimacy. Finally, “I can barely look her in the eyes anymore” [1, 00:12:41-00:12:44] demonstrates direct admission of weakness, inviting empathy and fostering trust.

By contrast, **Aggression/Coercion** functions through confrontation and imposition. The command “First admit that I was right” [1, 00:37:51-00:37:53] employs imposed opinion, generating pressure and resistance. The insult “This guy’s an idiot” [1, 00:18:24-00:18:26] reflects belittling, which undermines self-esteem. In addition, the sarcastic remark “Beard’s a nice touch. Lets everyone know that you’re

not a teenage girl” [1, 00:04:31-00:04:36] demonstrates ridicule, provoking defensiveness while asserting dominance.

Finally, the strategy of **Discreditation/Rivalry** is oriented toward undermining credibility and asserting superiority. For instance, “So I’m right” [1, 00:11:19-00:11:20] illustrates a demonstration of superiority, designed to emphasize dominance. Likewise, “You didn’t just burn bridges. You torched, nuked, and salted the earth with them” [1, 00:31:36-00:31:38] employs sarcastic comparison, simultaneously entertaining and humiliating the addressee.

The examples indicate that each strategy is realized through recurrent linguistic tactics, including the use of modal verbs, hedging, self-criticism, vagueness, direct admissions, and sarcasm. The communicative impact extends from fostering solidarity and empathy (positive politeness, cooperation, sincerity) to asserting dominance and provoking conflict (aggression, discreditation). The qualitative analysis further demonstrates that cooperative and polite strategies operate as contrastive elements in relation to confrontational modes of interaction.

To complement the qualitative observations, the relative frequency of verbal communicative strategies was illustrated using episode 5 of season 8. The distribution of strategies is as follows (see Table 2).

Table 2

Strategy	Number of Cases	Percentage
Sincerity	63	20.2%
Positive politeness	59	18.9%
Aggression/Coercion	53	17%
Cooperative strategies	47	15.1%
Negative politeness	35	11.2%
Compromise	29	9.3%
Discreditation/Superiority	26	8.3%

These figures indicate that strategies associated with sincerity (20.2%), positive politeness (18.9%), and aggression/coercion (17%) appear most prominently in the discourse, while discreditation strategies (8.3%) occur least frequently. Overall, confrontational and assertive strategies are common, whereas cooperative strategies (15.1%), compromise (9.3%), and politeness strategies — both positive (18.9%) and negative (11.2%) — are also present, albeit to a lesser extent. These

tendencies suggest that character interactions are largely dominated by direct and forceful exchanges, yet moments of cooperation and courtesy provide contrast and nuance. They reflect a communicative style that balances tension, authority, and interpersonal engagement within the narrative.

Conclusion. This study has shown that House M.D. (Season 8) employs a range of communicative strategies, including politeness (positive and negative), compromise, cooperation, sincerity, as well as coercion, aggression, and discreditation, which shape character interaction and audience perception. Confrontational strategies, in particular, play a central role in constructing the identity of Dr. House and reflect broader tendencies within medical television discourse. The quantitative findings, illustrated by analysis of episode 5 of season 8, show that sincerity, positive politeness, and aggression/coercion were the most frequent strategies, while discreditation occurred least often. Future research could extend the analysis to other seasons or compare across medical dramas to trace the evolving nature of communicative practices in popular media.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. House M.D. House-UA.net. URL: <https://house-ua.net/238-subtitles/8-season/5-episode> (дата звернення: 21.09.2025). (дата звернення: 07.06.2025)

Список використаної літератури

1. Chen J. American Film Industry: Shaping Global Perceptions? *International Journal of Social Sciences and Public Administration*. 2024. P. 263-267.
2. Habermas J. Erläuterungen zum Begriff des kommunikativen Handelns. *Vorstudien und Ergänzungen zur Theorie des kommunikativen Handelns*. 1989. S. 571–606.
3. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ. 2009. 376 с.
4. Кордіяка М. Лексичні особливості кінодискурсу. *Студентські наукові записки. серія «філологічна»*. 2012. № 5. С. 88–90.
5. Макаревич О. Кінодискурс як середовище реалізації реактивних мовленнєвих актів. *Матеріали міжвузівської наукової Інтернет-конференції «Текст і дискурс: когнітивно-комунікативні перспективи»*. 2017. С. 93–100. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/26130> (дата звернення: 16.11.2024).

6. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава. 2008. 712 с.
7. Семенюк, В., Паращук Ю. Основи теорії мовної комунікації. Київ. 2010. 240с.
8. Т. ван Дейк., Кинч В. Стратегии понимания связного текста. *Новое в зарубежной лингвистике*. Вып. 23. 1988. с.153-211.
9. Шнайдер А. Кінодискурс: особливості та диференційні ознаки. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. 2021. № 3. С. 169–173. URL: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2021.3.24> (дата звернення: 16.11.2024).

References

1. Chen J. *American Film Industry: Shaping Global Perceptions?* International Journal of Social Sciences and Public Administration. 2024. P. 263–267.
2. Habermas J. *Erläuterungen zum Begriff des kommunikativen Handelns*. Vorstudien und Ergänzungen zur Theorie des kommunikativen Handelns. 1989. Pp. 571–606.
3. Batseyvych F. *Fundamentals of Communicative Linguistics*. 2nd ed., revised and enlarged. Kyiv. 2009. 376 p.
4. Kordiiaka M. *Lexical Features of Film Discourse*. Student Scientific Notes. Series “Philology.” 2012. No. 5. Pp. 88–90.
5. Makarevych O. *Film Discourse as an Environment for the Realization of Reactive Speech Acts*. Proceedings of the Interuniversity Scientific Internet Conference “Text and Discourse: Cognitive-Communicative Perspectives.” 2017. Pp. 93–100. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/26130> (accessed: 16.11.2024).
6. Selivanova O. *Modern Linguistics: Directions and Problems*. Poltava. 2008. 712 p.
7. Semeniuk V., Parashchuk Yu. *Fundamentals of the Theory of Language Communication*. Kyiv. 2010. 240 p.
8. van Dijk T., Kintsch W. *Strategies of Understanding Coherent Text*. New in Foreign Linguistics. Vol. 23. 1988. Pp. 153–211.
9. Shnaider A. *Film Discourse: Features and Differential Characteristics*. Academic Studies. Series “Humanities.” 2021. No. 3. Pp. 169–173. URL: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2021.3.24> (accessed: 16.11.2024).

**Karina Bosovyk
(Chernivtsi)**

Scientific advisor: Prof. Dr. Nadia Yesyenko, DrSc

THE EFFECTIVENESS OF LEXICAL APPROACH PRACTICAL IMPLEMENTATION FOR THE DEVELOPMENT OF UNIVERSITY STUDENTS' SPEAKING COMPETENCE

У статті розглядаються можливості імплементації лексичного підходу у формуванні мовленнєвої компетентності в англійській мові студентів першого курсу. Існує ціла низка досліджень, які надають переконливі докази ефективності лексичного підходу при розвитку мовленнєвої компетентності учнів середньої школи, однак дослідження використання лексичного підходу в контексті навчання студентів університету здійснюються рідко. Результати експериментального навчання підтверджують ефективність використання досліджуваного підходу в університетському контексті.

Ключові слова: мовленнєва компетентність, лексичний підхід, експериментальне навчання, опитування

Abstract: There is a variety of academic papers that aimed to identify the effects of lexical approach implementation on secondary school students' speaking competence. However, there is a research gap concerning the development of university students' speaking capabilities. Moreover, research of lexical approach seems to lack practical advice on the actual implementation of the studied teaching method, including activities used, structure of the lesson, and students' attitude towards lexical approach. Hence, this study aims to fill in the gap, providing the understanding of effects the lexical approach has on university students' speaking competence, structuring the principles of practical implementation of the studied method, and identifying university students' attitude towards the lexical approach. The study is practically important for educators who are interested in the implementation of lexical approach while teaching university students' as it elaborates

on the practical principals of lexical approach. Methodology includes anonymous questionnaire that aims to find out students' attitude towards learning lexically; the longitudinal experimental learning with lexical approach; pre-test and post-test to evaluate students' speaking competence development. The comparison of pre-test and post-test demonstrated the enhancement of students' speaking competence, particularly their oral improvisation skills, fluency of the language and the significant reduction of pauses while discoursing. The anonymous online questionnaire was conducted to help us discover university students' preference to studying lexically. The study contributed to the understanding of lexical approach effectiveness while developing speaking competence of university students.

Key words: speaking competence, lexical approach, experimental learning, questionnaire

Introduction. The use of the lexical approach in teaching first-year students can be proven to be an effective tool for increasing students' language competence and helping to improve their communication skills. The lexical approach offers a more innovative view of English language teaching and can successfully replace more traditional teaching methods such as the Grammar and Translation Method. The lexical approach focuses on learning, oddly enough, vocabulary and its use in context. As for grammar, it is relegated to the background.

The relevance of our study is determined by the fact that traditional methods of teaching English tend to be less effective and enjoyable to use. The lexical approach, in turn, is a breath of fresh air.

The scientific novelty of this study is due to the accumulation of relevant information on the lexical approach, the analysis of studies demonstrating the effectiveness of the method and the proof of the effectiveness of the lexical approach in the lessons of first-year students for the development of communication skills.

The term 'lexical approach' was introduced into the scientific discourse by Lewis Michael (2008) [3, p. 7]. In his book "The Lexical Approach"(1933) Michael Lewis defined the basic principles of the this teaching method.

- Vocabulary is the foundation and basis of language.

- The role of vocabulary has been misinterpreted in foreign language teaching community because of the false and outdated assumption that grammar is the foundation of language and that a complete mastery of the grammatical system of a language is a prerequisite for effective English authentic communication.
- ‘Language consists of grammaticalised vocabulary, not lexicalised grammar’ is the basic and key principle of the lexical approach to foreign language teaching. [That is, grammar is superimposed on top of vocabulary, and not vice versa - vocabulary on top of grammar, because vocabulary is a more important prerequisite for the development of fluency.
- In a language teaching syllabus, the central principle of its organisation should be vocabulary, not grammar [3, p.10].

The lexical approach has been a significant theoretical and pedagogical shift from the past, as it challenges the traditional view of the English language acquisition system by emphasising the need for language learners to perceive and use patterns of vocabulary and phrases [5. p.40].

The most important thing in this approach is the assertion that language production ‘is not a process governed by syntactic rules, but is the retrieval of larger phrase units from memory [6, p.7].

Hence, since the end of the last century the lexical approach has been a significant breakthrough in the language teaching community, providing a fresh and unconventional view on the second language learning and acquisition. There has been an arrange of studies that supported the claim on the effectiveness of lexical approach in terms of developing students’ speaking competence.

The effectiveness of lexical approach has been demonstrated while teaching speaking skills to students in online classes. According to Aramin J. (2021), 70 subjects who were immersed in the lexical approach while learning for 2 hours a week during 15 weeks showed significant improvements in aspects such as confidence in language use and fluency. Improvements on students’ grammatical accuracy while discoursing have also been noticed [1, p.132].

One of the other studies was conducted by Benavides Y. (2022) in a private pre-intermediate English language learning centre with a focus on developing learners’ oral skills. The results showed that the research

participants made significant progress in some components of their speaking competence, including vocabulary, oral accuracy, fluency and the noticeable reduction in the number of pauses occurring during speaking process. Students were able to improve the way they express their ideas in English. In addition, during the practical language use, participants became more accurate and confident in their conversation, including fragments that allowed them to integrate their language skills into a variety of meaningful real-life contexts while role-playing [2, p.11].

The study conducted by Saigili K. (2016) investigated the impact of the lexical approach on the development of learners' oral improvisation skills based on previously learnt vocabulary. Taking into account the data analysis, results, vocabulary and analysis of speech rubrics, the participants were noticed to be able to develop their speaking strategies and vocabulary significantly. The results of the study showed that learning vocabulary while speaking had a positive impact on students' speaking competence. The results also showed that the students were actively involved, which may indicate an increased level of motivation to learn the language while using the lexical approach [4, p.641].

Having analysed relevant studies on the effectiveness of lexical approach the claim can be made that the lexical approach might be a highly-effective tool for developing university students' speaking competence. However, there is a certain research gap concerning this assumption. Moreover, the recent studies seemed to lack advice on practical implementation of the studied method and haven't dwelled upon students' attitude towards lexical approach.

Therefore, our research questions are:

- What is first-year students' attitude towards the lexical approach in improving their speaking competence?
- What are the principles of practical implementation of the lexical approach while developing university students' speaking competence?
- How effective is lexical approach in developing university students' speaking competence?

This study aims to: identify the first-year students' attitude towards the lexical approach; prove the effectiveness of the lexical approach while developing university students' speaking competence; to

accumulate and structure the most relevant information on lexical approach practical implementation.

Problem statement. The first thing to understand about the lexical approach implementation is that lexis is considered the foundation of the language knowledge. Hence, lexical approach focuses on teach grammaticalised lexis, not lexicalised grammar.

Concerning practical effectiveness of the lexical approach, it has to be mentioned that the more word-chunks learners memorise, the less they need to learn grammatical rules for the successful development of speaking competence. Thus, the main principles of using the lexical approach to develop speaking competence are: 1) priority of lexical items over grammatical structures, 2) learning through chunks, 3) integration of receptive and productive skills (learning tasks are aimed at both understanding chunks in oral and written contexts and their active use in context), 4) contextual vocabulary acquisition, 5) repetition and revision of material, 6) use of authentic materials when the students' level allows it, 7) formation of lexical awareness (lexical noticing) - students are taught to notice new and significant linguistic units while reading or listening, which contributes to deeper language acquisition. Thus, the lexical approach not only enriches vocabulary but also contributes to the development of all components of speaking competence.

The lexical approach offers an effective alternative to a conventional lesson structure (Presentation - Practice - Production/PPP), which is "*input - intake - output*". In terms of lexical approach usage, the latter can be explained in the following way: notice the chunks(input) -> store the chunks correctly(intake) -> use the chunks(output). Another lesson structure that can be implemented is "*observe - hypothesise - experiment*". The main difference is that the second proposed structured supports students' critical thinking development, as it makes them hypothesise on the use of chunks which leads to the autonomous creation of new collocations by the students.

The effectiveness of the lexical approach partly depends on the linguistic competence already acquired by the students. For example, educators who want to use the lexical approach should explain the meaning of the term 'chunk' to their learners. A possible way is to use equivalents from the native language. Students should understand that

chunks represent 3 levels of strength of the links between collocational elements. Thus, chunks can be weak, i.e. with a high degree of valency of structural elements and openness of collocation (*a red dress can also be a blue dress, green dress, cotton dress, silk dress, linen dress, etc.*) The valency of a lexical item refers to the number of other words or contexts in which this lexical item can exist. Chunks can be of medium strength: *develop an addiction/develop a habit*. Chunks can also be strong: *get down to brass tracks*.

While understanding the linguistic concept of “chunks:”, students also need to know how to store them better. One of the methodological recommendations for storing chunks is to not write them down in an infinitive i.e. instead of writing ‘*let me do something for someone*’, you should write ‘*let me carry this for you*’ - a chunk recorded in this way, firstly, has a more specific context, secondly, it is better remembered, and thirdly, it can be used immediately.

Subsequently, students’ noticing of chunks is a skill that is gradually developing, the longer we teach students while using the lexical approach. So, the effectiveness of the lexical approach gradually increases in progression the longer we use it.

Various types of exercises can be integrated while using lexical approach, such as sentence frames, gap-fills, collocation matching, content prediction, spoonerisms, repeated exercises (4-3-2 method), etc. Particular attention should be paid to personalisation. For example, learners fill in phrases such as ‘I always have ___ on me’ or ‘I can’t live without ___’ using lexical chunks that are relevant to them. The latter type of task is particularly effective as a scaffolding activity in semi-controlled practice.

Noticing chunks often takes place on the basis of authentic texts, both oral and written, with their subsequent storage, processing and accumulation of new hypothetical chunks (input - intake, observing - hypothesis stages) and use (output, experimentation stages). To study a text using the lexical approach, we can suggest the following framework: students read a text with underlined chunks -> close the text -> students write down all the underlined chunks that they managed to remember -> discuss the meaning and context of using the chunks -> then you can do reading comprehension exercises, specific activities to practice the newly stored chunks, post-reading discussion that requires

the output of the underlined chunks etc.

The lexical approach can be used not only with authentic materials, but can also be implemented if we correctly adapt tasks from a conventional English textbook. For example, if the vocabulary in a textbook is presented in a list and without context (e.g. English for Everyone, SpeakOut Vocabulary bank sections), you can make vocabulary mind maps with students with the certain word on the middle and the collocations with this lexeme placed around it, leading to further practice with new chunks.

Considering everything mentioned above, the lexical approach views lexis—not grammar—as the foundation of language learning, emphasising the teaching of grammaticalised lexis through chunks or word combinations. Its core principles include prioritising lexical items over grammar rules, acquiring vocabulary in context, using authentic materials, and fostering lexical awareness through repetition, noticing, and integration of receptive and productive skills. Lesson structures shift from the traditional PPP model to “input–intake–output” or “observe–hypothesise–experiment,” supporting deeper learning and critical thinking. The effectiveness of the approach grows over time and is influenced by learners’ linguistic competence, including their understanding of chunk strength (weak, medium, or strong) and optimal chunk recording strategies. A wide range of exercises—gap-fills, sentence frames, personalisation tasks—supports chunk memorisation and use, especially when based on authentic texts or adapted textbook content to promote long-term vocabulary retention and speaking competence.

Methodology. The methodology consists of a pre-test and post-test to assess students’ progress in speaking ability, an anonymous questionnaire to discover students’ attitude towards lexical approach, and a longitudinal experimental learning. The pre-test and post-test are based on Pearson English International Certification Level 4 speaking part, which is an equivalent to C1 in terms of the language level used. Even though the pre-test and post-test are based on the similar task and have identical structure, the topics which students are supposed to talk about are different and individual for each student. Consequently, students will have no opportunity for preparing their answers in advance. This way, we might be confident that data collection is more accurate than

if students knew the topics in advance. The anonymous questionnaire conducted in Google Forms consisted of multiple-choice questions and a few open-end questions to identify students' attitude towards lexical approach. Last but not least, the longitudinal experimental learning has been conducted on the basis of Chernivtsi National University with first-year students who major in foreign languages.

Discussion and Findings. Overall, 72 first-year students have taken part in the questionnaire and in the experimental learning. The data collected from the anonymous questionnaire has demonstrated the students' extremely positive attitude towards the lexical approach while developing speaking skills. Some of the most noticeable comments explained how learning chunks helps students to rely much less on grammar, feel more confident, improve the duration of their speaking etc.. e.g. *“In my opinion, the more vocabulary I learn, the less grammar I need to express my ideas in English”*; *“Learning more words really helps me speak for a longer time, speak faster and feel less worried while speaking in real-life situations”*.

In terms of pre-test and post-test data collection, the comparison showed the improvement of students' speaking competence and its' structural elements. The analysis of first-year students' speaking capabilities have demonstrated improvement in a range of areas: fluency, lexical richness, improvisation and coherence.

Students demonstrated a marked increase in speech rate and reduction in hesitation phenomena such as fillers («uh», «um») and long pauses. On average, students were able to use up all of the time offered while doing PEIC Level 4 speaking part during the post-test, whereas during pre-test, a great number of students lacked the longevity of speaking to use all of the time available. Generally speaking, students speech duration has increased for around 25-30% compared to the pre-test data.

Furthermore, the post-test revealed a higher frequency of multi-word expressions and collocations, showing that students were actively employing lexical chunks learned during the experimental learning phase. During the pre-test and post-test students implemented both basic and more advanced words. However, the data analysis of the post-test demonstrates that lexical approach was substantially supportive for students when it came to the memorisation of word chunks. Additionally, constant experimentation with collocations and frequent revision resulted

in students being able to freely include chunks in their speaking.

Another important observation that has to be mentioned is that students were better able to respond spontaneously and coherently to unfamiliar prompts in the post-test. Their ideas were better connected, transitions were smoother, and they relied less on memorised phrases or grammatical rules.

The results observed from data collection, while triangulated with the data from the anonymous questionnaire, suggest that the lexical approach not only enhances linguistic performance but also fosters greater learner autonomy and motivation. The high engagement observed during lessons and voluntary use of chunks in spontaneous speech further underline the method's practical effectiveness.

Another positive observation that should be discussed is that students' speaking skills have improved in terms of confidence and lesser degree of reliance on grammatical rules, which seemed to greatly increase their capability to express themselves spontaneously as well.

Taking into consideration students' positive attitude towards lexical approach, there might be a few reasons why students give this method a certain level of praise. First of all, students may prefer chunk-based learning because it mimics natural language acquisition and reduces cognitive load. Secondly, lexical approach might reduce students' anxiety which is often caused by the pressure to succeed in the grammatical accuracy. Finally, as a result of all positive effects lexical approach has on students' learning, they seem to have their motivation enhanced by this method.

Having analysed our post-data, it can be claimed that our findings are quite similar to the conclusions that earlier studies had concerning lexical approach effectiveness. However, our research reinforces and extends these studies, especially in a university context, where prior research was limited.

Nonetheless, there is one major point that is still open for debate: it is whether the long-term usage of lexical approach might negatively influence university students' grammatical accuracy. Even though, lexical approach provides students with an opportunity to rely less on grammar, students who major in English Language Teaching (ELT) are in significant need of deep grammatical knowledge due to the fact that it directly affects their capability to teach grammar in the future.

Conclusion. To make a conclusion, the study post-data demonstrates

that lexical approach is a highly-effective method for developing first-year university students' speaking competence. According to the results of the study, implementing lexical approach significantly improves different areas of students' speaking capability. To be more specific, improvements in fluency, speech longevity, lexical accuracy, lexical richness, improvisation and coherence have been observed. In addition, through the anonymous questionnaire the study revealed that learners respond positively to methods that focus on meaningful, communicative use of language rather than isolated grammar rules.

Reflecting upon prior research, our study expands on the earlier findings, extending it to the university context. More importantly, the guideline and framework of lexical approach implementation has been clearly stated in the study to improve its practical importance and value.

The future research should be focused on certain long-term effects of lexical approach. It is considered still debatable, if consistent and long-term use of lexical approach might have a negative effect on students' grammatical competence.

LIST OF REFERENCES

1. Aramin J. Kim N. The Effects of the Lexical Approach on EFL Learners' English Speaking in an Online Class. 2021. *English Language & Literature Teaching*, Vol.27, No.1 pp. 130-141.
2. Benavides Ricaurte, J. Lexical Approach: a way to enhance students' oral production within remote teaching at a private English Center. 2022. pp.120
3. Lewis M. Implementing the Lexical Approach: Putting Theory into Practice. 2008. *Heinle, Engage Learning*. pp. 7-16.
4. Saygili K., Saygili E. Improvisation with the Lexical Approach 2016. *Social and Behavioural Sciences*. Vol.232 640-649
5. Yuxuan D. The Application of Lexical Approach in Teaching College English: An Empirical Study. 2022. *Studies in English Language Teaching*. Vol 10. No 2. pp.39-66
6. Zimmerman, C. B. Historical trends in second language vocabulary instruction. 1997. *Journal of Linguistics and Literature*. 2018, [Vol. 2 No. 1](#), pp. 5-19.URL:

Надія Боштан
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Павлович Т. І.

**ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ
В АНГЛІЙСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ТА КІНОДИСКУРСІ
(НА МАТЕРІАЛІ КНИГ ДЖ. КВІН «БРІДЖЕРТОНІ» ТА
ОДНОЙМЕННОГО СЕРІАЛУ)**

Анотація. Стаття аналізує вербальну репрезентацію культурних реалій доби Регентства у романах Джулії Квін та серіалі «Bridgerton». Розкрито, як афористичні формули, перформативи, медіакоментар і матеріальна лексика конструюють норми «тона» (шлюб, статус, гендер, репутація) та моделюють режими читання/перегляду. Основною характеристикою культурних реалій є їх здатність передавати знання, цінності та норми, які є специфічними для конкретної культури.

Ключові слова: вербальна репрезентація; культурні реалії; Регентство; кінонаратив; Бріджертони.

Abstract. Drawing on Julia Quinn's Bridgerton novels and the Netflix adaptation, the article examines how verbal form builds cultural realities of the Regency. The study treats society as text and focuses on speech that names, permits, forbids, and evaluates. The corpus includes two hundred annotated fragments from four core novels and three seasons plus Queen Charlotte. Methods combine qualitative discourse analysis, pragmatic typology of speech acts, and lexical mapping of domains such as marriage, status, gender, and media. Findings show that concise formulas, performatives, and editorial voices do key cultural work. In print, maternal imperatives, honor discourse, and class markers frame etiquette and intimacy. In screen dialogue, quotable lines relocate norms into public sound events: the queen defines rarity, Lady Whistledown stabilizes gossip as power, protagonists test consent through directives and confessions. Recurrent verbs and nouns, for example name, choose, approve, promise, scandal, organize audience expectations and pace emotion from comedy to pathos. The analysis also traces a shift from possession to care: enemies to lovers give way

to friendship, reassurance, and daily attention. These patterns explain why dialogue travels beyond the frame into fan speech, guides, and quote lists, shaping contemporary talk about love, dignity, and choice. The article argues that verbal representation is not decorative but constitutive, translating Regency style into a usable ethical vocabulary for today's viewers and readers. Implications include applications for translation, subtitling, teaching of cultural pragmatics, and comparative media studies, where memorable lines operate as portable norms across languages, markets, classrooms, and fan communities worldwide.

Keywords: *verbal representation; cultural realities; Regency; cinematic discourse; Bridgerton.*

Постановка проблеми. Вербальна репрезентація культурних реалій у художньому й аудіовізуальному дискурсі визначає, як аудиторія «читає» історичну добу: не лише через декорації, а передусім через мовні події – афористичні формули, перформативи згоди/заборони, метакоментарі інституційних голосів. У корпусі Джулії Квін («Bridgerton») і його екранізації ці вербальні вузли кодують ринок шлюбів, титульні ієрархії, гендерні регламенти, практики репутації, матеріальну культуру. Проблема полягає в описі механізмів, за допомогою яких «реалії» (як мовно позначені предмети/звичай/інституції) перетворюються на впізнавані правила читання/перегляду – від родинної педагогіки до публічного скандалу – і в зіставленні книжкового та серіального режимів їхньої вербалізації.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Дослідження вербальної репрезентації культурних реалій активно розвивається в межах лінгвокультурології та когнітивної лінгвістики. Праці Клода Леві–Стросса, Едварда Сепіра та Броніслава Малиновського заклали основу для розуміння культури як системи взаємодіючих елементів [6]. Сучасні вчені, такі як Джордж Лакоф і Марк Джонсон, наголошують на ролі метафор у формуванні культурних концептів [5].

Українські дослідники, зокрема Н. Борисенко та О. Садловська, аналізують відтворення англomовних реалій у кіноперекладі, підкреслюючи складнощі адаптації культурних маркерів [1]. Однак систематичних порівняльних досліджень вербальної репрезентації в літературі та кіно, зокрема на матеріалі «Бриджертонів», бракує, що визначає актуальність цього аналізу.

Формулювання завдання дослідження та матеріал дослідження. Завдання дослідження полягає в аналізі вербальної репрезентації культурних реалій у книгах Джулії Квін та серіалі «Біджертони», визначенні ключових мовних маркерів і їхньої трансформації в аудіовізуальному форматі, а також оцінці впливу цих маркерів на сприйняття аудиторії. Матеріалом дослідження є вибірка цитат із книг (*The Duke and I*, *The Viscount Who Loved Me*, *An Offer From a Gentleman*, *Romancing Mister Bridgerton*) та серіалу (*Bridgerton* сезони 1–3, *Queen Charlotte: A Bridgerton Story*), які відображають соціальні, шлюбні та гендерні норми епохи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Світ Джулії Квін – це не просто романтична декорація епохи Регентства, а складна мовна мережа, у якій кожна репліка щось означає, натякає або регламентує. Її книжки буквально «прошиті» такими мовними вузлами – короткими, впізнаваними формулами, які задають ритм і правила соціальної гри. Коли ці тексти переходять в екранізацію, вузли не зникають, а трансформуються з художніх одиниць сторінки у події мовленнєві жести на екрані: погляд, інтонація, пауза, голос за кадром. Це не просто переклад – це адаптація мовної гри до нового простору, де слово має бути не менш переконливим, ніж костюм чи музика.

З точки зору когнітивного підходу до перекладу, який розвиває Р. Мунос Мартін, така трансформація цілком логічна: сприйняття мови – це завжди дія. Ми не просто читаємо або чуємо слова, ми переживаємо їх як частину соціального досвіду [6]. Не випадково ще Лакофф і Джонсон доводили, що метафори – це не прикраси мови, а спосіб структурувати реальність [5]. Саме тому короткі фрази на кшталт «He'd walk across fire for her» або «You can't marry her» у книжковому варіанті ідеально працюють на екрані: вони створюють той самий ефект – чітку емоційну й етичну рамку.

Водночас аудіовізуальний переклад – це завжди виклик. Не все, що добре звучить на сторінці, спрацює в субтитрах або дубляжі. Дослідниці Н. Д. Борисенко та О. С. Садловська слушно підкреслюють: передача культурних реалій у таких форматах часто натикається на бар'єри «помітності» — чи зчитується фраза як соціальний маркер чи губиться в загальному потоці [1]. Т. В. Журавель наголошує на важливості врахування жанру та контексту [2], а Н. О. Іванова

розглядає типові сценарії реплік у кіно як носії культурної пам'яті [3]. Зрештою, як стверджує N. Khushbakova, кожне транслятологічне рішення – це баланс між точністю й функціональністю [4].

У цифрах ця взаємодія книжки й екрана виглядає показово: середня довжина цитати в книжках – 17,4 слова, в серіалі – 15,1. Це вже натяк на те, що екрану потрібна стислість. І далі ще цікавіше. Короткі формули (до 12 слів) складають 43,5% у прозі, але лише 34,5% у серіалі: тобто книжка частіше працює з емоційними спалахами, тоді як серіал прагне ритмічної щільності. В обох форматах активно використовуються звертання – персональне «yo» з'являється у 34,5% фрагментів у прозі й 23,5% у серіалі. Це важливо: така адресність створює ілюзію близькості, ніби персонаж звертається безпосередньо до нас. Глядач або читач не просто свідок подій – він учасник «тона», тобто культурного сценарію з його нормами, табу, натяками і пафосами.

Саме тому ми обрали формулу «реалія → мовна форма → інтерпретаційний ефект» як ключ до аналізу. Кожен приклад у тексті – це не випадкова цитата, а частина мовної стратегії, яка впливає культурну норму у стиль, тон, настрій і навіть жанр. І це робить «Bridgerton» не лише красивою історією, а й мовним полем, де романтика – це теж форма влади, гри та ідентичності.

У *The Duke and I* реалії родинної ієрархії та шлюбного етикету «вмикаються» через короткі імперативи й регулятивні репліки матері, які легітимують куртуазну гру як безпечний, санкціонований простір: «Mother, I am trying to have a conversation with the duke»; «Fine, then. Anthony, be quiet» [8]. Мікродискурси світського ритуалу – листи, списки, танцювальні обіцянки – подаються через тактичні підказки, що роблять читача співучасником коду пристойності («You're not supposed to be so obvious», «Didn't you just tell me you promised a dance...») [8], тоді як матеріальна культура маркує статус і «м'яку модерність»: іронічний класовий аксесуар «quizzing glass» та комічно описана «modern-looking contraption» у кухні не лише автентифікують побут, а й знімають пафос «високого тону» через сміхову розрядку [7; 8].

На рівні емоційно-ціннісної норми проза працює ритмічною гіперболою – «He loved her. He worshipped her. He'd walk across fire for her» – яка виконує роль морального компаса для оцінювання вчинків [7; 8].

У *The Viscount Who Loved Me* домінують інституційні й етичні реалії честі, примогенітури, дозвілля як соціального коду. Нормативна формула «A man with honor... is the one... to which young ladies should flock» поєднується з прагматично–династичною «responsibility to be fruitful and multiply», створюючи конфліктний горизонт для читача: ідеал честі зіштовхується з примусом роду [12]. Водночас «Bad sportsmanship is a requirement in Bridgerton Pall Mall» і прості жести на кшталт «no one had ever brought her flowers before» перекодовують дозвілля та подарунок у «семіотику стосунків», балансуючи патос і гру [12]. Тут же фіксується право на уразливість (розмови про страх як «те, що відчуваємо в кістках») – читач отримує мовний дозвіл на афект як умову етичного партнерства [7].

An Offer from a Gentleman висуває класово–станові реалії – працю, холод, стигму – і робить їх відчутними через сенсорну економію фрази: «Her hand tightened around the handle of the serving spoon»; «It was cold. Really cold» [7]. Ці короткі «дотикові» одиниці транслують соціальну нерівність як тілесний досвід. Інституційні заборони мезальянсу проговорюються прямо («You can't marry her»), тоді як маскарад відкриває вікно мобільності – «Tonight I am transformed, tomorrow I shall disappear» – подаючи ідентичність як те, що можна тимчасово перформувати [7]. Діалогові «удари» («You'll stay», «Let me drive») маркують боротьбу за агентивність і дозволяють сучасному читачеві співвіднести історичний код з етикою згоди [7].

Romancing Mister Bridgerton демонструє «суспільство як текст»: медіа й комунікація стають інструментами влади і самовизначення. Скепсис до друку («No one knows as well as I how much nonsense is printed in books») поєднується з уважністю до рамкування репутацій («Have you noticed how [Lady Whistledown] describes me?»), а інтертекст «пліткарки» переводить приватне у публічну норму [11]. Паралельно роман фіксує інтимну автентичність («But you're my mess») і тілесно–жестову суб'єктність («the most splendid exit of her existence»), тим самим розсуваючи межі «дозволеного» жіночого голосу в межах «тона» [11]. Сукупно ці приклади показують: у прозі реалії насамперед реалізуються як лексико–синтаксичні маркери – імперативи, гіперболи, афористичні

максими – що програмують у читача сценарії впізнавання норми/відхилення.

Екранізація «Bridgerton» зберігає вербальну оптику, але змінює модус: у кадрі слова стають подієвими актами, що «роблять» соціальні факти. Центральний інструмент економії інформації – анонімна колонка леді Вістлдаун – від початку задуманий як спосіб уникнути важкого експозиційного діалогу: «I was trying to avoid an info dump... if I had a gossip columnist, it was her literal job to dump info», наголошує Дж. Квін (інтерв'ю E. Doig) [14].

На екрані цей принцип набуває форми надкадрового голосу, який коментує та санкціонує. Шлюбно–світські інститути вербалізуються через економіку дефіциту: «A diamond is precious precisely because it is rare» – королівська формула, що вчить аудиторію читати ритуал сезону як ринок рідкіностей [8]. Той самий статус перетворюється на предмет публічної іронії: «Why settle for a Duke when one can have a Prince?» – коментар, що озвучує прагматику титулу як валюти амбіцій [8]. Ключові романтичні вузли кристалізуються в акустичні домінанти: «I burn for you» та «You are the bane of my existence and the object of all my desires» – короткі, ритмічні перформативи, які легко цитуються поза кадром і працюють як соціальні маркери пристрасі та ворогів–коханців [8; 12]. Поруч із високим патосом серіал культивує мову підтримки, що вшиває етику згоди у костюмований світ: «Just keep looking at me. No one else matters» [12]. Ритуали взаємності фіксуються мікроперформативами на кшталт «By our kiss», де мовлення буквально «закріплює» зв'язок у межах коду пристойності [8].

Особливу роль відіграє параінституційна педагогіка «великої сім'ї», що на екрані звучить короткими максими й уроками: «Having a nice face and pleasant hair is not an accomplishment» – критика поверхневих критеріїв жіночої «вартості»; «When you are invisible... It frees you» – формула двозначної свободи й маргінальності, яка пояснює економіку видимості/невидимості у «тоні» [11].

Саме такі вислови пояснюють і кількісні спостереження: у серіалі стабільно висока частка модальних/директивних формул (must/should/say/tell/choose), а питальні та окличні конструкції підтримують ритм емоційної кульмінації та соціального нагляду.

Сумарний результат полягає в тому, що вербальна репрезентація

реалій у книжках і серіалі виконує однакове когнітивно–емоційне завдання (задати норму, окреслити відхилення, дати етичну рамку), але різними засобами: проза розгортає «сигнальну систему» через лексичні поля та повторювані синтаксичні конструкції (материнські імперативи, гіперболи відданості, «побутові» сенсорні одиниці) [5; 6], тоді як екранний текст конвертує їх у перформативні події, де слово рівне дії (королівське називання «діаманта», публічні декларації кохання/згоди, медіаторські оголошення Вістлдаун. Саме тому культурні реалії в обох медіумах запам'ятовуються не як «музейні» описи, а як короткі, стилістично шліфовані формули, придатні для соціального вжитку – від інтерпретації статусних ієрархій до мовної грамотності інтимності.

Висновки та перспективи

Дослідження показало: саме мова – а не «музейна» точність декорацій – вибудовує світ Регентства і в книжках Джулії Квін, і в серіалі «Bridgerton». У прозі культурні реалії «оживають» у лексико–синтаксичних вузлах: материнських імперативах, афористичних формулах честі й обов'язку, коротких сенсорних позначниках праці та бідності, метамовних ремарках про друк і репутацію. На екрані ці вузли стають подієвими мовленнєвими актами – перформативами, директивами, надкадровими коментарями – і, прозвучавши у конкретних просторах «тона» (бал, королівська аудієнція, родинна вітальня), буквально створюють соціальні факти: від ритуального «найменування діаманту сезону» до публічних заяв про кохання і межі згоди. Спільною для обох медіумів виявляється «цитатність» як механізм пам'яті: правила шлюбного ринку, статусні ієрархії, етика інтимності та голос інституцій (матері, королеви, леді Вістлдаун) запам'ятовуються не описами інтер'єрів, а короткими, шліфованими формулами, що легко виходять у позамедійний обіг.

У *The Duke and I* родинний етикет і «м'яка модерність» побуту задають безпечний, теплий режим романтики: короткі наказові репліки перемежуються жартом і домашніми деталями, які знімають пафос «високого тону». *The Viscount Who Loved Me* пропонує іншу оптику – вісь «честь/обов'язок/уразливість»: право на страх і відвертість усередині пари проговорюється як культурна норма, що тримає рівновагу між патосом і грою. В *An Offer from a Gentleman* клас і праця стають видимими через короткі

тілесні маркери холоду та втоми, а маскарад пропонує тимчасову мобільність і шанс переписати власний статус. *Romancing Mister Bridgerton* показує «суспільство як текст»: хто описує, той і керує – репутації творяться словами, тоді як інтимна автентичність пробивається через буденну, майже розмовну ширість. Екран, зберігаючи ці кластери, підсилює їх перформативністю кадру: королівські формули дефіциту, іронічний метакоментар Вістлдаун, чіткі директиви згоди та камерні вислови підтримки повертають історичну стилізацію в етику сучасності – вибір, відповідальність, взаємна увага.

Перспективи бачимо у кількох взаємопов'язаних напрямках. Когнітивно–прагматичний фокус дасть змогу змоделювати перлокутивні ефекти «акустичних домінант» – коротких цитат, що запускають емоційні та інтерпретаційні сценарії у читачів і глядачів. Перекладознавчий ракурс потребує ретельного порівняння дубляжу й субтитрів українською: як стискаються або розгортаються вербальні реалії, як змінюється ритм і мелодика реплік, де губляться або народжуються смисли. Медіальний та корпусний підхід допоможе простежити циркуляцію цитат між книгами, серіалом і редакційними добірками/соцмережами, враховуючи жанрові рамки та сегменти аудиторії. Додатково варто дослідити «канонізатори» – збірники висловів, промотексти, критичні списки – як механізми стабілізації значень і нормотворення мовних практик згоди, честі й репутації. Такий рух від тексту до голосу і назад пояснює, чому «Бріджертони» сприймаються не лише як костюмна історія, а як набір придатних до щоденного життя мовних правил і винятків.

Список використаної літератури

1. Борисенко Н. Д., Садловська О. С. Відтворення англomовних реалій в українському кіноперекладі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2018. Вип. 1 (87). с. 48–52.
2. Журавель Т. В. Кінопереклад як вид аудіовізуального перекладу і його становлення в Україні та світі. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки (мовознавство)»*.

2018.№ 10. с. 35–38.

3. Іванова Н. О. *Культурні аспекти телефонних розмов у голлівудських фільмах: вплив на форму та зміст*. Київ: Вид-во Університету. 2019. 220 с.
4. Khushbakova N. Literary translation as a branch of translatology. *Academic Research in Educational Sciences*, 2021, № 4. pp. 112–126.
5. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press. 2017.
6. Muñoz Martín R. Looking toward the future of Cognitive Translation Studies. In: *The Handbook of Translation and Cognition*. Hoboken, NJ: Wiley–Blackwell. 2019. pp. 555–571.

Список джерел ілюстративного матеріалу

7. 10 Best “Bridgerton” Quotes, Ranked [Електронний ресурс] *Collider*. – 2024. – Режим доступу: <https://collider.com/bridgerton-quotes-best-ranked/> (дата звернення: 09.09.2025).
8. Hurtado A. 92 Best Bridgerton Quotes from Seasons 1, 2 and 3 [Електронний ресурс] *Parade*. 2024. – Режим доступу: <https://parade.com/1355281/alexandra-hurtado/bridgerton-quotes/> (дата звернення: 09.09.2025).
9. Bridgerton: 15 Best Quotes from Season 3 [Електронний ресурс] *Screen Rant*. – 2024. – Режим доступу: <https://screenrant.com/bridgerton-season-3-best-quotes/> (дата звернення: 09.09.2025).
10. 25 Incredibly Romantic Bridgerton Quotes [Електронний ресурс] *CBR*. – 2025. – Режим доступу: <https://www.cbr.com/bridgerton-romantic-quotes/> (дата звернення: 09.09.2025).
11. 130 Best Quotes from Netflix’s Bridgerton [Електронний ресурс] *SarahScoop*. 2022. – Режим доступу: <https://sarahscoop.com/30-best-quotes-from-netflixs-bridgerton/> (дата звернення: 09.09.2025).
12. Bridgerton Quotes [Електронний ресурс] // *MamasGeeky*. – 2020 (оновл. 2022). – Режим доступу: <https://mamasgeeky.com/2020/12/bridgerton-quotes-netflix.html> (дата звернення: 09.09.2025).
13. Best Quotes from *Bridgerton* [Електронний ресурс] *MovieQuotesAndMore*. 2024. – Режим доступу: <https://www.moviequotesandmore.com/bridgerton-best-quotes/> (дата

звернення: 09.09.2025).

14. Doig E. 5 Secrets from Julia Quinn on Writing *Bridgerton* [Електронний ресурс] *The Novelry*. – 2024. – Режим доступу: <https://www.thenovelry.com/blog/julia-quinn-bridgerton> (дата звернення: 09.09.2025).
15. Queen Charlotte: A Bridgerton Story [Електронний ресурс] // *Wikiquote*. – 2023. – Режим доступу: <https://en.wikiquote.org/wiki/Bridgerton> (дата звернення: 09.09.2025).

References

1. Borysenko N. D., Sadlovska O. S. Vidtvorennia anhlomovnykh realii v ukrainskomu kinoperekladi. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Filolohichni nauky*, 2018, Vyp. 1 (87), pp. 48–52.
2. Zhuravel T. V. Kinopereklad yak vyd audiovizualnoho perekladu i yoho stanovlennia v Ukraini ta sviti. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka. Seriiia "Filolohichni nauky (movoznavstvo)"*, 2018, No. 10, pp. 35–38.
3. Ivanova N. O. *Kulturni aspekty telefonnykh rozmov u hollivudskykh filmakh: vplyv na formu ta zmist*. Kyiv: Vyd-vo Universytetu, 2019. 220 s.
4. Khushbakova N. Literary translation as a branch of translatology. *Academic Research in Educational Sciences*, 2021, No. 4, pp. 112–126.
5. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press, 2017.
6. Muñoz Martín R. Looking toward the future of Cognitive Translation Studies. In: *The Handbook of Translation and Cognition*. Hoboken, NJ: Wiley–Blackwell, 2019, pp. 555–571.
7. Quinn J. *An Offer From a Gentleman*. New York: Avon Books, 2001.
8. Quinn J. *Romancing Mister Bridgerton*. New York: Avon Books, 2002.
9. Quinn J. *The Duke and I*. New York: Avon Books, 2000.
10. Quinn J. *The Viscount Who Loved Me*. New York: Avon Books, 2000.
11. *Bridgerton. Season 1* [Video]. Netflix, 2020.
12. *Bridgerton. Season 2* [Video]. Netflix, 2022.

Ірина Ванзяк
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Мігорян О. В.

**ПРЕДСТАВЛЕННЯ ГУМОРУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ
(ФОНЕТИЧНИЙ, ЛЕКСИЧНИЙ, СТРУКТУРНИЙ) В
УКРАЇНСЬКОМУ ДУБЛЯЖІ АНІМАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ
DREAMWORKS (2023–2024 РР.)**

Анотація. У статті досліджуються лексико-культурні особливості гумору в українському дубляжі анімаційних фільмів студії DreamWorks 2023–2024 рр. На матеріалі 70 фрагментів проаналізовано фонетичні, лексичні, структурні й візуально-акустичні стратегії адаптації.

Ключові слова: гумор, дубляж, адаптація, анімація, локалізація.

Summary. This article provides a comprehensive analysis of humor in the animated films of DreamWorks Animation, focusing on the intricate mechanisms employed to create a rich comedic experience. The study examines these mechanisms across various linguistic and structural levels—phonetic, lexical, and narrative—to reveal how they contribute to the studio’s signature style. At the phonetic level, the analysis explores the use of distinct accents, deliberate mispronunciations, and onomatopoeia, which serve not only to characterize personalities but also to generate immediate comic relief for a universal audience. The lexical level delves into the sophisticated use of puns, irony, neologisms, slang, and cultural allusions. The structural analysis investigates narrative techniques such as recurring gags, the clever subversion of established genre clichés, unexpected plot twists, and the breaking of the fourth wall, all of which are hallmarks of DreamWorks’ storytelling. Furthermore, the research touches upon the integration of visual-acoustic, cultural, and technological aspects of humor, illustrating how the studio masterfully blends these elements to enhance the overall comedic effect. A comparative look at recent films like «Puss in Boots: The Last Wish» (2023), «Trolls Band Together» (2023), «Kung Fu Panda 4» (2024) showcases a clear evolution in the studio’s comedic

approach, demonstrating a shift from primarily situational humor towards more nuanced forms of parody and meta-humor. This research concludes that the enduring success of DreamWorks lies in its ability to construct a complex, stratified comedic narrative that functions on multiple levels of perception, ensuring broad appeal and lasting cultural resonance in the landscape of modern animation.

Key words: *humor; dubbing, adaptation, animation, localization.*

Постановка проблеми. Анімаційні фільми студії DreamWorks давно вийшли за межі дитячого розважального контенту, перетворившись на складний культурний феномен, що привертає увагу різнобічної аудиторії. Ключовим елементом успіху цих фільмів є їхній унікальний гумор, який функціонує одночасно на кількох рівнях сприйняття. Дослідження механізмів створення комічного ефекту в анімаційному дискурсі є актуальним завданням сучасної лінгвістики та перекладознавства, оскільки дозволяє зрозуміти, як мовні та позамовні засоби використовуються для формування смислів та впливу на глядача. На відміну від теоретичного аналізу типів комічного, практичне дослідження гумору на фонетичному, лексичному та структурному рівнях дає можливість виявити конкретні прийоми, що складають основу впізнаваного стилю студії [3].

Огляд останніх досліджень і публікацій. Проблема гумору в анімаційному дискурсі є предметом активного наукового інтересу. Зокрема, лінгвістичні засоби створення комічного ефекту в англійськомовних анімаційних фільмах досліджувала О. В. Колесникова, яка акцентувала увагу на конкретних мовних інструментах, що використовуються для досягнення сміхового ефекту. Окремі аспекти, як-от передача мовної гри, досліджувала Ф. А. Юсубова, розробляючи стратегії для її адекватної трансляції. Важливим для розуміння гумору DreamWorks є аспект інтертекстуальності, який вивчав Р. С. Влах, аналізуючи посилання на інші медіаматеріали як джерело комізму. Попри наявність значної кількості праць, комплексний аналіз гумору саме в новітніх фільмах студії DreamWorks, що враховував би еволюцію її стилю, залишається недостатньо розкритим, що і визначає наукову новизну цієї роботи.

Актуальність цього дослідження зумовлена зростаючою роллю анімації як інструменту культурного впливу та необхідністю гли-

бокого аналізу її мовних механізмів. Сучасний анімаційний дискурс стає дедалі складнішим, поєднуючи розважальну функцію з трансляцією соціальних та культурних кодів. Розуміння багаторівневої природи гумору DreamWorks є важливим для теорії медіалінгвістики, а також має практичне значення для перекладознавства та культурної адаптації анімаційної продукції.

Метою статті є комплексний аналіз та систематизація лінгвостилістичних і структурних засобів створення гумору в анімаційному дискурсі студії DreamWorks на прикладі фільмів 2023–2024 років для виявлення специфіки його багаторівневої організації.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- окреслити теоретичні засади дослідження гумору в медіадискурсі;
- проаналізувати фонетичні, лексичні та структурні прийоми створення комічного ефекту в обраних анімаційних фільмах;
- систематизувати виявлені гумористичні засоби відповідно до їх функціонального навантаження та цільової аудиторії;
- визначити ключові тенденції в еволюції гумористичного стилю студії DreamWorks на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Аналіз гумору в анімації DreamWorks вимагає комплексного підходу, що враховує взаємодію різних рівнів мовної та наративної структури.

Фонетичний рівень: гумор у звучанні. Фонетичний рівень гумору є одним із найбільш безпосередніх способів викликати сміх, оскільки він апелює до слухового сприйняття глядача. Комічний ефект на цьому рівні досягається через маніпуляції зі звуковим оформленням мовлення, що дозволяє створювати яскраві та миттєво впізнавані образи. Студія DreamWorks активно використовує цей інструментарій для поглиблення характерів персонажів та створення динамічних комічних ситуацій.

Акценти та діалекти. Використання специфічних акцентів є фірмовим прийомом студії. Це не лише надає персонажу індивідуальності, але й часто грає на культурних стереотипах. У фільмі **«Кіт у чоботях: Останнє бажання» (2023)** іспанський акцент головного героя (в оригіналі озвученого Антоніо Бандерасом) ство-

роє образ пристрасного та водночас дещо манерного мачо. На противагу йому, антагоніст Смерть (Вовк) говорить з холодним, майже клінічним акцентом, що підкреслює його моторошну природу.

Спотворена вимова та звуконаслідування. Навмисне неправильне вимовляння слів або використання ономаіопеї часто характеризує емоційний стан персонажа. Персонаж Перріто з фільму **«Кіт у чоботях: Останнє бажання»** часто використовує спрощену та дитячу манеру мовлення, що підкреслює його наївність та доброту, створюючи комічний контраст із цинізмом Кота. У фільмі, коли Перріто вирішує, що буде сам собі допомагати, він каже: *“I guess I’ll just be my own therapy dog. Or thera-puppy! I like that.”* [12]. Тут Перріто створює неологізм, поєднуючи слова *“therapy”* (терапія) та *“puppy”* (щупця).

Лексичний рівень: гра слів та смислів. Лексичний рівень є основою для створення інтелектуального та багатошарового гумору, розрахованого як на дитячу, так і на дорослу аудиторію. Тут комічний ефект виникає завдяки грі зі значеннями слів, їх багатозначністю та культурними конотаціями.

Каламбури та гра слів. Це один із найпоширеніших прийомів. У фільмі **«Кіт у чоботях: Останнє бажання»(2023)** персонаж, схожий на цвіркуна, виправляє Златовласку: *“I’m not a cricket. I’m a bug. An ethical bug”*[12]. Каламбур полягає в омофонії англійських слів *«ethical bug»* (етична комаха) та *«ethical bug»* (етична проблема/вада). Для дорослої аудиторії це звучить як іронічний коментар про надмірну моралізацію.

«Панда Кунг-Фу 4» (2024) Батько По, гусак Пін, каже: *“This is not just a restaurant. It’s a restaur-CAN!”*[12]. Простий, але ефективний каламбур, що замінює частину слова на інше зі схожим звучанням, передає незламний оптимізм та мотиваційний настрій персонажа.

Іронія та сарказм. Іронічні висловлювання дозволяють передати критичне ставлення до ситуації, не вдаючись до прямої оцінки. У фільмі **«Панда Кунг-Фу 4» (2024)** Лисиця Чжень, спостерігаючи за тим, як По намагається медитувати, каже: *“Wow. You’re, like, a spiritual master. I’m truly humbled”*[12]. Інтонація та контекст (По в цей час думає про їжу) чітко вказують на саркастичний характер фрази. Гумор виникає з розбіжності між буквальним значенням слів та реальною ситуацією.

У фільмі «**Кіт у чоботях: Останнє бажання**»(2023), коли Вовк-Смерть заганає Кота в кут, він каже: “*I just love the smell of fear!*”[12]. Ця фраза є іронічною, оскільки виголошується з абсолютною насолодою та спокоєм. Гумор тут має «чорний» відтінок, посилюючи зловісний образ антагоніста.

Культурні алюзії. Фільми DreamWorks насичені посиланнями на інші твори масової культури, що створює додатковий рівень гумору для обізнаного глядача. Фільм «**Тролі: Знову разом**» (2023): коли герої вирішують відтворити гурт, вони говорять про необхідність досягти «*the perfect family harmony*»[12]. Ця фраза є прямою алюзією на кліше з репертуару бойз-бендів 90-х (наприклад, Backstreet Boys, ‘N Sync), де «гармонія» була ключовим елементом як у музиці, так і в сценічному іміджі. Для дорослих глядачів це є ностальгічним та іронічним жартом.

Структурний рівень: комедія в наративі. На структурному рівні гумор створюється завдяки особливостям побудови сюжету, сцен та епізодів. Це більш складний тип гумору, який часто розкривається не в одній фразі, а впродовж цілої сцени або навіть усього фільму.

Пародіювання жанрових кліше. DreamWorks майстерно пародіює відомі жанри. «**Кіт у чоботях: Останнє бажання**» є пародією на спагеті-вестерни, з типовими для них дуелями поглядів, напруженою музикою та образами мовчазних мисливців за головами. У свою чергу, «**Панда Кунг-Фу 4**» запозичує елементи з фільмів про пограбування (heist movies), де команда збирається для виконання складної місії.

Повторюваний гег (Running Gag). Це комічний елемент, що повторюється кілька разів протягом фільму. У «**Кіт у чоботях: Останнє бажання**» таким гегом є оптимізм песика Перріто. Він неодноразово з наївною усмішкою розповідає жажливі історії зі свого минулого: “*They put me in a sock, with a rock, and they threw me in the river. I chewed my way out of the sock. Funny story, right?*”[12]. Гумор будується на шокуючому контрасті між трагічним змістом розповіді та абсолютно незворушною, позитивною манерою її подачі. Повторення цього прийому посилює трагікомічний образ персонажа.

Комічний контраст. Зіткнення протилежних характеристик або ситуацій є потужним джерелом гумору. У «**Панда Кунг-Фу 4**» ко-

мізм виникає з контрасту між величезною фізичною силою та добродушним, дещо незграбним характером панди По, а також його взаємодією з маленькою, але хитрою лисицею Чжень.

Висновки. Отже, гумор в анімаційних фільмах студії DreamWorks є складним, багаторівневим конструктом, який не обмежується простими жартами, а функціонує як цілісна система. Аналіз показав, що студія майстерно поєднує фонетичні, лексичні та структурні засоби для створення комічного ефекту, що одночасно приваблює різні вікові групи. Використання акцентів та звуконаслідування робить гумор миттєво доступним, тоді як лексична гра слів, каламбури та культурні алюзії додають інтелектуальної глибини, орієнтованої на дорослого глядача. Наративні стратегії, такі як пародіювання жанрів та комічні контрасти, формують упізнаваний стиль студії. Еволюція гумору в новітніх роботах демонструє перехід від ситуативної комедії до більш витончених форм іронії та метагумору, що свідчить про постійний творчий пошук та адаптацію до очікувань сучасної аудиторії. Таким чином, гумор DreamWorks є не лише розважальним елементом, а й важливим інструментом побудови складного та культурно значущого анімаційного дискурсу.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження могли б зосередитися на проблемах культурної адаптації та перекладу комічних елементів у локалізованих версіях фільмів, а також на порівняльному аналізі гумористичних стратегій DreamWorks та інших провідних анімаційних студій.

Список використаної літератури

1. Борисова О. В. Відтворення комічного в англо-українському перекладі як перекладознавча проблема (на матеріалі американських анімаційних фільмів). Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Том 31 (70), № 1. С. 76-80.
2. Влах Р. С. Інтертекстуальність гумору в англomовних медіаматеріалах: лінгвопрагматичний, лінгвокультурний та перекладознавчий аспекти. 2024. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/aa3a55a5-2c30-43ce-b678-4dd792655cb6/content> (дата звернення: 14.09.2025).

3. Колесникова О. В. Лінгвістичні засоби створення комічного ефекту в англomовних анімаційних фільмах. Наукові записки НаУКМА. Філологічні науки. 2023. № 4(2). С. 67-74.
4. Кукаріна А. Д. Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/2530/%d0%ae%d1%81%d1%83%d0%b1%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%ba%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%b0%20%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b0%2002-20.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 14.09.2025).
5. Петренко О. Д. Кількісний та якісний аналіз засобів створення комічного ефекту в анімаційних фільмах. Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки. 2022. № 34. С. 98-107.
6. Підгрушна О. Г. Мовні та позамовні аспекти локалізації мультсеріалів українською мовою (на прикладі англomовного мультсеріалу My Little Pony: Friendship Is Magic). 2022. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/62426/1/%d0%9c%d0%9e%d0%92%d0%9d%d0%86%20%d0%a2%d0%90%20%d0%9f%d0%9e%d0%97%d0%90%d0%9c%d0%9e%d0%92%d0%9d%d0%86%20%d0%90%d0%a1%d0%9f%d0%95%d0%9a%d0%a2%d0%98%20%d0%9b%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%9b%d0%86%d0%97%d0%90%d0%a6%d0%86%d0%87%20%d0%9c%d0%a3%d0%9b%d0%ac%d0%a2%d0%a1%d0%95%d0%a0%d0%86%d0%90%d0%9b%d0%86%d0%92.pdf> (дата звернення: 14.09.2025).
7. Радченко О. І. Особливості відтворення фільмонімів українською мовою та їх вплив на сприйняття фільму (на матеріалі англomовних фільмів 2022-2023 року). 2024. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/18511/1/%d0%a0%d0%b0%d0%b4%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be_%d0%ba%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96%d0%ba.24.pdf (дата звернення: 14.09.2025).
8. Саркісян А. Соціологія гумору: методологія дослідження та вимірювання. 2021. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8d1fb3c2-bcad-4915-86d7-8867f4d99af8/content>

- (дата звернення: 14.09.2025).
9. Циліорик К. М. Типологія комічного у мультиплікаційних фільмах: перекладознавчий аспект. Одеський лінгвістичний вісник. 2022. № 19. С. 188-193.
 10. Юсубова Ф. А. Стратегії передачі мовної гри як засобу створення комічного ефекту при перекладі дитячих анімаційних фільмів кінодискурсу. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/2530/%D0%AE%d1%81%d1%83%d0%b1%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%ba%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%b0%20%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b0%2002-20.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 14.09.2025).
 11. Buts Zh. V. Pragmatychna kilkisna otsinka komichnogo v kinodykursi. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriiia 9. Suchasni tendentsii rozvytku mov.* 2023. № 23. С. 45-53.
 12. Movie Scripts and Screenplays. URL: <https://www.scripts.com/> (дата звернення: 14.09.2025).

References

1. Borysova, O. V. (2020). Vidtvorennia komichnogo v anhlo-ukrainskomu perekladi yak perekladoznavcha problema (na materialy amerykanskykh animatsiinykh filmiv) [Reproduction of the Comic in English-Ukrainian Translation as a Problem of Translation Studies (on the Material of American Animated Films)]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriiia: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii*, 31 (70), 1, Pp. 76-80.
2. Vlach, R. S. (2024). *Intertekstualnist humoru v anhlo-movnykh mediamaterialakh: linhvoprahmatychnyi, linhvokulturnyi ta perekladoznavchyi aspekty* [Intertextuality of Humor in English-Language Media Materials: Linguopragmatic, Linguocultural, and Translation Aspects]. Retrieved from <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/aa3a55a5-2c30-43ce-b678-4dd792655cb6/content>
3. Kolesnykova, O. V. (2023). Linhvistychni zasoby stvorennia komichnogo efektu v anhlo-movnykh animatsiinykh filmakh [Linguistic Means of Creating a Comedic Effect in English-Language Animated Films]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Filolohichni nauky*,

- 4(2), Pp. 67-74.
4. Kukarina, A. D. *Kvalifikatsiina robota mahistra z perekladoznavstva* [Master's Qualification Thesis in Translation Studies]. Retrieved from <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/2530/%d0%ae%d1%81%d1%83%d0%b1%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%ba%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%b0%20%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b0%2002-20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
 5. Petrenko, O. D. (2022). *Kilkisnyi ta yakisnyi analiz zasobiv stvorennia komichnoho efektu v animatsiinykh filmakh* [Quantitative and Qualitative Analysis of the Means of Creating a Comedic Effect in Animated Films]. *Naukovyi visnyk PNPU im. K. D. Ushynskoho. Lihvistychni nauky*, 34, Pp. 98-107.
 6. Pidhrushna, O. H. (2022). *Movni ta pozamovni aspekty lokalizatsii multserialiv ukrainskoiu movoiu (na prykladi anhlovnoho multserialu My Little Pony: Friendship Is Magic)* [Linguistic and Extralinguistic Aspects of Localization of Animated Series in Ukrainian (on the Example of the English-Language Animated Series My Little Pony: Friendship Is Magic)]. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/62426/1/%d0%9c%d0%9e%d0%92%d0%9d%d0%86%20%d0%a2%d0%90%20%d0%9f%d0%9e%d0%97%d0%90%d0%9c%d0%9e%d0%92%d0%9d%d0%86%20%d0%90%d0%a1%d0%9f%d0%95%d0%9a%d0%a2%d0%98%20%d0%9b%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%9b%d0%86%d0%97%d0%90%d0%a6%d0%86%d0%87%20%d0%9c%d0%a3%d0%9b%d0%ac%d0%a2%d0%a1%d0%95%d0%a0%d0%86%d0%90%d0%9b%d0%86%d0%92.pdf>
 7. Radchenko, O. I. (2024). *Osoblyvosti vidtvorennia filmonimiv ukrainskoiu movoiu ta yikh vplyv na spryiniattia filmu (na materialy anhlovnykh filmiv 2022-2023 roku)* [Features of Reproducing Film Titles in Ukrainian and Their Impact on Film Perception (on the Material of English-Language Films of 2022-2023)]. Retrieved from https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/18511/1/%d0%a0%d0%b0%d0%b4%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be_%d0%ba%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96%d0%ba.24.pdf

8. Sarkisian, A. (2021). *Sotsiologhiia humoru: metodolohiia doslidzhennia ta vymiriuvannia* [Sociology of Humor: Research Methodology and Measurement]. Retrieved from <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8d1fb3c2-bcad-4915-86d7-8867f4d99af8/content>
9. Tsyliuryk, K. M. (2022). Typolohiia komichnoho u multiplykatsiinykh filmakh: perekladoznachnyi aspekt [Typology of the Comic in Animated Films: A Translation Studies Aspect]. *Odeskyi linhvistychnyi visnyk*, 19, Pp. 188-193.
10. Yusubova, F.A. *Stratehii peredachi movnoi hryyazasobu stvorennia komichnoho efektu pry perekladi dytiachykh animatsiinykh filmiv kinodyskursu* [Strategies for Conveying Language Play as a Means of Creating a Comedic Effect in the Translation of Children's Animated Films in Film Discourse]. Retrieved from <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/2530/%D0%AE%d1%81%d1%83%d0%b1%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%ba%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%b0%20%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82%d0%b0%2002-20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
11. Buts, Zh. V. (2023). Pragmatychna kilkisna otsinka komichnogo v kinodyskursi [Pragmatic Quantitative Assessment of the Comic in Film Discourse]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Serii 9. Suchasni tendentsii rozvytku mov*, 23, Pp. 45-53.
12. Movie Scripts and Screenplays. (n.d.). Retrieved September 14, 2025, from <https://www.scripts.com/>

Anastasiia Vyshkurtseva
(Chernivtsi)

Scientific advisor - PhD, Associate Professor T.I. Pavlovych

**AMERICAN POLITICAL DISCOURSE: A STYLISTIC
ANALYSIS OF COMMUNICATIVE STRATEGIES IN X
PUBLICATIONS OF DONALD TRUMP AND KAMALA
HARRIS**

Abstract. American political discourse has a strong influence on social and political life not only in the United States but also around the world. The political discourse, being an institutional branch of discourse, aims at taking and holding the political power by political means, thus to be politically influential is a must for politicians and they need to be eloquent to the utmost, and should be able to influence their audience using different speech devices. However, its stylistic features are still not well studied. This paper looks at the main characteristics of American political language, focusing on its manipulative, ritual, and polarizing elements that shape public opinion and affect social unity, it reveals the attitudes towards American values by studying the perceptions of American political discourse and the ability to recognize the persuasive and legitimation strategies. A theoretical approach was used to review current definitions of political discourse. Descriptive and analytical methods helped to find and organize specific language features. The results show that American politicians use different communication strategies to influence people and shape their views. In addition, speech elements like intonation, speed, and pauses play an important role in the emotional and persuasive power of political speeches. This study helps to better understand how language is connected to political power. The practical value is that political speakers can improve the impact of their messages by learning to use these language and rhetorical techniques effectively.

Key words: *political discourse, communicative strategies, manipulative, symbolic rhetorical strategies, descriptive and analytical methods*

Introduction. Since ancient times, Greek philosophers and thinkers studied rhetoric and understood that language has a strong power to

influence people. For public speakers, being persuasive was very important and often included different forms of manipulation.

Today, even though communication has changed a lot, the importance of persuasive speech is still very high. As politics becomes more democratic, the public now plays a bigger role in making important decisions. Because of this, modern American politicians try to gain as much public support as they can—whether in debates, speeches, or even in the comment sections of social media platforms like «X.»

Researchers have already studied many aspects of American political discourse. For example, Sarah Sobieraj explored how voices can be amplified or silenced during election campaigns. Jennifer Kavanagh, in her book «Truth Decay,» focused on how facts are losing value compared to personal opinions. Yochai Benkler looked at online political communication and showed how the media can use manipulative techniques to shape public opinion. However, there is still not enough research on how gender affects political speech and communication.

Recently, much public attention was focused on the political competition between Donald J. Trump and Kamala Harris. Both used language tools to persuade and influence the public. This paper aims to examine how American politicians use language to persuade and manipulate, with a special focus on gender differences. The study uses discourse analysis, along with stylistic, pragmatic, rhetorical, and lexical approaches

Literature Review. In recent years, both international and Ukrainian scholars have shown more interest in studying American political speech from a gender-based perspective. Early research by experts like Deborah Tannen and Kathleen Hall Jamieson helped explain how male and female politicians often use language differently. Ukrainian researchers have continued this work with new insights. For example, Liubov Undir compared the speeches of Joe Biden and Kamala Harris, finding that both used rhetorical styles often connected to masculine communication, such as a confident tone and patriotic language. Nataliia Shkvorchenko explored how grammar and vocabulary choices differ depending on gender in English-language political speech, often using American examples. Anna Shilina looked at how gender-sensitive language in U.S. political campaigns can shape public opinion, especially when it comes to female candidates.

While these studies provide helpful information, more research is needed to compare how politicians speak in different types of media

and situations. This paper focuses on the communication strategies used by Donald Trump and Kamala Harris in selected U.S. media sources, paying special attention to how their use of language reflects stylistic and gender-based differences.

Methodology. This study is based on selected speeches, interviews, and media texts from the «X» platform that feature Donald Trump and Kamala Harris. A qualitative content analysis was used to examine how they communicate, with special attention to their language style and gender-related differences. This method involved carefully identifying and interpreting patterns in how language is used — such as rhetorical techniques, tone of speech, and expressive elements.

A descriptive analysis was also used to highlight the main features of the texts, including how often certain stylistic tools appear and what general language patterns are used. Other useful methods include discourse analysis, which looks at how language helps build social roles and power structures — including gender — and rhetorical analysis, which focuses on how speakers try to persuade and what stylistic choices they make.

By combining these approaches, the study provides a deeper understanding of how language, style, and gender interact in American political communication.

Results. Political discourse can be seen as a set of speech acts that happen during political debates, as well as a system of rules and norms in public policy that have developed over time and proven effective in practice [1]. In this sense, political discourse is not just a theoretical idea, but also a collection of traditions and standards that are applied in real political life.

The main goal of political communication is to gain and hold on to power. That’s why political discourse often shapes public thinking, encouraging people to follow certain “politically acceptable” rules in specific situations.

Because political discourse can shape beliefs, influence public opinion, and deliver ideological messages, it often has a manipulative character. For this reason, political speech in the U.S. has become a major focus for linguistic and stylistic analysis. One key question remains: how do American politicians choose their manipulation strategies, and what language tools do they use to create the needed effect on people’s thinking?

According to S. H. Mamaika, in order to define a strategy of language manipulation, it's important to consider both the overall communication goal and the specific tactics used to reach it [2].

Language manipulation tactics are individual actions that help carry out a specific communication strategy. These actions depend on the speaker's goals and are carried out using certain language tools and techniques.

In American political speech, several key communication strategies play an important role. One of the main ones is the **self-presentation strategy**, which focuses on creating a positive and appealing image of the politician. This strategy uses the following tactics [4]:

– *Identification*, where the politician connects themselves with a certain social or political group to appear familiar, trustworthy, and relatable to voters;he

– *Polarization*, which divides society into “friends” and “enemies” in order to build support by showing a clear line between “us” and “them.”

Another important communication strategy in political speech is **the strategy of persuasion**, which includes several key subtypes [5]:

1. **The argumentative strategy** aims to influence the audience through clear and logical reasoning. It uses several tactics, including:

Evidence-based evaluation — presenting well-supported and fact-checked judgments;

Comparative analysis — comparing facts or events to strengthen the main argument;

Forecasting — predicting future events or goals;

Illustration — giving examples and factual information to support the speaker's point.

2. **The propaganda strategy**, which is a type of argumentative approach, focuses on shaping behavior or guiding decision-making. Its main tactics include:

Promises — creating expectations of positive outcomes;

Direct appeal — speaking directly to the audience to make a personal connection.

Another important strategy is **the power struggle strategy**, which includes two key parts:

1. **Discrediting** — trying to weaken trust in political opponents by

criticizing or spreading negative information about them [3].

2. **The manipulative strategy** relies on tricky methods like spreading false or questionable information and exaggerating facts. This strategy includes tactics such as:

Politeness tactic, which creates a sense of respect toward the audience;

Diversion tactic, which shifts attention from important issues to less important ones;

Exaggeration tactic, which makes certain facts or problems seem more important than they really are.

Studies of American political discourse show that many communication strategies are used, depending on the situation and the stage of the election campaign.

It is important to study how these strategies are used in practice, paying special attention to their stylistic features.

To start with **the manipulative strategy**. This strategy was widely used by Donald Trump in his speeches and media publications, mainly through the exaggeration tactic to create a sense of urgent threat. This tactic is shown stylistically through the use of hyperbole in messages.

For example, the statement “*What is happening at our southern border is a national emergency*” shows the use of alarmist language. Similarly, phrases like “*This is the strongest economy in our country’s history*,” “*Our country is being invaded*,” “*The media are the enemy of the people*,” “*The election was rigged*,” and “*The radical left is destroying America*” show a constant use of exaggeration and emotionally charged speech. This rhetorical strategy is used to justify radical political actions and to increase emotional impact on voters, often replacing fact-based political discussion.

Another important communication strategy in Trump’s speeches and media publications is **the discrediting strategy**. His speeches and X-publications often include harsh and insulting remarks about his political opponents to damage their image as sensible and responsible people. To carry out this strategy, Trump uses rhetorical devices that simplify and generalize, including synecdoche — a figure of speech that turns complex groups or ideas into simple, emotionally powerful symbols. Examples of such statements are: “*Democrats want open borders*,” “*Washington is corrupt*,” “*Fake news is against us*,” “*They want to take your guns*,” and “*The establishment is failing you*.”

These statements create a single negative image of political opponents, presenting them as one clear and urgent threat to society.

Trump's propaganda strategy, which is a part of his broader argumentative approach, mainly relies on promises and emotional appeal. His slogan, "*Make America Great Again*," is an example of a hidden metaphor, suggesting a return to better times when the country was stronger and more successful. Other statements like "*We will restore law and justice*," "*America will never become a socialist country*," "*I will protect your jobs*," "*We will build the wall*," and "*Your voice will be heard*" use metonymy and symbolism—for example, "*the wall*" stands for border security, and "*law and justice*" represent important social values. These emotional messages are meant to make voters feel fear, hope, and confidence. The repeated use of phrases starting with "*We will*" or "*I will*" is an example of anaphora, which makes the message clearer and easier to remember.

In contrast, Kamala Harris's communication strategy focuses on **persuasion** and uses different argumentative techniques such as backing up claims with facts and moral values, making comparisons to show differences, presenting various viewpoints, and explaining ideas with clear examples. In her speeches, you can hear phrases like "*Justice is decided at the polls*," "*We must speak the truth, even when it's hard*," "Everyone deserves respect," "*Equality is a duty*," and "*Our strength is in our diversity*." These statements support her arguments with both facts and ethical values. The phrase "*Justice is decided at the polls*" is a metaphor that makes a complex idea easier to understand. The use of parallelism and anaphora in her speeches adds rhythm and emphasis, while inclusive language helps create a feeling of unity among the audience.

Kamala Harris's **propaganda strategy** is shown through promises and emotional messages that highlight shared values like morality and unity. Her speeches include phrases such as "*This election is about America's soul*," "*Hope is our guiding light*," "*Our democracy is as fragile as glass*," "*We will create a future of justice*," and "*Together we will rise*." These messages are meant to inspire people and bring them together by focusing on what unites them. The metaphor in "*Hope is our guiding light*" and the simile in "*Our democracy is as fragile as glass*" make her message more emotional and powerful. The use of inclusive language and repeated phrases (anaphora) helps make the call for unity and collective action more powerful.

Discussion

This part explains what the results of the study mean. The findings show that American politicians use different communication strategies to influence public opinion and gain political power. Donald Trump often uses **manipulative** and **discrediting tactics**, such as exaggerating problems or making things sound simpler than they are. For example, when he said, *“What’s happening at our southern border”* can be compared to a national emergency. He used strong and emotional language to create fear. Other phrases like *“Democrats want open borders”* simplify difficult issues and create an *“us and them”* feeling by using emotional symbols.

Kamala Harris, on the other hand, uses a **persuasion strategy** based on facts and values. She uses metaphors like *“Justice is on the ballot”* to make difficult ideas easier to understand. Her speeches include inclusive words and repeated phrases like *“We will build a future of justice”* and *“Together we will rise.”* These techniques help build emotional connection and a sense of unity with listeners. Her style also demonstrates how female politicians are often expected to speak — with empathy, focus on fairness, and a sense of togetherness.

In general, the study shows that political leaders use language in smart ways to affect how people feel, while also fitting into cultural expectations. Trump’s way of speaking creates urgency and fear, while Harris focuses on hope, unity, and shared values. This shows how communication style, rhetorical tools, and gender roles are closely connected in political speech and X-publications.

Conclusions. This study contributes to the fields of linguistics and political communication by exploring the different strategies used in American political speech and social media texts. It shows how political figures like Donald Trump and Kamala Harris use specific language techniques to shape public opinion, create their political image, and engage voters. The research highlights the connection between language, emotional influence, and social expectations, including how gender can shape rhetorical style.

Future studies could focus on how these strategies change during election campaigns and how they are used in different cultural and language settings. In addition, using this kind of analysis for other types of public speech could help us better understand how persuasion and

manipulation work in today's communication.

Список використаної літератури

1. Косяк Н.Л. Лексичні особливості американського політичного дискурсу: Гендерний аспект. *Вісник Житомирського державного університету*. Філологія. Житомир. 2015. №1. С. 36–46.
2. Жибак Д.М. До питання про особливості та функції політичного дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Філологія. Одеса, 2016. №20. С. 26–30.
3. Корольова В., Попова І. Комунікативні стратегії маніпуляції та мовна агресія. *Лінгвістика*. 2021. №2. С. 15–20.
4. Курята Ю., Касаткіна-Кубашкіна Ю. Стилiстичні засоби в політичному дискурсі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2022. 6–8 жовтня (№13). С. 27–30.
5. Пилипчук Т.О. Комунікативні стратегії та тактики реалізації концептуальної опозиції в сучасному американському політичному дискурсі. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк. 2018. №3. С. 12–18.

References

1. Kosyak N.L. Lexical Features of American Political Discourse: Gender Aspect. *Bulletin of Zhytomyr State University. Philology*. Zhytomyr. 2015. #1. P. 36–46.
2. Zhybak D.M. On the Issue of Features and Functions of Political Discourse. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Philology*. Odessa. 2016. #20. P. 26–30.
3. Korolyova V., Popova I. Communicative Strategies of Manipulation and Linguistic Aggression. *Linguistics*. 2021. #2. P. 15–20.
4. Kuriata Yu., Kasatkina-Kubashkina Yu. Stylistic Means in Political Discourse. *Scientific Notes of the National University «Ostroh Academy»*. 2022. 6–8 Oct. (# 13). P. 27–30.
5. Pylypchuk T.O. Communicative Strategies and Tactics for Implementing Conceptual Opposition in Modern American Political Discourse. *Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka East European National University. Lutsk*, 2018. #3. P. 12–18.

Scientific advisor - PhD, Associate Professor A.V. Shyba

**PROJECT-BASED LEARNING FOR FOREIGN LANGUAGE
WRITING: AN EXPERIMENTAL STUDY OF SECOND YEAR
NON-NATIVE LEARNERS**

Анотація. У статті досліджено ефективність проектного методу у формуванні навичок письма студентів другого курсу. Представлено результати експерименту із застосуванням Project-Based Learning у курсі письма. Доведено позитивний вплив методу на розвиток комунікативної компетентності та мотивації студентів.

Ключові слова: навчання іноземної мови, проектний метод, письмова компетентність, експеримент, студенти не носії мови.

Abstract. This paper examines the effectiveness of Project-Based Learning (PBL) in developing foreign language writing skills among second-year non-native learners. The study was conducted with two groups of undergraduate students: one received traditional writing instruction, while the other completed writing tasks within collaborative projects. A placement test was used to determine students' proficiency level, followed by a pre-test to establish baseline writing performance. The experimental group engaged in storytelling, case analysis, and problem-solving tasks, while the control group practiced grammar-based exercises and essay writing. The intervention lasted six weeks and concluded with a post-test identical in format to the pre-test. Results indicate that the PBL group demonstrated greater improvement in writing fluency, coherence, and vocabulary variety. Additionally, students reported increased motivation, autonomy, and engagement. Teacher evaluations confirmed these findings, emphasizing the benefits of contextualized, student-centered instruction. Limitations include small sample size and short duration. This study contributes empirical evidence supporting the integration of PBL in foreign language writing courses and highlights the importance of scaffolding and structured feedback to maximize its effectiveness. Implications for pedagogy

suggest a shift toward interactive, communicative tasks that better prepare learners for real-world language use. The research underscores the potential of PBL to bridge the gap between theoretical knowledge and practical application in language classrooms, offering valuable insights for curriculum design and teaching practice.

Key words: *foreign language teaching, project-based method, writing competence, experimental study, non-native learners*

Introduction. Writing is an essential skill in the acquisition of foreign languages, requiring not only grammatical accuracy and vocabulary knowledge, but also coherence, cohesion and adaptability to different contexts. Traditional writing instruction often focuses on isolated exercises and controlled practice, which may fail to fully develop students' ability to express ideas naturally and effectively. In many cases, this can result in students not being able to express their ideas naturally. To solve this issue, modern pedagogical approaches emphasise interactive, student-centred methods, such as project-based learning (PBL), which encourage meaningful use of language in real-life contexts.

The project method is grounded in the theory of language learning, which emphasises the importance of active engagement and collaborative problem solving. Research has demonstrated that PBL fosters critical thinking, creativity, and deeper language acquisition by integrating writing tasks into larger, meaningful assignments. A range of written tasks - such as storytelling and problem-based tasks - allow students to develop their written communication skills in a variety of ways. While studies have indicated that PBL enhances motivation and engagement, its direct impact on foreign language writing skills, particularly among second-year non-native learners, remains underexplored.

Despite the identified benefits of project-based learning in language education, there is limited existing empirical research on how it specifically influences the development of written communicative competence in second-year non-native learners.

This study investigates the role of project-based learning in enhancing the written communicative competence of second-year non-native learners, analyzing its historical development, practical applications in writing instruction, and the advantages and challenges

connected with its implementation.

Literature Review. Second language writing is a complex skill requiring the integration of linguistic knowledge, organization and audience awareness. Traditional instructions often prioritize grammar and model-based tasks, which may limit learners' creative and communicative potential. In contrast, Project-Based-Learning (PBL) has been proposed as an alternative that integrates real-world assignments, with language use, aiming to develop both linguistic competence and learner autonomy. This literature review examines the role of PBL in foreign language writing instructions, focusing on second year non-native learners and identifies a gap in the research that this seeks to address.

PBL is rooted in constructivist theory, emphasizing active knowledge construction through meaningful tasks [7, p.30]. In language classrooms PBL encourages learners to use the target language for real communicative purposes, motivation and deeper engagement [5]. As Dewey argued, meaningful learning emerges through experience, a principle that underpins the effectiveness of PBL [4, p.20].

Research by Beckett and Slater illustrates that when language learners are engaged in authentic projects, they show increased initiative and stronger collaborative skills [3 p.108-116]. These findings suggest that PBL aligns with the communicative approach in language teaching where fluency, critical thinking, and self expression are prioritized alongside grammatical accuracy.

Applying PBL to writing instruction specifically has shown promising results. Tessema found students engaged in writing projects produced more coherent and purposeful texts than those receiving conventional instruction. This improvement was attributed to learners having a clear audience and outcome in mind, which supported both idea generation and revision processes [6, p.1-15].

In a more recent study Aghayani and Hajmohammadi implemented PBL in Iranian classrooms and found that learners developed better organization and lexical range in their writing. They also reported increased learner satisfaction and autonomy to key goals in foreign language education [1, p.78-88].

Despite its benefits, PBL can present some challenges, even for upper-intermediate second year non-native learners. While these

students typically have a solid foundation in grammar and vocabulary, they may still encounter difficulties with writing skills such as structuring arguments and adapting tone and style. Beckett notes that without sufficient scaffolding, students may become overwhelmed or disengaged, therefore teacher, guidance task, modeling and peer collaboration or essential components of successful PBL implementation [2 p.52-66].

Additionally, assessing writing in the context of PBL, requires rethinking traditional approaches that include planning, revising and collaboration. These issues highlight the need for careful planning and structured support when using PBL in second year writing classes.

While several studies support the use of PBL in language teaching, we have to focus specifically on writing development among second year non-native university learners. Most existing research is either broad or centers on speaking in vocabulary acquisition. Furthermore, there is a lack of controlled experimental studies, comparing PBL with traditional writing methods.

This gap provides the rationale for the current research which aims to evaluate the impact of PBL on the writing skills of upper-intermediate level learners in a structured way. By doing so the study contributes empirical data to support curriculum decisions, and teaching practices in foreign language education.

PBL offers a promising alternative to traditional writing instruction by making learning more meaningful and student-centered while challenges remain, especially for less proficient learners the potential benefits for engagement and writing development to clear this literature review demonstrates a need for further research, particularly experimental studies on the use of PBL in writing.

Methodology. Building on the theoretical foundations and empirical findings reviewed above, the present study adopts a mixed-methods experimental design to investigate the effectiveness of Project-Based-Learning (PBL) in enhancing foreign language writing skills among second-year non-native learners. The study compares an experimental group engaged in PBL with a control group receiving traditional writing instruction over the course of one academic semester.

The primary aim of this research is to evaluate whether the Project-Based-Learning improves learners' written proficiency particularly, in

terms of fluency, coherence lexical variety, and to explore its influence on learners motivation and autonomy in the writing process. Accordingly, the study addresses two research questions. Firstly, Project-based-Learning significantly enhance the writing skills of second-year non-native learners compared to traditional instruction and the second is how PBL affects learners, motivation, and autonomy in the foreign language writing process.

The participants were 12 second-year undergraduate students, six students in each group. All participants were classified as upper intermediate non-native English learners based on the results of a placement test. The students were randomly assigned to two groups an experimental group that received PBL instruction and a traditional group that followed a traditional writing curriculum. The instructional materials included pre-test, and post-test writing prompts, project guidelines for the PBL group and regular writing tasks for the traditional group. In addition, the experimental group completed a self-reflection questionnaire designed to measure changes in motivation and perceived progress. Throughout the study, the teacher feedback on student writing was recorded using a rubric-based evaluation system.

The study was conducted in the university within the regular timetable of the writing course, all instructional sessions were held in the same classroom environment, equipped with multimedia support to ensure consistency in the learning, setting across both groups.

At the beginning of the semester, all students completed a placement test, which also served as a pre-test, to determine their baseline writing proficiency. The test consisted of tasks such as writing a 250-word opinion essay on a familiar topic. The same format was used for the post-test to ensure comparability, only different topic.

The experimental group then followed a curriculum based on Project-Based-Learning (PBL) principles, where writing tasks were integrated into real-world collaborative projects. One of the project tasks was framed as an authentic writing assignment based on the following magazine notice:

You see this notice in a local magazine.

Reviews Wanted

In next month's edition, there will be a special feature about takeaway food in our city. Send us a review of your favorite takeaway restaurant. Tell us how you discovered it and where it is. Describe the food on offer and tell us about your favorite dish. Give as many useful details as you can:

- Do they deliver to your house?
- Is it good value for money?
- Is there anything that could be improved?

The best reviews will be published in the next edition.

Write about 250 words.

Pic. 1 Example of a placement test

The experimental group were given instructions based on PBL. Students were asked to work in small groups to research local restaurants that offer takeaway food. The groups had to use various sources during their research, including online menus, personal experience, and interviews with peers. Students participated in a collaborative exchange of ideas, together planned the structure of their reviews, and wrote individual texts. Peer feedback was collected in a group format before submitting the final review. The project was placed within the thematic framework of “Food and Culture” from High Note 5, which provided the overall conceptual framework.

Control group followed a set of standard instructions. Students were given the same review writing assignment as a group activity in class. The teacher provided sample texts and conducted a practical lesson on how to construct a review. The programme focused on grammar exercises, linking expressions and essay organisation. Collaboration and contextualisation were minimal. Students submitted their reviews directly to the teacher for correction.

The task assigned to each group were carried out systematically, following a predetermined sequence that included planning, drafting, reviewing, and final submission stages. However, the PBL group placed significant emphasis on collaboration, authentic context and student autonomy, while the traditional group followed a more teacher-centred, grammar-based curriculum.

The instructional intervention lasted six weeks, after which all participants were asked to complete the writing assignment. In the

post-test the same criteria as the initial assessment were used. The test format mirrored that of the previous test and included tasks such as writing a 250-word essay on a topic.

In order to further analyse the factors that motivate students and the degree of their independence, the experimental group was also asked to complete reflection questionnaires at three stages of the study (weeks 2, 4 and 6). The use of questionnaires helped to obtain qualitative data on students' learning strategies, their engagement and attitudes towards project-based learning. Teachers' assessments of written work were collected on a regular basis using a rubric, which made it possible to track results over time.

Several limitations should be acknowledged. First, the relatively small sample size and the studies restriction to a single institutional context limit the generalizability of the findings. Second, the six week duration may not be sufficient to capture the full impact of Project-Based-Learning on long-term writing development. Finally, despite efforts to ensure consistency, differences in teacher feedback, student participation levels, and group dynamics may have influenced individual outcomes.

Data analysis included both quantitative and qualitative techniques. Paired-sample-tests were used to compare pre and post test scores within each group, while independent sample tests assessed differences between the experimental and traditional groups.

Qualitative data from student reflection questionnaires were analyzed thematically to identify patterns related to learner motivation and autonomy. Finally, teacher evaluations served as an additional data source to triangulate findings and enrich the interpretation of writing development across both instructional conditions.

Results. The results of the study presented in this section in accordance with the two primary research questions. First, with project based learning PBL leads to greater improvement in writing skills compared to traditional instruction, and second, how PBL influences learners, motivation and autonomy.

Writing proficiency outcomes, a comparison of pre-test and post-test scores revealed a statistically significant improvement in the writing performance of both groups. However, the experimental group demonstrated a greater increase in scores. The pre-test mean for the

experimental group was 78.5 which rose to 86.2 on the post-test. For the traditional group, the pre-test mean was 79.8 increasing to 84.6 post-intervention.

The two tables present comparative data, illustrating the changes in writing performance and improvement in specific writing aspects among two groups: an experimental group employing Project-Based-Learning (PBL) and a traditional instruction group – before and after an educational intervention.

The first table outlines the average writing scores recorded for both groups. The experimental (PBL) group began with an average score of 78.5, which climbed to 86.2 after the intervention, marking an overall increase of 7.7 points in contrast the traditional group improved from 79.8 to 84.6, registering a smaller gain of 4.8 points. While both groups showed notable progress, the experimental group’s improvement was more pronounced.

Table 1

Changes in writing scores before and after the study

Group	Test type	Average score	Score difference
Experimental(PBL) group	Before	78.5	-
	After	86.2	+ 7.7
Traditional group	Before	79.8	-
	After	84.6	+ 4.8

The second table details improvements in specific aspects of writing, namely writing fluency, coherence and vocabulary variety. For all three categories the experimental (PBL) group demonstrated stronger gains. Writing fluency rose by 2.9 points for the experimental group compared to 1.5 for the traditional group. Coherence improved by 2.5 points in the experimental group versus 1.9 in the traditional group. Vocabulary variety increased by 2.3 points under the PBL method surpassing the 1.4 point gain seen in the traditional group.

Table 2

Improvement in different aspects in writing

Aspect of writing	Experimental (PBL) group	Traditional group
Writing fluency	+ 2.9	+ 1.5
Coherence	+ 2.5	+ 1.9
Vocabulary variety	+ 2.3	+ 1.4

Collectively, these figures suggest that the PBL approach was more effective in fostering comprehensive writing improvement. Not only boosting overall scores, but also enhancing key writing competencies to a greater extent than traditional instruction.

Discussion. The results of this study confirm that Project-Based-Learning (PBL) positively influences the development of written communicative competence among second year non-native learners. From the results, it is clear that students who engaged in PBL tasks demonstrated greater improvements in writing fluency, coherence and lexical variety than those who receive traditional instruction. This finding is particularly significant in addressing the gap identified in the introduction - the need for more engaging and effective approaches to teaching writing in foreign language classrooms.

When placed in the context of prior research, our findings align well with earlier studies. For example, the improvements in writing fluency and coherence observed in the experimental group are consistent with the findings of Aghayani and Hajmohammadi [1, p.78-88], who also reported enhanced organization in lexical range as a result of implementing PBL. Similarly, the increased student engagement to autonomy mirror the conclusions of Beckett and Slater who noted that authentic real world writing tasks promote initiative and collaboration among learners [3 p.108-116]. These results go beyond previous reports by providing empirical evidence from a controlled experimental setting, thereby reinforcing the practical applicability of PBL in writing instruction.

Unexpectedly, while overall writing performance improved, some students in the experimental group initially struggled with the open-ended nature of PBL tasks. We speculate that this might be due to unfamiliarity with the project format and the increased responsibility placed on learners to manage their own progress. Nonetheless, these difficulties were gradually

mitigated through structured support, including peer collaboration and teacher scaffolding. This observation supports Beckett [2 p.52-66] argument without sufficient guidance, even upper-intermediate learners may become overwhelmed. Therefore, our findings suggest that while PBL enhances writing competence, its success heavily depends on the presence of clear instructions, continuous feedback and appropriate modeling.

A few limitations of this study must be acknowledged. One concern about the findings is that the sample size was relatively small and limited to a single university context, which may affect the generalizability of the results. Additionally, while the mixed methods approach provided both quantitative and qualitative insights, the reliance on self reflection data could introduce subjective bias. Another limitation involves the assessment of writing outcomes, as evaluating collaborative writing tasks within PBL can be more complex than scoring individual essays.

These limitations point to several directions for future research. Further investigation could explore how different types of projects (e.g. narrative versus expository) affects specific aspects of writing development. Moreover, longitudinal studies would be valuable in determining whether the gains observed are sustained over time. Future research might also compare how varying degrees of scaffolding influence learner outcomes in PBL based writing instruction.

In conclusion, findings provide conclusive evidence that Project-Based-Learning is an effective pedagogical strategy for enhancing writing skills among second-year non-native learners. The study contributes to the growing body of literature supporting the integration of student-centered, communicative methods in foreign language education. By fostering greater engagement, autonomy and practical language use, PBL offers a promising alternative to traditional approaches and underscores the importance of aligning writing instruction with real-world communicative needs.

Conclusions. The findings of the study support the effectiveness of Project-Based-Learning PBL in enhancing second year non-native learners foreign language writing skills. The analysis leads to the following conclusions students in the PBL group demonstrated better organization, coherence, and accuracy in their writing compared to those taught through traditional methods. This may be considered a promising aspect of learner-centered instruction and aligns with previous research, emphasizing PBL's role in promoting authentic writing and critical thinking.

Despite some limitations, such as sample size and duration, these findings are valuable in light of current efforts to improve writing instruction. Overall, our results demonstrate a strong effective PBL on writing development and provide a basis for integrating this approach into language classrooms.

Future research should further develop and confirm these initial findings by applying PBL to other writing genres as an educational context. It is a question of future research to investigate how digital tools, interdisciplinary topics and teacher training may enhance the effectiveness of PBL. This provides a good starting point for further exploration and innovation in language education.

References

1. Aghayani B., Hajmohammadi E. Project-based learning: Promoting EFL learners' writing skills. *LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching*. 2019. Vol. 22, No. 1. P. 78–88. URL: <https://doi.org/10.24071/llt.2019.220108>.
2. Beckett G. H. Teacher and student evaluations of project-based instruction. *TESL Canada Journal*. 2002. Vol. 19, No. 2. P. 52–66. URL: <https://doi.org/10.18806/tesl.v19i2.929>.
3. Beckett G. H., Slater T. The project framework: A tool for language, content, and skills integration. *ELT Journal*. 2005. Vol. 59, No. 2. P. 108–116. URL: <https://doi.org/10.1093/eltj/cci024>.
4. Dewey J. Experience and education. New York: Macmillan, 1938. 91 p.
5. Stoller F. L. Establishing a theoretical foundation for project-based learning in second and foreign language contexts. *Project-based second and foreign language education: Past, present, and future* / Eds. G. H. Beckett, P. C. Miller. Greenwich, CT: Information Age Publishing, 2006. P. 19–40.
6. Tessema K. A. Using project work to teach writing to large classes: A case study. *Ethiopian Journal of Education and Sciences*. 2005. Vol. 1, No. 2. P. 1–15.
7. Thomas J. W. A review of research on project-based learning. San Rafael, CA: The Autodesk Foundation, 2000. URL: http://www.bobpearlman.org/BestPractices/PBL_Research.pdf

Анастасія Григорович
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Павлович Т. І.

КЛАСИЧНА АНГЛІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ РЕСУРС ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Анотація. Досліджено роль класичної англійської літератури у формуванні лексичної компетентності учнів старшої школи. Визначено сучасні методичні підходи, ефективне використання проєктної діяльності, інтерактивних вправ та цифрових технологій для системного розвитку лексичних навичок, критичного мислення, аналітичних здібностей та міжкультурної компетентності старшокласників у процесі навчання англійської мови.

Ключові слова: класична література, лексична компетентність, старша школа, проєктна діяльність, цифрові технології

Abstract. The study explores the role of classical English literature as a pedagogical resource for developing lexical competence among senior high school students. Lexical competence is examined as a multifaceted construct encompassing linguistic, cognitive, sociocultural, and strategic components, essential for effective communication. The research analyzes contemporary theoretical and methodological approaches to teaching vocabulary, emphasizing authentic language use, contextual understanding, and cultural literacy. Classical literary texts by authors such as William Shakespeare, Jane Austen, Charles Dickens, and Oscar Wilde are considered a rich source of authentic vocabulary, idiomatic expressions, and stylistically diverse language structures. Their integration into English lessons enables students to engage in critical reading, interpret literary contexts, and expand their lexical repertoire within meaningful communicative situations. The study highlights practical methods for implementing classical literature in classroom instruction, including lexical-semantic analysis, role-playing, dramatizations, debates, and project-based learning. Students actively create multimedia presentations, illustrated scenes,

thematic dictionaries, and interactive exercises, fostering research skills, creativity, and comprehensive understanding of literary works. Additionally, the application of digital technologies – such as online dictionaries, interactive discussion platforms, and audiobooks— supports differentiated learning and facilitates autonomous vocabulary acquisition. The study provides recommendations for teachers on selecting literary texts, designing tasks, and employing digital tools to maximize the pedagogical potential of classical literature. Future research may focus on the systematic integration of literary works with project-based and multimedia methods, evaluating their effectiveness in promoting both lexical and overall communicative competence in senior high school students.

Keywords. *Classical literature, lexical competence, senior high school, project-based learning, digital technologies*

Постановка проблеми. У сучасній методиці навчання іноземних мов особлива увага приділяється розвитку комунікативної компетентності учнів, ключовою складовою якої є лексична компетентність. Володіння достатнім лексичним запасом є необхідною умовою ефективного оволодіння англійською мовою, адже саме лексика виступає базою для формування навичок говоріння, читання, письма та аудіювання. Попри значну кількість наукових досліджень, присвячених формуванню лексичної компетентності, актуальним залишається питання пошуку ефективних методичних засобів, що сприятимуть підвищенню мотивації учнів старших класів та розвитку їх мовних умінь. Класична англійська література є важливим дидактичним ресурсом, здатним не лише розширювати словниковий запас учнів, а й розвивати їх критичне мислення, формувати міжкультурну компетентність та інтерес до мовленнєвої культури англійськомовних країн. Проте на практиці її використання на уроках англійської мови часто обмежується фрагментарним читанням текстів або спрощеними адаптованими версіями творів, що знижує потенціал класичної літератури як засобу формування глибоких лексичних знань. Таким чином, існує потреба в обґрунтуванні методичних підходів і створенні ефективних моделей застосування класичної англійської літератури на уроках англійської мови у старшій школі для розвитку лексичної компетентності учнів.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Питання формування лексичної компетентності учнів у процесі навчання англійської мови є предметом постійної уваги науковців, що зумовлено важливістю володіння словниковим запасом для ефективної комунікації та опанування всіх видів мовленнєвої діяльності. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (CEFR, 2013) визначають лексичну компетентність як ключовий компонент комунікативної компетенції, що вимагає системного відбору навчального матеріалу та організації навчального процесу. Методичні засади формування іншомовної компетентності у шкільній практиці узагальнені в працях С. Ніколаєвої, де підкреслено важливість інтеграції різних видів мовленнєвої діяльності та послідовної роботи над словниковим запасом. Значний інтерес науковців викликає використання автентичних текстів як ресурсу для розвитку лексичних навичок. Дослідження І. Єременка [5, с. 89] та С. Логвіної обґрунтовують роль автентичних матеріалів у формуванні іншомовної особистості та розвитку потенційного словника для сприйняття автентичного мовлення, тоді як праці С. Смоліної пропонують конкретні методичні прийоми для організації лексичної роботи [8, с.16]. Психолінгвістичні аспекти сприймання тексту розкриває С. Бондар, що дозволяє врахувати когнітивні особливості учнів під час відбору матеріалу та створення вправ [3, с. 439]. Окрему увагу приділено дослідженню художнього тексту як навчального ресурсу. Праці К. Воллес акцентують на критичному читанні як засобі розвитку мислення і мовних компетенцій [11, с.18], а Смоліна С. В. [8, с.17] та Г. Борецька [4, с.19] розглядають інтерпретацію тексту і методику навчання читання як інструменти глибшого засвоєння лексики. Н. Андронік підкреслює потенціал поетичних творів для формування дискусійних навичок та активізації словникового запасу. Серія досліджень [1, с. 8] Н. Сяьки присвячена відбору лексичного мінімуму, впровадженню модульної технології навчання та удосконаленню методики формування лексичної компетентності [9, с. 175]. Такі праці дають ґрунтовне теоретичне підґрунтя для інтеграції класичної англійської літератури у навчальний процес. Однак огляд літератури свідчить про те, що системних моделей і детальних методичних розробок, спрямованих саме на використання класичних художніх творів для

формування лексичної компетентності старшокласників, бракує. Переважно дослідження зосереджені на вищій школі або загальних підходах до роботи з автентичними текстами, що створює наукову нішу для подальшого пошуку ефективних методів і прийомів роботи з класичною літературою в контексті середньої освіти.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та визначення педагогічного потенціалу класичної англійської літератури у формуванні лексичної компетентності учнів старшої школи, а також розробка методичних підходів до її інтеграції в освітній процес. Для досягнення мети поставлено такі завдання:

1. Проаналізувати сучасні науково-методичні підходи до визначення поняття та структури лексичної компетентності учнів.
2. Визначити особливості та роль класичної англійської літератури як автентичного дидактичного ресурсу.
3. Окреслити методичні прийоми та стратегії використання художніх творів у навчанні англійської мови в старших класах.
4. Сформулювати рекомендації для підвищення ефективності формування лексичної компетентності на основі класичної літератури.

Матеріал дослідження. Матеріалом дослідження стали теоретичні праці з методики навчання іноземних мов, зокрема роботи С. Ніколаєвої, С. Смоліної, Н. Сяськи, Г. Борецької та інших вітчизняних і зарубіжних учених, а також нормативні документи, зокрема Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти. До емпіричної бази віднесено класичні твори англійської літератури XIX–XX століть (зокрема твори Ч. Дікенса, Д. Остін, О. Вайлда), що розглядаються як джерело автентичної лексики та культурного контексту. Аналіз наукової літератури та навчально-методичних матеріалів дозволяє визначити найбільш ефективні стратегії відбору та інтеграції класичних текстів у шкільний курс англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній методиці навчання іноземних мов поняття лексичної компетентності розглядається як ключовий компонент комунікативної компетентності, що передбачає здатність особи ефективно використовувати та розпізнавати мовні одиниці в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (CEFR), лексична компетентність визначається як володіння словниковим запасом мови, знання та здатність застосовувати лексику відповідно до мовленнєвих завдань, соціокультурного контексту та комунікативних потреб. Такий підхід підкреслює не лише знання значення слова, але й уміння використовувати його у відповідних синтаксичних і прагматичних умовах.

У наукових працях українських методистів (С. Ніколаєвої, Г. Борецької, О. Тарнопольського) лексична компетентність розглядається як багатовимірна категорія, що поєднує знання лексики, семантичних відношень між словами, словотворчих моделей і контекстуальних особливостей уживання лексичних одиниць. Лексична компетентність визначається не лише кількістю засвоєних слів, а й ступенем автоматизації їх використання та гнучкістю мовленнєвої діяльності учнів. Дослідники наголошують на взаємозв'язку між лексичною компетентністю та розвитком когнітивних процесів, зокрема пам'яті та аналітичного мислення, що сприяє більш усвідомленому засвоєнню нової лексики.

Зарубіжні вчені, серед яких Д. Г. Браун, М. Льюїс, Н. Шмітт, акцентують увагу на лексико центричному підході, що розглядає слово як основну одиницю навчання іноземної мови. У рамках цього підходу важливого значення набуває концепція «лексичних блоків» (lexical chunks), що включає колокації, сталі вирази, ідіоми та формули спілкування. Такий підхід дозволяє учням оволодівати не окремими словами, а готовими моделями висловлювань, що значно підвищує швидкість та точність мовлення.

Структурно лексична компетентність трактується як система взаємопов'язаних компонентів:

лінгвістичний компонент знання значень слів, словотворчих елементів, граматичних категорій та лексичної сполучуваності;

психологічний компонент здатність зберігати та швидко відтворювати лексику в мовленні, оперувати нею у процесі розв'язання комунікативних завдань;

соціокультурний компонент володіння лексикою, що відображає культурні реалії, традиції та норми носіїв мови;

стратегічний компонент уміння компенсувати брак лексики за допомогою парафразів та інших комунікативних стратегій [9, с. 175].

Класична англійська література посідає особливе місце у процесі формування лексичної компетентності учнів старших класів, оскільки поєднує естетичну, культурну та мовну цінність. Твори класиків не лише відображають історію, традиції та соціальні реалії англomовного світу, але й надають доступ до багатого мовного матеріалу, який є автентичним та контекстуально насиченим. На відміну від навчальних текстів, що часто спрощуються з метою полегшення розуміння, класична література зберігає реальне вживання мови, що стимулює розвиток мовленнєвої інтуїції та здатність сприймати різноманітні стилістичні реєстри англійської мови.

Звернення до текстів Вільяма Шекспіра, Джейн Остін, Чарльза Діккенса, Бронте, Марка Твена та інших письменників дозволяє учням не лише опанувати лексику, притаманну різним історичним епохам, а й розширити уявлення про культурні коди та соціальні контексти мовлення. Такий підхід формує глибоке розуміння семантики слів і словосполучень, оскільки кожна лексична одиниця розкриває свої значення в конкретному художньому контексті. Автентичні тексти сприяють розвитку критичного читання, аналізу підтекстів і міжкультурних алюзій, що особливо важливо для учнів старших класів, які вже володіють базовим рівнем мовної компетентності.

Використання класичних творів у навчальному процесі також формує мовну чутливість та збагачує активний словниковий запас учнів за рахунок роботи з архаїзмами, ідіомами, фразеологізмами та культурно маркованими словами. Читання та аналіз літературних текстів дозволяє інтегрувати традиційні методи роботи над лексикою (словникові вправи, контекстуальні завдання) з інноваційними підходами, такими як проєктні роботи, театралізації, дискусії та рефлексії. Такий інтегрований підхід розвиває не лише мовні навички, але й критичне мислення, креативність та міжкультурну компетентність.

Тож класична англійська література є важливим засобом формування лексичної компетентності, адже пропонує учням доступ до глибинних пластів англomовної культури та мови у її автентичному різноманітті. Вона забезпечує не лише кількісне збагачення словникового запасу, але й якісну трансформацію мовних навичок, сприяючи становленню мовної особистості, здатної до ефективної комунікації та міжкультурної взаємодії [7, с.319].

Викладання англійської мови у старшій школі передбачає не лише формування граматичних навичок та поповнення словникового запасу, а й розвиток мовної особистості учнів, здатної до аналізу та інтерпретації текстів. Класична англійська література в цьому контексті виступає унікальним дидактичним ресурсом, адже вона не тільки демонструє мовні норми у різні історичні періоди, але й створює умови для занурення у культурне середовище англomовного світу.

Робота з класичними літературними текстами вимагає ретельного добору творів з урахуванням рівня мовної підготовки учнів, їхніх вікових особливостей та інтересів. Наприклад, для учнів з рівнем володіння мовою В1–В2 доцільно використовувати адаптовані уривки творів Ч. Діккенса, Дж. Остін, О. Вайльда чи Ш. Бронте, тоді як для старшокласників з вищим рівнем підготовки можна пропонувати оригінальні тексти В. Шекспіра, Т. Харді чи Дж. Лондона.

Одним із ключових методичних прийомів є лексико-семантичний аналіз тексту, який передбачає виділення нових лексичних одиниць та їхнє осмислення у контексті. Для цього ефективними є вправи на роботу з архаїзмами, фразеологізмами та ідіоматичними виразами, що надає учням можливість розуміти історичний розвиток мови та її культурні конотації. Іншим напрямом є інтерактивні форми роботи: рольові ігри, театралізації уривків, літературні дебати, що не лише активізують лексику, але й мотивують учнів до творчого переосмислення прочитаного.

Метод проектної діяльності в навчанні англійської мови, зокрема за використання класичної літератури, набуває все більшого значення, оскільки дозволяє поєднати мовне навчання з розвитком дослідницьких, аналітичних та творчих навичок учнів. У рамках цього методу старшокласники виконують різноманітні проекти, які охоплюють усі аспекти роботи з текстом та сприяють комплексному засвоєнню лексики. Наприклад, учні можуть готувати мультимедійні презентації про життя і творчість англійських письменників, де окрім біографічних даних вони аналізують стиль автора, тематичні мотиви творів, важливі лексичні одиниці та культурні алюзії. Такі презентації можна супроводжувати ілюстраціями, уривками з текстів та відеоматеріалами, що робить навчальний процес наочним і інтерактивним.

Ще одним напрямом є створення ілюстрованих сцен із творів, де учні підбирають ключові фрази та діалоги, відтворюючи ситуації в форматі міні-п'єс або коміксів. Цей прийом дозволяє практикувати лексику у контексті, відпрацьовувати правильну вимову, інтонацію та стилістичні особливості мовлення, а також розвивати креативність і здатність аналізувати художній текст. У межах проєктної діяльності учні також можуть укладати тематичні словники, об'єднуючи лексичні одиниці за жанрами, стилями або мотивами творів (наприклад, словник лексики епохи романтизму чи словник ідіом та сталих виразів у творах Джейн Остін). Це дозволяє систематизувати знання та створює власний навчальний ресурс, який можна використовувати у подальшому навчанні або для взаємного обміну з однокласниками. Ще одним ефективним прийомом є розробка інтерактивних тестів та вправ для однокласників, що включають завдання на розпізнавання лексики у контексті, заповнення пропусків, підбір синонімів та антонімів, переклад фразеологізмів та вживання слів у різних комунікативних ситуаціях. Такий вид роботи сприяє формуванню відповідальності за навчальний процес, підвищує мотивацію та активізує комунікативну взаємодію між учнями. Всі ці види проєктної діяльності дозволяють учням не лише закріплювати та розширювати словниковий запас, але й формувати комплексне бачення літературного твору як джерела знань про мову, культурні особливості та історичний контекст. Крім того, робота над проєктами розвиває навички планування, самоорганізації та критичного мислення, оскільки учні самостійно обирають тему, відбирають матеріали та презентують результати своєї роботи [6, с.17].

Сучасні цифрові технології значно розширюють можливості інтеграції класичної англійської літератури у навчальний процес та роблять роботу з автентичними матеріалами більш доступною та ефективною. Використання онлайн-словників та електронних ресурсів, таких як LingQ, Cambridge Dictionary або Oxford Learner's Dictionary, дозволяє учням швидко уточнювати значення слів, перевіряти їхню вимову, знаходити приклади вживання у різних контекстах та збагачувати свій активний словниковий запас.

Інтерактивні платформи для обговорення текстів, такі як Padlet, Google Classroom або Edmodo, створюють умови для колективної роботи та обміну ідеями. Учні можуть коментувати уривки творів, обговорювати значення фразеологізмів та ідіом, ділитися

власними інтерпретаціями, а вчитель – коригувати мовні помилки та надавати індивідуальні рекомендації. Це стимулює розвиток комунікативних і аналітичних навичок, а також мотивує учнів до активного використання нової лексики у письмовому та усному мовленні.

Особливо ефективним є використання аудіокниг і мультимедійних ресурсів, що дозволяють сприймати живе мовлення, інтонаційні особливості та ритм англійської мови. Аудіо- та відеоматеріали допомагають учням звикнути до природного темпу мови, розпізнавати лексику у контексті та розвивати аудіювання на високому рівні. Комбінування таких ресурсів із традиційними методами роботи з текстом – підкреслення нових слів, складання словничків, аналіз контексту – забезпечує глибше засвоєння матеріалу [1, с.15].

Поєднання традиційних і інноваційних підходів дозволяє організувати диференційовану роботу, коли кожен учень працює з текстом на комфортному для себе рівні складності, отримує індивідуальні завдання та рекомендації. Наприклад, більш підготовлені учні можуть аналізувати оригінальні тексти Шекспіра чи Діккенса, створювати власні тлумачні словники або проєктні роботи, тоді як учні з базовим рівнем – працювати з адаптованими уривками, інтерактивними вправами та словниковими завданнями. Такий підхід сприяє поступовому розширенню словникового запасу, підвищенню мовної компетентності та розвитку навичок критичного мислення, а також формує у старшокласників впевненість у використанні англійської мови у різних комунікативних ситуаціях.

Висновки з цього дослідження та перспективи. Проведений аналіз теоретичних та практичних аспектів використання класичної англійської літератури у навчанні старшокласників дозволяє зробити кілька важливих висновків. По-перше, лексична компетентність розглядається сучасними науковцями як комплексна категорія, що включає лінгвістичні, психологічні, соціокультурні та стратегічні компоненти. Формування цієї компетентності потребує системної роботи з автентичними матеріалами та врахування контекстуального та міжкультурного підходу. По-друге, класична англійська література є ефективним

педагогічним ресурсом для розвитку лексичних навичок. Вона забезпечує учням доступ до автентичної лексики, фразеологізмів, ідіом та стилістично різноманітних мовних конструкцій, розвиває критичне мислення, уміння інтерпретувати художній текст та аналізувати культурні алюзії. Використання таких матеріалів дозволяє поєднувати естетичне, мовне та культурне виховання, створюючи багатовимірне мовне середовище на уроках. По-третє, впровадження інтерактивних та проєктних методів, таких як створення мультимедійних презентацій, ілюстрованих сцен, тематичних словників та інтерактивних тестів, сприяє активізації навчальної діяльності, розвитку дослідницьких та творчих навичок, а також формує комплексне бачення літературного твору як джерела знань про мову і культуру. Поєднання традиційних методів з цифровими технологіями, зокрема онлайн-словниками, інтерактивними платформами для обговорення текстів та аудіокнигами, забезпечує диференційований підхід, що враховує індивідуальні особливості та рівень підготовки учнів.

Перспективи подальших досліджень у цій галузі пов'язані з розробкою системних методичних моделей інтеграції класичної літератури у навчальний процес середньої школи, що передбачають поєднання автентичних текстів з проєктною діяльністю, цифровими технологіями та диференційованими стратегіями навчання. Також актуальним є дослідження ефективності інтерактивних та мультимедійних форм роботи у формуванні не лише лексичної, а й загальної комунікативної компетентності учнів. Подальші експериментальні та практичні дослідження можуть сприяти розробці рекомендацій для учителів англійської мови щодо оптимального добору творів, організації дидактичних завдань і застосування технологій для максимального розвитку лексичної компетентності старшокласників.

Список використаної літератури

1. Андронік Н. П. Навчання майбутніх учителів англійської мови: дискусія на основі автентичних поетичних творів : автореф. дис.... канд. пед. наук: 13.00.02/ Н. П. Андронік. К. : 2009. 22 с.
2. Біленька-Свистович О. В. Український художній текст у польськомовній аудиторії. -Харків, 2007. Вип. 22. С. 167–175.

3. Бондар С. І. Психологічна характеристика тексту з іноземної мови як об'єкта отримання інформації. Психологія : зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова, Вип. 11. 2014. С. 439.
4. Борецька Г. Е. Методика формування іншомовної компетентності у читання. Київ : Київський національний лінгвістичний університет, 2016. С. 19–25.
5. Єременко І. І. Автентичні тексти як ефективний засіб формування іншомовної особистості студента. Вісник психології і педагогіки. зб. наук. пр. Вип. 11. Київ. 2013. С. 89.
6. Логвіна С. А. Формування потенційного англomовного словника майбутніх філологів для сприймання автентичного мовлення. Одеса. 2014. 21 с.
7. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. Львів: Ленвіт. 2014. С. 319.
8. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. Іноземні мови. 2010. С. 16–23.
9. Сяська Н. В. До проблеми формування іншомовних лексичних навичок у студентів молодших курсів. Одеса. 2007. С. 175–177.
10. Garton S. Teaching With Technology, Programme 4. URL: <http://marylandpublicschools.org/about/Documents/DEE/ProgramApproval/Reading/SecondaryContentAreasInformation.pdf>.
11. Wallace C. Critical Reading in Language Education. Oxford: Oxford University Press. 2004. 256 p

References

1. Andronik N. P. Navchannya maybutnikh uchyteliv anhlomovnoyi dyskusiyi na osnovi avtentychnykh poetychnykh tvoriv : avtoref. dys.... kand. ped. nauk: 13.00.02/ N. P. Andronik. - K. : 2009. - 22 s.
2. Bilen'ka-Svystovych O. V. Ukrayins'kyy khudozhniy tekst u pol's'komovniy audytoriyi // Lnhvistychni doslidzhennya : zb. nauk. prats' / O. V. Bilen'ka-Svystovych, Z. O. Matsyuk za zah. red. prof. L .A. Lysychenko. - Kharkiv, 2007. - Vyp. 22. - S. 167-175.
3. Bondar S. I. Psykholohichna kharakterystyka tekstu z inozemnoyi movy yak ob»yekta otrymannya informatsiyi. Psykholohiya : zb. nauk. pr. NPU im. M. P. Drahomanova, Vyp. 11. 2014. S. 439.
4. Borets'ka H. E. Metodyka formuvannya inshomovnoyi kompetentnosti u chytannya. Kyyiv : Kyyis'kyu natsional'nyy

- linhvistychnyy universytet, 2016. 19-25 s.
5. Yeremenko I. I. Avtentychni teksty yak efektyvnyy zasib formuvannya inshomovnoyi osobystosti studenta. Visnyk psykholohiyi i pedahohiky. zb. nauk. pr. Vyp. 11. Kyiv. 2013. S. 89.
 6. Lohvina S. A. Formuvannya potentsiynoho anhlomovnoho slovnyka maybutnikh filolohiv dlya sprymannya avtentychnoho movlennya : avtoref. dys. kand. ped. nauk: 13. 00.02 / Lohvina Svitlana Andriyivna. - Odesa, 2014 . – 21 s.
 7. Nikolayeva S. Yu. Metodyka navchannya inozemnykh mov u serednikh navchal'nykh zakladakh : pidruchnyk. L'viv: Lenvit, 2014. S. 319.
 8. Smolina S. V. Metodyka formuvannya inshomovnoyi leksychnoyi kompetentsiyi. Inozemni movy. - M 4.- 2010.- S. 16 - 23.
 9. Syas'ka N. V. Do problemy formuvannya inshomovnykh leksychnykh navychok u studentiv molodshykh kursiv / N. V. Syas'ka // Nauka i osvita : naukovo-praktychnyy zhurnal. - Odesa: Pivdenny naukovyy tsentr NAPN Ukrainy, 2007. -M 1-2. - S. 175-177.
 10. Garton S. Teaching With Technology, Programme 4. URL: <http://marylandpublicschools.org/about/Documents/DEE/ProgramApproval/Reading/SecondaryContentAreasInformation.pdf>.
 11. Wallace C. Critical Reading in Language Education. Oxford: Oxford University Press, 2004. 256 p

Юлія Дученко
м. Чернівці

Науковий керівник – д. ф. н., проф. Єсипенко Н.Г.

THE EFFECTIVENESS OF USING TRADITIONAL AND MODERN TEACHING METHODS TO IMPROVE STUDENTS' SPEAKING ABILITY

***Анотація.** Статтю присвячено дослідженню традиційних і сучасних методів викладання англійської мови зокрема їхнього застосування із поєднанням з новітніми технологіями. Предметом дослідження виступають підходи до навчання англійської мови, конкретна увага приділяється опануванню навичок говоріння з акцентом на роль цифрових технологій. Метою роботи є визначення переваг та недоліків традиційних і сучасних методів ELT, а також окреслення ефективності інтеграції технологій у процес вивчення англійської.*

***Ключові слова:** традиційні методи, сучасні методи, технології, комунікативна компетентність, ELT, навички говоріння.*

***Summary.** The article is devoted to the study of traditional and contemporary methods of teaching English, in particular their application in combination with the latest technologies. The subject of the study is approaches to teaching English, with a specific focus on mastering speaking skills with an emphasis on the role of digital technologies. The objective of the work is to identify the advantages and disadvantages of traditional and contemporary ELT methods, as well as to outline the effectiveness of integrating technologies into the process of learning English. The practical value of the research lies in the ability to apply its findings to pedagogical training, the improvement of teaching materials and English language learning effectiveness. The research results prove that the combination of both traditional and modern approaches makes ELT practice the most successful. The proposed comprehensive approach may serve as a basis for designing innovative and student-centered language teaching strategies.*

***Key words:** traditional methods, modern methods, communicative competence, technologies, ELT, speaking skills.*

Teaching styles have evolved dramatically over time. In the past, education relied heavily on memorisation and recitation, while today it focuses more on interactive and engaging learning methods. The main feature of traditional methods was managing students' behaviours and ensuring they are rewarded for the efforts [3].

Conventional teaching relies on a teacher-centered model in which the educator serves as the main provider of information. It is worth mentioning that traditional teaching methods are advantageous because of their structured and disciplined nature. These methods mainly rely on using standardized tests to assess students in order to measure educational outcomes objectively. However, traditional methods frequently lack engagement and interactivity. On the contrary, modern teaching methods prioritize student-centered learning, foster critical thinking, problem-solving skills and creativity [2].

Modern way of teaching focuses on individual student's needs and is based on using questioning, demonstration and collaboration techniques. Sonia Jackson, the author of the blog post about modern teaching methods for Getting Smart asserts: "The traditional "chalk and talk" method of teaching that's persisted for hundreds of years is now acquiring inferior results when compared with the more modern and revolutionary teaching methods that are available for use in schools today. Greater student interaction is encouraged, the boundaries of authority are being broken down, and a focus on enjoyment over grades is emphasised" [3].

The significance of effective language teaching is undeniable, as it provides learners with the linguistic competence that is vital for interaction in today's globalized world. Language teaching has undergone significantly over the centuries and shifted from rigid, rule-oriented methods to dynamic, communicative strategies designed to foster real-world communication. Historically, traditional language teaching methods, such as the Grammar-Translation Method and the Direct Method, concentrated on the mastery of grammar, vocabulary acquisition, and rote learning. These strategies often highlighted a teacher-centered classroom where students played a passive role in the learning process [5].

By contrast, modern approaches to language teaching, such as

Communicative Language Teaching (CLT), Task-Based Learning (TBL), and Blended Learning, focus on learner participation, interaction, and the incorporation of authentic resources and real-life scenarios. These approaches adopt student-centered orientation, aiming to develop not only linguistic competence but also the ability to communicate effectively in various contexts. The rapid integration of digital technologies into language education has reshaped the landscape, offering innovative tools and strategies for engaging learners [5].

Traditional methods provide a solid foundation in grammar structures, which is significant for reading and writing. They focus on rules, systematic drills that ensure the learner gets a clear view of sentence construction and linguistic conventions. Such structured approaches are advantageous for exam preparation and academic writing. The consistency and organization of traditional approaches foster a secure learning environment. Specific objectives, defined lesson structures, and gradual learning stages enable students monitor their progress and build a sense of achievement. This method is especially advantageous for beginners, who may benefit from a systematic introduction to language components [4].

On the contrary, contemporary methods of ELT emphasize interaction, flexibility and the use of technology. The focus of these methods is set on communicative competence of learners as well as preparing learners for real-world language application. Key modern methods include Communicative Language Teaching; Task-Based Language Teaching, and Technology Enhanced Language Learning. Communicative language teaching adopts a functional approach to language in real-life contexts [4].

Communication act is the fundamental unit of communication activities that play a vital role in the development of foreign languages. Learners need to be able to communicate in a new language. Therefore, language training needs to give enough attention to cultivating speaking skills and enhancing communicative competence [1].

In the rapidly developing 21st century, numerous technologies are being introduced to teach English in the classrooms. The knowledge base is expanding at an accelerating pace. To cope up with this progress, we have to incorporate modern technological tools in teaching English to the technical learners. Technology can stimulate the playfulness of

learners and immerse them in diverse learning situations [7].

The integration of digital tools into the process of teaching English has greatly influenced educators and learner in numerous ways. Elements such as quizzes, games, and multimedia materials help capture learners' interest and encourage active participation. The use of digital tools enables students to receive guidance through instant feedback. Technologies make it possible for students gain knowledge through language learning apps and take part in online discussions. Learners can interact with English speakers worldwide. Digital tools provide new ways to evaluate learners, such as multimedia projects, interactive quizzes, and online portfolios. These forms of assessment measure not only language skills, but also students' digital competence and creativity [6].

The incorporation of technology has significantly transformed modern ELT practices. Digital tools such as online platforms, language learning apps, and virtual classrooms, offer unprecedented opportunities for personalized and flexible learning. Applications such as Duolingo, Quizlet, and Zoom enable learners to practice at their own rhythm, access diverse resources, and interact with peers and instructors worldwide [4].

Technology is being used more and more to improve language learning experiences in the post-2020era. The impact of gamification, virtual reality, and artificial intelligence on English language training is examined by Brown and Luzmore (2021), who offered insights into the possible advantages and difficulties of each [8].

Modern technologies available for teachers of English today are: Communication lab; Video conferencing; Video Library; CALL (Computer Assisted Language Learning); TELL (Technology Enhanced Language Learning); Pod casting; Quick Link Pen; Quicktionary; Programmes through educational satellites; Speech Recognition Software; Internet; Blogging.

Moreover, contemporary technological tools are highly engaging and offer enjoyable, interactive learning experiences that motivate students and effectively support the improvement of their language skills.

Furthermore, these tools enable learners to progress at their own pace while fostering a sense of independence and self-directed learning [7].

Task-Based Language Teaching (TBLT) has gained renewed attention in recent years. It highlights employing authentic language and engaging students in meaningful tasks through the target language. When combined with a structured approach to grammar and vocabulary, it serves as a collaborative tool that fosters confidence in both linguistic and social interactions [8].

If to talk about challenges of modern methods it must be mentioned that effective incorporation of modern methodologies demands on teachers to develop advanced skills in merging technology with learner-centered teaching approaches. Furthermore, technological barriers can become obstacles as not every learner has computers, good internet connection or digital literacy [4].

In summary, the development of English language teaching reflects a dynamic shift from traditional, rule-based learning to contemporary, learner-centered, and technologically advanced practices. Whereas traditional methods ensure valuable structure and a solid foundation in grammar and vocabulary, contemporary approaches focus on communicative competence, interaction, and flexibility in real-world contexts. The incorporation of modern tech—from online platforms to AI-based apps—has further transformed English language teaching, providing a more individualized, flexible, and enjoyable learning experience.

Nevertheless, this change also makes higher expectations of teachers, who are being challenged to develop advanced skills to integrate pedagogy with technology and deal with issues such as lack of access to online tools.

	<i>Traditional methods (Grammar-Translation, Direct Method)</i>	<i>Modern methods (CLT, TBL, Blended Learning, TELL)</i>
Focus	Mastery of grammar rules, vocabulary acquisition, reading and writing accuracy, translation exercises. Language seen as a system of rules	Development of communicative competence, fluency, problem-solving skills. Language seen as a tool for communication
Teacher's Role	Authority figure, main source of input and knowledge, controls learning pace and activities, <u>corrects mistakes directly</u>	Facilitator, guide, coordinator of learning process. Design communicative tasks, <u>monitors progress</u>
Student's Role	Passive recipients of knowledge, expected to memorize and reproduce structures, opportunities to <u>speak</u>	Active participant, encouraged to interact and negotiate meaning
Methods & Techniques	Grammar explanation, translation, repetition, drills, reading comprehension exercises	Tasks, role-plays, projects, use of technology, simulations, project-based learning, using digital <u>apps</u>
Advantages	Provides a solid foundation in grammar, systematic, clear structure, strong <u>foundation for beginners</u>	Increases motivation, builds confidence in speaking, adapts to <u>different learning styles</u>
Disadvantages	Monotonous, limited speaking practice, students often lack speaking skills	Requires technology, teacher preparation, access to resources (devices, internet, apps)

References:

1. Дубовик, Л. (ред.). (2019). *Філософські обрії сьогодення : збірник наукових праць* (Херсон : ДВНЗ «ХДАУ»). Отримано з <https://dspace.ksaeu.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/4182/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%8C%20>

https://www.researchgate.net/publication/378258299_Role_of_Digital_Tools_in_English_Language_Teaching

2. Falasi, M. (2024). *Innovative pedagogies: A comparative analysis of traditional and modern teaching methods*. Academy of Educational Leadership Journal. Отримано з <https://www.abacademies.org/articles/innovative-pedagogies-a-comparative-analysis-of-traditional-and-modern-teaching-methods-16954.html>
3. Jackson, S. (2017). *Teaching Methods: Traditional vs Modern*. Stephen Perse Foundation Blog. Отримано з <https://www.stephenperse.com/blog/?pid=5&nid=45&storyid=4728>
4. SARJALL — South Asian Research Journal of Arts, Languages & Literature (n.d.). [Стаття з журналу]. Отримано з https://sarpublication.com/media/articles/SARJALL_71_1-7_w3qXuOO.pdf
5. Sattarova, M. (2024). *A comparative analysis of traditional and modern approaches in language teaching*. Mental Journal. Отримано з <https://mentaljournal-jspu.uz/index.php/mesmj/article/view/749/766>
6. Vardhini, M. H. (2023). *Role of Digital Tools in English Language Teaching*. Shanlax International Journal of English. Отримано з https://www.researchgate.net/publication/378258299_Role_of_Digital_Tools_in_English_Language_Teaching
7. JEELL — Journal of English Education and Language Learning (n.d.). [Стаття з журналу]. Отримано з <https://mail.ojs.stkipgri-lubuklinggau.ac.id/index.php/JEELL/article/view/243/148>
8. MJESTP — Multidisciplinary Journal of Education, Science, Technology and Psychology (n.d.). [Стаття з журналу]. Отримано з <http://www.mierjs.in/index.php/mjestp/article/view/2465/1592>

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Мігорян О.В.

СИСТЕМА ВПРАВ НА ОСНОВІ АВТЕНТИЧНИХ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті розглянуто використання автентичних англомовних пісень як засобу формування лексичної компетентності учнів середньої школи. Запропонована система вправ сприяє засвоєнню лексики, розвитку мовленнєвих умінь і підвищенню мотивації. Визначено перспективи подальших досліджень у напрямі інтеграції пісенного матеріалу.

Ключові слова: автентичні пісні, лексична компетентність, система вправ, іншомовна освіта, мотивація.

Summary. The article focuses on the use of authentic English songs as an effective tool for the development of lexical competence among secondary school learners. The study emphasizes the didactic, developmental, and motivational functions of songs in foreign language teaching, arguing that musical material not only facilitates the acquisition of new lexical items but also fosters creativity, cultural awareness, and students' positive attitude toward the target language.

The paper provides a systematic approach to designing exercises based on popular English songs that are appealing to teenagers. Different types of tasks are presented, including pre-listening, while-listening, and post-listening activities. The exercises are designed to integrate analytical, constructive, and communicative skills, encouraging learners to apply vocabulary in real-life contexts, compose dialogues, create short texts, and engage in creative tasks such as writing poems or producing alternative song lyrics.

The study draws upon the works of both Ukrainian and international scholars who have proven the pedagogical potential of songs in foreign language teaching. Special attention is given to the principles of exercise selection and design, ensuring their compliance with the

curriculum requirements and their ability to enhance learners' lexical and communicative competences.

The article concludes that authentic songs can serve as a powerful resource for enriching students' vocabulary, stimulating motivation, and supporting the integration of cultural and linguistic aspects of learning. Further research is suggested in the areas of adapting the system of exercises for different age groups, exploring the impact of songs on grammar and pronunciation, and implementing interdisciplinary approaches such as CLIL.

Key words: *authentic songs, lexical competence, teaching vocabulary, exercise system, motivation.*

Постановка проблеми. Організація навчального процесу нерідко супроводжується труднощами, пов'язаними з добором ефективних методів та засобів навчання. У цьому контексті особливого значення набуває рівень різноманітності й глибини професійних знань педагогів, а також їх уміння застосовувати новітні підходи до викладання іноземних мов. Чим більшою є методична гнучкість та здатність інтегрувати інноваційні технології, тим продуктивнішим стає процес формування особистості, здатної до повноцінної участі в міжкультурному діалозі.

Одним із ефективних засобів навчання виступають пісні, які поєднують навчальну, виховну та розвивальну функції. Їх використання на уроках англійської мови обґрунтовується низкою чинників. По-перше, автентичні пісенні матеріали сприяють безпосередньому долученню учнів до культури народу-носія мови. По-друге, вони створюють сприятливі умови для загального розвитку учнів, стимулюють метафоричне мислення, емоційно-естетичне сприйняття та формування художнього смаку.

Огляд останніх досліджень. Аналіз наукових досліджень свідчить, що значний внесок у теоретичне та практичне осмислення проблеми застосування пісенного матеріалу на заняттях з англійської мови зробили як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. Так, О. І. Вишневецький вивчав різні види діяльності учнів на уроці англійської мови, у схожий спосіб І. П. Савченко було досліджено використання віршів і пісень, Ю. Деркач та Р. Яблонська у своїй теоретико-дослідницькій статті розкрили різні способи роботи з

пісню, J. Arnold та K. Ludke розглянули нові способи викладання за допомогою музики та пісень. О. О. Карпенко також досліджував процеси вивчення іноземної мови через пісню й музику і виявив, що «пісні працюють на нашу короткострокову і довгострокову пам'ять» [Карпенко]. Н. Міллінгтон довів ефективність навчання за допомогою пісень, особливо для молодших учнів (young learners), що робить пісенний матеріал цінним інструментом у процесі вивчення мови.

Завдання. Водночас відкритим залишається питання вдосконалення методик формування лексичних навичок. Оскільки цей процес передбачає багаторазове повторення мовних конструкцій, пісня, завдяки своєму ритміко-мелодійному характеру та можливості багаторазового прослуховування, є оптимальним інструментом для закріплення лексичного матеріалу. Отже, завданням цієї статті є побудова системи вправ для формування англійської лексичної компетентності на уроках англійської мови для учнів середньої школи.

Виклад основного матеріалу. Одним із найефективніших способів опанування лексики є виконання тренувальних вправ, що передбачають: пошук певних лексичних одиниць у тексті; з'ясування функціональної ролі лексичних явищ; добір прикладів, які ілюструють конкретне лексичне явище; класифікацію лексичних елементів за визначеними ознаками; конструювання мовних одиниць з подальшим введенням їх у контекст; а також активне використання різних типів словників (Пентилюк, 2011b: 117).

М. Пентилюк наголошує, що при доборі та укладанні лексичних вправ доцільно дотримуватись загальнодидактичних та методичних принципів, зокрема:

1. зміст завдань має відповідати обсягу лексичного матеріалу, передбаченому чинною навчальною програмою з англійської мови;
2. вправи повинні бути спрямовані на формування лексичних умінь і навичок;
3. зміст завдань має стимулювати розвиток мовлення учнів;
4. вправи мають сприяти активізації мислення здобувачів освіти;

5. навчальні завдання повинні бути співвіднесені з метою та завданнями уроку (Пентилюк, 2011а: 154).

Ретельний аналіз вправ відповідно до зазначених критеріїв забезпечує ефективне формування лексичної компетентності школярів, сприяє розвитку лексичних умінь, а також інтегрує лексичний матеріал із іншими складниками курсу англійської мови.

У своїй концепції В. Новосьолова подає систему словниково-семантичних вправ, що спрямовані на поглиблене вивчення слова та його значення. Дослідниця виокремлює такі типи вправ:

– вправи, спрямовані на роботу зі значенням слова (написання тлумачення, добір визначень, розпізнавання слова за тлумаченням, аналіз значенневих відтінків у контексті, побудова семантичних полів, складання словникових статей);

– вправи для виявлення та корекції лексико-семантичних і лексико-стилістичних помилок (виправлення помилок, демонстрація сполучуваності, визначення стилістичної сфери вживання);

– вправи на практичне вживання слова (створення словосполучень, побудова речень, написання текстів за опорними словами) (Новосьолова, 2001: 8).

Г. Троганова, розглядаючи формування мовленнєвих умінь у процесі вивчення лексики, пропонує впроваджувати аналітичні, конструктивні та комунікативні вправи, що сприятимуть підготовці учнів до творчих завдань і збагаченню активного словника (Троганова, 2003: 5).

У сучасній лінгводидактиці активно використовується класифікація лексичних вправ, запропонована М. Пентилюк. Зокрема, виокремлюються:

– *власне лексичні* (лексико-семантичні та лексико-граматичні), які спрямовані на закріплення лексичних понять і розвиток умінь тлумачити значення слів;

– *логіко-лексичні* – спрямовані на формування навичок логічних операцій (зіставлення, класифікація, порівняння);

– *лексико-орфографічні* – орієнтовані на правильне написання лексем та їхніх морфемних частин;

– *лексико-стилістичні* – сприяють формуванню вмінь добирати та використовувати лексику відповідно до стилістичного контексту

(Пентиліюк, 2011а: 157–160).

Наведемо декілька прикладів вправ на розвиток лексичної компетентності учнів середньої школи на основі популярних серед підлітків сучасних англомовних пісень. Оберемо пісню «*Shape of You*» Еда Ширана.

На першому етапі вправи спрямовані на *ознайомлення* учнів з новими словами та фразами, що зустрічаються в пісні, використовуючи словники або тлумачення.

- Презентуємо текст пісні з пропусками.
- Учні мають відгадати слова, що підходять за змістом. Наприклад: «*I'm in love with the ____*» (відповідь: *shape*)
- Пропонуємо пояснення значень незнайомих слів, таких як *shape* або *club*, і пояснюємо їх використання в контексті.

На етапі *первинного закріплення* учні вже мають уявлення про нові слова і готові до їх активного використання в мовленні.

- Попросити учнів у групах або індивідуально скласти короткий діалог, використовуючи 5-7 нових слів з пісні, таких як: *shape, club, body, dance*.
- Наприклад:
 - *A: «I saw you at the club last night! Did you have fun?»*
 - *B: «Yes, I was dancing the whole time. I love the music, especially the shape of the rhythm!»*

Метою вправи цього типу є вчити учнів використовувати нові слова у реальному контексті, покращувати їхнє вміння застосовувати лексику в мовленні.

Етап розвитку умінь використання лексичних одиниць спрямований на те, щоб учні змогли творити власні тексти, використовуючи нові слова в різних ситуаціях.

- Попросити учнів написати короткий твір або вірш, натхненний текстом пісні. Вони повинні використати слова, які вивчали на попередніх етапах.
- Тема: «*What's your favorite place to dance?»*
- Приклад:
*«I love to dance in the club at night,
The shape of the lights shining so bright,
With the beat in my heart and the rhythm in my soul,
I feel alive and on a roll.»*

Мета цієї вправи – розвинути навички творчого використання лексики, зосереджуючи увагу на власних висловлюваннях учнів.

Корекція лексико-стилістичних помилок фокусується на виявленні та виправленні помилок у використанні слів.

- Учням пропонують текст пісні з помилками, що стосуються лексичних і стилістичних помилок.
- Наприклад:
«*I'm in love with the floor*» (потрібно замінити на «*I'm in love with the shape*»).
- Після цього, учні виправляють помилки, пояснюючи чому саме така зміна потрібна.

Вправа має на меті виявити можливі помилки у використанні лексики та навчити правильного її застосуванню.

Творче застосування лексики дозволяє учням показати свої знання лексики в контексті більш складних завдань.

- Створення своєї пісні або вірша на основі пісні. Використовуємо ті ж слова, але створюємо новий контекст або історію.
- Наприклад, замість *shape of you*, учні можуть писати про *shape of the city, shape of the sky* або *shape of my dreams*.

Ця вправа допомагає поглибити вміння творчо використовувати лексичні одиниці та закріпити їх у пам'яті учнів.

Розглянемо тепер можливі вправи на матеріалі пісні *Flowers Miley Cyrus* для розширення активного і пасивного словникового запасу учнів, формування вміння сприймати, аналізувати та використовувати лексику в контексті, розвитку мовленнєвої компетентності через емоційно-ціннісну лексику.

Підготовчий етап (Pre-listening)

Вправа 1. Асоціації (Warm-up) Запропонуємо слова з пісні (наприклад: *flowers, hand, hours, sand, rain, love, strength, pain*) і попросимо учнів назвати асоціації до кожного слова.

Вправа 2. Передбачення змісту для формування навичок прогнозування і контекстного мислення (Predicting). *What do you think a song called "Flowers" might be about? A celebration? A breakup? A friendship?*

Основний етап (While-listening)

Вправа 3. Gap-fill (Missing Words) Сприяє розвитку

фонематичного слуху й сприйняття лексики на слух. Надамо текст пісні з пропущеними словами. Учні мають вставити слова під час прослуховування.

Вправа 4. Синонімія. Збагачує словниковий запас і формує гнучкість у вживанні лексики. (Lexical Awareness). Витягніть ключові слова з приспіву (e.g. *better, stronger, flowers*) й запропонуйте дібрати до них синоніми.

Післяпрослуховувальний етап (Post-listening)

Вправа 5. Тематичне групування. Попросіть учнів розподілити лексику з пісні на тематичні групи:

Emotions: love, regret, pain

Nature: flowers, sand, rain

Relationships: hand, hours, talking

Вправа 6. Переказ з опорою на лексику (Retelling with keywords) Учні в парах переказують зміст пісні, використовуючи певний набір лексики (наприклад: *independent, past, change, feel, strong, own*). Вправа тренує продуктивне використання лексики в мовленні.

Додатково рекомендуємо інтеграцію CLIL: вивчення символіки квітів (наприклад, троянда = любов, ромашка = наївність) з біології чи культури; або мультимодальність: створення ілюстрації до пісні або короткого відео-реакції з використанням ключових слів.

Такі вправи дозволяють не тільки вивчати нові слова, але й стимулюють підлітків до творчої роботи, використовуючи музику, яка їм цікава. Це значно підвищує мотивацію до навчання.

Аналіз зазначених типів вправ засвідчує їхню здатність забезпечувати цілісний підхід до опрацювання лексики, сприяючи реалізації принципу системності та формуванню комунікативних умінь і навичок учнів.

Висновки і перспективи. Отже, запропонована система вправ на основі сучасних пісень забезпечує послідовний та системний підхід до формування лексичних навичок, поєднує тренувальні, аналітичні та творчі завдання, спрямовані на активне засвоєння лексики у контексті. Використання музичного матеріалу дозволяє інтегрувати навчальні, виховні та розвивальні функції навчання, роблячи процес більш цікавим та результативним.

Подальші наукові розвідки можуть бути зосереджені на адаптації системи вправ для різних вікових груп учнів та рівнів володіння

англійською мовою; вивченні впливу пісенного матеріалу не лише на лексичну, а й на граматичну та фонетичну компетентність; інтеграції пісенного матеріалу в міждисциплінарний контекст (CLIL-технології, культурологічні чи літературознавчі аспекти); порівняльному аналізі ефективності використання пісень і відеокліпів як засобів формування іншомовної комунікативної компетентності.

Список використаної літератури

1. Вишневський О. І. Діяльність учнів на уроці англійської мови. Київ : *Нова школа*, 2019. 224 с.
2. Деркач Ю., Яблонська Р. Пісня як ефективний засіб формування лексичних навиків на уроках англійської мови в початкових класах. *Молодий вчений*, №10 (98), 2021. С. 54-56. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-14>
3. Карпенко О. О. Вивчення іноземної мови через пісню й музику. *Англійська мова та література*. 2004. № 12. С. 2 - 4.
4. Новосьолова В. Вивчення слова і його лексичного значення у школі. *Українська мова і література в школі*. 2001. № 6. С. 8-10.
5. Пентилюк М. Система лексичних вправ – важливий засіб мовленнєвого розвитку учнів. *Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики*: зб.статей. Київ: Ленвіт, 2011. С. 154-160.
6. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс: посіб. для студ. пед. університетів та інститутів / кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2011. 366 с.
7. Савченко І. П. Вірші та пісні на уроках англійської мови в початковій школі. *Англ. мова та література*. 2014. 311. С. 5–7.
8. Троганова Г. Використання функціонально-семантичного підходу до вивчення лексики на уроках зв'язного мовлення в п'ятому класі. *Українська мова і література в школі*. 2003. № 6. С. 4-6.
9. Arnold J. *New Ways in Teaching With Music*. Tessol press. 2017. URL: http://www.aogaku-daku.org/wp-content/uploads/2018/08/14109_NW-in-Teaching-With-Music_e-book.pdf.
10. Ludke K. *Teaching foreign languages through songs*. University of Edinburgh. 2009. URL: <https://www.researchgate.net/>

[publication/260229876 Teaching foreign languages through so](https://www.researchgate.net/publication/260229876_Teaching_foreign_languages_through_songs)

11. Millington N. T. Using songs effectively to teach English to young learners. *Language education in Asia*. Japan, 2011. P. 135–136.

References

1. Vyshnevskiy O. I. Diialnist uchniv na urotsi anhliiskoi movy. Kyiv : Nova shkola, 2019. 224 s.
2. Derkach Yu., Yablonska R. Pisnia yak efektyvnyi zasib formuvannia leksychnykh navykiv na urokakh anhliiskoi movy v pochatkovykh klasakh. *Molodyi vchenyi*, №10 (98), 2021. S. 54–56. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-14>
3. Karpenko O. O. Vyvchennia inozemnoi movy cherez pisniu y muzyku. *Anhliiska mova ta literatura*. 2004. №12. S. 2–4.
4. Novosolova V. Vyvchennia slova i yoho leksychnoho znachennia u shkoli. *Ukrainska mova i literatura v shkoli*. 2001. №6. S. 8–10.
5. Pentyliuk M. Systema leksychnykh vprav – vazhlyvyi zasib movlennievoho rozvytku uchniv. *Aktualni problemy suchasnoi lnhvodydaktyky: zb. statei*. Kyiv : Lenvit, 2011. S. 154–160.
6. *Praktykum z metodyky navchannia ukrainskoi movy v zahalnoosvitnikh zakladakh: modulnyi kurs : posib. dlia stud. ped. universytetiv ta instytutiv / kol. avtoriv za red. M. I. Pentyliuk*. Kyiv : Lenvit, 2011. 366 s.
7. Savchenko I. P. Virshi ta pisni na urokakh anhliiskoi movy v pochatkovii shkoli. *Anhliiska mova ta literatura*. 2014. №311. S. 5–7.
8. Trohanova H. Vykorystannia funktsionalno-semantychnoho pidkhotu do vyvchennia leksyky na urokakh zviaznoho movlennia v p'iatomu klasi. *Ukrainska mova i literatura v shkoli*. 2003. №6. S. 4–6.
9. Arnold J. *New Ways in Teaching With Music*. Tessol press. 2017. URL: http://www.aogaku-daku.org/wp-content/uploads/2018/08/14109_NW-in-Teaching-With-Music_e-book.pdf.
10. Ludke K. Teaching foreign languages through songs. University of Edinburgh. 2009. URL: [https://www.researchgate.net/publication/260229876 Teaching foreign languages through so](https://www.researchgate.net/publication/260229876_Teaching_foreign_languages_through_songs)
11. Millington N. T. Using songs effectively to teach English to young learners. *Language education in Asia*. Japan, 2011. P. 135–136.

Євгенія Костинян
(м. Чернівці)

Науковий керівник - к.ф.н., доц. Лопатюк Н.І.

ГРАМАТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ З ВІДХИЛЕННЯМ ВІД ПРАВИЛ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ

Анотація. У статті досліджено вплив неформального цифрового спілкування на граматичні норми англійської мови. Виокремлено словотвірні, морфологічні та синтаксичні відхилення, проаналізовано причини їх виникнення. Зроблено висновок, що граматичні порушення у соціальних мережах відображають тенденцію до спрощення та експресивності.

Ключові слова: англійська мова, цифрове спілкування, соціальні мережі, граматичні помилки.

Abstract. This article explores the influence of informal digital communication on the grammatical norms of the English language, with a particular focus on social media discourse. The study highlights how the distinctive features of online interaction, such as speed, brevity, and emotional intensity, contribute to the emergence of grammatical errors that diverge from standard usage. Three main categories of grammatical deviations are identified: word-formation, morphological, and syntactic. Each group is examined in detail through examples drawn from authentic digital communication, including posts, comments, and instant messages. Special attention is given to the factors that determine the appearance of non-normative forms, which range from the personal linguistic habits of users to the external pressures of digital platforms that encourage rapid, concise expression. The analysis demonstrates that such deviations are not random but follow observable patterns that reflect broader tendencies in language use within digital contexts. Specifically, the findings reveal a movement toward simplification of grammatical structures, increased economy of linguistic resources, and heightened expressiveness. This suggests that informal digital communication is actively reshaping linguistic norms by legitimizing

forms once considered erroneous or marginal. Ultimately, the study underscores the need to view digital discourse not only as a site of mistakes but also as a dynamic linguistic environment where innovation and change are accelerated. The implications extend to language teaching, lexicography, and sociolinguistics, as they highlight how new modes of communication are transforming the perception and usage of English grammar in the 21st century.

Key words: *English language, digital communication, social media, grammatical errors, word formation, morphology, syntax.*

У добу цифрових технологій мовна комунікація зазнає суттєвих трансформацій, що пов'язані з поширенням соціальних мереж та онлайн-платформ як провідних засобів міжособистісної взаємодії. Специфіка інтернет-дискурсу зумовлює домінування швидкості, лаконічності та емоційної виразності, що, у свою чергу, впливає на граматичні норми англійської мови. Неформальний характер цифрового спілкування створює умови для появи численних граматичних відхилень, які поступово набувають ознак масовості та можуть впливати на загальні тенденції мовного розвитку.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю комплексного аналізу граматичних помилок, що виникають у процесі онлайн-комунікації, оскільки вони не лише відображають специфіку цифрової взаємодії, але й виступають показником змін у мовній системі. Вивчення цих відхилень дає змогу простежити процес адаптації англійської мови до нових соціокультурних умов, виявити механізми спрощення мовних структур і формування нових моделей вираження.

Метою статті є дослідження впливу неформального цифрового спілкування на граматичні норми англійської мови шляхом аналізу словотвірних, морфологічних та синтаксичних помилок, характерних для дискурсу соціальних мереж. Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких **завдань**:

- окреслити основні причини виникнення граматичних відхилень у цифровій комунікації;
- класифікувати типові помилки за рівнями мовної системи;
- проаналізувати конкретні приклади словотвірних, морфологічних та синтаксичних порушень. Таким чином,

дослідження спрямоване на виявлення взаємозв'язку між особливостями онлайн-спілкування та трансформацією граматичної системи англійської мови, що має важливе значення як для теоретичної лінгвістики, так і для практики викладання англійської мови у сучасному глобалізованому середовищі.

Неформальність цифрового спілкування справляє значний вплив на граматичні норми англійської мови, що виявляється у зростанні кількості граматичних помилок у дискурсі соціальних мереж. Такий вплив зумовлений специфікою онлайн-комунікації, де ключовими чинниками є швидкість, лаконічність та емоційна виразність. В умовах цифрової взаємодії користувачі прагнуть передати максимум змісту за мінімальний час, що нерідко веде до нехтування усталеними граматичними правилами [7].

Граматичні помилки мають різну природу та можуть виникати на різних рівнях мовної системи. Вони обумовлені як індивідуальними особливостями мовця, так і зовнішніми чинниками, зокрема впливом розмовної мови, особливостями письмового онлайн-спілкування та недостатнім рівнем знання граматичних норм.

Традиційно в граматиці виділяють три основні групи помилок: словотвірні, морфологічні та синтаксичні [5].

Словотвірні помилки виникають внаслідок порушення правил утворення нових слів, неправильного застосування афіксів чи модифікації словотворчих моделей, що призводить до появи ненормативних форм. Морфологічні помилки пов'язані з порушенням граматичних категорій, зокрема роду, числа, відмінка, часу, способу та інших морфологічних характеристик слів. Синтаксичні помилки стосуються побудови речення та його складових, зокрема неправильного узгодження слів, відхилень у керуванні чи некоректного поєднання однорідних членів речення [2, с. 89].

Словотвір є розділом мовознавства, що вивчає способи творення нових слів, їхню структуру та закономірності формування. У межах цього процесу важливу роль відіграють морфеми – найменші значущі одиниці мови. Основними способами словотворення в англійській мові є суфіксальний, префіксальний, словоскладання, абревіація та конверсія [1, с. 238]. Найчастіше такі помилки

виникають через використання невластивих афіксів або зміни усталених словотвірних моделей. Одним із таких випадків є утворення іменників за допомогою непродуктивних суфіксів, що призводить до появи граматично невірних форм. Наприклад, у реченні «*I need some **advicement** on this issue 🙄*» [4] помилковим є слово *advicement*, адже в англійській мові вже існує нормативний іменник *advice*, і додавання суфікса *-ment* є зайвим. Подібна ситуація спостерігається й у випадку «*I don't like his constant **arguementation** – it's just never-ending! 🙄💬 #TiredOfTheDrama*» [9], де *arguementation* є невірною формою, тоді як правильний іменник – *argument*. Ще однією поширеною помилкою є утворення прикметників шляхом додавання непродуктивних або невластивих афіксів. У реченні «*This movie was so **boreful!** I almost fell asleep halfway through! 🙄🎬*» [4] використане слово *boreful*, яке є помилковим, оскільки від дієслова *bore* нормативно утворюється прикметник *boring*, а не *boreful*. Аналогічно, у вислові «*She is the most **influencive** person I know – her impact is unreal!*» [4] помилка полягає у використанні форми *influencive*, яка є граматично неправильною. Правильним варіантом є *influential*, адже саме це слово відповідає нормам утворення прикметників від іменника *influence*.

Іншим типом помилок є морфологічні. Морфологія є розділом граматики, що досліджує будову слова, його граматичні категорії та зміни у формах відповідно до синтаксичної ролі [1]. Морфологічні помилки виникають внаслідок порушення правил словозміни та узгодження слів відповідно до їхніх морфологічних характеристик. Основними граматичними категоріями, що піддаються спотворенню, є рід, число, відмінок, ступінь порівняння, особа, час, спосіб, стан і вид. Однією з найпоширеніших морфологічних помилок є неправильне узгодження граматичного роду. В англійській мові займенники *he*, *she*, *it* використовуються відповідно до категорії роду, однак у розмовному та неформальному письмовому мовленні часто зустрічаються порушення цієї норми. Наприклад: «*Just saw this raccoon chilling in the trash like **he** owns the place 🙄*» займенник *he* використано помилково, адже йдеться про випадково побачену тварину, стать якої невідома. У таких випадках нормативним є вживання займенника *it*. Правильний варіант:

“Just saw this raccoon chilling in the trash like **it** owns the place 😏”
”. Частими є також помилки, пов’язані з категорією числа. Зокрема, неправильне утворення форм множини. Наприклад, у реченні «*She just scored TWO gorgeous **furnitures!*** □□ #HomeGoals #Shopaholic», *furnitures* є неправильною формою, оскільки *furniture* є незлічуваним іменником. Правильний варіант: *She just scored TWO gorgeous **furniture pieces!***

Помилки в категорії ступеня порівняння прикметників та прислівників є одними з найчастіших у соціальних мережах. Наприклад, у реченні «*This book is even more better than the previous one!* #NextLevelRead #BookLover» [8] помилковим є *more better*, адже *better* вже є формою вищого ступеня прикметника *good*, і додавання *more* є надмірним. Правильний варіант: *This book is even better than the previous one!* Інший випадок: «*I trained hard for months, and as a result, I ran the most fastest in the race, leaving everyone else far behind!* 🏃♀️ 🔥 #Unstoppable #SpeedQueen» [8], де *the most fastest* є граматично невірним, оскільки *fastest* вже є найвищим ступенем. Отже, правильний варіант: *She trained hard for months, and as a result, she ran the fastest in the race, leaving everyone else far behind!*

Помилки, пов’язані з категорією особи, здебільшого стосуються неправильного вживання особових закінчень дієслів. Наприклад, у реченні «*She don’t like coffee, but she’s always down for a fancy tea latte instead!* ☕» [4] використання *don’t* є помилковим, адже для третьої особи однини правильним варіантом є *doesn’t*. Отже, правильний варіант: *She doesn’t like coffee, but she’s always down for a fancy tea latte instead!*

Врешті, останнім типом помилок є синтаксичні. Синтаксис є розділом граматики, що вивчає правила побудови словосполучень і речень, порядок розташування слів та зв’язки між ними. Він регулює правильність конструкцій, забезпечуючи логічність і точність вираження думки [13, с. 247]. Синтаксичні помилки виникають через порушення норм побудови речень, що може призводити до неоднозначності або граматично некоректного висловлення. Одним із найпоширеніших типів синтаксичних помилок є порушення порядку слів. Англійська мова має фіксований порядок слів у реченні, що відрізняє її від багатьох інших мов,

зокрема від української, де порядок слів є гнучкішим. Порушення цього принципу може спотворювати зміст висловлення або робити його незрозумілим.

Наприклад, у реченні «*My colleague **always is** late to work, and it's becoming a bit of a habit now!* 🕒 😊» [8] помилковим є розташування прислівника *always*. У правильному реченні прислівники частоти (*always, usually, often, sometimes, never*) стоять перед основним дієсловом, але після допоміжного. Отже, правильний варіант: *My colleague **is always** late to work, and it's becoming a bit of a habit now!* Ще одним частотним порушенням є неправильний порядок прикметників при описі іменника. В англійській мові існує чітка ієрархія розташування прикметників: спочатку йдуть суб'єктивні оцінки (*thoughts/opinions*), потім – розмір, вік, форма, колір, національність, матеріал і призначення предмета. Наприклад, у реченні «*I bought a **wooden beautiful big** table that totally transformed the room!* ✨» [4] помилковим є порядок прикметників *wooden beautiful big*, оскільки спочатку має йти загальна оцінка (*beautiful*), потім розмір (*big*), а потім матеріал (*wooden*). Отже, правильний варіант: *She bought a **beautiful big wooden** table that totally transformed the room!* Окрім того, порушення порядку слів часто спостерігається у питальних реченнях. В англійській мові питання утворюються шляхом інверсії, тобто допоміжне дієслово має стояти перед підметом [3]. Наприклад, у реченні «*Where I can find this book?*» [4] порядок слів є помилковим, оскільки допоміжне дієслово *can* має стояти перед підметом *I*. Правильний варіант: *Where can I find this book?*

Отже, синтаксичні та морфологічні характеристики текстів у соціальних мережах відображають тенденцію до спрощення мовної структури, економії виразних засобів і підвищеної експресивності. На синтаксичному рівні це проявляється у коротких, фрагментованих реченнях, активному використанні парцелярних конструкцій, еліпсису, номінативних структур, риторичних запитань, повторів та вигуків, що імітують живе мовлення та компенсують відсутність невербальних засобів комунікації [6]. Морфологічні особливості включають скорочення слів, використання сленгу, новотворів і подовження літер для передачі емоційності [10, p.71]. Додатково вплив на мовлення здійснюють

хештеги, що змінюють традиційні способи словотворення та синтаксичної організації тексту. Усі ці особливості свідчать про адаптацію мови до цифрового спілкування, де пріоритетними стають швидкість передачі інформації, ефективність комунікації та емоційна виразність, а також про формування нових мовних норм, що можуть закріпитися у ширшому мовному контексті.

Список використаної літератури

1. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. 3-тє вид. -Київ : Академія, 2010. 463 с.
2. Мариненко І. Типологія Мовних помилок в українському сегменті соціальних мереж (на прикладі твіттера). *Щорічний науковий збірник восьмої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з україністики “Діалог Мов – Діалог Культур. Україна і Світ”*. Серія: Міжнародна Наукова Інтернет-Конференція з Україністики. 2018. Випуск 2017. С. 87–101.
3. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/> (дата звернення: 16.09.2025).
4. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/> (дата звернення: 16.09.2025).
5. Leech G., Hundt M., Mair C., Smith N. *Change in Contemporary English: A Grammatical Study*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
6. Miller D., Sinanan J., Wang X., McDonald T., Haynes N., Costa E., Nicolescu R. How the world changed social media. *UCL press*, 2016. 286 p.
7. Oprea D. Discourse analysis in social media. *International Multidisciplinary Scientific Conference on the Dialogue between Sciences & Arts, Religion & Education*. 2022. Vol. 3. P. 315-320.
8. Threads. URL: <https://www.threads.net/?hl=uk> (дата звернення: 13.09.2025).
9. Twitter. URL: <https://x.com/> (дата звернення: 16.09.2025).
10. Wardhaugh R., Fuller J. *An Introduction to Sociolinguistics*. 8th ed. Wiley-Blackwell, 2021. 432 p.

References

1. Kocherhan M. P. Zahal'ne movoznavstvo. 3-tye vyd. -Kyiv : Akademiya, 2010. 463 s.
2. Marynenko I. Typolohiya Movnykh pomylok v ukrayins'komu sehmenti sotsial'nykh merezh (na prykladi twittera). Shehorichnyy naukovyy zbirnyk vos'moyi mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi internet-konferentsiyi z ukrayinistyky "Dialoh Mov – Dialoh Kul'tur. Ukrayina i Svit". Seriya: Mizhnarodna Naukova Internet-Konferentsiya z Ukrayinistyky. 2018. Vypusk 2017. S. 87–101.
3. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/> (дата звернення: 16.09.2025).
4. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/> (дата звернення: 16.09.2025).
5. Leech G., Hundt M., Mair C., Smith N. *Change in Contemporary English: A Grammatical Study*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
6. Miller D., Sinanan J., Wang X., McDonald T., Haynes N., Costa E., Nicolescu R. How the world changed social media. *UCL press*, 2016. 286 p.
7. Oprea D. Discourse analysis in social media. *International Multidisciplinary Scientific Conference on the Dialogue between Sciences & Arts, Religion & Education*. 2022. Vol. 3. P. 315-320.
8. Threads. URL: <https://www.threads.net/?hl=uk> (дата звернення: 13.09.2025).
9. Twitter. URL: <https://x.com/> (дата звернення: 16.09.2025).
10. Wardhaugh R., Fuller J. *An Introduction to Sociolinguistics*. 8th ed. Wiley-Blackwell, 2021. 432 p.

Аліна Куштуряк
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., асист. Батринчук З.Р.

МОТИВАЦІЯ ТА ПОВЕДІНКА УКРАЇНСЬКИХ УЧНІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ ПІД ЧАС ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ІГОР

Анотація: Використання навчальних ігор на уроках англійської учнів середньої школи вважається суттєвим покращенням у методиці викладання англійської мови. Низка досліджень була проведена для визначення позитивних та негативних впливів навчальних ігор на розвиток мовних компетентностей учнів. Ця стаття намагається визначити чи є негативний вплив навчальних ігор на поведінку учнів середньої школи але й яким чином вони позитивно впливають на мотиваційну систему.

Ключові слова: навчальні ігри, гейміфікація, поведінка, мотивація, залучення

Summary: A range of studies has been conducted to investigate the positive and negative effects of learning games on the knowledge retention of secondary school students. On average, recent studies' findings suggested that learning games bear a noticeable positive influence on students' learning and vocabulary memorisation. Nonetheless, there is a research gap on whether learning games might have a negative effect on students' behaviour. To be more specific, it is assumed that high levels of excitement during learning games might jeopardise students' behaviour and make them violate the discipline, which is key to the right classroom atmosphere, correctly established rapport, and effective learning. Therefore, this study aims to identify if there is any negative influence that learning games might have on students' behaviour and discipline in the classroom, and how we can address and overcome this challenge. The study can be found practically important by the English teachers who want to implement learning games while teaching vocabulary and be prepared for any anticipated behavioural problems. Methodology includes qualitative data collection via the teacher observer, who conducted qualitative analysis of students'

behaviour while being exposed to learning games. The experimental learning consisted of 3 lessons, each of which integrated conventional methods of teaching and learning games. In fact, learning games weren't a core of the lesson - they were rather a peripheral supportive element. The feedback from the teacher observer revealed that while students demonstrated increased engagement and enthusiasm during learning games, there were noticeable instances of minor discipline disruption, which were caused by overexcitement while playing games. To make a conclusion, on one hand, our study supported other studies' findings in terms of students' enhanced engagement and motivation. On the other hand, qualitative data from the observation revealed the negative effect of learning games on students' motivation - a finding that was absent in prior research.

Key words: *learning games, gamification, behaviour, motivation, engagement.*

Постановка проблеми. У контексті української середньої школи навчальні ігри поступово стають все більш актуальними з моменту встановлення принципів навчання НУШ (Нової української школи), які в основному базуються на компетентнісному навчанні та вищому рівні залучення учнів. Якщо бути більш точним, згідно з результатами дослідження Державної служби якості освіти (далі – ДСЯО) за 2022 рік, опублікованими на офіційному веб-сайті НУШ, батьки зазвичай називають такі причини зниження успішності учнів: «діти не вчилися через відсутність мотивації»; вчителі відзначають, що «ще менше вчителів пов'язують психологічні фактори з проблемами навчального процесу: 50% вчителів повідомили про зниження мотивації учнів до навчання»; а 50% класних вчителів зазначили, що «відсутність мотивації є найбільшою проблемою навчального процесу в умовах війни» [4, с. 27, 55, 61].

Більше того, результати дослідження SQS показали, що мотивація є одним із визначальних факторів успішності учнів у навчанні. А відсутність мотивації, як наслідок факторів, згаданих у тому ж дослідженні: «нецікавість», «складний навчальний план», «фізична та/або психоемоційна втома через війну», «неефективна комунікація», «відсутність/недостатність/нечіткість оцінювання»,

«неможливість/нездатність опанувати матеріал» [4], свідчить про критичність цієї проблеми та необхідність підвищення рівня мотивації.

Враховуючи результати цього дослідження, українські освітяни почали інтегрувати навчальні ігри та інтерактивні технології, щоб вирішити проблему зниження мотивації та зацікавленості учнів. Наша гіпотеза полягає в тому, що використання навчальних ігор, маючи позитивний вплив на рівень залученості учнів, також спричиняє негативний ефект на поведінкові паттерни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До дослідження SQS було проведено низку розвідок з метою визначення впливу навчальних ігор на мотивацію, залученість учнів та деякі інші позамовні фактори навчального процесу. У першу чергу варто звернутись до педагогічних лексикографічних джерел. Український педагогічний словник Гончаренка (1997) дає наступне визначення досліджуваному поняттю: “система мотивів, або стимулів, яка спонукає людину до конкретних форм діяльності або поведінки” [2, с.321].

Окрім цього, існують наукові публікації, що визначають мотивацію як один з ключових факторів успішного навчання. Так, наприклад, за словами Гончарової А.П. (2024), навчальна мотивація є однією з найважливіших частин успішного навчально-виховного процесу. Вона відіграє значну роль у формуванні особистості, оскільки без неї неможливе ефективне навчання та розвиток прагнень до самоосвіти, самовдосконалення та саморозвитку [3]. У дослідженні Мішкулинець О.О. та Мельник А.Ю. (2023) описано два важливі положення про мотивацію до навчання. У першу чергу, для високого рівня мотивації, навчальний процес має бути забезпечений низкою факторів, таких як *безпечна комунікація, психологічна безпека, доступність, розвивальність, практичність, наочність*. У цьому ж дослідженні особистісні потреби учнів у навчанні, успіх та позитивні результати разом з позитивними афірмаціями вчителя та оточення визначені як ключові чинники утворення високого рівня мотивації [6, с. 527].

Наступні дослідження проаналізовані нами пов’язують рівень мотивації з навчальними іграми, даючи нам фундамент для

подальших суджень та їх перевірки.

Наприклад, Фей Л. та Ехсан Р. (2019) стверджують, що важливість використання навчальних ігор виправдовується необхідністю «оновити» клас, замінивши застарілі та традиційні методи навчання ігровими елементами. Згідно з дослідженням, виключне використання застарілих і традиційних методів навчання призводить до низки проблем, таких як: 1) відсутність натхнення та мотивації, 2) демотивація вчителів, 3) страх перед складністю англійської мови, 4) невідповідність традиційних методів навчання особистим потребам учнів 21 століття [7, с. 38]. Крім того, Дяченко С.Л. (2016) дійшов висновку, що дидактичні ігри є ефективним інтерактивним інструментом для вчителів, що дозволяє підвищити ефективність навчання та мотивацію учнів [5, с. 28].

Більш пізні дослідження Гарцунової Л. Та Гарцунової М. (2023) окреслює особливості гейміфікації на різних етапах вивчення іноземної мови та описує гейміфікацію з точки зору когнітивної науки. Дослідниця зазначила, що гра та навчання є двома основними формами людського пізнання. Ігри, які зазвичай вважаються просто розвагою для проведення вільного часу, в контексті цього дослідження визначаються як особливий спосіб навчання, відтворення та набуття досвіду. Вдосконалення та формування самоконтролю поведінки особи було визначено як основний компонент гри, що визначає гру як роботу, навчання, творчість, терапевтичний етап та моделювання соціальних відносин [1, с. 277].

Незважаючи на те, що останні дослідження навчальних ігор дають чітке уявлення про позитивний вплив гейміфікації на процес навчання, включаючи як збереження знань, так і розвиток позамовних здібностей, відповідним дослідженням бракує даних про можливі негативні наслідки навчальних ігор для поведінки та дисципліни учнів.

Мета статті. Підтвердити або спростувати наявність негативного впливу використання навчальних ігор на поведінкові та дисциплінарні паттерни учнів; зібрати квалітативні дані про

рівень мотивації та залученості учнів під час навчальних ігор.

Об'єктом є мотивація та поведінка учнів середньої школи.

Предметом розвідки є вплив використання навчальних ігор на мотиваційну систему учнів та дослідження можливого негативного впливу на поведінку учнів середньої школи.

Завдання нашого дослідження:

1. Простежити негативний вплив навчальних ігор на поведінку та дисципліну учнів середньої школи
2. Проаналізувати рішення що можуть бути впроваджені, щоб вирішити проблему порушення дисципліни учнями під час використання навчальних ігор.

Дослідження має на меті не тільки з'ясувати, чи мають навчальні ігри негативний вплив на поведінку учнів середньої школи, а й розглянути можливі рішення щодо порушення поведінки учнями у класі під час участі в навчальних іграх.

Методологія дослідження. Проведення аналізу попередніх досліджень щодо впливу навчальних ігор на академічну успішність учнів, рівень їх мотивації та залученості. Вивчення літератури було проведено з метою виявлення конкретних прогалин у дослідженнях, які необхідно усунути.

Пробне навчання, що складалося з 3 уроків (по 45 хвилин кожен), використовувало навчальні ігри як допоміжний елемент на периферії уроку, тоді як більшу частину часу застосовувалися традиційні навчальні методи. Щоб обґрунтувати наш вибір, навчальні ігри не повинні бути основною частиною уроку, оскільки вважається, що таким чином навчальні ігри не відволікають увагу від класичної навчальної програми, яка є більш поширеною в школах і серед вчителів, які регулярно інтегрують її в плани уроків.

Збір даних проводився за допомогою вчителя-спостерігача, який обсервував та аналізував поведінку учнів під час ігрових частин уроку та порівнювати їхню поведінку з поведінкою, яку вони демонструють під час більш традиційних частин навчальної програми. Після кожного з 3 уроків вчитель-спостерігач надавав зворотний зв'язок. Як тільки під час спостереження виявлялося порушення дисципліни, застосовувалися методи управління класом, щоб визначити, які з них найкраще допомагають вирішувати проблеми з поведінкою учнів і долати їх. Подальші

дані аналізувалися та обговорювалися з викладачем-спостерігачем, щоб виявити основні висновки після спостереження.

Виклад основного матеріалу. Зворотній зв'язок спостерігача-викладача дав можливість нам висунути низку висновків, які або підтверджують результати попередніх досліджень, або зупиняються на раніше неясних темах. По-перше, результати пробного навчання підтверджують висновки попередніх досліджень щодо підвищення рівня мотивації та залученості, до якого призводять навчальні ігри. По-друге, під кінець заняття учні помітно краще запам'ятовували вивчений матеріал, коли структура уроку була модифікована за допомогою гейміфікації. Незважаючи на те, що впровадження навчальних ігор призвело до численних позитивних результатів, вчитель-спостерігач помітив повторювані випадки порушення дисципліни, які пізніше були пояснені надмірним збудженням учнів під час участі в навчальних іграх.

Порушення поведінки та дисципліни, як правило, частіше за все проявлялися у формі викрикувань правильної відповіді без певного порядку опитування групи/окремих учнів. Також педагогічне спостереження вказує на підвищений рівень недоречної міжособової комунікації серед учнів, що не стосувалась процесу навчання або навчальної гри.

Однак, ці порушення дисципліни виявилися тимчасовими і повністю керованими за допомогою набору методів управління класом та навчальних технік. Якщо бути більш конкретним, найефективнішими стратегіями управління класом були визнані *чіткі інструкції* перед грою, чітко визначені *часові обмеження* та *активний контроль вчителя* під час гри, з помірним негативним зворотнім зв'язком, що давався учням у разі порушення дисципліни.

Баланс між традиційними завданнями та допоміжними ігровими активностями допомагав підтримувати належну структуру навчання, роблячи навчальні ігри корисним доповненням на периферії уроку, яке не порушувало існуючий план уроку. Отже, рішення не інтегрувати навчальні ігри в основні елементи уроку виявилось правильним в контексті нашого дослідження.

Згідно з результатами дослідження, навчальні ігри підвищують рівень мотивації та залученості, але вони також часто призводять до поведінкових проблем, які не слід ігнорувати. Важливим

питанням для обговорення є те, чи спричинені зазначені поведінкові проблеми самими іграми, чи відсутністю організації та чіткості в ігровому процесі. Крім того, залишається відкритим питання, чи більш ретельне включення ігор в ядро уроку (на відміну від їхнього використання як додаткового елементу) призведе до більших поведінкових порушень або поліпшить саморегуляцію завдяки встановленню чітких очікувань.

Ще одним питанням для обговорення, яке слід згадати, є те, чи впливають вік і рівень ментальної зрілості учнів на їхні поведінкові моделі під час гри. Іншими словами, досі немає чітких і релевантних доказів того, чи виникнуть проблеми з поведінкою, якщо навчальні ігри будуть використовуватися для учнів середніх шкіл або студентів університетів

Висновки. Підсумовуючи, результати нашого дослідження можемо стверджувати, що навчальні ігри сприяють підвищенню мотивації та залученості учнів. Однак дослідження також показує, що використання навчальних ігор часто може призводити до порушення дисципліни та конвенційно негативної поведінки учнів. Було виявлено, що такі порушення поведінки є скоріше тимчасовими і їх можна контролювати, якщо для вирішення проблеми застосовувати відповідні методи управління класом.

Майбутні дослідження також повинні дати уявлення про поведінкові проблеми, які можуть виникнути під час використання навчальних ігор з учнями різного віку. Необхідно провести дослідження в галузі педагогічної психології, щоб зосередитися на внутрішніх психологічних факторах, які спричиняють порушення поведінки під час навчання за допомогою гейміфікації. Перспективою дослідження є перевірка ефективності стратегій управління класом у різних вікових групах та шкільних умовах.

Список використаної літератури

1. Гарцунова Л. Гарцунова М. Гейміфікація на різних етапах навчання іноземної мови: комунікативні ігри. 2023. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 59, том 1, сс 274-278
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 374 с
3. Гончарова А. П. Психологічні особливості розвитку навчальної

- мотивації у підлітковому віці : кваліфікаційна робота бакалавра спеціальності 053 «Психологія» / наук. керівник Ю. М. Чемодурова. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 47 с.
4. ДСЯО. Дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 році. 2022. С. 64. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf> (data of access 10.09.2025)
 5. Дяченко С.Л. Інтерактивні навчальні технологія : Комунікативна гра “Мозаїка”. 2016. Матеріали Міжрегіональної науково-практичної Інтернетконференції за темою «Шляхи підвищення якості навчання англійської мови» с. 28
 6. Мішкулинець О. О., Мельник А.Ю. Research of psychological learning mechanisms, student motivation and factors affecting the success of the educational process «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), 2023. 13 (31). pp. 524-533. ISSN 2786-4952
 7. Fei L. Ehsan R. Using Games to Promote English as a Foreign Language Learners’ Willingness to Communicate: Potential Effects and Teachers’ Attitude in Focus. 12 October 2021. *Sec. Educational Psychology* Vol 12. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2021.762447/full>

References

1. Hartsunova L. Hartsunova M. Heymifikatsiya na riznykh etapakh navchannya inozemnoyi movy: komunikatyvni ihry. 2023. Aktual’ni pytannya humanitarnykh nauk. Vyp. 59, tom 1, ss 274-278
2. Honcharenko S. U. Ukraïns’kyï pedahohichnyï slovnyk. K. : Lybid’, 1997. 374 s
3. Honcharova A. P. Psykholohichni osoblyvosti rozvytku navchal’noyi motyvatsiyi u pidlitkovomu vitsi : kvalifikatsiyna robota bakalavra spetsial’nosti 053 «Psykhohohiya» / наук. kerivnyk Yu. M. Chemodurova. Zaporizhzhya : ZNU, 2024. 47 s.
4. DSYaO. Doslidzhennya yakosti orhanizatsiyi osvith’oho protsesu v umovakh viyny u 2022/2023 rotsi. 2022. S. 64. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-osvity-v-umovah-viyny-web-3.pdf> (data of access 10.09.2025)
5. Dyachenko S.L. Interaktyvni navchal’ni tekhnolohiya :

- Komunikatyvna hra “Mozayika”. 2016. Materialy Mizhrehional’noyi naukovo-praktychnoyi Internetkonferentsiyi za temoyu «Shlyakhy pidvyshchennya yakosti navchannya anhliys’koyi movy» s. 28
6. Mishkulynets’ O. O., Mel’nyk A.Yu. Research of psychological learning mechanisms, student motivation and factors affecting the success of the educational process «Perspektyvy ta innovatsiyi nauky» (Seriya «Pedahohika», Seriya «Psykholohiya», Seriya «Medytsyna»), 2023. 13 (31). pp. 524-533. ISSN 2786-4952
 7. Fei L. Ehsan R. Using Games to Promote English as a Foreign Language Learners’ Willingness to Communicate: Potential Effects and Teachers’ Attitude in Focus. 12 October 2021. *Sec. Educational Psychology* Vol 12. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2021.762447/full>

Дар'я Лесько
(Чернівці)

Науковий керівник – к. ф. н., асист. Лукашук М. В.

ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ОБРАЗУ “UKRAINIAN REFUGEES” У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. У статті досліджено вербальні засоби репрезентації образу українських біженців у сучасному англomовному мас-медійному дискурсі. Проаналізовано стратегії, що формують суспільне уявлення про українців, які змушені були залишити країну через війну. З'ясовано основні мовні маркери гуманізації, емпатії та стереотипізації. Визначено функцію лексичних засобів у конструюванні позитивного або нейтрального іміджу цієї соціальної групи.

Ключові слова: українські біженці, мас-медіа, дискурс, репрезентація, вербальні стратегії.

Abstract. The article explores the verbal representation of ‘Ukrainian refugees’ in contemporary English-language mass media discourse. In the context of Russia’s full-scale invasion of Ukraine in 2022, the issue of forced displacement has become a focal point for global media coverage. The study analyzes linguistic and discursive strategies used by leading British and American newspapers and digital outlets to construct the public image of ‘Ukrainian refugees’. Special attention is paid to nominative, evaluative, and pragmatic aspects of verbalization, including lexical choices, headlines, collocations, and metaphorical structures. The paper identifies dominant themes such as victimhood, resilience, heroism, and vulnerability. ‘Ukrainian refugees’ are frequently portrayed as ‘war-displaced families,’ ‘mothers and children fleeing attacks,’ or ‘resilient survivors.’ The vocabulary used often evokes empathy and solidarity but may simultaneously reinforce stereotypical perceptions of passivity or dependency. The research draws on critical discourse analysis to highlight the ideological implications behind media representation, emphasizing how the

framing of refugee identities influences public opinion and policy-making. The author argues that the use of emotionally loaded language, selective storytelling, and decontextualized narratives contributes to shaping a one-dimensional portrayal of refugees. However, the study also reveals examples of empowering discourse that foregrounds agency, adaptability, and human dignity. By examining articles from *The Guardian*, *The New York Times*, *BBC News*, and other outlets, the paper provides insights into the sociolinguistic mechanisms through which British and American mass media participate in the global construction of the 'Ukrainian refugee' identity. The article concludes by stressing the need for more balanced, nuanced, and human-centred representations of refugees in international journalism.

Key words: *Ukrainian refugees, mass media, discourse, representation, verbal strategies.*

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому суспільстві, що переживає тривалі гуманітарні кризи, зокрема повномасштабну війну РФ проти України, образ українських біженців став однією з центральних тем у міжнародному медійному просторі. Вербальна репрезентація цієї соціальної групи в англomовному мас-медійному дискурсі виконує не лише інформативну, а й соціально-ціннісну функцію, формуючи сприйняття українців у глобальній аудиторії. Проблема полягає в тому, що в публікаціях провідних англomовних ЗМІ використовуються різноманітні лінгвістичні стратегії, які можуть як сприяти емпатії та підтримці, так і відтворювати стереотипи або приховану стигматизацію. Недостатнє вивчення номінативних, оцінних та прагматичних особливостей вербального конструювання образу 'Ukrainian refugees' не дозволяє повною мірою зрозуміти механізми впливу медіатексту на суспільну думку та міжнародну солідарність.

Актуальність теми. З початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну у 2022 році понад вісім мільйонів українців були змушені залишити свої домівки та шукати притулку за кордоном. У зв'язку з цим проблема медійної репрезентації українських біженців набула особливої актуальності, оскільки саме засоби масової інформації формують міжнародне уявлення про

постраждалу спільноту. У сучасному англomовному медійному дискурсі простежується активне вербалізоване відображення соціального образу ‘Ukrainian refugees’, що містить як елементи емпатії, підтримки й солідарності, так і потенційні ознаки упередженості, інфантилізації чи стигматизації. Зважаючи на вплив медіаповідомлень на громадську думку та політичні рішення в приймаючих країнах, лінгвістичний аналіз таких текстів є вкрай необхідним для виявлення механізмів впливу, які використовуються журналістами й редакторами в англomовному інформаційному просторі. Актуальність теми зумовлена потребою критичного осмислення номінативних, експресивно-оцінних і прагматичних стратегій, що реалізуються в медіатекстах про українських біженців, з метою протидії стереотипам і сприяння точному, гідному висвітленню гуманітарної кризи. Оскільки образ ‘Ukrainian refugees’ стає складовою глобального дискурсу про війну, безпеку, інтеграцію та солідарність, дослідження цієї теми сприяє кращому розумінню ролі мови у конструюванні соціальної реальності та посиленню академічного діалогу в межах сучасної лінгвістики, соціології та медіазнавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному дискурсознавстві дедалі більше уваги приділяється репрезентації соціальних груп у мас-медіа, зокрема таких вразливих категорій, як біженці. Дослідження у цій сфері охоплюють як когнітивно-дискурсивні, так і соціолінгвістичні підходи. У працях О. Селіванової [5] висвітлюються основи сучасної лінгвістики, у тому числі концепти як одиниці когнітивного аналізу, що дозволяє досліджувати мас-медійний дискурс у категоріях концептосфери. А. Приходько [4] підкреслює роль концептів у створенні когнітивних сценаріїв, зокрема у ситуаціях соціальних конфліктів і криз. Своєю чергою, О. Гресько [2] досліджує специфіку авторської журналістики та її вплив на формування медіа-комунікацій у міжнародному просторі.

На прикладному рівні велике значення мають публікації, що аналізують мас-медійний дискурс про українських біженців після 2022 року. Так, аналітичний огляд BBC News під назвою *Ukraine conflict: One year on, millions of refugees still face uncertainty* акцентує на невизначеності та складнощах, які переживають

біженці, при цьому використовуючи переважно емпатичну лексику. CNN у матеріалі *Ukrainian refugee mothers tell their stories* подає персоналізовані наративи жінок-біженок, фокусуючись на темах втрати, адаптації та материнства, що створює образ жертви, гідної співчуття.

Суттєвий внесок у розробку інструментарію аналізу медіа внесли закордонні дослідники. Зокрема, А. Мусольф [7] у праці *Political Metaphor Analysis* детально досліджує метафоричні сценарії у політичному дискурсі, в тому числі у висвітленні кризових ситуацій, до яких належить і війна в Україні.

Публікації у *The New York Times* та *The Guardian* висвітлюють не лише гуманітарні аспекти ситуації, а й символічне навантаження образу українців у медіапросторі: Україна постає як символ європейських цінностей, демократичного вибору і боротьби за свободу. У статті Чуляракі і Заборовського [9] проаналізовано голоси та способи залучення біженців до публічного дискурсу, де український кейс також згадується як приклад більш інклюзивної репрезентації у порівнянні з іншими конфліктами.

Окрему увагу в медіа отримали також літні українські біженці, як показано в матеріалі Reuters *Elderly refugees from Ukraine are often overlooked in the crisis response* [12], де піднімається проблема маргіналізації певних категорій всередині біженської спільноти. Водночас у дослідженнях М. Яцимірської наголошується на ролі медіатексту як поліфункціонального явища, здатного як сприяти гуманізації образу біженця, так і транслювати стереотипи, залежно від мовних засобів.

Отже, аналіз наукових праць і актуальних медіапублікацій свідчить про зростання інтересу до лінгвістичного вивчення репрезентації 'Ukrainian refugees' у глобальному інформаційному полі. Проте, попри наявність значної кількості матеріалів, проблема потребує подальших досліджень, зокрема в аспекті інтегрованого аналізу номінативних, оцінних та прагматичних стратегій, що визначають образ українського біженця в англomовному дискурсі.

Виклад основного матеріалу. Англomовний мас-медійний дискурс є складним феноменом, що поєднує соціальні, лінгвістичні, когнітивні та ідеологічні аспекти. Його структура та мовні особливості формуються відповідно до комунікативних завдань

мас-медіа, зокрема інформування, маніпуляції громадською думкою та створення певних соціальних наративів. Мас-медійний дискурс у сучасному інформаційному просторі набуває нових рис у зв'язку з розвитком цифрових технологій, що розширюють його вплив на аудиторію та змінюють стратегії подачі інформації [1, с. 35].

Англомовний мас-медійний дискурс охоплює різні типи комунікації, що реалізуються через друковані та електронні ЗМІ, телебачення, радіо, соціальні мережі та інші інформаційні платформи. Він характеризується використанням специфічних мовних стратегій, що сприяють залученню аудиторії, створенню впливових інформаційних меседжів та формуванню колективних уявлень про соціальні явища. Як зазначає Гресько О., у межах дискурс-аналізу англомовний мас-медійний дискурс розглядається як система знаків і символів, що слугують для передачі та інтерпретації інформації [2, с. 39].

Лінгвістичні особливості англомовного мас-медійного дискурсу виявляються у виборі синтаксичних і стилістичних засобів, що забезпечують когнітивний та емоційний вплив. До найпоширеніших засобів належать:

1) Метафори: відіграють важливу роль у створенні образності та сприяють більш глибокому сприйняттю інформації. Наприклад, концепт «економічна криза» часто представлений через метафори, пов'язані з природними катаклізмами (*'financial storm'*, *'economic meltdown'*) [5, с. 701];

2) Гіперболи: використовуються для нагнітання емоційного напруження та підсилення ефекту інформаційного повідомлення (*'record-breaking heat'*, *'unprecedented crisis'*) [4, с. 254].

Соціокультурні та ідеологічні аспекти англомовного мас-медійного дискурсу відіграють визначальну роль у його функціонуванні. Огар А. підкреслює, що медіатексти не є нейтральними, вони відображають соціальні та політичні настанови певної спільноти, що визначає характер їхньої подачі та вибір мовних засобів [3, с. 35].

На думку Яцимірської М., репрезентація образу біженців у сучасних англомовних медіа демонструє різні дискурсивні стратегії, спрямовані на створення позитивного або негативного

образу цієї соціальної групи. Одні тексти акцентують увагу на вразливості та потребах біженців (*'refugees in need of urgent help'*), інші – на потенційних загрозах для суспільства (*'migrant crisis'*, *'illegal border crossings'*) [6, с. 105].

Аналіз дискурсу демонструє, що лексичні засоби у мас-медіа мають значний вплив на формування суспільної думки. Наприклад, вживання позитивно забарвлених термінів на кшталт *'freedom fighters'* для одних груп та негативно забарвлених *'terrorists'* для інших свідчить про існування ідеологічного впливу у процесі створення медіаконтенту [13].

Таблиця 1

Ключові концепти позитивного образу українських біженців у сучасному англомовному мас-медійному дискурсі

Основні концепти	Приклади лексичних засобів та висловлювань	Опис характеристик
Ukrainian refugees as resilient survivors	'risky trip,' 'war,' 'resilience,' 'hope'	Цей концепт підкреслює стійкість, мужність та здатність українських біженців долати труднощі. Медіа часто описують їх як символів витривалості й сили духу, здатних адаптуватися до нових умов життя, зберігаючи надію на краще майбутнє.
Ukrainian Refugees as Contributors to Host Societies	'welcome,' 'integration,' 'contribution,' 'economic development'	Ця категорія висвітлює активну інтеграцію біженців у суспільство приймаючих країн. Українців описують як працелюбних і готових вносити позитивний внесок у розвиток місцевої економіки, культури та громадського життя.
Ukrainian refugees as symbols of resistance	'freedom,' 'democracy,' 'shared values,' 'pride,' 'symbol of resistance'	Українські біженці сприймаються як представники національної гордості та боротьби за свободу. Цей аспект символізує українців як людей, які поділяють цінності європейських суспільств, такі як повага до прав людини та демократія, що робить їх близькими для західної аудиторії.
grateful and humble	'grateful,' 'rebuilding,' 'appreciation'	Вдячність і скромність є важливими рисами, що підкреслюють позитивне сприйняття біженців. їх описують як людей, які цінують надану допомогу і намагаються віддячити суспільству шляхом активної інтеграції та внеску.

victims of russian aggression	'war,' 'crisis,' 'support,' 'humanitarian aid'	ЗМІ акцентують на ситуації, що змусила українців покинути свої домівки, а також на необхідності гуманітарної підтримки. Це формує співчуття та готовність приймаючих країн надавати їм допомогу.
-------------------------------	--	--

Окремої уваги заслуговує вербальна репрезентація образу українських біженців 'Ukrainian refugees' у сучасному англomовному мас-медійному дискурсі, яка набула особливої актуальності після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну у 2022 році. Зміна соціально-політичного контексту значно вплинула на характер і семантику медійної репрезентації українців у західних ЗМІ. Медіатексти таких видань, як *The Guardian*, *BBC*, *The New York Times*, *CNN*, *Reuters* тощо, почали активно формувати нову дискурсивну парадигму щодо українських біженців — з позиції співчуття, солідарності та гуманітарної підтримки [8, 10, 12, 14].

Вербальні засоби, що використовуються для конструювання образу українського біженця, є емоційно насиченими та орієнтованими на виклик емпатії. Зокрема, уживані лексеми у матеріалах CNN включають такі конструкції, як 'innocent civilians fleeing war', 'families torn apart', 'traumatized children', 'victims of aggression', які не лише номінують соціальний статус суб'єкта, а й створюють семантичний фон у межах концептів «жертва», «біль», «беззахисність» [10, с. 472]. Така лексика виконує функцію гуманізації, що, згідно з дослідженнями сучасної лінгвістики, є засобом впливу на емоційне сприйняття аудиторії.

Особливо часто українські біженці подаються через призму родинного, гендерного та вікового аспектів. Як підкреслює Хаге Г., Медійні наративи зосереджуються на образах жінок із дітьми, літніх людей, хворих, що посилює риторичну модель «захисту невинних». Це видно в заголовках і текстах новин: «*Ukrainian mothers seeking shelter in Europe*», «*Elderly Ukrainian refugees struggle with displacement*». Такі приклади формують імпліцитну категоризацію українських біженців як «морально легітимних» — на відміну від мігрантів із інших регіонів світу, до яких часто застосовуються терміни з негативною конотацією [11, с.584].

Аналіз мас-медійних текстів також виявляє наявність стереотипізованих метафор. Наприклад, Україну і її народ часто

у публікаціях The New York Times метафоризують через образи спротиву й гідності: «*Ukraine stands strong*», «*The people of Ukraine are heroes*», «*Ukraine is the new frontline of democracy*» [14]. У поєднанні з образом українських біженців як жертв ці метафори створюють подвійний дискурс: з одного боку, підкреслюється безпорадність, з іншого — моральна вищість та європейська приналежність. У цьому контексті важливим стає поняття ‘*selective empathy*’ — вибіркової емпатії, коли певні категорії біженців отримують більшу медійну підтримку через культурну чи геополітичну близькість до західного світу.

Не менш важливою є і роль номінативних стратегій у створенні образу *Ukrainian refugees*. У медіатекстах Reuters використовуються як нейтральні позначення (‘*Ukrainian nationals*’, ‘*displaced people*’), так і позитивно конотовані: ‘*brave Ukrainians*’, ‘*war survivors*’, ‘*resilient mothers*’. Подібні номінації мають не лише інформативну, а й емоційну функцію — вони визначають статус особи у соціальній ієрархії та сприяють формуванню сприятливого образу в очах міжнародної спільноти [12].

Варто звернути увагу на синтаксичну організацію речень у медійному дискурсі про українських біженців. Часто використовуються активні конструкції, в яких суб’єктами є самі біженці: «*Ukrainians seek refuge*», «*They cross the border in search of peace*», що дозволяє підкреслити дієздатність і волю до життя. Такий підхід дещо відрізняється від традиційного подання біженців як пасивних жертв, яким потрібно лише допомагати. Завдяки цьому дискурс не лише спрощує сприйняття, а й стимулює активну позицію у читача щодо надання допомоги, створення гуманітарних ініціатив, прийому в родини тощо.

Сучасний англомовний мас-медійний дискурс активно формує позитивний образ українського біженця, використовуючи такі лексичні і стилістичні засоби, як емоційна лексика, гуманізація, метафоризація, номінативна підтримка та сюжетна емпатія. Проте не можна не звернути увагу й на ризик створення нового стереотипу — «*ідеального біженця*», що відповідає певним очікуванням і стандартам, в той час як інші групи переміщених осіб можуть залишатися поза увагою або навіть піддаватися дискримінації.

Репрезентація образу українських біженців у сучасному

англомовному медійному дискурсі є складним і багатогранним явищем, що відображає як гуманітарні настанови сучасного суспільства, так і глибоко вкорінені дискурсивні практики. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на порівняльний аналіз зображення інших мігрантських груп та вивчення тривалих ефектів таких дискурсивних репрезентацій на політичні рішення, громадське ставлення та міжкультурну взаємодію.

Англомовний мас-медійний дискурс є складним комунікативним явищем, що поєднує соціокультурні, лінгвістичні та когнітивні аспекти. Його функціональна спрямованість, стилістичні особливості та стратегічні механізми забезпечують значний вплив на масову аудиторію. Використання мовних стратегій, таких як метафоризація, гіперболізація, евфемізація та маніпулятивна лексика, сприяє формуванню певних уявлень про соціальні явища та групи. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на аналіз змін у дискурсивних практиках під впливом цифрових технологій та соціальних мереж.

Висновки: У результаті проведеного дослідження було встановлено, що сучасний англомовний мас-медійний дискурс відіграє визначальну роль у формуванні суспільного уявлення про українських біженців, використовуючи широкий спектр вербальних стратегій. Зокрема, було проаналізовано номінативні, оцінні та прагматичні засоби, що забезпечують створення певного образу українських переселенців, адаптованого до соціокультурних та ідеологічних потреб цільової аудиторії.

По-перше, з'ясовано, що номінативні стратегії фокусуються на таких маркерах, як *'Ukrainian refugees'*, *'displaced families'*, *'war victims'*, які сприяють фреймінгу уявлення про біженців у категоріях жертв гуманітарної катастрофи. По-друге, оцінна лексика у висвітленні українських біженців є переважно емпатичною, з акцентом на стражданнях, стійкості та гідності постраждалих, що відрізняє цей дискурс від репрезентацій інших міграційних груп. По-третє, прагматичні аспекти проявляються у використанні цитування, розповідей очевидців, персоналізованих історій та позитивних реакцій приймаючих країн, що сприяє формуванню інклюзивного нарративу та зменшенню потенційного конфлікту сприйняття.

Змістовний аналіз матеріалів таких медіаплатформ, як *The Guardian*, *BBC*, *CNN*, *Reuters*, *The New York Times* дозволив виявити специфіку англomовного інформаційного середовища в умовах глобальної кризи, що викликана війною в Україні. У медіадискурсі українські біженці дедалі частіше постають не лише як об'єкти співчуття, а й як активні учасники соціуму, здатні до адаптації, праці та інтеграції.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані для подальшого аналізу дискурсивного конструювання образу біженця у світовій пресі, а також для укладання навчальних курсів з медіалінгвістики, соціолінгвістики, міжкультурної комунікації. Виявлені лінгвістичні та прагматичні особливості можуть слугувати основою для порівняльних досліджень репрезентації біженців із різних країн у контексті глобальних конфліктів.

Таким чином, вербальна репрезентація українських біженців у сучасному англomовному мас-медійному дискурсі виявляє тісний зв'язок між лексичними виборами журналістів і загальним ідеологічним вектором західної преси. Ця репрезентація водночас виконує функції інформування, емоційного залучення та символічної підтримки українського народу.

Список використаної літератури

1. Бавус Т. Мовний образ як компонент мовно-національної картини світу. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2016. Вип. 63. С. 242-247.
2. Гресько О. Авторська журналістика як інструмент міжнародних медіа комунікацій. 2016. URL: http://liber.onu.edu.ua/pdf/dialog_22.pdf. (дата звернення: 11.06.2025).
3. Огар А. Суперечливі аспекти поняття «концепт». *Проблеми гуманітарних наук*. 2013. № 32. С. 242–252.
4. Приходько А. Концепти і концептосфери в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
6. Яцимірська М. Сучасний медіатекст: Словник-довідник. Львів:

ПАІС, 2005. 128 с.

7. Musolff, A. *Political Metaphor Analysis: Discourse and Scenarios*. London: Bloomsbury, 2016. 294 с.

Список джерел ілюстративного матеріалу

8. BBC News. “Ukraine conflict: One year on, millions of refugees still face uncertainty”. 2023. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-64713638> (дата звернення: 11.06.2025).
9. Chouliaraki, L., Zaborowski, R. *Voice and Community in the Refugee Crisis: A Content Analysis of News Coverage in Eight European Countries*. *International Communication Gazette*. 2017. Vol. 79(6–7), pp. 613–635.
10. CNN. “Ukrainian refugee mothers tell their stories”. 2022. URL: <https://edition.cnn.com/2022/03/19/europe/ukraine-refugees-mothers-stories> (дата звернення: 11.06.2025).
11. Hage G. *White Nation: Fantasies of White Supremacy in a Multicultural Society*. Pluto Press, 2000. p. 1998. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/international>. (дата звернення: 11.06.2025).
12. Reuters. “Elderly refugees from Ukraine are often overlooked in the crisis response”. 2023. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/elderly-ukrainian-refugees-2023-06-14/> (дата звернення: 11.06.2025).
13. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/international>. (дата звернення: 11.06.2025).
14. *The New York Times*. “How Ukraine Became a Symbol of Western Values”. 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/05/02/world/europe/ukraine-western-values.html> (дата звернення: 11.06.2025).

References

1. Bavus T. Language image as a component of the linguistic and national picture of the world. *Bulletin of Lviv University. Philological series*. 2016. Issue 63. P. 242-247.
2. Gresko O. Author’s journalism as a tool of international media communications. 2016. URL: http://liber.onu.edu.ua/pdf/dialog_22.pdf. (date of access: 11.06.2025).
3. Ogar A. Controversial aspects of the notion of «concept». *Problems of the humanities*. 2013. No. 32. P. 242–252.

4. Prykhodko A. Concepts and concept spheres in the cognitive-discursive paradigm of linguistics. Zaporizhzhia: Premier, 2008. 332 p.
5. Selivanova O. O. Modern linguistics: directions and problems. Poltava: Dovkillya-K, 2008. 712 p.
6. Yatsymirska M. Modern media text: Dictionary-reference. Lviv: PAIS, 2005. 128 p.
7. CNN. “Ukrainian refugee mothers tell their stories”. 2022. URL: <https://edition.cnn.com/2022/03/19/europe/ukraine-refugees-mothers-stories> (access date: 11.06.2025).
8. Chouliaraki L., Zaborowski R. Voice and Community in the Refugee Crisis: A Content Analysis of News Coverage in Eight European Countries. *International Communication Gazette*. 2017. Vol. 79(6–7), pp. 613–635.
9. Hage G. *White Nation: Fantasies of White Supremacy in a Multicultural Society*. Pluto Press, 2000. p. 1998. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/international>. (date of application: 11.06.2025).
10. Musolff A. *Political Metaphor Analysis: Discourse and Scenarios*. London: Bloomsbury, 2016. Pp. 194.
11. Reuters. «Elderly refugees from Ukraine are often overlooked in the crisis response». 2023. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/elderly-ukrainian-refugees-2023-06-14/> (accessed 11.06.2025).
12. *The New York Times*. “How Ukraine Became a Symbol of Western Values”. 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/05/02/world/europe/ukraine-western-values.html> (accessed 11.06.2025).
13. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/international>. (дата звернення: 11.06.2025).
14. BBC News. “Ukraine conflict: One year on, millions of refugees still face uncertainty”. 2023. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-64713638> (accessed 11.06.2025).

Валентина Мартишко
(м. Чернівці)

Науковий керівник - к.ф.н., доц. Соловійова О.В.

ЛЕКСИЧНИЙ АНАЛІЗ РОМАНУ ХЕРНАНА ДІАЗА *TRUST* У КОНТЕКСТІ БІЗНЕС- ТА ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ

Анотація. У статті здійснено лексичний аналіз роману Хернана Діаза *Trust* (2022) у контексті бізнес- та художнього дискурсу. Розглянуто, як автор поєднує фінансово-бізнесову лексику, терміни біржі та інвестицій із високим художнім стилем, що включає метафори, ідіоми, архаїзми та психологічно-оцінні слова. Особлива увага приділена колокаціям, ідіоматичним виразам, архаїзмам та лексичним контрастам, які підкреслюють соціальну ієрархію, психологічні характеристики героїв і філософські узагальнення щодо капіталу та влади. Стаття також демонструє функції лексики в створенні історичного та культурного контексту, підкреслюючи взаємодію ділового та художнього дискурсів у романі.

Ключові слова: *бізнес-дискурс, художній стиль, метафори, ідіоми, архаїзми, психологічна лексика, колокації, лексичні контрасти*

Abstract. This article presents a lexical analysis of Hernan Diaz's novel *Trust*, exploring how the text integrates business and artistic discourses to construct a multi-layered image of the 1920s and 1930s economic and social landscape. The study examines the functional variety and stylistic complexity of the novel's vocabulary, which uniquely combines realistic financial terminology, cultural colloquialisms, archaic forms, and psychological evaluative units. The central aim is to elucidate the specificity of terms, idioms, metaphors, and archaisms, and to determine their collective role in reflecting the historical atmosphere, socioeconomic realities, and the author's critical interpretation of events. The analysis reveals the novel's language operates on two poles: the precise, documentary-

like discourse of finance (e.g., stock market, economic recession) and a highly figurative, literary style rich in metaphors and irony. Metaphorical models, particularly those personifying capital as a «living thing,» enhance the narrative's dramatic effect, while psychological lexis and antonymic pairs underscore the internal contradictions of the elite characters. The high concentration of business terms interspersed with stylistic markers—such as archaisms used for historical stylization—demonstrates Diaz's deliberate strategy to create a world where finance transcends a mere sphere of activity, becoming a universal model for public and private relations. Ultimately, this lexical complexity establishes *Trust* as a multi-dimensional narrative space intertwining financial reality, social critique, and philosophical generalization.

Keywords: *business discourse, literary style, metaphors, idioms, archaisms, psychological vocabulary, collocations, lexical contrasts*

Сучасні дослідження у сфері лінгвістики все більше акцентують увагу на функціонуванні лексики у різних видах дискурсу, адже саме лексичний рівень найяскравіше відображає культурні, соціальні та історичні особливості мовлення. Особливо показовим у цьому сенсі є поєднання бізнес-дискурсу з художнім, коли мовні засоби економічної сфери отримують нове семантичне та стилістичне забарвлення в літературному тексті. Роман Хернана Діаза *Trust* виступає вдалим матеріалом для такого аналізу, оскільки він поєднує економічну термінологію, фінансові ідіоми, психологічну лексику та стилістично марковані засоби, що формують багатшаровий образ епохи. Метою статті є здійснити лексичний аналіз роману *Trust* у контексті бізнес- та художнього дискурсу, з'ясувати специфіку використання термінів, архаїзмів, метафор, ідіом та колокацій, а також визначити їхню роль у відтворенні історичної атмосфери, соціально-економічних реалій та авторської інтерпретації подій.

Особлива увага приділяється лексичному рівню роману, адже мова *Trust* поєднує два полюси: фінансово-бізнесовий дискурс, що відображає світ інвестицій, біржових спекуляцій і капіталу, та високий художній стиль, насичений метафорами, архаїзмами, іронією та філософськими узагальненнями. Лексика роману має

багатошаровий характер: поєднуються реалістичні фінансові терміни, культурно-побутові колокації, психологічно-оцінні ісллови та стилістично піднесені архаїзми.

У романі велике місце відведено усталеним словосполученням, що створюють відчуття документальної достовірності та занурюють читача у світ біржі й фінансів: *financial statements, stock market, economic recession, bond issuances, government securities, long-term transactions, call-money rate, speculative instruments* (Yappi, 2019). Ця фінансова лексика виконує кілька функцій. По-перше, реалістичну: вона нагадує аналітичні звіти чи хроніки економічних криз. По-друге, символічну: капітал і гроші часто описані як «жива сила», що рухається, росте, хворіє та може померти. По-третє, художню: точні терміни контрастують із поетичною мовою, підкреслюючи зіткнення раціонального й ірраціонального (Ivanchenko, 2020).

Поряд із фінансовою лексикою Діаз вводить культурно-побутові колокації, які передають атмосферу елітарного середовища: *family Bible, smoking room, beaux arts mansion, tightly knit group* (Martyniuk, 2020). Ці словосполучення не лише відтворюють історичний контекст, а й створюють контраст між «сухим» світом грошей і вишуканою соціальною сферою.

Особливу роль у романі відіграють архаїзми та старомодна лексика: *decorum, propriety, ponderous pace, priggishness, habitués* (Martyniuk, 2020; Pashchenko, 1996). Зауважимо, що архаїзми — це слова, вирази або конструкції, що вже вийшли з активного вжитку й використовуються з певною стилістичною метою, зокрема для відтворення характеру епохи (Mishchynska, 2022). У художньо-історичних текстах старовинна лексика полегшує відтворення стилю часу та підкреслює соціальну дистанцію героїв (Pashchenko, 1996).

У романі помітно й багате використання лексики психологічної оцінності: *impassiveness, indifferent gambler, lukewarm lover, inept athlete, appalling ambassador*. Такі одиниці характеризують внутрішній світ персонажів і виявляють їхні суперечності, а також слугують інструментом іронії та соціальної критики. Наприклад, байдужість інвестора до азартних ігор підкреслює його холодний раціоналізм, а характеристика *lukewarm lover*

демонструє емоційну порожнечу за фасадом успіху.

Лексичний рівень роману вирізняється багатим використанням метафор і ідіом: *rose to the pinnacle of his business, luxury was a vulgar burden, capital as a living thing... it moves, eats, grows, breeds, falls ill, and may die* (Ivanchenko, рік; Lingua LNU, 2020). Механізм метафоризації споріднений з аналогією та є природним способом пізнання дійсності, через який абстрактне поєднується з конкретним (Ivanchenko, 2020). Завдяки метафорам капітал набуває символічного значення, підкреслюючи циклічність, непевність та владу грошей.

Ділова англійська мова, що використовується у романі, має специфічні семантичні особливості. Це не лише терміни, але й загальноповживана лексика, яка змінює своє значення в контексті бізнес-дискурсу: вона може стосуватися фінансів, біржових операцій, управління підприємствами та інвестицій (Mishchynska, 2022; Nezhyva, 2021; Yappi, 2019). Словниковий склад бізнес-лексики включає прості слова, складені слова, аббревіатури та фразові словосполучення, що дозволяють створювати точні семантичні відтінки (Nezhyva, 2021).

Історико-економічний контекст роману додає лексичному шару додаткову глибину. Унаслідок криз останньої третини XIX ст. та світової економічної кризи 1900–1903 рр. у США виникли монополістичні об'єднання — трести, що об'єднували більшість промислової продукції країни. Дж. Рокфеллер контролював нафтову галузь, а «Сталевий трест» Дж. Моргана об'єднав копальні, металургійні заводи та залізниці. Такі історичні реалії відтворюються у романі через терміни фінансового та промислового дискурсу, підкреслюючи взаємозалежність економіки та життя суспільства (Polyansky, 2017).

Лексика роману також часто будується на антонімічних і синонімічних парах (*bookkeeper – bookmaker, solvency – bankruptcy, appearance – reality, luxury – burden*), що підкреслює непевність фінансової стабільності та контраст між зовнішнім блиском і внутрішньою порожнечою героїв (Martyniuk, 2020). Такі протиставлення створюють драматичний ефект і сприяють психологічному розкриттю персонажів.

Соціально-культурна лексика (*distinguished customers,*

coterie, clique, townhouse, hacienda, summerhouses) передає атмосферу світського життя, замкнених елітних кіл і клубів, що контрастує із фінансовим дискурсом, демонструючи інший бік успіху: показовість, поверховість та замкненість соціального середовища.

Лексичний аналіз роману Хернана Діаза 'Trust' показує, що в художньому тексті бізнес- і культурна термінологія поєднуються настільки органічно, що створюють повну картину економічних і соціальних реалій епохи. Загальний підрахунок засвідчив наявність приблизно 242 термінологічних одиниць, 35 метафор, 18 пар антонімів, 14 синонімів, 28 ідіом та 15 архаїзмів. Така статистика не є випадковою: вона демонструє, наскільки ретельно автор відтворює і мовний простір фінансів, і водночас переносить цей простір у художню площину.

В описі ситуації на фондовому ринку 1927 року простежується найбільша концентрація бізнес-лексики: у цьому фрагменті нараховується 79 термінів, серед яких *stock market, financial statements, bank failures, economic recession*. Вони слугують каркасом реалістичної оповіді. Разом із ними функціонують 5 метафор («ринок як жива істота», «героїчне сходження»), 4 пари антонімів (*prosperity – decline, rise – fall*) та 2 синонімічні відповідники (*profit – handsome profit*). Додатково фіксується 6 ідіом («*today's losses would be tomorrow's gains*», «*forge a golden destiny*») і 3 архаїзми (*family Bible, tightly knit group, impenetrable circle*). Усі вони створюють картину фондового ринку як живого, динамічного простору, де економічні реалії невіддільні від образності.

Сцена краху біржі 1929 року відзначається не меншою насиченістю. Тут міститься близько 65 бізнес-термінів (*margin call, bankruptcy, depression, default*), що структурують оповідь у ключі документальної точності. На цьому тлі функціонують 12 метафор («будинок із карт», «чорна діра», «землетрус»), які підкреслюють катастрофічний масштаб подій. Виявлено 5 пар антонімів (*boom – bust, order – chaos, hope – despair*), що надають драматизму, а також 8 ідіом («*to lose one's shirt*», «*in the red*», «*domino effect*»). Використання 4 архаїзмів у мові газетних повідомлень стилізує текст під автентичну початку

XX століття. У підсумку опис біржового краху постає як багаторівневий дискурс, де документальність поєднується з художнім переживанням.

Мемуарні уривки дружини головного героя концентруються на сфері особистого життя, однак тут теж задіяна бізнесова лексика. У цих сценах наявні близько 25 термінів (dowry, inheritance, estate), які підкреслюють залежність соціального статусу від економічних чинників. Додатково спостерігаємо 6 метафор («шлюб як контракт», «життя як борг»), 3 антонімічні пари (loyalty – betrayal, love – indifference), а також 5 ідіом («silver spoon», «blood is thicker than water»). Архаїзми (dowry, matrimony) виконують функцію історичної стилізації. Таким чином, приватний світ героїні переданий через мову фінансових категорій, що свідчить про всепроникність бізнес-дискурсу.

Заключні сцени, де герой осмислює власне життя після краху, налічують близько 32 термінів (liquidation, fiscal policy, debt). У тексті простежуються 7 метафор («економіка як попелище», «майбутнє як горизонт», «фенікс, що відроджується»), 3 пари антонімів (ruin – rebuilding, despair – hope), 4 синоніми (clean slate – new beginning, ruin – collapse), а також 6 ідіом («to cut one's losses», «phoenix rising», «a clean slate»). Архаїзми тут майже відсутні, що вказує на рух оповіді від минулого до майбутнього. Відповідно, фінальний розділ відтворює процес переосмислення та внутрішнього відродження.

Узагальнення підрахунків показує, що лексика роману не лише виконує інформативну функцію, але й творить цілісний художній образ епохи. Висока концентрація термінів засвідчує прагнення Діаза до історичної достовірності, тоді як метафори, ідіоми й архаїзми надають оповіді багатомірності. Разом вони формують картину світу, де бізнес стає не просто сферою діяльності, а універсальною моделлю суспільних і особистісних відносин.

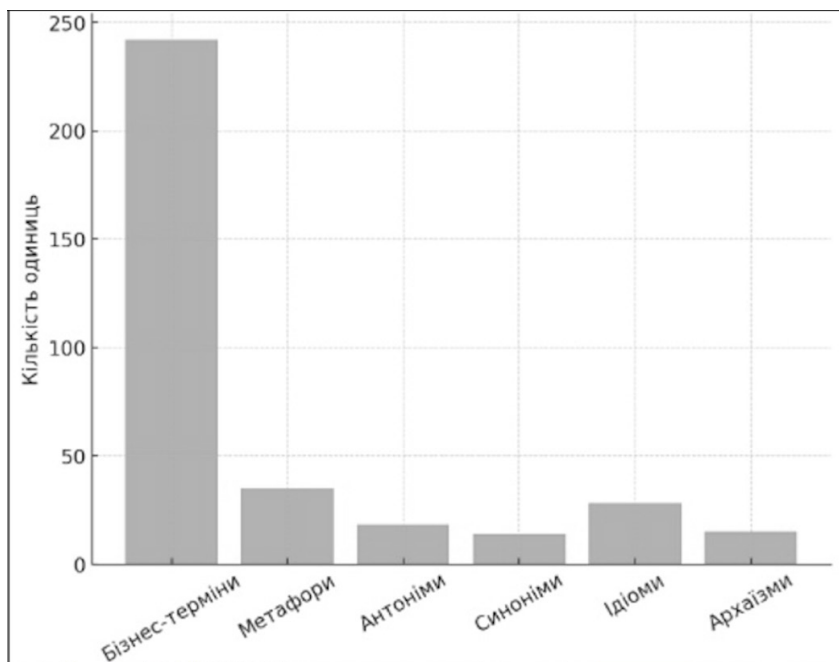

Рис. 1. Лексичний аналіз роману Х.Діаза 'Trust'

Таким чином, лексика роману *Trust* вирізняється багаточаровістю та функціональною різноманітністю: поєднуються реалістична фінансова термінологія, історичні та архаїчні форми, культурно-побутові колокації, психологічно-оцінні одиниці та метафоричні моделі. Кожен із цих пластів виконує окремі функції: від відтворення історичної атмосфери та документальної достовірності до розкриття внутрішнього світу героїв та передачі соціальної іронії. Завдяки такому поєднанню текст роману стає багатоплановим наративним простором, де фінансова реальність, соціальна критика та філософські узагальнення тісно переплітаються.

Список використаної літератури

1. Іванченко М. Метафоризація як спосіб пізнання дійсності. 2020. С. 33–40.
2. Мартинюк І. Архаїзми в сучасній англійській мові. 2020. С. 72.
3. Міщинська О. Лексико-семантичні особливості ділової англійської мови. *Вісник Житомирського державного університету імені*

- Івана Франка*. 2022. С. 15–22.
4. Нежива Н. Поняття терміна та його роль у сучасному дискурсі. 2021. С. 5–12.
 5. Пашенько В.В. Словниковий склад художньо-історичних творів: методика дослідження. *Науковий вісник*. 1996. №3. С. 45–50.
 6. Полянський В. Світова історія: USA. Одеса: Підручники, 2017. Р. 20.
 7. MacKenzie I. Financial English. CUP. Publisher : Heinle ELT, 1995. 160 p.
 8. McGraw-Hill Dictionary of American Idioms and Phrasal Verbs. © 2002 by The McGraw-Hill Companies, Inc. URL: https://www.sausd.us/cms/lib/CA01000471/Centricity/domain/1835/dictionaries/Dictionary_of_American_Idioms_.pdf
 9. Yappi. Англійська для економістів: лексика та ідіоми. 2019. URL: <https://yappi.com.ua/posts/read/anhliiska-dlia-ekonomistiv-leksykay-idiomy>
 10. Diaz, H. Trust. New York, 2022.

References

1. Ivanchenko M. Metaforyzatsiya yak sposib piznannya diysnosti. 2020. S. 33–40.
2. Martynyuk I. Arkhayizmy v suchasniy anhliys'kiy movi. 2020. S. 72.
3. Mishchyns'ka O. Leksyko-semantychni osoblyvosti dilovoyi anhliys'koyi movy. *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*. 2022. S. 15–22.
4. Nezhyva N. Ponyattya termina ta yoho rol' u suchasnomu dyskursi. 2021. S. 5–12.
5. Pashen'ko V.V. Slovnykovyy sklad khudozhn'o-istorychnykh tvoriv: metodyka doslidzhennya. *Naukovyy visnyk*. 1996. #3. S. 45–50.
6. Polyans'kyu V. Svitova istoriya: USA. Odessa: Pidruchnyky, 2017. P. 20.
7. MatsKenzie I. Finantsial English. TsUP. Publisher : Heinle ELT, 1995. 160 p.
8. MtsGraw-Hill Ditstionary of Ameritsan Idioms and Phrasal Verbs. © 2002 by The MtsGraw-Hill Tsompanies, Ints. URL: https://www.sausd.us/tsms/lib/TsA01000471/Tsentritsity/domain/1835/ditstionaries/Ditstionary_of_Ameritsan_Idioms_.pdf
9. Yappi. Anhliys'ka dlya ekonomistiv: leksyka ta idiomy. 2019. URL: <https://yappi.tsom.ua/posts/read/anhliiska-dlia-ekonomistiv-leksykay-idiomy>
10. Diaz H. Trust. New York, 2022.

Інеса Мельничук
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Суродейкіна Т. В.

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСЕМ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ У КІНОДИСКУРСІ СЕРІАЛУ NETFLIX “EUPHORIA” (2022)

Анотація: У кінематографічному дискурсі, емотивна лексика є ефективним способом побудувати взаємодію між персонажами та визначити характер їхніх стосунків, та справити певний прагматичний ефект на глядацьке сприйняття персонажів та подій фільму або серіалу. Ця робота аналізує прагматичні аспекти використання емотивної лексики в другому сезоні серіалу Нетфлікс “Ейфорія”.

Ключові слова: емотивна лексика, кіно-дискурс, дискурс-аналіз, комунікативний підхід, лексика, морфологія.

Abstract: In the cinematographic discourse, emotive vocabulary is an effective way to shape interactions between characters, build up the image of their relationship, and particularly have a certain pragmatic effect on the viewers' perception of characters and events depicted in the movies or TV-series. This study examines the pragmatic aspects of emotive vocabulary in the series “Euphoria” through a communicative approach. The research aims to analyse how emotional vocabulary, non-verbal clues, and contextual factors contribute to the viewer's experience and perception. Given that the interest in the cinematic discourse is growing, this study is relevant as it broadens the knowledge on how emotions are linguistically constructed in the contemporary media. Methodologically, the study implements literature analysis to structure theoretical fundamentals of the knowledge concerning emotive vocabulary and it implements stratification of emotive vocabulary in order to identify tendencies in emotive vocabulary usage and its pragmatical aspects. By addressing the research gaps in cinematic discourse analysis, this study contributes to a deeper understanding of how emotional lexicon shapes narratives and viewers' perception.

The study has practical importance for media studies, scriptwriting, linguistic analysis, offering deeper understanding of the use of emotional vocabulary in audiovisual storytelling. Certain discoveries were made on how emotive vocabulary shapes “Euphoria’s” central topics such as romantic relationship, mental turmoil and depressive states.

Keywords: *emotive vocabulary, cinematic discourse, discourse analysis, communicative approach, vocabulary, morphology.*

Постановка проблеми і огляд літератури. Емотивна лексика описується як сукупність слів з емотивною семантикою, що становлять лексичні емотивні засоби мови. Емотивна мова виконує різноманітні функції в сучасному кіно-дискурсі. Вивчення емотивної лексики в контексті кіно-дискурсу певної культури, нації чи етнічної групи дає змогу простежити взаємозв’язок між використанням емотивної лексики та культурними й етнічними особливостями комунікатора і реципієнта — двох суб’єктів комунікації. На думку В. Б. Яковлевої (2006), емотивна лексика, що відображає світогляд населення, ілюструє специфіку емоційної сфери нації, а також своєрідне поєднання власної та інонаціональних емоційних сфер [5, с. 201-204].

Емотивна лексика в сучасному кіно-дискурсі відіграє важливу роль у створенні емоційного зв’язку між персонажами й глядачами, емоційно насичує діалог, і підсилює його автентичність. Соціальні і культурні зміни безпосередньо впливають на емотивну лексику американського кіно-дискурсу. Зростає кількість політично коректних виразів і репрезентацій різних культурних груп, що робить емотивну лексику кіно-дискурсу більш динамічною та різноманітною. Водночас емотивна лексика в американському кіно-дискурсі залишається відкритою мовною системою, яка продовжує змінюватися під впливом соціокультурних чинників. Тому комунікативний підхід у нашому лінгвістичному аналізі є необхідним для точного представлення емотивної лексики, адже він охоплює процеси міжособистісної комунікації з акцентом на живій природній мові, яка поєднує різноманітні комунікативні складники: психологічні, соціальні, культурні та контекстуальні. Використання комунікативного підходу дасть змогу визначити прагматичний аспект емотивної лексики.

Згідно з К.А. Рибаквою (2019), види емотивної лексики поділяються на: 1) номінативну емотивну лексику (група слів, що позначає емоцію); 2) асоціативну емотивну лексику (слова із прихованим емоційним значенням); 3) експресивну емотивну лексику (слова, що виражають емоційну оцінку); 4) епізодична емотивна лексика (створена сценаристом/режисером/актором); 5) нейтральну емотивну лексику (слова, що не мають власне емоційної конотації, але вона може з'являтися контекстуально: у словосполученні, реченні чи тексті) [4, с. 92].

У дослідженні емотивної лексики кіно-дискурсу, ми також розглядаємо ще один тип емотивної лексики – афективну емотивну лексику, яка позначає емоцію, не називаючи її (В. Бойчук 2015) [1, с. 13]. До афективних емотивних слів також належать вигуки, що позначають безпосередній емоційний стан персонажа (Wow!, Jesus!, Whoa!, Yay!).

Коли йдеться про кіно-дискурс (або кінематографічний дискурс), виникає необхідність окреслити його як особливий тип комунікації. Існує кілька підходів до визначення поняття кіно-дискурсу. Насамперед усі визначення об'єднує те, що кіно-дискурс завжди є поєднанням вербальних і невербальних засобів комунікації. За О.О. Макаревичем (2017), кіно-дискурс – це цілісний текст, який є одним із вербальних елементів фільму. Він також включає невербальні елементи, зокрема аудіовізуальний ряд фільму та інші екстралінгвістичні компоненти, важливі для його смислової завершеності [3, с. 96].

На думку С. Козлофф, у дослідженні кіно-дискурсу це поняття тотожне поняттю «кінематографічний текст», і однією з його основних характеристик є креолізованість. Для цілей нашого дослідження, ми розрізняємо ці два терміни, визначаючи кінематографічний текст як «сценарій», а кіно-дискурс як «креалізований кінематографічний текст». Креалізованим текстом називають той, що має як вербальну так і невербальну сторони вираження, його також розуміють як цілісне, зв'язне та завершене повідомлення, яке поєднує вербальні (лінгвістичні) та невербальні (екстралінгвістичні) засоби передавання інформації. До останніх належать засоби кінематографічного кодування повідомлення: постановка кадру, акторська гра, жести, музика тощо [6, р. 106].

За Т.А. Крисановою (2014), кіно-дискурс - це «складний цілісний соціально й культурно зумовлений мислиннево-комунікативний феномен, який характеризується експресивністю, діалогічністю та поєднанням мовних і немовних кодів у своїй структурі та має символічний і метафоричний характер» [2, р. 102].

Завданням даної розвідки є проаналізувати основні лінгвістичні характеристики лексем на позначення емоцій у кіно-дискурсі.

Матеріал дослідження. Зосередившись на *Euphoria* – сучасному оригінальному серіалі Netflix, що є представником емоційно насичених медіа, - це дослідження прагне зробити внесок у глибше розуміння того, якими є лінгвістичні характеристики лексем на позначення емоцій у кіно-дискурсі. Збір даних включав аналіз серій 1-8 другого сезону телесеріалу *Euphoria* та відповідних транскриптів, з яких було виписано емотивні лексичні одиниці.

Виклад основного матеріалу. Для формування теоретичного підґрунтя дослідження, було проведено аналіз наукової літератури з метою глибшого розуміння як емотивної лексики, так і кіно-дискурсу. Аналіз літератури дав змогу виявити дослідницьку прогалину – емотивна лексика саме в дискурсі сучасних американських телесеріалів вивчена не так глибоко, як в інших кіно-дискурсах.

Другий сезон “*Euphoria*” розглядався як аналог корпусу. Аналіз даних здійснювався шляхом стратифікації емотивної лексики. Лексичні одиниці були стратифіковані за такими критеріями: належність до лексико-семантичних груп, частин мови, стилістичної маркованості.

Стратифікація емотивної лексики за різними лексико-семантичними групами дала такі результати: найрепрезентативнішими виявилися групи лексем, що позначають любов і прихильність (*love, care, miss, adore*), наприклад: *'Rue.. I love you.../I am in love with Nate Jacobs and he is in love with me'* (*Euphoria S2 E3*), *'You're the only person in the world I care about'* (*Euphoria S2 E4*), лексеми, що виражають злість та агресію (*mad, angry, pissed, furious*), наприклад: *'You're f*ucking mad at me about'* (*Euphoria, S2 E3*), а також лексем, що стосуються смутку та депресивних станів (*miserable, lost, depressive*), наприклад: *'I thought I lost you'* (*Euphoria, S2 E4*), *'I'm like, a million times more miserable'* (*Euphoria*

S2 E4). Сукупно ці три лексико-семантичні групи становлять понад 65% стратифікованої емотивної лексики [7; 8].

З погляду морфологічного аналізу, найрепрезентативнішими групами стратифікованих слів виявилися: іменники 37% (love, fear, pain), наприклад: *'Just an overwhelming fear'* (Euphoria S2 E1), *'I know you're in pain'* (Euphoria S2 E5), що позначають емоційні стани та абстрактні почуття; прикметники 33% (sad, happy, mad, hopeless, disgusting), наприклад: *'I'm so happy to see you'* (Euphoria S2 E5), *'Sad story, though.'* (Euphoria S2 E1), *'You two are disgusting'* (Euphoria S2 E1), які використовуються для характеристики емоційних станів персонажів; дієслова 20% (cry, doubt, laugh, blame), наприклад: *'Shh, there's no f*uckin' reason to cry'* (Euphoria S2 E1), *'Rue: He never really blamed his grandma'* (Euphoria S2 E1), що передають емоційні реакції персонажів; і вигуки 10% (ugh, ew, wow, huh, damn), наприклад: *'Damn, Lexi... you f*cking fearlees'* (Euphoria S2 E1), *'Ugh. Elly?'* (Euphoria S2 E3), щоб показати безпосередню емоційну реакцію персонажів [7; 8].

Щодо стилістичної маркованості, значну частину лексики становлять нейтральний 42% (trust, calm, fear, love), наприклад: *'Trust me, no one believes in an addict when they're caught'* (Euphoria S2 E3) і розмовний 39% (miss you, babe, freak out), наприклад: *'I miss you so much, Dad'* (Euphoria S2 E4), *'I'm worried that.. she's gonna see the play, and then, she's gonna... freak out'* (Euphoria S2 E6) стилістичні пласти, що пояснюється перевагою реалістичних, спонтанних діалогів, які відображають сучасне мовлення американської молоді. У свою чергу, 10% проаналізованих лексем становлять сленгові слова (dude, crush, hook up, high), наприклад: *'No, dude, I'm done for the night.'* (Euphoria S2 E1), *'Maddy: Yeah, you're high'* (Euphoria S2 E1), а поетичні (darkness, soul, ashes, endless), *'There's just no darkness'* (Euphoria S2 E2), *'... and I can't tell a soul'* (Euphoria S2 E3) лексеми складають лише 5% емотивної лексики [7,8].

Результати дослідження дозволили зробити висновки, що підтримують гіпотезу, що у серіалі Euphoria” свідомо використовується емотивна лексика для формування сприйняття глядачем емоцій персонажів. Висока концентрація лексем, пов'язаних зі злістю, сумом та любов'ю, відображає загальний настрій серіалу та центральну тематику, у якій молодь переживає складні почуття та емоційні потрясіння.

Морфологічно найбільш репрезентативними є іменники та прикметники, що відповідає потребі виражати емоційні стани та натяки на психологічний стан персонажів. Хоча дієслова та вигуки трапляються рідше, вони виконують ключові функції у динамічних сценах, особливо під час конфліктів чи емоційних кульмінацій.

Стилістична нейтральність і розмовність серіалу відповідають природному тону оповіді. Такий вибір стилістичного маркування підвищує автентичність і сприяє зануренню глядача. Доменування слів середньої емоційної інтенсивності демонструє баланс між емоційним реалізмом та виразністю персонажів.

Висновки та перспективи. Стратифікація лексем другого сезону “Euphoria” показала, що найбільш репрезентативними є слова про любов, злість і сум, що відповідає емоційному ядру серіалу. Іменники та прикметники домінують у лексичному складі, нейтральна і розмовна лексика підкреслює природність мови персонажів. Поетична лексика використовується рідко, оскільки надмірна театральність не відповідає реалістичному кіно-дискурсу.

Негативно забарвлені лексеми підкреслюють драматичний характер серіалу та психологічну глибину персонажів, створюючи емоційний ефект для глядача. Більшість слів мають середню емоційну інтенсивність, що забезпечує баланс між виразністю і автентичністю діалогів.

Таким чином, серіал Euphoria можна розглядати як корпус автентичної емоційної мови сучасної американської молоді, релевантний для лінгвістичних, соціолінгвістичних та психолінгвістичних досліджень. У майбутніх дослідженнях доцільно вивчати взаємодію вербальних і невербальних кінематографічних кодів для глибшого розуміння емоційного вираження та прагматичного впливу на глядача.

Список використаної літератури

1. Бойчук В. Афективи як вербальні засоби вираження песимізму в сучасній англійській мові. *Актуальні питання іноземної філології*. 2015. №3. С. 12-18.
2. Крисанова Т. Основні підходи до розуміння поняття «кінодискурс» *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія :*

- Філологічні науки. Мовознавство*. Луцьк, 2014. № 4. С. 98–102.
3. Макаревич, О. О. Кінодискурс як середовище реалізації реактивних мовленнєвих актів. *Матеріали міжвузівської наукової Інтернет-конференції «Текст і дискурс: когнітивно-комунікативні перспективи»*. 2017. С. 93-100.
 4. Рибаківа К.А. Емотивно-експресивна лексика у складі образу Вікторіанської Англії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2019. № 42. том 2. С. 92-97.
 5. Яковлева В.Б. Взаємозв'язок ментальної та мовної системи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: «Лінгвістика»: зб. наук. пр. Херсон: Вид-во ХДУ, 2006. С. 201–204.
 6. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue Text. Berkeley & Los Angeles : *University of California Press*, 2000. P. 106.
 7. Netflix Original TV-series. Euphoria. Season 2. Ep 1-8. 2022. URL: <https://www.justwatch.com/us/tv-show/euphoria/season-2>
 8. Netflix Original TV-series. Euphoria. Season 2. Ep 1-8 Transcripts. URL: <https://transcripts.foreverdreaming.org/viewforum.php?f=907>

REFERENCES

1. Boychuk V. Afektyvy yak verbal'ni zasoby vyrazhennya pesymizmu v suchasniy anhliys'kiy movi. Akutal'ni pytannya inozemnoyi filolohiyi. 2015. #3. S. 12-18.
2. Krysanova T. Osnovni pidkhody do rozuminnya ponyattya «kinodyskurs» Naukovyy visnyk Skhidnoyevropeys'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrayinky. Seriya : Filolohichni nauky. Movoznavstvo. Luts'k, 2014. # 4. S. 98–102.
3. Makarevych, O. O. Kinodyskurs yak seredovyshe realizatsiyi reaktivnykh movlennyevykh aktiv. Materialy mizhvuzivs'koyi naukovoї Internet-konferentsiyi «Tekst i dyskurs: kohnityvno-komunikatyvni perspektyvy». 2017. pp. 93-100.
4. Rybakova K.A. Emotyvno-ekspresyivna leksyka u skladі obrazu Viktorians'koyi Anhliyi. Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiya. 2019. # 42. том 2. S. 92-97.
5. Yakovlyeva V.B. Vzayemozv'yazok mental'noyi ta movnoyi

- systemy. Naukovyy visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: «Linhvistyka»: zb. nauk. pr. Kherson: Vyd-vo KhDU, 2006. S. 201–204.
6. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue Text. Berkeley & Los Angeles : University of California Press, 2000. P. 106.
 7. Netflix Original TV-series. Euphoria. Season 2. Ep 1-8. 2022. URL: <https://www.justwatch.com/us/tv-show/euphoria/season-2>
 8. Netflix Original TV-series. Euphoria. Season 2. Ep 1-8 Transcripts. URL: <https://transcripts.foreverdreaming.org/viewforum.php?f=907>

Марина Нікітін
(Чернівці)

Науковий керівник - к.ф.н., асист. Батринчук З.Р.

**ВЕДУЧИЙ І ГІСТЬ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ В АМЕРИКАНСЬКОМУ
ТОК-ШОУ “THE TONIGHT SHOW STARRING JIMMY
FALLON”**

Анотація. В статті проаналізовано комунікативні стратегії у телевізійному інтерв'ю на матеріалі “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon”, використовуючи класифікацію української дослідниці О. Селіванової. Було визначено комунікативні стратегії й тактики ведучого й гостей даного ток-шоу, їхні спільні та відмінні риси. Отримані результати дають змогу глибше зрозуміти специфіку процесу комунікації в ток-шоу.

Ключові слова: *комунікативна стратегія, комунікативна тактика, теледискурс, ток-шоу, “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon”.*

Summary. The article focuses on the study of communicative strategies in the genre of television interviews based on the American talk show “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon.” The research relies on the classification proposed by the Ukrainian scholar O. Selivanova, which encompasses five main types of communicative strategies: informative, evaluative-affective, of emotional impact, modulation-motivational, and conventional. A total of 45 interviews with actors, musicians, athletes, and media personalities conducted in 2024–2025 were analyzed, selected according to the criterion of the highest number of views. The study identifies the typical tactics employed by host Jimmy Fallon and his guests, outlining both their common and distinctive features. The findings demonstrate that the host’s communicative behavior is primarily aimed at managing the course of the conversation, maintaining the guests’ positive image, and engaging the audience, while the guests employ communicative strategies mainly for self-presentation, promoting their projects, and

establishing emotional contact with viewers.

The methodological basis of the research includes comparative analysis (for comparing the strategies of the host and guests), the descriptive method (for systematizing communicative tactics), discourse analysis (for identifying pragmatic features of speech interaction), and intent analysis (for interpreting the communicative intentions of interview participants).

The results provide deeper insights into the specifics of a talk show as a type of mass-media communication and confirm the importance of a comprehensive analysis of strategies and tactics in modern talk shows.

Key words: *communicative strategy, communicative tactic, television discourse, talk show, "The Tonight Show Starring Jimmy Fallon".*

Вступ. В умовах сучасного суспільства, де головною рушійною силою є інформація, ключовим видом дискурсу, що реалізує рух соціальної думки і формує концептуальну картину світу людини, є мас-медійний дискурс, який ще називають медіадискурсом. Його визначають як сукупність процесів та продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації у всьому їх різноманітті та складності їх взаємодії. Відповідно до каналу реалізації розрізняють наступні види мас-медійного дискурсу: теледискурс, радіодискурс, комп'ютерний дискурс [7, с.282].

Сферою нашого аналізу є теледискурс, і одним з найпопулярніших жанрів теледискурсу, що об'єднує в собі ознаки дискусії, інтерв'ю, розважальної та інформаційно-аналітичної передачі, є ток-шоу [1, с.18].

Функціонування комунікативних стратегій і тактик у сучасному дискурсі відображає складний процес мовленнєвої взаємодії, де кожен учасник спілкування обирає оптимальні засоби для досягнення власних цілей. Стратегії визначають загальний напрям комунікації, тоді як тактики конкретизують їх на рівні мовленнєвих дій. Їхня реалізація залежить від комунікативної ситуації, ролей співрозмовників, соціокультурного контексту та інтенцій учасників. У телевізійному дискурсі, зокрема в жанрі ток-шоу, це поєднання має особливе значення, адже воно спрямоване не лише на безпосередню взаємодію між ведучим і гостем, а й на залучення широкої аудиторії, що сприймає комунікацію як цілісний багаторівневий процес.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Стратегію як лінгвістичне поняття досліджували М. Койт, О.

Іссерс, Ф. Бацевич, В. Дем'янков, Є. Ключев, Т. Янко та інші. Деякі вчені, такі як: А. Кондрико, О. Ларіна, Л. Писаренко, М. Пташник, С. Романюк, К. Серажим, С. Форманова та інші, наводять визначення та особливості категорії теледискурсу та жанру ток-шоу як складової даної категорії.

Проблематика стратегій і тактик комунікантів досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними мовознавцями. Лінгвістичні аспекти аналізу комунікативних стратегій, зокрема їхні концептуальні основи, методи дослідження та особливості функціонування в різних видах дискурсу, посідають важливе місце у наукових роботах багатьох вчених: Ф. Бацевич, А. Белова, В. Борисов, С. Дацюк, О. Іссерс, Б. Зайфрід, О. Селіванова, Л. Славова, Н. Степанова, О. Яшенкова. Зокрема можна виокремити ґрунтовні наукові розробки Бацевича Ф. С. з комунікативної лінгвістики, Селіванової О. О. з теорії мовної комунікації, та Пастернак Т. А. щодо комунікативної стратегії як конструктивної характеристики дискурсу.

У нашому дослідженні ми спираємося на визначення комунікативної стратегії, запропоноване Ф. Бацевичем, та О. Семенюк, що дозволяє чітко окреслити її сутність як лінгвістичне поняття. Для структурування практичного аналізу матеріалу використано класифікацію комунікативних стратегій О. Селіванової, яка забезпечує системний підхід до опису мовленнєвої поведінки в дискурсі.

Мета статті: здійснити порівняльний аналіз комунікативних стратегій ведучого та гостей американського ток-шоу “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon”. Наше дослідження направлене на виявлення спільних та відмінних рис їхньої мовної поведінки, й визначення ролі комунікативних стратегій у формуванні ефективної телевізійної комунікації.

Завдання наукового дослідження:

- теоретично обґрунтувати поняття комунікативних стратегій.
- проаналізувати комунікативні стратегії ведучого і гостей “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon”.
- здійснити порівняльний аналіз комунікативних стратегій ведучого та гостей (визначити їхні спільні й відмінні риси).
- з'ясувати роль комунікативних стратегій у створенні ефективної взаємодії.

Матеріал дослідження. Для аналізу були обрані випуски “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon” 2024–2025 років, які набрали найбільше переглядів на платформі “Youtube”

Методи дослідження. У статті застосовується порівняльний аналіз для зіставлення стратегій ведучого і гостей. Для виявлення та систематизації комунікативних стратегій і тактик використовуються описовий метод, дискурс-аналіз, та інтент-аналіз.

Виклад основного матеріалу. У лінгвістиці термін “стратегія” почав активно використовуватися в середині 80-х років ХХ ст., але його визначення досі чітко не визначено [8, с.158].

О. А. Семенюк пояснює термін “комунікативна стратегія” наступним чином: “Комунікативна стратегія (грец. Stratos — військо і ago — веду) — когнітивний процес, тобто глобальний рівень усвідомлення ситуації, в якому мовець співвідносить свою комунікативну мету з конкретним мовним вираженням.” [5, с.129].

Нідерландський лінгвіст Т. ван Дейк підкреслює, що комунікативна стратегія – це “певна загальна інструкція для кожної конкретної ситуації інтерпретації”. Крім того, певна стратегія може допомогти у досягненні як особистих намірів співрозмовника, так і деяких загальних соціальних цілей спрямованих на суспільне благо [2, с.14].

Отже, ми можемо трактувати поняття комунікативної стратегії як модель спілкування, яка має на меті планування процесу комунікації, результатом якої виступає досягнення комунікативної мети. Це певний комплекс мовленнєвих дій, через які адресат досягає поставлених перед собою цілей.

Реалізація комунікативних стратегій здійснюється за допомогою комунікативних тактик. Якщо комунікативна стратегія спрямована на загальний розвиток діалогу, то мовленнєві тактики націлені на реалізацію певної стратегії на кожному етапі перебігу ситуації спілкування. Комунікативні тактики можуть містити як одне, так і кілька висловлень [3].

Загалом же, питання типології комунікативних стратегій дуже обширне, оскільки класифікацій стратегій на сьогодні існує чимало, однак жодна з них не претендує на повну вичерпність. Як правило, класифікації комунікативних стратегій будуються на основі певного одного принципу [6, с.9].

В нашому дослідженні ми використали класифікацію

української дослідниці О. Селіванової, яка пропонує типологію комунікативних стратегій на основі груп мовленнєвих актів, об'єднаних схожими комунікативними функціями, такими як обмін інформацією, оцінка, емоційне вираження та спонукання. Ця типологія виглядає наступним чином:

1) інформативні комунікативні стратегії – сукупність мовленнєвих актів, спрямованих на передачу/отримання необхідної інформації;

2) оцінно-афективні комунікативні стратегії – серія мовленнєвих актів, спрямованих на здійснення осьового впливу на співрозмовника; вербальне вираження емоційних оцінок, станів і думок;

3) комунікативні стратегії емоційного впливу – серія мовленнєвих актів, що виражають емоційний стан співрозмовника: думки, співпереживання, задоволення, комфорт, щастя тощо;

4) модуляційно-мотиваційні комунікативні стратегії – серія мовленнєвих актів, спрямованих на керування поведінкою співрозмовника та вираження прямої мотивації до виконання певної дії;

5) конвенціональні комунікативні стратегії: Встановлення, розвиток, підтримання та розрив контакту, правила етикету, вибачення, висловлення подяки, запити на додаткову інформацію, ввічливі перерви у спілкуванні, та залучення співрозмовника до процесу комунікації, уникнення незручних для співрозмовника тем тощо [4, с.11-12].

У результаті аналізу інтерв'ю з гостями шоу “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon” було систематизовано й описано 5 типових комунікативних стратегій, та 45 комунікативних тактик на базі класифікації О. Селіванової, що реалізуються ведучим і запрошеними учасниками. Визначено, що мовленнєва поведінка в межах інтерв'ю не є спонтанною, а значною мірою зумовлена жанровими й соціальними чинниками, які визначають ролі співрозмовників і спосіб їхньої взаємодії.

У телевізійному інтерв'ю ведучий виконує роль посередника між запрошеним гостем та аудиторією, при цьому його комунікативна поведінка визначається прагненням поєднати інформативність із розважальністю, підтримуючи водночас високий рівень емоційної

залученості.

Ведучий застосовує *інформативну стратегію*, яка зумовлена його роллю посередника між гостем та аудиторією, адже саме він організовує хід бесіди, спрямовує діалог у потрібному руслі та забезпечує глядачів інформацією про професійну й особисту діяльність запрошених гостей. Вона виявляється через наступні тактики:

- запит інформації: “What was it like winning the Grammy?” (Peso Pluma, 2024);

- повідомлення фактів: “You became the first female artist to have 14 songs surpass 1 billion streams on Spotify” (Ariana Grande, 2024);

- посилання на фото чи відеоматеріали: “This is a picture of you with a lot of tattoos here. Look at this.” (Pete Davidson, 2025);

- згадування подій з минулого: “But you actually have told the story about when your comedy career first took off.” (Eddie Murphy, 2024).

Оцінно-афективна стратегія ведучого зумовлена прагненням створити доброзичливу атмосферу, підкреслити значущість гостя та його діяльності. Дана стратегія реалізується у наступних формах:

- захоплення та компліменти: “Man, you were unbelievable in this series” (Owen Cooper, 2025);

- позитивна оцінка творчого продукту: “The whole thing is great. It’s fun, it’s different. It’s fresh.” (Karol G, 2025);

- позитивна оцінка інших осіб: “Jake Bongiovi. I love him. He’s one of the nicest, coolest dudes ever.” (Millie Bobby Brown, 2025);

- жартівлива оцінка: “You’re too zen” (Ryan Gosling, 2024);

- підтримка або заперечення думки гостя: “That’s how you learn.” (Rosé, 2024), “No, that’s frightening” (Tom Cruise, 2025).

Комунікативна стратегія емоційного впливу зумовлена необхідністю зробити інтерв’ю більш динамічним, викликати у глядачів емоційну реакцію та сформуванню відчуття близькості. Вона реалізується через:

- гумор: “You can’t pop-a-dope. You can’t do this.” (Sylvester Stallone, 2024)

- самоіронія: “If I pull my pants, I look like a Ken doll right now.” (Kevin Hart, 2024);

- імітація: “You’re like, “Can I do this character? Am I a little

rusty?” (Jim Parsons, 2024);

- здивування: “What are you talking about? I was just as hungry as you were.” (Katt Williams, 2025);

- підкреслення близькості: “Hey, no problem, bud. We’re friends forever.” (Priyanka Chopra Jonas, 2025);

- співпереживання: “Oh, it’s worse.” (Pete Davidson, 2025);

- перебільшення: “This going to change your whole life. Don’t start crying or something. You’ll love it so much, out of enjoyment” (Owen Cooper, 2025).

Модуляційно-мотиваційна стратегія зумовлена прагненням ведучого спрямовувати перебіг розмови, привернути увагу аудиторії до проєктів гостей, та спонукати зірок до активної участі в інтерактивних елементах шоу. Дана стратегія охоплює тактики:

- підведення до теми: “Let’s talk about “The Idea of You”” (Anne Hathaway, 2024);

- анонси: “«Beetlejuice, Beetlejuice» is in theaters and IMAX September 6th.” (Jenna Ortega, 2024);

- заохочення до гри: “I was thinking it’d be fun to maybe show you some photos of you with some legends, and you just tell me if you’ve got a story behind.” (Eddie Murphy, 2024);

- підбадьорення: “I think you’d be great at that.” (Bill Burr, 2025).

Конвенціональна стратегія ведучого зумовлена вимогами телевізійного етикету та жанровими особливостями ток-шоу, що передбачають:

- привітання: “Thank you for coming”, “Welcome back to the show”, “Can you feel the love..?”;

- висловлення вдячності: “Thank you for always showing up and loving us.” (J-hope, 2025)

- етикетне включення: “How about you, Benny?” (Selena Gomez and benny blanco, 2025);

- залучення аудиторії: “See if you can spot the fear in Ryan Gosling’s eyes” (Ryan Gosling, 2024).

Комунікативні стратегії гостей “The Tonight Show Starring Jimmy Fallon” мають переважно презентаційний та емоційно-залучений характер. Вони спрямовані на популяризацію власного творчого продукту, підтримання неформальної та доброзичливої атмосфери діалогу, а також на встановлення тіснішого контакту з аудиторією. У мовленні гостей

поєднуються наступні комунікативні стратегії й тактики.

Інформативна стратегія гостей зумовлена необхідністю самопрезентації та популяризації власної творчої діяльності, що реалізується через:

- розкриття деталей зйомок: “We took a four-hour helicopter ride to shoot in this location.” (Ella Purnell, 2024);

- згадування минулого досвіду: “I was on a college episode of ‘The Weakest Link.’” (Colin Jost, 2025);

- уточнення: “That’s my daughter that’s arresting me.” (Eddie Murphy, 2024);

- інформативні заперечення: “No, it’s only been four years.” (Sofia Vergara, 2024).

Оцінно-афективна стратегія зумовлена прагненням зірок створити позитивний імідж і встановити довірливий контакт із ведучим та аудиторією, що реалізується через:

- позитивна оцінка інших: “The video stars Penn Badgley, who I’ve been a fan of I’ve been a fan of my entire life...” (Ariana Grande, 2024);

- негативна оцінка подій: “And so I get there, and it’s just, like, my worst - just the nightmare situation...” (Camilla Cabello, 2024);

- підтримка думки ведучого: “Yeah, they really are. - They’re brilliant.” (Millie Bobby Brown, 2025);

- позитивна оцінка фанатів: “We’ve got the greatest fans in the world.” (Jonathan Roumie, 2025).

- позитивна оцінка ведучого: “You’re funny. You’re really funny. That bit earlier was really funny.” (Jamie Lee Curtis, 2025).

Комунікативна стратегія емоційного впливу гостей зумовлюється необхідністю підтримати невимушену атмосферу та продемонструвати власну відкритість, що включає такі тактики:

- самоіронія: “I have got to warm up because I’m going to play a 14-year-old who suddenly goes, ‘Oh, my back!’” (Jim Parsons, 2024);

- гумор: “He throws three shots off my forehead and I go, ‘Hired.’” (Sylvester Stallone, 2024);

- щирість: “The reality of it is most of it is going to end up in the dustbin of history.” (Linus Sebastian, 2025);

- імітація: “So, like, when he picks up the phone, I just see like an eyeball, and he’s like, ‘Dad, when are you coming home?’” (син гостя

Bill Burr, 2025);

- переживання: “Why do I feel like that’s a setup?” (Triple H, 2025);
- здивування: “How do you know my answers?” (Katt Williams, 2025);
- емоційне реагування: “This is epic. So that’s what it’s like! Wow!” (Jonathan Roumie, 2025).

Модуляційно-мотиваційна стратегія зумовлюється прагненням учасників презентувати власний творчий продукт і зацікавити аудиторію, що охоплює:

- захоплення власним проєктом: “There’s so much in this film that is new and refreshing.” (Jenna Ortega, 2024);
- пряме заохочення аудиторії: “And I encourage everybody to go watch it in movie theaters.” (Zarna Garg, 2025);
- тактика опису проєкту: “Well, “Damsel” is about a young woman who marries a prince, and all seems romantic...” (Karol G, 2025);
- інтрига: “But there’s a possibility, and, uh, we’ll never know what happens.” (Lee Byung-hun, 2025);
- спонування ведучого до дій: “So you’re now -- you’re gonna try my favorite.” (Selena Gomez and Benny Blanco, 2025);

Конвенціональна стратегія гостей зумовлена необхідністю дотримання норм мовленнєвого етикету, створення позитивного враження про себе, а також прагненням підтримати дружню атмосферу діалогу й забезпечити активну взаємодію з аудиторією. Дана стратегія реалізується через:

- висловлення вдячності: “Thanks, Jimmy. Good save.” (Priyanka Chopra Jonas, 2025);
- погодження на виконання дій: “Let’s do it.” (Triple H, 2025);
- зміна теми: “Let me digress a tiny bit.” (David Gilmour, 2024);
- залучення аудиторії: “Does everyone want to join in the...” (Rosé, 2024).

Всі учасники комунікативного процесу використовують інформативну стратегію для надання інформації глядачам про професійну та особисту діяльність гостей. Ведучий вводить факти про досягнення гостей, тоді як гості розповідають про їхній досвід роботи, про сам творчий продукт. Таким чином, обидві сторони поєднують фактичність з суб’єктивністю, що викликає зацікавленість аудиторії.

Гумор і самоіронія є одними з найбільш популярних тактик

емоційної комунікативної стратегії, як у ведучого, так і у гостей. Вони допомагають уникати зайвої формальності, й перетворюють інтерв'ю на невимушену розмову, що, в свою чергу, підтримує інтерес глядачів, та підкреслює відкритість обох сторін.

Ще однією помітною рисою є позитивна оцінка інших. Це можуть бути колеги, друзі, фанати. І ведучий і гості висловлюють вдячність і захоплення іншими відомими людьми. Це створює теплу, щирю, та довірливу атмосферу.

Окрім того, що ведучий та гості взаємодіють між собою, вони ще й активно залучають аудиторію. Ведучий звертається до публіки із закличками підтримати гостей оплесками, звернути увагу на їхню творчість. Гості, в свою чергу, дякують фанатам, звертаються до аудиторії напряму, наприклад: "...let me tell you guys this story." (Camila Cabello, 2024), "...Girls, you know this." (Millie Bobby Brown, 2025).

Попри різні ролі, ведучий і гості спільно дбають про те, щоб розмова була гармонійною. Ініціативи ведучого завжди підтримуються гостями, а відповіді гостей — підтверджуються чи підсилюються ведучим.

Перейдемо до відмінних рис. Ведучий і гості виражають інформативну стратегію через різні комунікативні тактики. Ведучий ставить запитання, повідомляє факти, посилається на фото, минулі події. Натомість гості розповідають про власний досвід, процеси створення творчого продукту, минулі події.

В оцінно-афективній стратегії, ми можемо простежити, що ведучий зорієнтований на похвалу та захоплення гостем, його професійною діяльністю, тоді як гості націлені на вираження вдячності та щирості.

Наступна відмінність пов'язана з модуляційно-мотиваційною стратегією. Основним завданням використання даної стратегії ведучим є регуляція спілкування. Гості, з іншого боку, використовують модуляційно-мотиваційну стратегію для просування фільму, альбому, або іншого проекту.

Ще однією відмінною рисою є спосіб використання конвенціональної стратегії. Ведучий реалізує її у сталій формі, тому що вона зумовлена сценарієм шоу: привітання, подяка на початку й в кінці, звернення до аудиторії, оголошення паузи чи

наступної частини ток-шоу. Гості в цьому плані більш гнучкі, вони дякують ведучому, або не дякують взагалі, вони погоджуються на пропозиції, або іноді уникають небажаних тем, переводячи розмову.

Висновки. Аналіз показав, що спільними рисами комунікативної поведінки ведучого і гостей є активне використання інформативної стратегії (поєднання фактичності з персоналізованими деталями), гумору та самоіронії (засоби емоційного впливу), позитивної оцінки інших, а також орієнтація на аудиторію. І ведучий, і гості дбають про гармонійність діалогу, підтримують ініціативи одне одного й разом створюють невимушену, щирю атмосферу спілкування.

Водночас простежуються й відмінності у реалізації стратегій, що зумовлено розподілом ролей у ток-шоу. Ведучий виконує функцію модератора. Він використовує інформативні й модуляційно-мотиваційні стратегії для управління перебігом розмови, тоді як гості застосовують їх переважно з метою самопрезентації та просування власних проєктів. Оцінність ведучого орієнтована на підтримку й піднесення гостя, тоді як оцінність гостей — на вираження вдячності, щирості та формування позитивного образу. Конвенціональні стратегії ведучого є стабільними й зумовлені сценарієм, тоді як гості використовують їх гнучко та в залежності від ситуації.

Отже, комунікативна взаємодія у даному ток-шоу базується на поєднанні стратегій, які доповнюють одна одну й забезпечують баланс між інформаційністю, емоційністю та розважальністю. Це підтверджує, що успішність телевізійного інтерв'ю залежить від гармонійного поєднання ролі ведучого як організатора комунікації та ролі гостя як самопрезентатора, що разом створюють ефективний мас-медійний дискурс.

Перспективами подальших досліджень є вивчення динаміки комунікативних стратегій у різних культурних контекстах, залучення кількісних методів для визначення частотності тактик, а також аналіз невербальних засобів спілкування, які доповнюють мовленнєву взаємодію та впливають на ефективність теледискурсу.

Список використаної літератури

1. Журавльова Д. С. *Talk-show як нарративний дискурс:*

- кваліфікаційна робота освітнього ступеня «магістр»: 035 Філологія / наук. кер. Каптюрова О. В. – Київ. – 2022. – С. 18.
2. Каба Н. О. *Комунікативні стратегії у промовах на тематику «COVID-19» сучасних англomовних політиків (на матеріалі промов Дж. Байдена та Б. Джонсона за 2020–2022)*: кваліфікаційна робота освітнього ступеня «магістр»: 035 Філологія / наук. кер. Сапожник І. В. – Чернівці. – 2022. – С. 14.
 3. Комунікативні стратегії і тактики як комунікативні категорії. Запорізький національний університет. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=332661> (дата звернення: 29.01.2025).
 4. Селіванова О. О. *Основи теорії мовної комунікації: підруч.* / О. О. Селіванова. – Черкаси: Чабаненко Ю.А. – 2011. – С. 11–12.
 5. Семенюк О. А., Парашук В. Ю. *Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб.* – К.: ВІД «Академія», 2010. – С. 129.
 6. Фадеєв В. Д. *Використання комунікативних стратегій Ст. Сакуром під час його проведення програми «Hard Talk»: перекладацький аспект*: кваліфікаційна робота освітнього ступеня «бакалавр»: 035 Філологія / наук. кер. Кулезньова С. С. – Київ. – 2021. – С. 9.
 7. Цибко А. В. *Лінгвосоціокультурні особливості теледискурсу та місце у них жанру ток-шоу* / А. В. Цибко // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. – 2016. – № 29. – С. 282.
 8. Melko Kh. V. *Nature of communicative strategies and tactics: linguistic approach. Vectors of the development of philological sciences at the modern stage.* 2019. P. 158.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Anne Hathaway Forgets The Princess Diaries and The Devil Wears Prada Details, Chats The Idea of You. URL: <https://youtu.be/ocGJWc2F1Yk?si=EIFC0FUbPTXWJRYI>
2. Ariana Grande Talks Eternal Sunshine and Wicked, Teases Penn Badgley Music Video Cameo. URL: <https://youtu.be/X-vnJksufEg?si=mlB1jqh8arYQKscg>
3. Camila Cabello Creates a New Song For Jimmy, Talks Meaning Behind Album C,XOXO. URL: <https://youtu.be/IVewY2nJxpo?si=tLE-JoaA-je4LtCj>
4. David Gilmour Addresses The Dark Side of the Moon and The

- Wizard of Oz Synchronization Rumor. URL: https://youtu.be/g3vTPMXoww0?si=a5F_FKgGkiUPMM_Y
5. Eddie Murphy Reacts to Old Photos with Obama and Mike Tyson, Talks Beverly Hills Cop: Axel F. URL: https://youtu.be/THHpmFVzDbc?si=J8qaXpKgPeRqgVw_
 6. Ella Purnell's American Accent Is So Good Her Co-Star Didn't Believe She's British. URL: https://youtu.be/GMHtfjlanGk?si=TYJhDzZSjAw_sncD
 7. Jenna Ortega Got Scared by Michael Keaton Dressed Up as Beetlejuice, Talks Wednesday Season 2. URL: https://youtu.be/4j2lkfEET-0?si=C8tBIu_z_aCTZWXo
 8. Jim Parsons on Rihanna Marriage Rumors, Young Sheldon and Playing a 14-Year-Old on Broadway. URL: <https://youtu.be/hP6plvmNBMA?si=OMECf5Ii7Skbka3y>
 9. Kevin Hart's Underwear Landed Him in a Wheelchair After Racing Stevan Ridley. URL: <https://youtu.be/PBvrSEoTY6U?si=jdyIZwalTikZepAr>
 10. Peso Pluma on His Accidental Haircut Going Viral and Winning His First Grammy. URL: <https://youtu.be/kAhjmK4aEoE?si=iwPdDEZNoTdsND3U>
 11. Ryan Gosling on «I'm Just Ken» Oscars Performance, Hosting SNL and The Fall Guy Stunt Work. URL: <https://youtu.be/On6PZvrBzPI?si=te89jpBrAsru3QUM>
 12. Sofia Vergara Addresses Modern Family Reboot and Shares How Her Upbringing Prepared Her for Griselda. URL: <https://youtu.be/GyQM0nD6hnw?si=EadsCGBIra2R0DjZ>
 13. Sylvester Stallone Remembers Carl Weathers and Reacts to the Barbie Outfit He Inspired. URL: https://youtu.be/fTTa7g11bqg?si=Wu884rG_6-328eAX
 14. Bill Burr Goes on a Rant About Elon Musk, Talks Glengarry Glen Ross Broadway Debut. URL: <https://youtu.be/RLdtA79cuvU?si=0gDa1GgMh9Kj3Goj>
 15. Colin Jost Got in Trouble with Scarlett Johansson After His Shocking Weekend Update Joke Swap. URL: <https://youtu.be/SW9krUt1BPI?si=FYf6CX97v41T2ccc>
 16. Jamie Lee Curtis Devastated by Palisades Fire; Says Questlove Predicted Her Winning an Oscar. URL: <https://youtu.be/INCCd1gK>

- [rql?si=Bv05cBGwk9hJmOas](#)
17. j-hope Wants to Work with Kendrick Lamar; Talks Solo World Tour and ARMY Inspiring «Sweet Dreams». URL: <https://youtu.be/3UTfekR1vNQ?si=PaMQg2mGJ7buA4Tj>
 18. Jonathan Roumie Shows Off His Ray Romano and Bob Dylan Impressions, Talks Crowdfunding The Chosen. URL: <https://youtu.be/Eioe4MZxwVw?si=ZKZDJJl6gCKo9a>
 19. Karol G Teaches Jimmy How to Dance to Tropicoueta; Pretended to Be Her Own Manager to Get Booked. URL: https://youtu.be/oh-5DOx3pKo?si=LD9Es7Ax_0HLD3d5
 20. Katt Williams Tore Both Rotator Cuffs Losing a Push-Up Contest, Addresses Internet Rumors. URL: https://youtu.be/s7BHzweHv6E?si=-HpaZtZBs_q_OIzK
 21. Lee Byung-hun Teases Squid Game Final Season Spoilers and Shares Why His Son Thought He Was Evil. URL: https://youtu.be/b6uQ1YJpE5I?si=wKSm_Fb4lUEJU2Nz
 22. Linus Sebastian Shows Jimmy and Bad Bunny Some Mind-Blowing Technology. URL: <https://youtu.be/vybLi25Q8Fw?si=wGA9S1czTdcMnq0Q>
 23. Millie Bobby Brown's Wedding Was Officiated By Stranger Things' Papa; Responding to Media Criticism. URL: https://youtu.be/eC0KLIY3lJE?si=u6KX1C_qdRalW2m
 24. Owen Cooper Received Praise from Leonardo DiCaprio for Adolescence; Brings Jimmy British Snacks. URL: <https://youtu.be/Gim1YOoJdyg?si=MnK17YZ4--aNpcMc>
 25. Pete Davidson Burned All His Tattoos Off, Reveals Leonardo DiCaprio's SNL Interruption. URL: <https://youtu.be/zyWpOBfq1nk?si=qDuHOcYlQzA-Cb0>
 26. Priyanka Chopra Jonas Talks Donut (Jonas) Brothers, Shows Jimmy How To Fake a Fight. URL: https://youtu.be/7iZ_1NL3pCo?si=qoRWUd2u35JC50vE
 27. Selena Gomez and Benny Blanco Freaked Out During Their Proposal, Talk I Said I Love You First Album. URL: https://youtu.be/sEd6K2Sm6Ww?si=Pa67-nsKg-2O_LNk
 28. Tom Cruise Dangles From Upside Down Plane in BTS of Mission: Impossible - The Final Reckoning. URL: <https://youtu.be/7ZFh7qllxyg?si=ajpM5EMmsxS0l7i->

29. Triple H Was Surprised with WWE Hall of Fame, Talks WrestleMania Debut and John Cena's Farewell Tour. URL: https://youtu.be/hJHC_Tu4Sw2I?si=RNLBFI0KietAk9Tr
30. Zarna Garg Posted a Personal Ad to Find a Husband, Talks A Nice Indian Boy. URL: <https://youtu.be/7-3xxSpjJGU?si=Qt38x5MIkYumaDWV>

REFERENCES

1. Zhuravl'ova D. S. Talk-show yak naratyvnyy dyskurs: kvalifikatsiyna robota osvith'oho stupenya «mahistr»: 035 Filolohiya / nauk. ker. Kapyurova O. V. – Kyiv. – 2022. – S. 18.
2. Kaba N. O. Komunikatyvni stratehiyi u promovakh na tematyku «COVID-19» suchasnykh anhlomovnykh politykiv (na materialii promov Dzh. Baydena ta B. Dzhonsona za 2020–2022): kvalifikatsiyna robota osvith'oho stupenya «mahistr»: 035 Filolohiya / nauk. ker. Sapozhnyk I. V. – Chernivtsi. – 2022. – S. 14.
3. Komunikatyvni stratehiyi i taktyky yak komunikatyvni katehoriyi. Zaporiz'kyy natsional'nyy universytet. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=332661> (data zvernennya: 29.01.2025).
4. Selivanova O. O. Osnovy` teoriiy movnoyi komunikaciyi: pidruch. / O. O. Selivanova. – Cherkasy`: Chabanenko Yu.A. – 2011. – S. 11–12.
5. Semenyuk O. A., Parashchuk V. Yu. Osnovy teoriiy movnoyi komunikatsiyi: navch. posib. – K.: VID «Akademiya», 2010. – S. 129.
6. Fadeyev V. D. Vykorystannya komunikatyvnykh stratehiy St. Sakurom pid chas yoho provedennya prohramy «Hard Talk»: perekladats'kyy aspekt: kvalifikatsiyna robota osvith'oho stupenya «bakalavr»: 035 Filolohiya / nauk. ker. Kulyezn'ova S. S. – Kyiv. – 2021. – S. 9.
7. Tsybko A. V. Linhvostosyokul'turni osoblyvosti teledyskursu ta mistse u nykh zhanru tok-shou / A. V. Tsybko // Problemy semantyky, prahmatyky ta kohnityvnoyi linhvistyky. – 2016. – № 29. – S. 282.
8. Melko Kh. B. Nature of communicative strategies and tactics: linguistic approach. *Vectors of the development of philological sciences at the modern stage*. 2019. P. 158.

Богдана Павлюк
(м.Чернівці)

Науковий керівник – д. ф. н., проф. Колесник О. С.

СЕМІОТИЧНІ ТА КОГНІТИВНІ СТРАТЕГІЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ СМЕРТЬ У ТВОРАХ Р. ШЕПЕРДА

Анотація. У статті розглянуто мовні засоби вербалізації концепту СМЕРТЬ у прозових творах Р. Шеперда. Дослідження здійснено з використанням лінгвосеміотичного та лінгвокогнітивного підходів. Визначено, що семіотичний рівень реалізується через символи ночі, ріки, дверей, тиші й темряви, а когнітивний – через метафори подорожі, сну, визволення та зустрічі. Особливу увагу приділено наративним і прагматичним стратегіям, завдяки яким смерть у прозі Шеперда постає не лише як трагічний, але й як філософськи осмислений феномен.

Ключові слова: *концепт, смерть, лінгвосеміотичний аналіз, когнітивні моделі, проза Р. Шеперда.*

Abstract. The article explores the linguistic and semiotic representation of the concept of DEATH in the prose works of R. Shepherd. The analysis is carried out within the framework of cognitive linguistics and semiotic studies, which allows for a multidimensional interpretation of the phenomenon. At the semiotic level, recurrent symbols such as night, river, door, silence, and darkness are identified as markers that consistently verbalize the concept of death, functioning as culturally loaded signs with deep associative potential. At the cognitive level, attention is focused on conceptual metaphors that structure the perception of death in Shepherd's texts, including metaphors of journey, sleep, release, and encounter. These models not only shape the reader's understanding of death but also frame it as a process of transition rather than mere cessation of existence.

Furthermore, the article highlights narrative and pragmatic strategies used by the author. Shepherd's prose integrates stylistic devices, symbolic repetitions, and intertextual allusions, which enrich

the semantic field of the concept of death. In addition, the pragmatic dimension reveals how the author engages the reader emotionally and intellectually, portraying death both as an inevitable tragic experience and as a source of philosophical reflection. Such an approach enables Shepherd to present death as a phenomenon imbued with meaning, offering the possibility of acceptance and transcendence.

The research demonstrates that the intertwining of semiotic signs and cognitive models provides a holistic perspective on how death is verbalized in literary discourse. Thus, Shepherd's works can be regarded as a complex artistic exploration of the boundaries between life and mortality.

Keywords: *concept, death, linguistic-semiotic analysis, cognitive models, R. Shepherd's prose.*

У сучасній лінгвістиці концепт СМЕРТЬ розглядають як культурно зумовлена й емоційно насичена ментальна одиниця, що відображає універсальні риси людського буття та реалізовується в мові через різнорівневі засоби. Він посідає важливе місце в індивідуальній та колективній мовній картині світу, оскільки пов'язаний з базовими екзистенційними уявленнями.

У прозових творах Р. Шеперда концепт СМЕРТЬ набуває особливої значущості: він вербалізується за допомогою символів, когнітивних моделей і нарративних стратегій, що дозволяє реконструювати специфіку індивідуально-авторського світобачення.

Мета статті – дослідити семіотичні та когнітивні стратегії вербалізації концепту СМЕРТЬ у книгах *Unnatural Causes* та *The Seven Ages of Death* Р. Шеперда.

Завдання дослідження:

1. Окреслити наукові підходи до вивчення концепту СМЕРТЬ.
2. Визначити типи знаків і символів, що вербалізують концепт у прозі Шеперда.
3. Реконструювати когнітивні моделі концептуалізації смерті.
4. Виявити нарративні та прагматичні прийоми репрезентації цього концепту.

Актуальність дослідження полягає у необхідності вивчення специфіки вербалізації концепту СМЕРТЬ у прозових творах Р.

Шеперда крізь призму лінгвoseміотичного та лінгвокогнітивного підходів. Це дозволяє простежити, які мовні засоби, символи й когнітивні моделі обирає автор для репрезентації смерті та як вони впливають на інтерпретацію художнього тексту.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі завдання:

1. Здійснити огляд наукових підходів до вивчення концепту СМЕРТЬ у мовознавстві.
2. Визначити методи дослідження художніх текстів у когнітивному та семіотичному аспектах.
3. Проаналізувати приклади вербалізації концепту у прозових творах Р. Шеперда.
4. Окреслити індивідуально-авторську специфіку інтерпретації смерті в його прозі.

1. Теоретичні засади дослідження

У сучасній гуманітаристиці концепт СМЕРТЬ розглядається у різних напрямках – філософії, культурології, психології та мовознавстві. Так, Ф. Ар'єс у своїй праці *The Hour of Our Death* простежив трансформації уявлень про смерть у західноєвропейській культурі, наголошуючи, що кожна епоха формує власний символічний код цього феномена [5, с. 221]. М. Фуко у дослідженні *The Birth of the Clinic* аналізує смерть у соціально-медичному дискурсі, визначаючи її як ключовий елемент біополітики [6, с. 87].

У мовознавчій традиції питання вербалізації смерті розглядається передусім у межах когнітивної лінгвістики та теорії концептуальної метафори. Дж. Лакофф та М. Джонсон показали, що метафора «смерть як подорож» або «смерть як сон» є універсальною для багатьох культур [8, с. 61]. Дослідження З. Кьовечеса підкреслює, що у різних мовах ці моделі набувають культурно зумовлених форм, відображаючи колективний досвід та національні традиції [7, с. 72].

Дослідження опирається на сучасні наукові роботи з когнітивної лінгвістики, семіотики та концептології, що дозволяє забезпечити наукову обґрунтованість та комплексність аналізу. Тому, концептологічні та семіотичні дослідження останніх десятиліть засвідчують посилений інтерес до аналізу ключових універсалій у мові та культурі. Значний внесок у розробку проблеми зробив

Ф. Бацкевич, який розглядав концепт як одиницю колективної свідомості та семіозису [1, с. 24]. У лінгвокогнітивному аспекті поняття смерті розробляли Дж. Лакофф та М. Джонсон, які у своїй теорії концептуальних метафор наголошували на поширеності моделі «DEATH IS A JOURNEY» [8, с. 51].

В українській та зарубіжній науці смерть як мовний та культурний феномен досліджували О. Селіванова [3, с. 112], М. Смолінська [4, с. 87], які підкреслювали багатовимірність цього концепту. Проте поезія Р. Шеперда у вітчизняних студіях ще не стала предметом системного аналізу, що й зумовлює актуальність цієї статті.

Концепт СМЕРТЬ розглядається у філософії (Ф. Ар'єс [5], М. Фуко [6]), культурології, психології та лінгвістиці. У когнітивній традиції смерть інтерпретується як ментальна структура, що вербалізується через метафоричні моделі (Дж. Лакофф, М. Джонсон [8], З. Кьовечес [7]). В українському мовознавстві значний внесок зробили О. Селіванова [3] та М. Смолінська [4], які визначають концепт як одиницю колективного та індивідуального досвіду.

У межах семіотичного підходу смерть постає як знак, що реалізується через символи, ритуали, культурні коди (Ф. Бацкевич [1; 2]). Когнітивний підхід дозволяє реконструювати концептуальні моделі, які структурують наше мислення про смерть.

Отже, аналіз наукової літератури свідчить, що концепт СМЕРТЬ є міждисциплінарним явищем, що потребує комплексного підходу. Поєднання когнітивної й семіотичної перспектив дозволяє простежити як зовнішні засоби його репрезентації (символи, образи, знаки), так і внутрішні когнітивні механізми осмислення.

2. Семіотичні аспекти вербалізації концепту СМЕРТЬ

У прозі Р. Шеперда семіотична репрезентація концепту здійснюється через такі типи знаків:

1. Кольорові коди. Чорний колір позначає трагічність і остаточність («the dark, almost black discolouration...» [10, p. 86]); білий – очищення та перехід («shimmering white...» [9, p. 114]). Амбівалентність цих символів формує подвійне осмислення смерті як кінця й оновлення.

2. Просторові коди. Двері, міст, ріка, морг функціонують як маркери переходу («the black door of the mortuary» [9, p. 48]). Вони

позначають межу між життям і небуттям.

3. Ритуальні коди. Постмортем описується як церемонія: «Every post-mortem is in its own way a ceremony...» [10, p. 36]. Така символіка трансформує професійний досвід у культурний ритуал.

Таким чином, семіотичний рівень вербалізації характеризується повторюваністю знаків і їх амбівалентністю, що створює багатозначну семантику тексту.

Таблиця 1. Семіотичні коди вербалізації концепту СМЕРТЬ у прозі Р. Шеперда

Тип знака	Приклади	Семантична характеристика
Кольоровий	black discolouration; shimmering white	Чорний – маркер трагічності та кінцівки, білий – очищення, перехід
Просторовий	the black door of the mortuary; the river as a boundary	Межа між життям і смертю, символ переходу
Ритуальний	Every post-mortem is ... a ceremony	Смерть як соціально й культурно оформлений акт

3. Когнітивні моделі концептуалізації смерті

У творах Шеперда простежуються універсальні моделі:

- СМЕРТЬ ЯК ПОДОРОЖ – «Death is... a doorway through which we all must pass» [9, p. 95].

- СМЕРТЬ ЯК СОН – «to fall asleep» (евфемізм).

- СМЕРТЬ ЯК ВИЗВОЛЕННЯ – звільнення від страждання («release»).

- СМЕРТЬ ЯК ЗУСТРІЧ – персоніфікація («death itself, sitting across the table» [10, p. 28]).

Ці моделі відображають як універсальні когнітивні схеми, так і авторські інтерпретації, поєднуючи страх і спокій, трагізм і умиротворення.

Таблиця 2. Когнітивні моделі концептуалізації смерті у прозі Р. Шеперда

Когнітивна модель	Цитати/приклади	Інтерпретація
СМЕРТЬ ЯК ПОДОРОЖ	Death is...a doorway...	Рух, перехід до іншої реальності
СМЕРТЬ ЯК СОН	to fall asleep (евфемізм)	Спокій, завершення без страху
СМЕРТЬ ЯК ВИЗВОЛЕННЯ	release from suffering	Звільнення, полегшення
СМЕРТЬ ЯК ЗУСТРІЧ	death itself... companion	Персоніфікація, діалог із неминучістю

4. Наративно-прагматичний вимір

Вербалізація концепту СМЕРТЬ у Шеперда супроводжується особливими наративними стратегіями:

- Фрагментарність оповіді – випадки смерті подаються як мозаїка досвіду [10, р. 45].
- Зміна перспективи – у різних книгах смерть описується з позиції лікаря, пацієнта, родини [9, р. 85].
- Інтертекстуальні алюзії – посилання на біблійні й культурні мотиви («Like Shakespeare's seven ages...» [9, р. 190]).

Ці стратегії виконують емпатійну, комунікативну, темпоральну й емоційну функції, забезпечуючи ефект співпереживання.

Дослідження показало, що у книгах *Unnatural Causes* [10] та *The Seven Ages of Death* [9] Р. Шеперд вербалізація концепту СМЕРТЬ реалізується через систему семіотичних та когнітивних стратегій. Символіка кольорів, просторових меж, ритуальних кодів поєднується з метафорами, персоніфікаціями та опозиціями, створюючи складний багатовимірний образ смерті. Наративні прийоми (фрагментарність, зміна перспектив, інтертекстуальність) підсилюють ефект переживання смерті як екзистенційного досвіду.

Тому, у книгах *Unnatural Causes* [10] та *The Seven Ages of Death* [9] концепт СМЕРТЬ вербалізується комплексно:

- на семіотичному рівні – через систему символів (кольорові, просторові, ритуальні коди);
- на когнітивному рівні – через універсальні моделі («подорож»,

«сон», «визволення», «зустріч»);

- на наративно-прагматичному рівні – завдяки фрагментарності, змінам перспективи, інтертекстуальності.

Аналіз показав, що у прозі Р. Шеперда вербалізація концепту СМЕРТЬ має свої домінантні особливості. На семіотичному рівні провідну роль відіграють кольорові коди, насамперед чорний і білий. Чорний систематично маркує трагізм, остаточність і фізичний кінець, тоді як білий символізує очищення, перехід та відродження. Просторові коди (двері, ріка, морг, межа) посідають друге місце за частотністю й формують уявлення про смерть як перехідний стан. Ритуальні коди трапляються рідше, проте вони відзначаються високою семантичною навантаженістю, оскільки дозволяють інтерпретувати смерть як соціокультурний акт.

Таблиця 3. Частотність використання семіотичних кодів у прозі Р. Шеперда

Тип семіотичного коду	Приклади	Умовна частотність	Домінування
Кольоровий	black, white, red, yellow	40%	Найбільш уживані як маркери стану тіла та символи переходу
Просторовий	door, river, bridge, mortuary	35%	Часто актуалізують метафору межі
Ритуальний	post-mortem as a ceremony	25%	Репрезентують смерть як соціокультурний акт

У когнітивному вимірі найбільш продуктивною виявилася модель «Смерть як подорож»: вона структурує авторське бачення й задає загальну логіку наративу. Менш частотними, але все ж значущими є моделі «Смерть як сон», «Смерть як визволення» та «Смерть як зустріч». Усі вони відображають різні способи зняття абсолютної трагічності цього феномена й переводять його у сферу метафоричного осмислення.

Таблиця 4. Частотність когнітивних моделей
концептуалізації смерті

Когнітивна модель	Цитати/ приклади	Умовна частотність	Домінування
СМЕРТЬ ЯК ПОДОРОЖ	Doorway, journey	45%	Основна модель, що структурує наратив
СМЕРТЬ ЯК СОН	to fall asleep	20%	Евфемістична, менш поширена
СМЕРТЬ ЯК ВИЗВОЛЕННЯ	release from suffering	15%	Важлива для філософського осмислення
СМЕРТЬ ЯК ЗУСТРІЧ	companion, shadow	20%	Часто через персоніфікацію

Таким чином, у прозі Р. Шеперда смерть постає передусім як межа та перехід, що поєднує символічну (кольори, простори, ритуали) та когнітивну (метафори, персоніфікації) площини. Домінування кольорових кодів і моделі «подорожі» забезпечує цілісність та багатовимірність концептуальної репрезентації. Завдяки цьому смерть у його текстах інтерпретується не лише як фізична подія, а й як філософськи осмислений і культурно маркований феномен.

Список використаної літератури

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ: Академія, 2004. 342 с.
2. Бацевич Ф. С. Лінгвістична прагматика: монографія. – Львів: ПАІС, 2010. – 256 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.
4. Смолінська М. Концептологія в сучасній лінгвістиці. – Київ: Наукова думка, 2012. – 184 с.
5. Ariès P. The Hour of Our Death. – New York: Vintage, 1981. – 736 p.
6. Foucault M. The Birth of the Clinic. – London: Routledge, 2003. – 224 p.

7. Kövecses Z. *Metaphor in Culture: Universality and Variation*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – 314 p.
8. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. – Chicago: University of Chicago Press, 2003. – 256 p.
9. Shepherd R. *The Seven Ages of Death*. Penguin Books, 2021. – 416 p.
10. Shepherd R. *Unnatural Causes*. – Penguin Books, 2018. – 464 p.

References

1. Batsevych F. S. *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky*. – Kyiv: Akademiia, 2004. 342 s.
2. Bacevych F. S. *Lingvistychna pragmatyka: monografija*. – Lviv: PAIS, 2010. – 256 s.
3. Selivanova O. O. *Suchasna lingvistyka: terminologichna encyklopedija*. – Poltava: Dovkillja-K, 2006. – 716 s.
4. Smolinska M. *Kontseptologija v suchasnij lingvistyci*. – Kyiv: Naukova dumka, 2012. – 184 s.
5. Aries P. *The Hour of Our Death*. – New York: Vintage, 1981. – 736 p.
6. Foucault M. *The Birth of the Clinic*. – London: Routledge, 2003. – 224 p.
7. Kovecses Z. *Metaphor in Culture: Universality and Variation*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – 314 p.
8. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. – Chicago: University of Chicago Press, 2003. – 256 p.
9. Shepherd R. *The Seven Ages of Death*. Penguin Books, 2021. – 416 p.
10. Shepherd R. *Unnatural Causes*. – Penguin Books, 2018. – 464 p.

Анастасія Петрашук
(Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Сапожник І.В.

СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ГРИ СЛІВ НА ОСНОВІ АНІМАЦІЙНОГО СЕРІАЛУ ГРАВІТІ ФОЛЗ

Анотація. Стаття присвячена аналізу перекладацьких стратегій відтворення гумору, заснованого на грі слів, у дубляжі анімаційного серіалу «Гравіті Фолз». Актуальність дослідження зумовлена складністю передачі каламбурів та мовних жартів в умовах обмежень аудіовізуального перекладу. Збереження комічного ефекту є важливим, оскільки гумор виконує ключову функцію у формуванні характерів персонажів та підтриманні зацікавленості глядачів.

Ключові слова: гумор, гра слів, переклад, аудіовізуальний переклад, дубляж

Summary. The article focuses on the analysis of translation strategies used to reproduce wordplay-based humor in the dubbing of the animated series Gravity Falls. The study aims to identify and examine the challenges of conveying puns and verbal jokes within the constraints of audiovisual translation. This research investigates how translators adapt humorous elements in order to preserve comedic effect and maintain audience engagement. Using a qualitative approach, the study involves close comparison of original dialogues and their dubbed versions to highlight techniques employed in rendering linguistic humor. The analysis demonstrates that translation strategies vary from literal rendering to cultural adaptation, depending on the type of wordplay and context. By shedding light on these strategies, the research contributes to a better understanding of humor translation in dubbing, offering insights relevant to both translation studies and audiovisual media practice.

Keywords: humor, wordplay, translation, audiovisual translation, dubbing

Постановка проблеми. У сучасному аудіовізуальному перекладі особливо гостро постає проблема передачі гумору, оскільки гумористичні елементи мають глибоку культурну й мовну зумовленість. Жарти, каламбури, інтертекстуальні алюзії та культурно марковані референції нерідко втрачають свою комічність при буквальному перекладі. Це створює виклик для перекладачів, адже гумор виконує важливу функцію в емоційному впливі твору на глядача, формуванні характерів персонажів та підтриманні динаміки сюжету. У випадку дубляжу проблема ускладнюється ще й необхідністю дотримання синхронності з візуальним рядом, артикуляцією персонажів та ритмом реплік.

Таким чином, проблематика дослідження полягає в аналізі способів і стратегій, які перекладачі застосовують для збереження гумористичного ефекту в аудіовізуальних творах, а також у визначенні того, наскільки ефективними вони є у відтворенні комічного та у збереженні культурної специфіки оригіналу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження у сфері перекладу гумору та комічного зосереджуються на вивченні лінгвістичних і стилістичних прийомів, що забезпечують відтворення гумористичного ефекту у різних типах дискурсу. Так, Д. К'яро розглядає гумор як складну міжкультурну категорію, яка у процесі перекладу часто стикається з проблемами відтворення культурних кодів та асоціативних зв'язків [1]. Схожий підхід простежується у працях Д. Делабастита, який наголошує, що гумор і гра слів вимагають від перекладача застосування специфічних стратегій, адже буквальный переклад у більшості випадків нівелює комічний ефект [3]. Цю думку підтримують і сучасні українські дослідниці О. Куца та М. Голик, які аналізують способи відтворення гри слів як засобу репрезентації комічного та підкреслюють, що вибір стратегії залежить від жанру, контексту та аудиторії [5]. Інші науковці приділяють увагу класифікації та типології каламбурів. Зокрема, М. Гіоргадзе систематизує різновиди мовної гри, виділяючи її лінгвістичні особливості та механізми породження комічного ефекту [4]. У сфері аудіовізуального перекладу Г. Мендилуче Кабрера та А. Ісабель Ернандес Бартоломе акцентують на новітніх викликах, пов'язаних із перекладом гумору в умовах дубляжу та субтитрування, де необхідно

враховувати не лише мовні, а й технічні обмеження [2].

Метою статті є аналіз стратегій перекладу гумору, що базується на грі слів, у дубльованій українській версії анімаційного серіалу «Гравіті Фолз», із визначенням ефективності адаптації комічних елементів.

Об'єктом дослідження є аудіовізуальний переклад гумористичних елементів в анімаційних серіалах.

Предметом дослідження є стратегії перекладу гри слів як засобу реалізації гумору у дубляжі серіалу «Гравіті Фолз» українською мовою.

Виклад основного матеріалу. Гумор є важливою частиною комунікації, що виконує як розважальну, так і соціальну функцію. Особливо це стосується жанру анімаційних серіалів, у яких гумористичні елементи нерідко ґрунтуються на грі слів, алюзіях та культурних реаліях. Переклад таких елементів є надзвичайно складним завданням, адже вимагає від перекладача не лише мовної майстерності, а й глибокого розуміння культурного контексту, жанрових особливостей і цільової аудиторії.

Коли йдеться про переклад мультфільмів, фільмів чи анімаційних серіалів мова йде переважно про аудіовізуальний переклад. Цей термін визначений Д.Чіаро як міжмовний перенос вербальної мови, що передається та сприймається як візуально так і акустично [1]. Дослідники Г.М.Кабрера та А.І.Бартоломе класифікували аудіовізуальний переклад на 17 видів, таких як дубляж, субтитрування, озвучування, нарація, надтитри тощо [2]. Проте ми розглянемо лише один вид — дубляж, який полягає в заміні оригінальної звукової доріжки перекладеним варіантом.

У порівнянні з письмовими текстами або іншими аудіовізуальними форматами, дубляж є складнішою комунікативною формою через обмеження синхронізації, а також складність передачі гумористичних елементів, які можуть мати як вербальну, так і невербальну природу : жести, зображення, звукові ефекти.

Головною причиною втрати гумористичного ефекту у дубльованих версіях є необхідність синхронізації руху губ. Іншими словами, навіть маючи відповідний переклад гумористичного фрагмента, обмеження дубляжу можуть перешкоджати його використанню. До того ж, робота з аудіовізуальними текстами не дозволяє використовувати примітки,

виноски чи пояснення, як це можливо у письмовому перекладі.

Ще одним важливим чинником є передача авторського *наміру*, яка має вирішальне значення в процесі дубляжу. Незважаючи на технічні обмеження, пов'язані з синхронізацією, перекладач повинен прагнути передати оригінальний режисерський задум. Якщо глядач розпізнає комічний намір, він буде схильний прийняти інтерпретацію, навіть якщо жарт зазнав змін. У цьому контексті перекладач має оцінити, наскільки складно буде цільовій аудиторії інтерпретувати адаптований варіант, тобто зважити на обсяг необхідних когнітивних зусиль.

Найчастіше проблема неперекладності гумору виникає у випадках гри слів, які мають яскраво виражену мовну специфіку. Різноманіття трактувань цього явища свідчить про складність його визначення. Часто цей термін розглядається як синонім до «*pun*» (каламбуру); зокрема, Д.Делабастіта вживає поняття *wordplay* і *pun* взаємозамінно. Цей науковець також дає стисле визначення словесної гри або каламбуру, стверджуючи, що це «загальна назва для різноманітних текстових феноменів, у яких структурні особливості мови(-мов) використовуються для створення комунікативно значущого протиставлення двох (або більше) мовних структур із більш-менш подібними формами та більш-менш різними значеннями» [3, с.128]. Різні значення можуть активізуватися через подібні або ідентичні форми, такі як омоніми, омофони, омографи чи пароніми. Ці структури можуть траплятися в одному й тому самому фрагменті тексту (вертикально) або один за одним (горизонтально).

Щодо форми, М. Георгадзе зазначає, що «словесна гра може виражатися через неоднозначний словесний дотеп, звуки та форми слів, порушення граматичних правил та інші мовні фактори», і підкреслює важливість контексту для реалізації гри слів, адже її прагматична роль (переважно гумористична, сатирична, саркастична тощо) здійснюється в конкретному контексті [4, с. 271]. Використання дослівного перекладу може призвести до незадовільних результатів і це особливо актуально при роботі з каламбурами.

Протягом років дослідниками було розроблено декілька класифікації для перекладу гри слів. Однак для цього аналізу ми використали сучаснішу класифікацію запропоновану науковцями

О. Куца, М. Голик, яка враховує особливості аудіовізуального тексту:

а) гра слів → не гра слів:

1) з втратою комічного ефекту:

i. гра слів → зміна початкової фрази на іншу;

ii. гра слів → буквальный переклад фрази;

2) зі збереженням комічного ефекту (зокрема заміна на інший риторичний засіб);

б) гра слів → гра слів:

1) тип гри слів у перекладі збігається з оригіналом:

i. гра слів → ідентична гра слів;

ii. гра слів → альтернативна гра слів;

2) тип гри слів у перекладі змінено на інший;

в) опущення гри слів і використання місця, яке вона займає в аудіодоріжці, для розлогішого перекладу фраз, що її оточують [5, с.215].

Дослідження особливостей перекладу гумору на матеріалі анімаційного серіалу «Таємниці Гравіті Фолз» засвідчило, що найчастіше комічні елементи були збережені. Це, певним чином, зумовлено тим, що багато жартів у мультсеріалі мають універсальний характер або лише частково залежать від культурного контексту. Завдяки цьому вдалося зберегти оригінальний авторський стиль та атмосферу оригіналу, а також уникнути суттєвих втрат ключових комедійних моментів. Наприклад:

Context: Jeff the gnome proposes to Mabel:

Jeff: Heh, so whaddya say? Will you join us in holy matri-gnome-y? Matri...matri-mo-ny! Bleahh! Can't talk today! [6]

Контекст: Гном Джефф робить пропозицію Мейбл:

Джефф: То що ти скажеш, бажаєш стати нашою гномонар-, гномо-, монархинею? Бее, прокляття, не можу вимовити [7].

Цей жарт побудований на фонетичній грі слів, з використанням контамінації слів *matrimony* (шлюб) та *gnome* (гном), що створює нову гумористичну форму *matri-gnome-y*.

У перекладі тип гри слів дещо змінено: замість контамінації (словотворення) передано гру з невдалим артикулюванням і деформованими словами, але комічний ефект було збережено. В цьому прикладі продемонстровано застосування стратегії: б) гра слів → гра слів: 2) тип гри слів у перекладі змінено на інший;

Gideon: (Leans in) Don't you want this evenin' to last, my sweet?
Mabel: (Recoils) NO! I mean yes. I mean I'm always happy to hang out with a friend, buddy, pal, chum, other word for friend...
McGucket: Pal?
Mabel: I already said pal, uh, mate?
Gideon: How about soul mate?
Fireworks appear that show the name «Mabel» within a heart [6].

Гідеон: Ти не хочеш, щоб вечір тривав, любя?
Мейбл: Ні! Тобто так. Я завжди рада провести час із другом, товаришем, друзякою, братом, інше слово для друга...
Макгакет: Брат?
Мейбл: Я це вже сказала. Душа?
Гідеон: А душа.. споріднена?
З'являються феєрверки, на яких всередині серця зображено ім'я «Мейбл»[7].

У перекладі гра слів (soul mate) не збережена як мовна гра з «mate» → «soul mate», але натомість відтворено градацію синонімів і гумористичний перехід до романтичного підтексту за допомогою риторичного прийому повтору й уточнення. Переклад цієї гумористичної ситуації можна аналізувати по різному. Його можна пояснювати на основі стратегії: а) гра слів → не гра слів : 2) зі збереженням комічного ефекту (заміна на інший риторичний засіб). Або також в цьому випадку а) гра слів → не гра слів : 2) зі збереженням комічного ефекту (буквальний переклад фрази), що об'єднує 2 стратегії згаданої класифікації, утворюючи нову.

Soos: (Beatboxing)
Mabel: My name is Mabel! It rhymes with table! It also rhymes with... glabel! It also rhymes with... shmabel!
Soos: Dude, we should be writing this down [6].
Мейбл: Мене звуть Мейбл. Це майже тейбл. Римується із гейбл, а можна ще і з шмейбл.

Сус: Клас, треба записати слова [7].
В цій ситуації збережено гумористичний ефект оснований на римуванні, яке побудоване на лексичній аналогії, що відповідає оригінальному жартові. Тобто перекладач відтворює гру слів у тому самому вигляді, що й в оригіналі, разом із найближчим

контекстом, фактично не перекладаючи її. Іншими словами, застосовуючи стратегію: б) гра слів → гра слів: 1) тип гри слів у перекладі збігається з оригіналом: і.гра слів → ідентична гра слів;

Однак, в деяких випадках при перекладі жартів з застосуванням гри слів, комічного ефекту не було збережено через зміну фрази, відсутності відповідника або опущення каламбуру. Наприклад:

Dipper: Aw, what? Grunkle Stan, whenever I'm in those woods, I feel like I'm being watched.

Stan: Ugh, this again.

Dipper: I'm telling you, something weird is going on in this town. Just today, my mosquito bites spelled out BEWARE.

Stan: (Looks at Dipper's arm) ...That says «BEWARB»[6].

Діппер: Дядьку Стен, коли я в лісі мені здається, що за мною стежать.

Стен: Ти знов за своє.

Діппер: Кажу тобі, в цьому місці відбувається щось дивне. Навіть комариний укус каже “Стережись!”.

Стен: (Дивиться на руку Діппера) Він каже ти боїшся [7].

В оригіналі комічність зумовлена порушенням орфографії слова *BEWARE* → *BEWARB*, що підкреслює абсурдність ситуації. У перекладі не збережено ні гри слів, ні комічну функцію. Спостерігається також зміна смислу фрази, що згладило комунікативний ефект. Тобто в цій ситуації було застосовано стратегію: а) гра слів → не гра слів: 1) з втратою комічного ефекту: і.гра слів → зміна початкової фрази на іншу. Можна навести ще приклад із застосуванням цієї ж стратегії:

Mabel: Who wants to hear a joke?

Dipper: Not me.

Mabel: Heh, heh! Yeah, ya do! Here it goes: why did the pelican get kicked out of the restaurant?

Dipper: I don't care!

Mabel: Cuz he had a very big bill![6]

Мейбл: Хто хоче почути анекдот?

Діппер: Не я.

Мейбл: Хе хе, хочеш хочеш я знаю. Отже слухай, малий. Чому пелікана вигнали з ресторану?

Діппер: Мені байдуже.

Мейбл: Бо він сховав рибу у дзьобі![7]

Перекладач повністю змінив суть жарту, що зумовлено труднощами адаптації слова *bill* в українській, де «дзьоб» і «рахунок» не перетинаються семантично. Комічний ефект зник через відсутність подвійного значення і лише буквальне, інформативне пояснення.

Stan : Never! You're forbidden from patronizing the competition.
No one that lives under my roof is allowed under that Gideon's roof!

Dipper: Do tents have roofs?

Mabel: I think we just found our loop hole... literally! (Holds up a string with a loop in it) Mwop mwop![6]

Стен: Ніколи! Я забороняю втручатися в це суперництво. Той, хто живе під моїм дахом, не піде під дах Гідеона!

Діппер: Намет має дах?

Мейбл: Ми обійдемо це правило. (Тримає мотузку з петлею)
Серйозно [7].

В оригіналі знову застосовується гра слів на основі омонімії: *loophole* у прямому значенні = *петля*, а також у переносному = *лазівка, прогалина в правилі*. У цьому фрагменті реалізовано стратегію повного усунення гри слів, без відтворення подвійного значення в українському перекладі. Хоча візуальний компонент жарту збережено, мовний гумор і дотепність оригіналу втрачено. Альтернативно, перекладач міг використати слово *лазівка*, яке також має омонімічний потенціал в українській мові й дозволило б зберегти комічний ефект.

Висновки. Аналіз перекладу гумору з елементами гри слів у серіалі *Гравіті Фолз* показав, що більшість комічних моментів було збережено завдяки використанню адаптивних стратегій. Найефективнішими виявилися стратегії заміни гри слів на інший риторичний прийом або створення альтернативного каламбуру. Водночас деякі випадки демонструють втрату комічного ефекту через мовну неперекладність або необхідність синхронізації з візуальним рядом. Отже, успішність перекладу гумору залежить від креативності перекладача та його здатності поєднати точність із прагматичною адекватністю.

Список використаної літератури

1. Chiaro D. Translation, Humour and Literature: Translation and

- Humour. A&C Black. Language Arts & Disciplines, 2010. 230 с.
2. Cabrera G. M., Bartolomé A. I. H. New trends in audiovisual translation: the latest challenging modes. *Miscelánea: a journal of English and American Studies*. 2005. № 31. С. 89–104.
 3. Delabastita D. Introduction to Translation. *The Translator*. 1996. Т. 2, № 2. С. 127–139.
 4. Giorgadze M. Linguistic Features of Pun, its Typology and Classification. *European Scientific Journal*. Т. 2. С. 271–275.
 5. Куца О., Голик М. Шляхи перекладу гри слів як засобу репрезентації комічного. *Humanities science current issues*. 2022. Т. 1, № 54. С. 213–220.
 6. Contributors to Gravity Falls Wiki. Transcripts. Gravity Falls Wiki. URL: <https://gravityfalls.fandom.com/wiki/Category:Transcripts> (дата звернення: 02.09.2025).
 7. Таємниці Гравіті Фолз. URL: <https://uaserials.com/408-tayemnyci-graviti-follz.html> (дата звернення: 05.08.2025).

References

1. Chiaro D. Translation, Humour and Literature: Translation and Humour. A&C Black. Language Arts & Disciplines, 2010. 230 p.
2. Cabrera G. M., Bartolomé A. I. H. New trends in audiovisual translation: the latest challenging modes. *Miscelánea: a journal of English and American Studies*. 2005. No. 31. P. 89–104.
3. Delabastita D. Introduction to Translation. *The Translator*. 1996. Vol. 2, no. 2. P. 127–139.
4. Giorgadze M. Linguistic Features of Pun, its Typology and Classification. *European Scientific Journal*. Vol. 2. P. 271–275.
5. Kutsa O., Holyk M. WAYS OF WORDPLAY TRANSLATION AS A MEANS OF REPRESENTATION OF THE COMIC. *Humanities science current issues*. 2022. Vol. 1, no. 54. P. 213–220.
6. Contributors to Gravity Falls Wiki. Transcripts. Gravity Falls Wiki. URL: <https://gravityfalls.fandom.com/wiki/Category:Transcripts> (date of access: 05.08.2025).
7. Таємниці Гравіті Фолз. URL: <https://uaserials.com/408-tayemnyci-graviti-follz.html> (date of access: 05.08.2025).

Євгенія Сандуляк
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Мігорян О.В.

ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ (ЛЕКСИЧНИХ ТА СТИЛІСТИЧНИХ) У СТВОРЕННІ ОБРАЗУ УКРАЇНИ У ПРОМОВАХ РІШІ СУНАКА

Анотація. Дану статтю присвячено дослідженню лінгвальних засобів (лексичних та стилістичних) у створенні образу України у промовах Ріші Сунака. Основні теоретико-методологічні підходи до вивчення образу України у сучасній когнітивній лінгвістиці та лінгвокультурології систематизовано з метою розробки комплексної методики аналізу використання лінгвальних засобів у створенні образу України, актуалізованого у політичних промовах Ріші Сунака.

Ключові слова: образ України, лінгвальні засоби, політична промова, лексичні засоби, стилістичні засоби.

Summary. The given research is dedicated to the investigation of the linguistic means (lexical and stylistic) expressing the image of Ukraine in Rishi Sunak's speeches. The main theoretical and methodological approaches to the study of the image of Ukraine were systematized in modern cognitive linguistics and lingo culture. It's aimed at developing the complex methodology of the analysis of the usage of the linguistic means in creating the image of Ukraine, actualized in the political speeches of Rishi Sunak. The research has become the basis of the lexical and stylistic analysis that focuses on the linguistic features of the image of Ukraine. The main methods of the study are the method of continuous sampling, component analysis, the method of analyzing syntactic and stylistic analysis, contextual analysis. The scientific novelty of the article lies in conducting a thorough analysis of the linguistic aspects of the political discourse, which is represented by the political speeches of Rishi Sunak, and a comprehensive study of the usage of lexical and stylistic means for influencing the audience. The study is based on the texts of speeches published on official government

websites. The analysis outlines political speech as an important genre of the political discourse. The image of Ukraine, which is created in such speeches with the help of linguistic stylistic means, is analyzed and its most significant components are distinguished, i. e. the people, the army, the strategy of supporting Ukraine. The result of the investigation will contribute to a better understanding of the classifications of stylistic means and their analysis in the political speeches.

Key words: *the image of Ukraine, linguistic means, political speech, lexical means, stylistic devices*

Динамічний розвиток сучасного світу репрезентує образ країни як показник її успіхів та невдач не лише в міжнародній політиці, але й на світовій арені. Довготривала війна в Україні репрезентує сьогоденню образ свободололюбивої, незалежної, непереможної, стійкої держави, що бореться за свою незалежність існувати як нація, народ, країна та відстоює загальнолюдські моральні принципи та цінності.

Українським дослідження образу України займалася О. Бойко. У праці “Зовнішній імідж України в світлі англomовної преси” вона вивчала образ України на шпальтах британської преси. Слід відзначити, що над дослідженням цієї теми працювали як українські науковці (Б. Цимбалістий, О. Семченко, Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій, О. Петкова, О. Зубик), так і зарубіжні (Філіпп де Лара, А. Реан).

Сучасні лінгвістичні дослідження охоплюють праці: О. А. Бутирського «Україна у дзеркалі західних ЗМІ», В. Москалу «Аудит сприйняття України у світі», В. Лизанчука «Інформаційна безпека України: теорія і практика», Ю. Кирилова «Бренд України в глобалізованому світі: визначення перспективних образів» [1, с. 213–217].

Будь-який образ створюється завдяки набору лінгвальних засобів. Лінгвальні або мовні засоби – це прийоми та засоби, якими користується автор, розповідаючи про певну подію, чи створюючи систему образів.

Г.І. Сташко під лінгвальними засобами розуміє “засоби стилістичної фонетики, стилістичного синтаксису та стилістичної семасіології, які здатні оцінно формувати певні образи та відповідну

почуттєву базу в реципієнта. Вертикальний контекст, що слугує екстралінгвальними засобами, допомагає завершити створення того чи іншого образу та врахувати неохоплені лінгвістичним аналізом аспекти” [2, с. 242–247].

Лінгвальний образ країни за словами М. Брик, – це “індивідуальне ментально-культурне утворення, що передає уявлення людей про певну країну, її культуру, традиції, уміщує як загальнолюдські, так і індивідуальні особливості автора тексту, репрезентується лінгвальними засобами, може супроводжуватись авторською оцінкою, має емоційний вплив на адресата. Процес рецепції та оцінки іншої культури характеризує і сам суб’єкт, що сприймає, віддзеркалюючи його національну свідомість та систему загальнолюдських цінностей” [3, с. . 132–137].

Лінгвальні засоби творення образу (а саме стилістичні та лексичні) виконують функцію посилення експресивності та емоційного забарвлення та використовуються для досягнення образності та виразності тексту. Застосування лінгвальних засобів у політичних промовах наділяє створюваний образ тим значенням, новим відтінком сенсу, який йому у даній мовній ситуації необхідно, і навіть передає його особистісну оцінку зображеного образу.

Актуальність роботи зумовлена увагою світової спільноти у зв’язку зі глобальним розгортання війни в Україні, яка має наслідки для всього світу та потребою аналізу формування образу України лінгвальними засобами.

Новизна роботи полягає у визначенні лінгвальних особливостей образу України та тим, що вперше нами проводиться розвідка образу України в політичних промовах британського прем’єр міністра Ріші Сунака.

Метою дослідження є системне вивчення образу України крізь призму лінгвальних особливостей в в політичних промовах британського прем’єр міністра Ріші Сунака.

Аналіз промов Ріші Сунака на посаді прем’єр-міністра засвідчив, що політик вміло використовує широкий спектр лінгвальних засобів, його виступи зазвичай зосереджені на політичних заявах, підтримці та економічній допомозі. У промовах Ріші Сунака образ України створюється за допомогою лексичних засобів, які акцентують на її стійкості, героїзмі, суверенитеті та європейських

прагненнях.

Ріші Сунак постійно використовував слова, що виражають безумовну підтримку України: непохитна (*unwavering*), стійка (*steadfast*), безумовна (*unconditional*). Ці слова створюють враження надійності та довготривалої відданості, що є критично важливим для країни, яка знаходиться у стані війни. Він також вживає фрази, як “Ми стоїмо пліч-о-пліч з Україною” (*We stand side-by-side with Ukraine*), що формує образ спільних зусиль і єдності.

Британський прем'єр міністр часто звертався до універсальних демократичних цінностей, таких як свобода (*freedom*), суверенітет (*sovereignty*), демократія (*democracy*) та право (*rule of law*). Україна в його промовах стала символом боротьби за ці цінності, що дозволяло позиціонувати війну не просто як локальний конфлікт, а як глобальне протистояння між добром і злом. Ця лексика допомагала мобілізувати підтримку Західного світу, підкреслюючи спільність інтересів.

У своїх промовах Ріші Сунак не соромився вживати сильні та негативно забарвлені слова для опису дій росії: варварство (*barbarism*), жорстокість (*brutality*), агресія (*aggression*). Він також називав дії Кремля незаконними (*illegal*) та невинуватими (*unjustified*), що легітимізувало міжнародні санкції та допомогу Україні.

Метафоричний ряд промов репрезентував підсилення емоційного впливу. Наприклад, він говорить про поворотний момент в історії (*a turning point in history*), що надає конфлікту епічного масштабу. Або, коли він описує підтримку, він може використовувати метафору фундамент нашої безпеки (*the bedrock of our security*), підкреслюючи, що підтримка України – це не благодійність, а інвестиція у власну безпеку.

Розглянемо основні елементи цього образу, що включають метафори, епітети та порівняння.

Наведемо приклади **епітетів** з промов Ріші Сунака, які створюють образ України:

- “The **brave** people of Ukraine continue to inspire the world with their courage.”
- “We stand in solidarity with the **courageous** Ukrainian people”.
- “The **resilient** spirit of Ukraine will not be broken”.

- “Ukraine remains **defiant** in the face of aggression”.
- “Our support for a **sovereign** and **independent** Ukraine is unwavering”.
- “The world has witnessed the **heroic** struggle of the Ukrainian nation”.

Ріші Сунак використовує епітети, щоб надати емоційного забарвлення і підкреслити певні риси українського народу та держави.

Використані епітети *brave, courageous* (сміливий, відважний) описують мужність і рішучість українського народу в протистоянні агресору. Епітети *resilient* (непохитна) та *defiant* (стійка) підкреслюють витримку та стійкість духу українців перед обличчям надзвичайних випробувань. *Суверенна* та *незалежна*, саме ці епітети акцентують на фундаментальному праві України на самовизначення та територіальну цілісність, що є основою міжнародного права. Останній епітет *heroic* (героїчний) використовується для вшанування пам’яті полеглих героїв і підкреслення героїзму всього народу.

Слід відзначити, що Ріші Сунак постійно використовує епітети, щоб підкреслити мужність та рішучість українського народу:

- “The **unwavering** commitment of the Ukrainian people to their freedom.” (Незламна відданість українського народу своїй свободі.)
- “The **remarkable** courage of the Ukrainian people has inspired the world.” (Виняткова мужність українського народу надихнула світ.)
- “The **determined** people of Ukraine.” (Рішучий народ України.)
- “A **free** and **independent** Ukraine.” (Вільна і незалежна Україна.)

Метафори, проаналізовані у промовах Ріші Сунака, допомагають створити образ України як форпосту, що захищає глобальні цінності:

- “Ukraine stands as a **bulwark of democracy** against autocracy.” (Україна стоїть як **оплот демократії** проти автократії.)
- “Their struggle is a **battle for the soul of Europe**.” (Їхня боротьба – це **битва за душу Європи**.)
- “Ukraine’s sovereignty is the **bedrock of international law**.” (Суверенітет України – це **основа міжнародного права**.)

- “Ukraine is the **shield** of European security, protecting the continent from further aggression.” (Україна як **щит** Європи). Ця метафора підкреслює, що Україна захищає не лише себе, а й усю Європу від агресії. Вона зображує Україну як останній рубіж оборони, що є критично важливим для безпеки континенту.
- “Ukraine’s courage stands as a **beacon** of hope for all who believe in freedom”. (Україна як **маяк надії та свободи**). Дана метафора акцентує увагу на її моральному лідерстві. Україна розглядається як символ боротьби за демократію та суверенітет, що надихає інші країни.
- “The spirit of the Ukrainian people is a **rod of steel** that cannot be bent or broken.” (Україна як **сталевий стрижень**) Метафора акцентує надзвичайну міцність і незламність перед обличчям агресора. Вона зображує Україну як щось непохитне та непорушне.
- “Planting the seeds of Ukraine’s future” (Садити **насіння майбутнього України**). Подана метафора, використана у промові на Конференції з відновлення України, є дуже потужною, адже порівнює зусилля з відновлення країни з **посадкою насіння**, яке з часом дасть врожай. Ріші Сунак розповів історію про українського солдата, який у вільну хвилину садив овочі, що стало символом надії.

Ріші Сунак, говорячи про Україну, часто використовував метафори, щоб підкреслити її роль у глобальних подіях. Ці метафори зазвичай зосереджені на трьох ключових темах: **сила та стійкість, моральне лідерство та її відновлення**, наголошуючи на тому, що підтримка України не обмежується лише військовими діями, а й включає довгострокові зусилля з відновлення та відбудови, які є не менш важливими, ніж перемога на полі бою. Наприклад, він може називати Україну «форпостом свободи» або «щитом Європи», що метафорично передає її роль у захисті демократичних цінностей від агресії. Також, такі фрази як «світло нації» або «серце Європи» створюють образ України як джерела натхнення та центру європейської ідентичності.

Тож, яскраві приклади метафор допомогли Ріші Сунаку звести складні концепції та абстрактні ідеї в більш конкретні та пов’язані

образи. Це робить повідомлення більш доступним для широкої аудиторії та полегшує розуміння.

Порівняння, які використовував Ріші Сунак, сприяли створенню незабутніх образів, зрозумілих для міжнародної аудиторії. Він міг порівнювати український спротив із значними історичними подіями, підкреслюючи його важливість та героїзм. Наприклад, він порівнював дії українців з діями британців під час Другої світової війни, проводячи паралелі між захистом своєї землі та ідеалів, що допомогло створити спільний емоційний контекст.

- *“Just as Britain faced down tyranny in the past, Ukraine is now **fighting for the same values.**”* (Як колись Британія протистояла тиранії, так і Україна зараз **бореться за ті ж самі цінності.**)
- *“The spirit of Ukraine is as strong as the **resolve of the Allied forces during World War II.**”* (Дух України такий же сильний, як і **рішучість військ союзників** під час Другої світової війни.)

Персоніфікація допомагає надати Україні людських якостей, що робить її образ більш живим, емоційним та близьким людям. Наприклад, Ріші Сунак наголошував, що *“Україна бореться за своє майбутнє”* або *“Україна не скорилася”*, що надає країні власної волі та характеру:

- *“Ukraine has **stood its ground.**”* (Україна **вистояла.**)
- *“Ukraine has **refused to be silenced.**”* (Україна **відмовилася замовкнути.**)
- *“History will remember **Ukraine’s fight.**”* (Історія пам’ятатиме **боротьбу України.**)

Гіперболу було рідко застосовано Ріші Сунаком і то лише для критики політичних опонентів та їхньої позиції:

“Putin has unleashed a level of barbarity that we haven’t seen in Europe since World War II” (Путін випустив рівень варварства, якого ми не бачили в Європі з часів Другої світової війни).

Ця гіпербола базується на різкому історичному порівнянні, щоб підкреслити варварську сутність дій росії. Ріші Сунак у свої промові позиціонує Путіна як лиходія нарівні з історичними особами, відповідальними за величезні людські страждання під час другої світової війни.

В наступному прикладі британський прем’єр міністр

використовував гіперболу для опису безмежної вдячності українського народу та української влади за підтримку, яку Сполучене Королівство надає Україні: “*Well, President Zelensky has expressed his gratitude for what we’ve done on a number of occasions, and not least in his incredibly moving address that he made to Parliament earlier this year. And he’s done so again to me as he has done **countless times** when I’ve met him. So, I know he and his people are incredibly grateful for the support the UK has shown*” (Президент Зеленський неодноразово висловлював свою вдячність за те, що ми зробили, і не в останню чергу у своєму неймовірно зворушливому зверненні до парламенту, яке він виголосив на початку цього року. І він знову зробив це перед мною, як робив незліченну кількість разів, коли я зустрічався з ним. Тож я знаю, що він і його народ неймовірно вдячні за підтримку, яку продемонструвала Велика Британія).

Промови Ріші Сунака про Україну відзначаються використанням низки **синтаксичних стилістичних засобів**, які сприяють створенню образу України як ключового партнера та символу боротьби за демократичні цінності. Ці засоби роблять його риторику переконливою та емоційно насиченою.

Паралелізм є одним із найчастіше використовуваних прийомів у промовах Ріші Сунака. Він полягає в повторенні схожих синтаксичних конструкцій у послідовних реченнях або частинах речень. Цей прийом створює ритм, посилює емоційний вплив і підкреслює важливі ідеї.

- “*We stand with Ukraine. **We stand with freedom. We stand with democracy.***”
- “***We will not falter. We will not tire. We will not fail you.***”

Таке повторення схожих фраз надає висловлюванню урочистості та категоричності, підкреслюючи непохитність позиції Великої Британії.

Окрім того, Ріші Сунак часто використовував **риторичні запитання**, які не потребують відповіді, оскільки відповідь є очевидною. Вони слугують для привернення уваги аудиторії та спонукування її до роздумів.

- “***How can we stand by while an entire nation is under threat?***”
- “***Will we allow the rule of law to be broken?***”

Ці запитання залучають аудиторію до діалогу і створюють

враження, що відповідь – це спільне рішення, а не одностороння заява.

Інверсія була застосована для виділення певного елемента та надання фразі особливого, урочистого звучання.

- “*Never before have we seen such unity.*”
- “*In this historic moment, we stand together.*”

Така побудова речень привертає увагу до виділених слів, підкреслюючи їх важливість у загальному контексті.

Використання цих синтаксичних засобів робить промови Ріші Сунака переконливими та потужними. Вони допомагають сформуванню образу України не як жертви, а як сильного, рішучого борця за власну свободу та європейські цінності.

Таким чином, використання лінгвальних засобів допомагало Ріші Сунаку не тільки передати політичну позицію Великої Британії, але й створити емоційно насичений образ України як країни, що бореться за свободу і є справжнім партнером на міжнародній арені.

Список використаної літератури

1. Антонюк О., Вусик Г. Сучасний політичний дискурс як об’єкт лінгвістичних досліджень. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2020. № 12. Т. 2. С. 213–217.
2. Бавус Т. Мовний образ як компонент мовно-національної та індивідуально-авторської картин світу. *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна. 2016. № 63. С. 242–247.
3. Гавриленко В. М. Лінгвостилістичні особливості політичних промов Уїнстона Черчілля *Молодий вчений*. 2017. № 4. С. 132–137.
4. Залужна О. О., Холодюк О. О. Дискурсивні та функційно-стильові виміри публіцистичного тексту як методологічного конструкту. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2022. Вип. 24. С. 134–138.
5. PM speech at Munich Security Conference - 18 February 2023. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-speech-at-munich-securityconference-18-february-2023> (дата звернення 28.12.2024).

References

1. Antonyuk O., Vusyk H. Suchasnyy politychnyy dyskurs yak ob»yekt linhvistychnykh doslidzhen'. Visnyk student-s'koho naukovoho tovarystva DonNU imeni Vasylya Stusa. 2020. # 12. T. 2. S. 213–217.
2. Bavus T. Movnyy obraz yak komponent movno-natsional'noyi ta indyvidual'no-avtors'koyi kartyn svitu. Visnyk L'vivs'koho universytetu. Seriya filolohichna. 2016. # 63. S. 242–247.
3. Havrylenko V. M. Linhvostylistychni osoblyvosti politychnykh promov Uinstona Cherchillya Molodyy vchenyy. 2017. # 4. S. 132–137.
4. Zaluzhna O. O., Kholodyuk O. O. Dyskursyvni ta funktsiyno-styl'ovi vymiry publitsystychnoho tekstu yak metodolohiynoho konstrukt. Zakarpat-s'ki filolohichni studiyi. Uzhhorod: Vydavnychyy dim «Hel'vetyka». 2022. Vyp. 24. Ts. 134–138.
5. PM speech at Munich Security Conference - 18 February 2023. URL:<https://www.gov.uk/government/speeches/pm-speech-at-munich> setsuritytsonferentse-18-february-2023 (data zvernennya 28.12.2024).

Анастасія Славiк
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к. ф. н., асист. Лукашук М. В.

THE EFFECTIVENESS OF GUIDED DISCOVERY IN ENHANCING FIRST-YEAR UNIVERSITY STUDENTS' GRAMMAR COMPETENCE

Анотація: В науково-педагогічному середовищі дедалі поширенішим стає використання методики сугестивного відкриття для навчання граматики на уроках англійської мови в середній школі. Однак, існує прогалина в дослідженні використання методу в контексті університету. Ця стаття намагається спростувати або підтвердити ефективність використання сугестивного відкриття для навчання студентів першого курсу за допомогою експериментального навчання.

Ключові слова: сугестивне відкриття, індуктивний метод, дедуктивний метод, запитання для перевірки концептів, скаффолдинг.

Abstract: There has been an increasing trend in Guided Discovery for teaching grammar. Multiple studies have proven the positive effects of Guided Discovery on both secondary school students' grammar and speaking competence. However, there is a certain gap in research concerning the implementation of Guided Discovery in the university context. Moreover, contemporary research seems to lack data on Guided Discovery usage with students who major in English language teaching (ELT) or English philology. Therefore, this study aims to fill the research gap by providing an understanding of the Guided Discovery implementation effects on first-year university students who are future English teachers or linguists. The study is practically important for educators who are interested in implementing Guided Discovery while teaching university students. Methodology includes the analysis of relevant research on Guided Discovery and experimental teaching based at Chernivsti National University with first-year students — experimental and control group (14 and 16

participants correspondingly). The experimental group was taught by means of Guided Discovery approach, while the control group was exposed to the deductive method of teaching grammar. Additionally, the experimental group was observed by a fellow teacher to assess the effects Guided discovery brought about on motivation and engagement. Post-test data analysis has demonstrated that the target grammar was better memorised and comprehended by the experimental group. On average, experimental group test results were 26% higher than the control group. Moreover, the lesson observation drew us to certain conclusions that Guided Discovery has been given greater praise by students and led them to a higher level of engagement. To conclude, our study contributed to the understanding of guided discovery effectiveness while teaching grammar to first-year university students and supported the ongoing trend of Guided Discovery implementation.

Key words: *Guided Discovery (GD), inductive method, deductive method, CCQ (concept-checking questions), scaffolding.*

INTRODUCTION & LITERATURE REVIEW

Traditional methods of teaching grammar are becoming less and less relevant in the context of modern English language teaching methods. There is a need for educators to experiment with new teaching methods to improve the effectiveness of students' learning and knowledge retention. At a certain period, teaching grammar was considered the main foundation of language learning and acquisition. Hence, the grammar-translation method seemed to be the core of any English lesson. To dive deeper, teaching methodology also included prominent use of audio-lingual method, the silent way or direct method. However, these English teaching methodologies were proven to be overly teacher-centred and lacking any degree of student interaction and engagement. In order to increase the level of interactivity and involvement of students in learning, as well as to enhance the level of autonomy and motivation, the Guided Discovery, or inductive method, might seem to be highly effective.

According to British Council blog for teachers, Guided Discovery is defined as an inductive approach to learning, a technique that helps students to learn the rules and principles of using grammar and vocabulary on their own, based on examples provided by the teacher

of how this linguistic material is used, which develops learners' independence and autonomy, makes learning easier to remember and, if the analysis of the target language material is done in a group, it encourages authentic communication and collaboration [2].

Whenever the origins of Guided Discovery are concerned, it is necessary to take two psychologists into account: Jeremy Bruner and Lev Vygotsky. The term “discovery learning” which later evolved into “Guided Discovery” was originally coined by the psychologist Jeremy Bruner. It was also stated by him that learning is most effective when students discover concepts by themselves through guided support given by a more competent person (e.g., a teacher, a professor, etc.). It is a matter of high significance to mention Vygotsky's “zone of proximal development” — a concept that supports the idea that students perform best with a certain degree of scaffolding — support from teachers to learners to perform tasks with guidance that they couldn't do alone. Given that, Guided Discovery origin is closely connected with concepts developed by those two psychologists, and Vygotsky's contribution to the theory of discovery learning makes scaffolding an inseparable part of any Guided Discovery learning. As a result, in the field of language teaching, Guided Discovery gained prominence in Communicative Language Teaching (CLT) and Task-Based Learning (TBL) [6].

Since the beginning of the 21st century, the Guided Discovery (GD) teaching method has been given much praise in terms of its effectiveness to teach grammar or improve school students' speaking capabilities.

For example, Moreno R. considers GD “to be a very useful teaching method. Although direct teacher instruction may be less time-consuming than GD, recent research shows that GD promotes deeper learning than providing students with selected information to be learned” [7, p. 8]. According to Fanimeh E. the GD learning strategy is designed to help students acquire basic science skills and improve academic performance, and the studied method effectively succeeds in these objectives [4, p. 63]. Richards and Schmidt stated that “Guided discovery is an effective approach that helps students learn information through practical application of the material and promotes better retention of the studied material” [9, p. 31].

The contemporary research on Guided Discovery implementation in the classroom demonstrates a positive dynamic in students' linguistic

and extralinguistic competences. In one of the studies on the impact of the Guided Discovery on learners' reading skills, Bazurto A. concluded that the studied method is a learner-centred approach to language teaching that is in line with current theories of language learning. The approach «emphasises learner engagement, critical thinking skills, and autonomy, and encourages learners to participate in the learning process and make personal connections that are important to their learning». [1, p. 115].

Another study was conducted on the use of Guided Discovery to implement project-based learning for ninth-grade vocabulary acquisition in a public school in Bogotá, Colombia. The authors of the study, Garzón B., Vivian L., noted that students' vocabulary acquisition increased through the use of the Guided Discovery approach. In addition, this strategy, combined with a project-based approach, led to learners "becoming more self-regulated, more engaged, and more motivated in their English language learning" [5, p. 13].

According to Wu Zhaohui's study of teaching grammar to secondary school students, learners who were exposed to the Guided Discovery methodology were "more engaged and motivated to learn. Moreover, their capability of learning autonomy was enhanced as a result of analysing examples independently and using an inductive learning approach" [10, p. 25].

The study by N. Endahati aimed to implement GD in the pre-intermediate learning structure of students of the English language programme at the University of Yogyakarta. The result of this study was that students received a number of learning benefits. Using GD through communicative activities can: a) teach students to be familiar with the discovery rule; b) tap into a greater degree of students' cognitive depth; c) make students more active rather than passive in the process; d) engage students in collaborative problem-solving; and e) engage students in getting the opportunity for additional language practice [3, p. 13].

Even though studies on Guided Discovery demonstrate a high level of effectiveness while teaching secondary school students, there is a certain research gap on how effective Guided Discovery is for teaching grammar to first-year university students.

Therefore, our research questions are:

1. What effects does Guided Discovery have on first-year university students' grammar competence?
2. What influence does Guided Discovery have on first-year university students' motivation and level of engagement?
3. What influence does Guided Discovery have on first-year university students' memorisation and knowledge retention?

Hence, this study aims to identify the positive effects Guided Discovery has on first-year university students while learning grammar, particularly on grammar memorisation, knowledge retention, motivation, and level of engagement while learning grammar.

METHODOLOGY

We use the following methodology: firstly, we conducted the systematic analysis of prior studies on Guided Discovery implementation while teaching grammar. A certain amount of qualitative data was gathered via literature review which assisted us in identifying a specific research gap, which is stated to be as teaching grammar with Guided Discovery to first-year university students who major in English.

A pedagogical experiment was conducted in order to identify the effects Guided Discovery implementation has on first-year university students that are concerned with our research questions stated above. Experimental teaching consisted of 6 lessons each lasting 80 minutes and 3 grammar tenses were taught to students with Guided Discovery: Past Simple, Past Perfect, Past Continuous. Experimental learning was organised in two groups of students: an experimental and a control group. The experimental group was taught grammar tenses with the assistance of Guided Discovery, whereas the control group was exposed to the deductive method of teaching grammar.

Data collection is conducted via the post-test taken by both the experimental and control groups of students after experimental learning takes place. Both groups are assessed via a similar assessment material. Post-test consists of conventional grammar-practice tasks, such as: multiple-choice task, filling out the gaps with the correct form of the verb, and Use of English section, in which students are given pairs of sentences and are supposed to complete the second one so that it is similar in meaning to the first one. In addition, to identify effects of Guided Discovery on certain extralinguistic learning factors (motivation

and engagement), observation was performed by a fellow English teacher. Which makes the collected data of a mixed type: including both statistical (quantitative) data gathered via post-test and data given by a teacher-observer (qualitative data).

Data analysis was conducted through the comparison of post-test results gathered from both experimental and control groups to discover if there is a difference in the dynamics of grammar competence development between the two groups. Furthermore, to assess effects on extralinguistic learning factors, the feedback from the teacher observer was collected for further discussion.

RESULTS

The data collected from post-tests of the experimental and the control group provided us with certain insights into the effectiveness of Guided Discovery while teaching grammar.

Post-test quantitative data revealed certain details on how Guided Discovery enhanced first-year university students' learning. In general, a noticeable difference in grammar competence between the experimental and control groups was discovered. On average, students in the experimental group scored 26% higher on the post-test compared to those in the control group. This distinct improvement suggests that the inductive nature of Guided Discovery contributed positively to grammar retention and application. According to our results, it is confirmed that inductive learning, which lets students deduce rules through structured examples and active engagement, enhances their grammar learning and memorisation (see Table 1).

Table 1

Control and experimental groups results

Aspect of learning	Control group	Experimental group
Grammar competence	Scored on average 26% lower than the experimental group	Scored 26% higher on the post-test on average than the control group
Use of English section	Struggled more with tasks involving syntactic transformations	Demonstrated higher syntactic flexibility and could convey the same meaning in a different sentence
Engagement	Less active and enthusiastic	Asked more questions, engaged in discussions

A deeper look into the post-test results and task completion provides us with a certain meaningful observation: students of the experimental group succeeded particularly well in the Use of English section, which required students to reformulate sentences while retaining their meaning. The experimental group demonstrated greater syntactic flexibility and grammatical accuracy. Consequently, it can be suggested that Guided Discovery helped us provide students with a deeper understanding and an ability to manipulate grammatical structures. This further supports Moreno's (2010) study on Guided Discovery and his statement that the method increases students' retention over time due to a deeper cognitive processing of language rules.

Qualitative data gathered from the observation has demonstrated that the experimental group exhibited visibly higher levels of engagement during lessons. Students were more actively involved in pair and group discussions, demonstrated curiosity when exploring language rules, and often asked clarification questions when exposed to Guided Discovery grammar learning. The teacher observer noted that learners appeared more enthusiastic and attentive compared to their peers in the control group. The findings from qualitative data further support findings by Wu Zhaohui, which emphasise increased learner autonomy and intrinsic motivation when students are allowed to participate actively in rule discovery.

DISCUSSION

The findings of our study suggest that the inductive nature of Guided Discovery is making a significant difference while teaching grammar to first-year university students who major in English language teaching and English philology. The data analysis demonstrated a higher level of grammar retention and enhanced skill of grammar application in the experimental group. The higher post-test scores achieved by the experimental group confirm that inductive learning can lead to improved grammar competence.

Moreover, findings from the teacher observer support the view that Guided Discovery positively influences students' degree of motivation and engagement. Such core elements of discovery learning as scaffolding, collaboration, teacher monitoring, and inductive reasoning assisted learners in becoming more active while participating in the

learning process, which additionally contributed to learners' autonomy and classroom involvement.

Last but not least, it has to be mentioned that such teaching techniques as ICQs (instruction-checking questions) and CCQs (concept-checking questions) were helpful in ensuring that students remained oriented and focused on the lesson, and supported them during the process of grammar learning, further enhancing the learning environment.

CONCLUSIONS

In conclusion, this study's findings provide us with a piece of evidence that Guided Discovery is a methodologically sound and practically effective teaching method in terms of developing students' grammar competence in the context of the university. Our findings support a range of studies on Guided Discovery effectiveness while teaching grammar and its effects on extralinguistic learning factors such as motivation and engagement.

It is still open for debate if Guided Discovery is effective for enhancing other crucial 21st-century skills, such as independent and critical thinking, collaboration, and learner autonomy. Consequently, insights into Guided Discovery effects on the development of these skills should be provided with further research. In addition, the long-term effect of Guided Discovery on grammar retention should be examined. It would also be beneficial to examine how Guided Discovery impacts other linguistic skills, such as writing and speaking, in a university context. Expanding the sample size and including students from different academic backgrounds could provide not only clearer evidence, but a broader context with bigger potential for further discussion.

LIST OF REFERENCES

1. Bazaruto, A., Vega, Z., Castro, V., & Villafuerte, H., (2024). Compelling reading skills in English classes through a guided discovery strategy. *Cedotic Journal*, 9(2), 115–141.
2. British Council. (n.d.). Guided discovery. Teaching English. <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowning-subject/d-h/guided-discovery> (date of access 10.09.2025).
3. Endahati, N. (2017). The implementation of inductive approach in pre-intermediate structure subject to English education study

- program students PGRI University of Yogyakarta. *Journal of English Language Teaching and English Linguistics*, 4(2), 5-6.
4. Fanimeh, E. (2019). The effects of guided-discovery, self-discovery, and situational-presentation techniques on learning conditional sentences in English. *Applied Linguistics Research Journal*, 3(3), 51–63.
 5. Garzón, B., Vivian, L. (2018). Using guided discovery to implement project-based learning for the acquisition of vocabulary in ninth graders at a public school in Bogotá (Colombia) [Master’s thesis, Universidad de La Sabana]. Intellectum. <https://intellectum.unisabana.edu.co/handle/10818/35125> (date of access 10.09.2025).
 6. McLeod, S. (2024). Jerome Bruner’s theory of learning and cognitive development. Simply Psychology. <https://www.simplypsychology.org/bruner.html> (date of access 10.09.2025).
 7. Moreno, R. (2010). Educational psychology. John Wiley & Sons. 718p.
 8. Partnership for 21st Century Skills. (2011). P21 Common Core toolkit: A guide to aligning the Common Core State Standards with the framework for 21st century skills. The Partnership for 21st Century Skills. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED543030.pdf> 42p. (date of access 10.09.2025)
 9. Richards, J. C., & Schmidt, R. (2002). Longman dictionary of language teaching and applied linguistics (3rd ed.). Pearson Education. 606p.
 10. Wu, Z. (2023). A study of the application of guided discovery method in English grammar teaching in junior high school. *Studies in English Language Teaching*, 11(4), 25-28.

Науковий керівник: к.ф.н., доц. Гнатковська О.М.

СТРУКТУРА ФРЕЙМУ TRAVELLING У БРИТАНСЬКИХ ТА АМЕРИКАНСЬКИХ БЛОГАХ ПРО ПОДОРОЖІ

Анотація. У статті досліджується структура фрейму TRAVELLING у сучасних англомовних блогах про подорожі. На матеріалі блогів британки Емілі Лакстон (Emily Luxton Travels) та американки Крістін Еддіс (Be My Travel Muse), використовуючи ресурси проекту FrameNet, ідентифіковано ключові елементи цього фрейму та їх вербалізацію у блогах, розглядаються відмінності між структурою та наповненням фрейму у британському та американському блогах.

Ключові слова: *блог про подорожі, елементи фрейму, проєкт FrameNet, структура фрейму, фрейм.*

Summary. The article explores the structure of the frame TRAVELLING in contemporary British and American travel blogs. Employing the theoretical framework of Frame Semantics as developed by Charles J. Fillmore and utilizing the resources of the FrameNet project, the study aims to identify and analyze the core frame elements that constitute the conceptual structure of the frame TRAVELLING in the texts of travel blogs of the British blogger Emily Luxton (Emily Luxton Travels) and the American blogger Christine Eddis (Be My Travel Muse). The research methodology involves two key stages. Firstly, the FrameNet database is used to establish a foundational set of frame elements for frame TRAVELLING. Secondly, a qualitative and quantitative analyses of blog posts from both British and American authors are conducted to observe how these frame elements are linguistically manifested in authentic texts. Our analysis showed that the structure of the TRAVELLING frame in travel blogs has its own specifics compared to the model in FrameNet. While in FrameNet the core elements are Traveler, Source, Goal, Path, Area and Mode of transportation, in blogs the core elements are Traveler, Goal, Descriptor,

Manner and Travel means. This indicates a genre-specific nature of the frame since in blogs the main emphasis is not so much on the fact of travel itself, but on the personalized experience of the traveler, the description of impressions and characteristics of the places visited, as well as on the practical aspects of organizing the trip. The frame in American blog contains a more detailed description of the route and everyday aspects of the trip. The frame in the British blog, on the contrary, emphasizes Travel means more clearly.

Key words: *travel blog, frame elements, FrameNet project, frame structure, frame.*

У сучасній лінгвістиці зростає інтерес до когнітивних механізмів репрезентації досвіду в мові, зокрема через аналіз фреймових структур. Однією з актуальних сфер їхнього застосування є вивчення дискурсу цифрових медіа, зокрема блогів. В свою чергу дослідження блогів фокусуються на мові в її сучасному, динамічному прояві, аналізуючи граматику, лексику, стилістику, комунікативні стратегії та соціальні аспекти мови в блогах. Лінгвісти аналізують, як автори блогів використовують мову для висловлення думок, побудови спільнот та створення певного враження [5, с. 130]. Попри значну кількість досліджень, присвячених блогам як явищу, лінгвістичні особливості блогів про подорожі залишаються недостатньо вивченими.

Блоги про подорожі стали невіддільною частиною сучасної медіакультури, формуючи уявлення читачів про туризм та відображаючи не лише індивідуальний досвід подорожей, але й культурно зумовлені способи концептуалізації світу. Сучасні блоги про подорожі не просто інформують, а й створюють досвід, ідеалізовані образи та впливають на вподобання туристів. Це зумовлює актуальність дослідження блогів про подорожі для конструювання фрейму TRAVELLING – певної когнітивної моделі, яка допомагає читачеві осмислити і впорядкувати інформацію про мандрівку. Крім того, особливу увагу варто приділити порівняльному аналізу, який би виявив відмінності в тому, як формується фрейм подорожі в британській та американській мовно-культурних традиціях. Таке дослідження зробить вагомий внесок у лінгвістику тексту, когнітивну лінгвістику та медіалінгвістику,

відкривши нові перспективи для розуміння того, як мова формує наше сприйняття мандрівок та відображає культурні відмінності.

Мета нашої статті – порівняти структуру фрейму TRAVELLING у британських та американських блогах про подорожі, щоб виявити спільні риси та відмінності концептуалізації подорожі.

Матеріалом нашого дослідження слугували по 3 статті британської блогерки Емілі Лакстон [11] та американської блогерки Крістін Еддіс [10]. Обидві авторки ведуть блоги про подорожі, які зосереджені насамперед на самостійних подорожах для жінок. Обидва блоги пропонують практичні поради, охоплюючи теми від вибору місць призначення та маршрутів до оглядів багажу та спорядження, з метою допомогти жінкам планувати та здійснювати самостійні мандрівки по всьому світу.

Дослідження когнітивних структур у лінгвістиці здійснюється в межах когнітивної лінгвістики, яка вивчає взаємозв'язок між мовою та структурами людського мислення і знань. Ця галузь аналізує, як мовні форми відображають і формують наше розуміння світу, як знання представлені в свідомості людини та як вони впливають на мовне вираження. Однією з таких когнітивних структур є фрейм, що репрезентує знання про типові, стереотипні ситуації або концепції, подібно до “каркаса” або “рамки” для розуміння світу. Концепція фрейму, як когнітивної структури знань, допомагає пояснити, як ми розуміємо складні поняття, будемо наративи та інтерпретуємо інформацію.

Теорія фреймів бере свій початок у роботах, що зосереджувались на структурі знань і їх ролі в когнітивних процесах. Двома основними дослідниками, які заклали фундамент цієї теорії, є Марвін Мінський та Чарльз Філлмор. Марвін Мінський був американським вченим у галузі штучного інтелекту і представив концепцію фрейму як структури даних для представлення стереотипних ситуацій. Він розглядав фрейм як пакет знань, що містить інформацію про об'єкт, подію чи ситуацію. За Мінським, фрейм складається зі слотів, які заповнюються конкретними значеннями або іншими фреймами. Наприклад, фрейм “кімната” може мати слоти “стіна”, “підлога”, “стеля”, “двері” тощо [9, с. 215]. М. Мінський підкреслював, що фрейми є не просто пасивними сховищами інформації, а динамічними структурами, які

допомагають у процесі розпізнавання, розуміння та прогнозування. Його ідеї були сформувані в галузі штучного інтелекту, але швидко знайшли застосування і в лінгвістиці, оскільки мова є основним інструментом для активації та маніпулювання цими когнітивними структурами.

Паралельно, і незалежно від М. Мінського, американський лінгвіст Чарльз Філлмор розробив свою власну теорію, що стала основою фреймової семантики. Фреймова семантика виникла як спроба пояснити, як значення лексичних одиниць пов'язане з більш широкими когнітивними структурами — «фреймами», які відображають типові ситуації, ролі учасників і компонентну структуру досвіду. Ч. Філлмор намагався відійти від традиційної теорії, згідно з якою значення слова визначається набором окремих, незалежних ознак. Натомість, він запропонував ідею, що значення слова можна зрозуміти лише відносно певної структури знань, або фрейму. Наприклад, слово “купити” (buy) неможливо адекватно визначити без посилання на фрейм “комерційна транзакція”, який включає такі елементи, як “продавець”, “покупець”, “товар”, “гроші” та “ціна”. Слово “купити” активує цей фрейм, але фокусується лише на одній його частині – дії покупця. Інші слова, такі як “продати”, “платити”, “коштувати”, активують той самий фрейм, але інші його елементи [7, с. 314-315].

Ч. Філлмор стверджував, що фрейми – це не просто статичні набори інформації, а ментальні сцени, які ми використовуємо для розуміння мови. Він також наголошував, що мова є ключовим інструментом для доступу до цих фреймів і для їх побудови [7, с. 317]. У 1990-х роках Філлмор, разом із колегами в Університеті Каліфорнії, Берклі, ініціював проєкт FrameNet, який став масштабною спробою лексикографічного опису англійської мови на основі фреймової семантики [8].

Як бачимо, обидва вчені по-різному інтерпретували термін “фрейм”. М. Мінський розглядав фрейми як формальні структури даних у штучному інтелекті, а Ч. Філлмор зосередився на фреймах як на когнітивних структурах, що лежать в основі мовного значення. Для Ч. Філлмора фрейми були основою для розуміння значення слів, а для М. Мінського – для організації інформації.

Ідеї М. Мінського та Ч. Філлмора стали основою для подальшого розвитку теорії фреймів у різних галузях. Американський лінгвіст

Джордж Лакофф, один з основоположників когнітивної лінгвістики, також активно використовував концепцію фреймів. Він доводив, що фрейми, які він називає ідеалізованими когнітивними моделями (ICMs), лежать в основі концептуалізації світу, та стверджував, що значення слів не є ізольованим, а пов'язане з комплексною системою знань [цит за 6].

Американські соціологи Ервінг Гоффман і Роберт Ентман перенесли концепцію фреймів у сферу комунікації та політичних досліджень. Е. Гоффман розглядав фрейми як принципи організації досвіду та стверджував, що люди постійно використовують фрейми для розуміння соціальних ситуацій [цит. за 2, с. 5]. Р. Ентман розробив теорію медіа-фреймів, запровадивши поняття фреймінгу – процесу, за допомогою якого журналісти та політики вибірково роблять певні аспекти реальності більш помітними і впливовими. Наприклад, одну й ту ж економічну подію можна фреймувати як “успіх уряду” або як “ризик для громадян”. Р. Ентман стверджував, що фреймінг є потужним інструментом для формування громадської думки [цит. за 1, с. 106].

Відомою українською науковицею, науковий доробок якої містить інформацію про класифікацію фреймів, побудовану на їхній вербалізації, є С.А. Жаботинська, яка виокремила предметноцентричні, акціональні, партонімічні, гіпонімічні й асоціативні базисні фреймові структури [3, с. 4-5]. С.В. Козак досліджує фреймові комплекси, які складаються з інтегрованих фреймів, які охоплюють термінали або вузли різних фреймів, “за допомогою яких відбувається текстова активізація відповідних структур знань у свідомості читача” [4, с. 73].

Проект FrameNet став фундаментальним для комп'ютерної лінгвістики та когнітивної семантики. Цей електронний лексичний ресурс описує семантичні фрейми і їх зв'язки. Кожен фрейм у FrameNet містить список фреймових елементів, які є семантичними ролями (наприклад, “агент”, “інструмент”), типові лексичні одиниці, що активують фрейм і приклади реалізацій у корпусі. [8]. Цей проект активно використовується в обробці природної мови для таких завдань, як семантичний аналіз тексту, машинний переклад і видобування інформації.

У нашому дослідженні за допомогою електронної лексичної бази даних проєкту FrameNet встановлено такі елементи

досліджуваного фрейму TRAVELLING, які поділені на ядерні (надають ключову інформацію про подорож) та периферійні (містять додаткову інформацію про подорож):

Ядерні елементи фрейму:

- Traveler (Мандрівник)
- Source (Початкова точка подорожі)
- Goal (Кінцева точка подорожі)
- Path (Шлях)
- Area (Територія)
- Direction (Напрямок)
- Mode of transportation (Спосіб пересування)

Периферійні елементи фрейму:

- Baggage (Багаж)
- Co-participant (Супроводжуючий)
- Descriptor (Дескриптор)
- Distance (Відстань)
- Duration (Тривалість)
- Frequency (Частота)
- Iterations (Повторення)
- Manner (Спосіб дії)
- Purpose (Мета)
- Result (Результат)
- Speed (Швидкість)
- Time (Час)
- Travel means (Засоби для подорожі) [8].

Фрейм представлено як сценарій, згідно з яким Traveler (Мандрівник) вирушає у подорож, діяльність, зазвичай сплановану заздалегідь, під час якої він рухається від Source (Початкової точки) до Goal (Кінцевої точки подорожі) вздовж Path (Шляху) або в межах Area (Території) за допомогою Mode of transportation (Способу пересування). Фрейм може також містити периферійні елементи Baggage (Багаж), Co-participant (Супроводжуючий) та Travel means (Засоби для подорожі). Також може мати описові Descriptor (Дескриптор) та додаткові характеристики Distance (Відстань), Duration (Тривалість), Frequency (Частота), Iterations (Повторення), Manner (Спосіб дії), Purpose (Мета), Result (Результат), Speed (Швидкість), Time (Час).

Аналіз вербалізації вищенаведених фреймових елементів у текстах досліджуваних блогів про подорожі дозволив визначити наповнення кожного елементу. Фреймовий елемент Traveler (Мандрівник) в обох блогах представлений переважно особовим займенником “I”, оскільки блоги написані від першої особи та відображають досвід авторок у ролі мандрівниць. Також часто вживаються фрази solo female traveller. Фреймові елементи Source (Початкова точка) та Goal (Кінцева точка) у блогах реалізовані різноманітними географічними назвами, які позначають початок подорожі, наприклад: Incheon Airport, Borrego Springs, Highway 395 та місце призначення, наприклад: South Korea, Seoul, Busan, Majang Lake [11], San Diego, Anza Borrego, Joshua Tree, Orange County, Santa Monica, Santa Barbara, Death Valley, Mammoth Lakes, Big Sur, Monterey, Yosemite, Lake Tahoe, Mendocino, Humboldt, Lassen National Park [10] та ін. Фреймовий елемент Area (Територія) містить лексичні одиниці / фрази, які позначають місцевість, де туристи подорожують, наприклад: Asia, countries, lake, valley [11], Northern California, desert, metropolitan area, Los Angeles area, central coast, far north of the state [10]. Словосполучення suspension bridge, stone bridge [11], Pacific Coast Highway, through the Sierra Mountain Range, Bumpass Hell trail, Brokeoff and Lassen Peak trails [10] та інші належать до фреймовго елементу Path (Шлях).

Наповненням фреймового елементу Mode of transportation (Спосіб пересування) слугують назви видів транспорту або транспортних компаній, зазначених у блогах, наприклад: public transportation system, subway, bus networks / buses, trains, Uber, Kakao T (Taxi) [11], road tripping, truck, four-wheel-drive vehicle, Uber/Lyft [10].

Фреймовий елемент Co-participant (Супроводжуючий) актуалізується такими словами та словосполученнями fellow travellers, guide [11], family [10]. Фреймовий елемент Baggage (Багаж) представлений лексемами backpack, wallet, first aid kit [11], carry-on, daypack, scarf, shirts and socks, band-aids, multi-charging cable, offline entertainment bundle [10].

Фреймовий елемент Descriptor (Дескриптор) у досліджуваних блогах в основному репрезентований описовими прикметниками, наприклад: safe, easy, straightforward, awesome, rich, diverse, great [11], charming old, lively, laid back, quiet, colorful funky, unique,

beautiful, huge, sprawling, upscale, hottest, breathtaking, indescribable, jagged, glacial-carved, stunning, moody and dramatic, peaceful cloudy, magical, remote, rural least-visited [10], які повідомляють деталі про вигляд відвіданих місць або передають враження від подорожі.

Фреймовий елемент Duration (Тривалість) містить лексеми або фрази, які позначають тривалість подорожі, наприклад: a few weeks, 10-day, 7 days, decade [11], over the past 30+ years, for four years, 48 Hours, 2-day [10]. До фреймового елемента Frequency (Частота) належать такі словосполучення: most of the time [11]. Фреймовий елемент Iterations (Повторення) представлений так: I've been out here five times, returned to at least eight times, multiple times [10].

Фреймовий елемент Manner (Спосіб дії) у блогах вербалізується лексичними одиницями та фразами, які вказують, яким чином відбувалася подорож, наприклад: solo, on my own [11], visiting alone, camping, tons of fun even by yourself [10].

Актуалізація фреймого елемента Purpose (Мета) у статтях з блогів здійснюється такими фразами: research and be prepared, to share a Korean BBQ, to impress [11], enjoying the sun rises on the mountains, opportunity to go out and meet people and surf, to cool off after a day of hiking [10], а фреймого елемента Result (Результат) наступними фразами: absolute blast [11], truly enjoyed my stay, each time I love it a little bit more [10].

Фреймовий елемент Speed (Швидкість) представлений тільки у британському блозі прикметниками, які характеризують швидкість: fastest [11]. Лексеми sunset, summer [11], 10 years ago, sunrise [10] репрезентують фреймовий елемент Time (Час).

Одним з найбільших за обсягом б обох блогах є фреймовий елемент Travel means (Засоби для подорожі), представлений такими словами та словосполученнями: travel card (T-Money, EZL), prepaid LG SIM card, travel advice, visas, travel insurance, Booking.com, Hostelworld [11], passport, one-way ticket, a permit, tent, camping gear [10].

Проаналізувавши кількість лексичних одиниць, які представляють елементи фрейму TRAVELLING у досліджуваних блогах, ми отримали такі результати:

Таблиця 1

Кількісний аналіз вербалізації елементів фрейму
TRAVELLING у блогах про подорожі

Елемент фрейму	Кількість лексичних одиниць в американському блозі	Кількість лексичних одиниць в британському блозі
Traveler (Мандрівник)	39	42
Source (Початкова точка)	5	3
Goal (Кінцева точка)	47	35
Path (Шлях)	24	11
Area (Територія)	26	23
Direction (Напрямок)	0	0
Mode of transportation (Спосіб пересування)	28	27
Baggage (Багаж)	22	10
С о - р а т і с і р а н т (Супроводжуючий)	5	9
Descriptor (Дескриптор)	63	31
Distance (Відстань)	0	0
Duration (Тривалість)	5	7
Frequency (Частота)	1	1
Iterations (Повторення)	3	0
Manner (Спосіб дії)	36	21
Purpose (Мета)	8	12
Result (Результат)	6	5
Speed (Швидкість)	0	2
Time (Час)	13	10
Travel means (Засоби для подорожі)	25	34
Разом	344	295

Як показав кількісний аналіз вище ядреними елементами фрейму TRAVELLING у блогах про подорожі є Traveler (Мандрівник), Goal (Кінцева точка), Descriptor (Дескриптор), Manner (Спосіб дії), Travel means (Засоби для подорожі). Відповідно можна стверджувати, що фрейм TRAVELLING у блогах фокусується на досягненні мандрівником місця призначення, дескриптивних деталях, способу подорожі та засобах для подорожі, на відміну від моделі у FrameNet, з якою серед ядерних елементів збігається тільки

2 – Traveler (Мандрівник) та Goal (Кінцева точка). Також варто відзначити, що лексичне наповнення фреймових елементів Path (Шлях), Baggage (Багаж), Descriptor (Дескриптор), Manner (Спосіб дії) насиченіше в американському блозі, а фреймого елементу Travel means (Засоби для подорожі) - навпаки у британському. Крім того, деякі периферійні елементи фрейму не актуалізовані у блогах взагалі: Direction (Напрямок) та Distance (Відстань).

Отже, концепція фрейму пройшла довгий шлях від теорії штучного інтелекту до центрального поняття в когнітивній лінгвістиці. Сучасні дослідження, підкріплені комп'ютерними технологіями, поглибили наше розуміння фреймів як динамічних, культурно обумовлених структур, що формують наше мислення і комунікацію. Наш аналіз показав, що структура фрейму TRAVELLING у блогах про подорожі має свою специфіку порівняно з моделлю у FrameNet. Якщо у FrameNet ядреними вважаються Traveler, Source, Goal, Path, Area та Mode of transportation, то в блогах такими виступають Traveler, Goal, Descriptor, Manner та Travel means. Це свідчить про жанрову зумовленість: у блогах головний акцент робиться не стільки на сам факт переміщення, скільки на персоналізований досвід мандрівника, опис вражень та характеристик відвіданих місць, а також на практичні аспекти організації подорожі (транспорт, засоби для подорожі, необхідні речі).

Крім того, порівняння британського та американського блогів засвідчило відмінності у лексичному наповненні фреймових елементів: американський блог багатший на репрезентацію елементів Path, Baggage, Descriptor та Manner, що може бути зумовлено більш детальним описом маршруту та побутових аспектів подорожі. Британський блог, навпаки, виразніше акцентує на Travel means, надаючи більше уваги організаційним моментам – квиткам, карткам, візам, страхуванню тощо.

Загалом можна стверджувати, що блоги про подорожі трансформують традиційну модель фрейму TRAVELLING: вони не тільки відображають просторово-часові параметри подорожі, а й підкреслюють суб'єктивний досвід мандрівника, його емоції, оцінки та поради аудиторії, що є відмінною рисою жанру та визначає відмінності від FrameNet.

Таким чином, теорія фреймів є потужним інструментом для

аналізу мовних і немовних явищ, від розуміння окремих слів до вивчення політичної пропаганди. Вона дозволяє нам побачити, що мова не є просто інструментом для опису світу, а є засобом для його конструювання. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в описі структури фрейму в інших жанрових різновидах блогів.

Список використаної літератури

1. Грабовець І. В. Фреймінг та медіамейкерство як форми комунікативної поведінки. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики* : зб. наук. праць. Запоріжжя, 2019. Вип. 83. С. 102-108.
2. Дем'янчук, О. П., Рошук К. С. Фрейм як засіб формування у ЗМІ негативної суспільної думки про політика. *Empirio*, 2024. Т. 1, вип. 2. С. 3-13.
3. Жаботинська С. Лексичні поля й нелінійна динаміка когнітивних структур. *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна, 2011. Вип. 52. С. 3-11.
4. Козак С. В. Фреймові структури «Людина і Природа» у змалюванні побуту в літературно-художньому дискурсі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Х.: Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. № 953. С. 72–78.
5. Матковська О. Перспективи лінгвістичних досліджень блогів. *Людина. Комп'ютер. Комунікація* : збірник наукових праць / Національний університет «Львівська політехніка», Інститут комп'ютерних наук та інформаційних технологій, Кафедра прикладної лінгвістики. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. С. 128–131.
6. Почепцов Г. Когнітивні підходи до аналізу інформаційного простору. *Media Sapiens*, 2012. URL: https://ms.detector.media/ethics/manipulation/kognitivni_pidkhodi_do_analizu_informatsiyogo_prostoru/
7. Fillmore C. J., Baker C. A Frames Approach to Semantic Analysis. *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* / Heine B., Narrog H. (Eds.). Oxford University Press, 2010. P. 313-340
8. FrameNet. URL: <https://framenet.icsi.berkeley.edu/>
9. Minsky M. A Framework for Representing Knowledge. *The Psychology of Computer Vision* / P. H. Winston (Ed.). Columbus:

McGraw-Hill, 1975. P. 211-277.

Список джерел ілюстративного матеріалу

10. Be My Travel Muse. URL: <https://www.bemytravelmuse.com/>

11. Emily Luxton Travels. URL: <https://www.emilyluxton.co.uk/>

References

1. Grabovec` I. V. Frejming ta mediamejkerstvo yak formy` komunikaty`vnoyi povedinky`. Social`ni tehnologiyi: aktual`ni problemy` teoriiy ta prakty`ky` : zb. nauk. pracz`. Zaporizhzhya, 2019. Vy`p. 83. S. 102-108.
2. Dem`yanchuk, O. P., Roshuk K. S. Frejm yak zasib formuvannya u ZMI negaty`vnoyi suspil`noyi dumky` pro polity`ka. Empirio, 2024. T. 1, vy`p. 2. S. 3-13.
3. Zhaboty`ns`ka S. Leksy`chni polya j nelinejna dy`namika kognity`vny`x struktur. Visny`k L`vivs`kogo universy`tetu. Seriya filologichna, 2011. Vy`p. 52. S. 3-11.
4. Kozak S. V. Frejmovi struktury` «Lyudy`na i Pry`roda» u zmaluyuvanni pobutu v literaturno-xudozhn`omu dy`skursi. Visny`k Xarkivs`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni V. N. Karazina. X.: Vy`d-vo XNU im. V. N. Karazina, 2011. # 953. S. 72–78.
5. Matkovs`ka O. Perspekty`vy` lingvisty`chny`x doslidzhen` blogiv. Lyudy`na. Komp`yuter. Komunikaciya : zbirny`k naukovy`x pracz` / Nacional`ny`j universy`tet «L`vivs`ka politexnika», Insty`tut komp`yuterny`x nauk ta informacijny`x tehnologij, Kafedra pry`kladnoyi lingvisty`ky`. L`viv : Vy`davny`cztvo L`vivs`koyi politexniki`, 2015. S. 128–131.
6. Pohepczov G. Kognity`vni pidxody` do analizu informacijnogo prostoru. Media Sapiens, 2012. URL: https://ms.detector.media/ethics/manipulation/kognitivni_pidkhodi_do_analizu_informatsiyного_prostoru/
7. Fillmore C. J., Baker C. A Frames Approach to Semantic Analysis. *The Oxford Handbook of Linguistic Analysis* / Heine B., Narrog H. (Eds.). Oxford University Press, 2010. P. 313-340
8. FrameNet. URL: <https://framenet.icsi.berkeley.edu/>
9. Minsky M. A Framework for Representing Knowledge. *The Psychology of Computer Vision* / P. H. Winston (Ed.). Columbus: McGraw-Hill, 1975. P. 211-277.

Тетяна Фодчук
(Чернівці)

Науковий керівник – к. ф. н., доц. Лопатюк Н.І.;

ЕВОЛЮЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

***Анотація.** У статті розглядається еволюція англійської мови в умовах цифровізації, що зумовила появу нових лексичних, граматичних та семіотичних форм вираження. Досліджується вплив інформаційних технологій та інтернет-комунікації на мовні практики, формування неологізмів, розвиток інтернет-сленгу та поширення візуальних елементів, які інтегруються у письмове мовлення. Особливу увагу приділяється питанням глобалізації англійської як лінгва франка цифрової епохи та проблемам співіснування мовної норми з варіативними практиками онлайн-спілкування.*

***Ключові слова:** англійська мова; цифровізація; неологізми; інтернет-сленг; глобалізація; комунікація.*

***Summary.** The evolution of the English language in the digital era has become one of the most significant linguistic phenomena of the twenty-first century. Digitalization has transformed modes of communication, creating a new linguistic environment in which traditional norms coexist with innovative practices shaped by global technological progress. This article explores the ways in which English adapts to the challenges of digital communication, emphasizing the emergence of novel lexical, grammatical, and semiotic forms. The study highlights the increasing role of information technologies and online platforms in reshaping language use. New forms of interaction, such as instant messaging, microblogging, and multimodal communication, have encouraged brevity, creativity, and flexibility in linguistic expression. As a result, neologisms, abbreviations, acronyms, and internet slang rapidly spread across global networks, while visual elements—such as emojis, memes, and GIFs—integrate into written discourse, extending the boundaries of language beyond verbal structures. The article further examines the*

tension between linguistic standardization and variability in the digital sphere. While institutionalized English retains its role in academia, law, and official communication, non-standardized practices dominate social media and informal contexts, leading to a hybridization of norms. This duality reflects not only the adaptability of English but also its function as a lingua franca in the digital age, facilitating intercultural dialogue yet simultaneously fostering linguistic fragmentation. Special attention is given to the globalizing influence of English as the primary medium of international communication online. The analysis demonstrates that digitalization not only accelerates linguistic change but also reinforces the dominance of English in transnational interaction. The findings suggest that the ongoing evolution of English in digital contexts represents both an opportunity for creative linguistic development and a challenge for maintaining coherence, intelligibility, and cultural inclusivity.

Keywords: *English language; digitalization; neologisms; internet slang; globalization; communication.*

Постановка проблеми. Англійська мова у XXI столітті зазнає стрімких змін, пов'язаних із цифровізацією та трансформацією комунікаційного середовища. Новітні технології, соціальні мережі та глобальні онлайн-платформи формують нові форми мовної взаємодії, що виходять за межі традиційних лінгвістичних норм. Цей процес вимагає наукового осмислення, оскільки він впливає як на внутрішній розвиток англійської мови, так і на її роль у глобальному культурному та соціальному контексті.

Огляд досліджень і публікацій з проблеми. В сучасній науковій дискусії наголошується на прискореному формуванні лексичних інновацій та зміщенні комунікативних практик під впливом цифрових платформ; класична монографія Д. Крістала підтверджує сталу тенденцію трансформації мовних функцій в онлайн-середовищі [4], загальнотеоретичні підходи до вивчення мови окреслюються в роботах Г. Юла як основа для інтерпретації нових цифрових феноменів [8]; корпусні та статистичні дослідження неологізмів і американізації англійської вказують на явища швидкої лексичної дифузії та регіональних змін у просторі й часі, що простежуються за допомогою

дистрибуційного семантичного аналізу та геолокаційних даних [7], [11]; українські дослідження фокусуються на практичних наслідках цифровізації для викладання та мовної політики, надано емпіричні приклади з соціальних мереж і навчальних практик, які ілюструють співіснування нормативних моделей і неформальних онлайн-варіантів [1], [2], [3].

Мета та завдання дослідження. Метою статті є аналіз основних тенденцій еволюції англійської мови в умовах цифровізації та виявлення її характерних особливостей у сучасному комунікативному просторі. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- окреслити вплив цифрових технологій на лексичний, граматичний та стилістичний рівні англійської мови;
- дослідити появу та функціонування неологізмів і інтернет-сленгу;
- простежити інтеграцію візуальних елементів у письмове мовлення;
- визначити роль англійської мови як лінгва франка в умовах цифрової глобалізації;
- розглянути проблеми співіснування офіційної норми та неформальних мовних практик онлайн-середовища.

Матеріал дослідження. Матеріалом дослідження слугували приклади мовних практик у соціальних мережах (Twitter/X, Facebook, Instagram, TikTok), у професійній та масовій комунікації, а також у наукових та медійних публікаціях, що відображають мовні інновації цифрової доби. Для аналізу також використовувалися електронні словники, корпуси англійської мови та спеціалізовані лінгвістичні дослідження, присвячені цифровій комунікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вплив інформаційних технологій на мовне середовище проявляється передусім у радикальній зміні способів створення, передавання та сприйняття повідомлень. Якщо раніше комунікація була чітко розмежована на усну та письмову форми, то сьогодні цифрове середовище створює синтетичні моделі взаємодії, де слово, зображення, звук та анімація інтегруються в єдину комунікативну систему. Нові мовні практики стають універсальними й швидко поширюються завдяки глобальним інформаційним мережам.

Англійська мова у цьому контексті відіграє провідну роль, оскільки більшість цифрових платформ функціонує саме англійською або активно насичує власні інтерфейси англomовними термінами [5].

Цифровізація сприяла тому, що англійська мова значною мірою втратила статичність і почала відзначатися підвищеною динамічністю та відкритістю до інновацій. Соціальні мережі Twitter/X, Facebook чи TikTok, сформували середовище, де від користувача вимагається максимально лаконічне та експресивне висловлювання. Це спричинило поширення скорочень, аббревіатур і так званого «шорт-коду», серед яких поширеними стали форми типу *OMG* (Oh my God), *LOL* (Laughing out loud), *BRB* (Be right back). Ці елементи вийшли далеко за межі внутрішнього інтернет-сленгу й дедалі частіше з'являються у повсякденному мовленні, що підтверджує їх закріплення в загальному мовному просторі.

Перелік прикладів

№	Категорія	Приклад
1	Неологізми	selfie
2		hashtag
3		vlog
4		blogosphere
5		troll
6		spam
7		influencer
8	Інтернет-сленг	FOMO (fear of missing out)
9		YOLO (you only live once)
10		LOL (laugh out loud)
11		BRB (be right back)
12		DM (direct message)
13		IMO (in my opinion)
14		TBH (to be honest)
15	Скорочені конструкції	idk (I don't know)
16		btw (by the way)
17		omg (oh my god)
18		thx (thanks)

№	Категорія	Приклад
19	Меми	Distracted Boyfriend
20		Woman Yelling at a Cat
21		Drake Hotline Bling
22		Grumpy Cat
23		Success Kid
24		Емодзі
25		
26		
27		

Інформаційні технології також трансформували уявлення про структуру письмового тексту. Класичні граматичні норми поступаються місцем новим моделям, де пріоритет надається швидкості комунікації, а не точності побудови речень. У чатах і месенджерах користувачі дедалі частіше уникають великих літер, пунктуації та повних синтаксичних конструкцій, надаючи перевагу коротким фразам чи навіть окремим словам. Подібна економія мовних засобів компенсується використанням емодзі, мемів, стікерів та гіфів, які виконують функцію уточнення емоційного контексту. В повідомленні «Thanks 😊» графічний символ фактично замінює описовий вираз і створює додатковий відтінок доброзичливості [7].

Зміни, спричинені цифровізацією, мають також соціальний вимір. Мова перестає бути лише засобом передачі інформації і дедалі більше набуває функції маркера приналежності до певної спільноти. Використання специфічних сленгових слів чи мемів стає способом ідентифікації та включення в певний дискурсивний простір. Терміни на кшталт *me me culture*, *hashtag activism* або *viral content* позначають не лише окремі явища, а й культурні практики, які формують нову спільну реальність для мільйонів користувачів.

Інформаційні технології змінюють й саме розуміння мовного контакту. Завдяки миттєвості передачі повідомлень долається бар'єр простору та часу, що робить англійську мову універсальним каналом глобальної комунікації. В такому середовищі виникає ризик втрати глибинної культурної складової мови, адже швидкісна

комунікація стимулює спрощення виразів та стандартизацію стилю. Проте ці процеси водночас відкривають нові перспективи для креативного використання мовних ресурсів, створюючи багаторівневий і водночас гнучкий простір для людської взаємодії.

Розвиток нової лексики англійської мови в епоху цифровізації є одним із найвиразніших показників її еволюції. Інформаційні технології створюють умови для безперервного формування неологізмів, які швидко входять у повсякденне мовлення та закріплюються в словниках. Значна частина таких новотворів стосується технічної сфери, адже кожен новий винахід чи платформа потребує власного мовного маркера. Так, із розвитком соціальних мереж у мовному обігу з'явилися дієслова *to google*, *to tweet*, *to DM* (direct message), які спершу функціонували у вузькому контексті, але згодом стали загальноживаними. Подібні слова демонструють здатність англійської мови швидко адаптувати будь-які технологічні реалії та перетворювати їх на звичні елементи комунікації [3].

Технічні терміни, які ще кілька десятиліть тому існували лише в професійному середовищі, тепер активно використовуються в побутовій мові. Слова *algorithm*, *server*, *cloud*, *streaming* або *interface* сьогодні виходять за межі вузькоспеціалізованих текстів і застосовуються в контексті повсякденного життя. У цьому сенсі технічна лексика набуває рис культурних концептів, адже вона позначає не лише технологічні явища, а й соціальні процеси. Коли користувач говорить про «алгоритми соцмереж», він має на увазі не складні математичні формули, а радше невидимі механізми, що визначають інформаційний простір і впливають на поведінку аудиторії. Технічні терміни в сучасній англійській мові починають виконувати не лише номінативну, а й концептуально-культурну функцію.

Таблиця 1.1

Категорія	Приклад	Короткий опис
Неологізм	selfie	Фотографія себе на смартфон
	hashtag	Позначка # у соцмережах
	meme	Культурний візуальний/текстовий жарт
	vlog	Відеоблог
	troll	Провокатор в інтернеті
	spam	Небажана електронна пошта/контент
	FOMO	Fear of missing out
	YOLO	You only live once
	emojī	Графічні символи для емоцій
	GIF	Анімоване зображення
	unfriend	Видалити з друзів
	block	Блокувати користувача
	DM	Приватне повідомлення
	clickbait	Маніпулятивний заголовок
	binge-watch	Довгий перегляд серіалів
	cyberbullying	Агресія в мережі
	fake news	Недостовірні новини
	google (to google)	Шукати в інтернеті
	zoom (to zoom)	Відеоконференція в Zoom
	tweet	Публікація у Twitter/X
	lurker	Пасивний учасник спільноти
	ghosting	Припинення спілкування без пояснень
	doomscrolling	Нескінченне читання новин
	influencer	Користувач, що формує тренди
metaverse	Віртуальний світ	
NFT	Незамінний токен	
deepfake	Штучно створене відео	
cancel culture	Культура бойкоту	

Категорія	Приклад	Короткий опис
Скорочення	brb	Be right back
	idk	I don't know
	smh	Shaking my head
	tbh	To be honest
Семіотичні одиниці	меми	Вірусні жарти/образи
	емодзі	Графічні смайли
	гіфи	Анімовані картинки

Окремим пластом є інтернет-сленг, який відзначається надзвичайною динамічністю та здатністю до глобального поширення. У соціальних мережах нові слова та вирази з'являються щодня, і значна частина з них стає маркером поколінневої ідентичності. Прикладами є такі лексеми, як *selfie*, *hashtag*, *meme*, *vlog*, *troll*, *spam*, *FOMO* (fear of missing out), *YOLO* (you only live once). Частина з них настільки вкорінилася в мовній практиці, що вже зафіксована в авторитетних словниках, зокрема *Cambridge Dictionary* [9]. Інші ж функціонують у короткотерміновій перспективі, віддзеркалюючи тенденції певного культурного моменту. Такі слова часто мають емоційне чи іронічне забарвлення, що робить їх ефективним інструментом для створення спільного гумору й колективної ідентифікації.

У цьому ряду особливе місце посідають такі одиниці, як *emoji* та *GIF*, що позначають нові мультимодальні форми вираження емоцій і повідомлень; *unfriend* і *block*, які спочатку були технічними функціями у соціальних мережах, але швидко набула статусу дієслів у повсякденній англійській; *DM* (*direct message*), що поширене настільки, що у розмовній мові майже не потребує розшифровки. *Clickbait* позначає маніпулятивні заголовки, *binge-watch*, яке виникло у зв'язку з новими звичками перегляду серіалів на стримінгових платформах, *cyberbullying* як визначення специфічного соціального явища у цифровому просторі, а також *fake news*, яке стало одним із ключових політичних та інформаційних термінів останнього десятиліття.

Слова *Google* та *Zoom* пройшли шлях від назв конкретних брендів до загальноновживаних дієслів: *to google* як «шукати інформацію в інтернеті» та *to zoom* як «проводити відеоконференцію». Це

ілюструє механізм перетворення власних назв на дієслова у результаті масового використання цифрових продуктів. До цього ряду можна віднести і *tweet*, що виникло з розвитком платформи Twitter (X), і вже давно функціонує як загальноприйняте слово. Інші нові лексеми, як-от *lurker* (пасивний учасник онлайн-спільноти), *ghosting* (різке припинення спілкування без пояснень), *doomscrolling* (несвідоме й тривале прокручування негативних новин), *influencer* (особа, яка формує тренди через соціальні мережі), також показують, наскільки глибоко цифрова культура проникає у мовну систему [9].

Цікавою є також здатність англійської мови до морфологічної гнучкості в процесі творення нової лексики. Багато інтернет-неологізмів утворюються шляхом конверсії: іменники стають дієсловами (*to friend*, *to unfriend*, *to text*), а прикметники — іменниками (*the rich*, *the woke*). Іншим популярним механізмом є складання, що дало життя словам *clickbait*, *cyberspace*, *smartphone*. Поширене й скорочення, яке особливо активно функціонує в цифровому середовищі, де час і простір комунікації обмежені. У цьому випадку виникають не лише відомі абревіатури на кшталт *OMG* чи *LOL*, а й більш складні структури, наприклад *TL;DR* (*too long; didn't read*), що позначає специфічну комунікативну практику швидкого ознайомлення з інформацією.

Не менш важливою є семантична переінтерпретація вже наявних слів. У цифрову добу вони набувають нових значень, зумовлених технологічним контекстом. Слово *cloud*, яке традиційно означало «хмару», сьогодні в першу чергу асоціюється з інтернет-сховищами даних. Схожа трансформація відбулася з дієсловом *to stream*, яке колись означало «текти», а тепер позначає процес передавання мультимедійного контенту в реальному часі [10]. Зуви демонструють, як цифровізація сприяє багатшаровості та полісемії сучасної англійської мови.

Модифікація граматики та синтаксису англійської мови під впливом електронного спілкування є одним із найяскравіших проявів її еволюції в умовах цифровізації. Віртуальні платформи та месенджери формують мовне середовище, у якому традиційні граматичні норми поступаються місцем ефективності, швидкості та емоційності комунікації. Якщо раніше правильність побудови

речень у письмовій формі розглядалася як ключовий критерій грамотності, то сьогодні в онлайн-спілкуванні переважним стає прагнення до максимальної зрозумілості й експресивності у найкоротший час. Це створює новий функціональний баланс між стандартною граматикою та спрощеними конструкціями, що швидко адаптуються до потреб користувачів.

В чатах, коментарях і постах часто відсутні допоміжні дієслова або підмети, речення скорочуються до ключових слів, а логічні зв'язки відображаються через контекст і розташування висловлювань. Замість повного речення *I will be there in five minutes* у повідомленнях часто вживають *There in 5* або навіть *5 min*. Подібні приклади демонструють прагнення до економії часу та простору, що є характерною рисою цифрової комунікації. Інший аспект — це відмова від традиційної пунктуації та великої літери на початку речення, що сприяє створенню швидкого, «неформального» стилю письма, наприклад *cant wait for the concert tonight lol*. Емодзі, стікери та GIF-файли стають своєрідними модифікаторами речень, замінюючи традиційні слова або словосполучення. Повідомлення *Feeling tired* 🥱 демонструє, що один символ може виконувати функцію повного опису емоційного стану, а також визначає тон висловлювання [11]. Подібне використання візуальних знаків стимулює синтаксичну економію та трансформацію речення, де слово та символ функціонують як єдине семантичне ціле.

Ще одним проявом цифрової модифікації граматики є поява нового дієслівного оформлення через конверсію та створення неологізмів. У мережах широко поширені такі форми, як *to text, to post, to DM, to tag, to meme*, де іменники та аббревіатури активно перетворюються на дієслова без потреби у традиційних морфологічних суфіксах. Цифрова комунікація також стимулює синтаксичну гнучкість у побудові умовних та складних речень. Часто замість довгих конструкцій використовують короткі ланцюжки незалежних або частково пов'язаних речень, наприклад *Need coffee. Big meeting. Help me* 😊. Такі речення втрачають класичну структурну завершеність, але водночас зберігають семантичну цілісність завдяки контексту та паралельному використанню візуальних елементів.

Меми як новий тип семіотичного контенту мають більш складну

структуру, оскільки вони поєднують текстові, графічні та культурні елементи. Вони не лише повідомляють інформацію, а й створюють багаторівневий контекст, що потребує певного культурного чи соціального коду для розуміння. Меми з серіалу *The Office*, де фотографії персонажів супроводжуються короткими підписами на кшталт «Me trying to work after vacation», відображають повсякденні емоційні ситуації та набувають універсального значення для глобальної аудиторії. Меми стали інструментом соціальної комунікації, що дозволяє швидко передавати емоції, оцінки та культурні алюзії, які у традиційному письмовому мовленні вимагали б значно більшого обсягу тексту.

Гіфи, у свою чергу, забезпечують динамічну візуалізацію мовлення та дозволяють відтворювати нюанси інтонації, жестикуляції та поведінки. Використання гіфів у чатах або соціальних мережах, наприклад сцена з популярного серіалу, де герой робить емоційний жест відчаю чи радості, передає значно більше, ніж опис словесними конструкціями. Гіфи створюють ефект живої присутності, що підвищує інтерактивність комунікації та зміцнює соціальні зв'язки між учасниками. Інтеграція цих візуальних елементів у мову призводить до змін у синтаксисі та стилі письмової англійської. Часто вони замінюють дієслова, прикметники або цілі речення, створюючи синтаксичні структури, де текст і образ функціонують як єдине семантичне ціле [6]. Наприклад, повідомлення «I can't even 🤔» демонструє поєднання текстового фрагмента та емодзі, яке передає емоційний стан, що складно виразити словами. Подібне поєднання тексту та зображень створює нові правила взаємодії елементів мови та розширює межі традиційної письмової комунікації.

Використання емодзі, мемів та гіфів стає маркером цифрової грамотності, культурної обізнаності та здатності орієнтуватися у сучасних комунікативних практиках. Вони сприяють глобалізації англійської мови, оскільки більшість мемів та популярних візуальних форм створюються англійськими авторами і розповсюджуються у глобальному цифровому просторі, інтегруючи англійську у культурну комунікацію по всьому світу. Сучасна англійська мова в цифрову епоху розвивається не лише у візуально-семіотичній, перетворюючись на багаторівневий інструмент взаємодії, який

одночасно відображає та конструює сучасну глобальну культуру [2].

Глобалізація англійської мови в умовах цифровізації проявляється як процес не лише лексичного чи граматичного поширення, а й функціональної трансформації, що визначає її роль як лінгва франка у глобальному комунікативному просторі. Цифрові мережі, соціальні платформи, форуми та онлайн-ігри створюють ситуації, коли англійська стає універсальним інструментом взаєморозуміння між носіями різних мов і культур. Вона забезпечує доступ до інформації, знань та культурних практик незалежно від національної чи регіональної приналежності користувачів [10]. Міжнародні конференції в Zoom, освітні платформи Coursera або Khan Academy використовують англійську як основну мову комунікації, що дозволяє об'єднувати студентів і професіоналів із десятків країн у єдиному інформаційному полі.

Глобалізація англійської стимулює появу нових форм комунікативного адаптування, зумовлених культурними та мовними відмінностями. У цифрових мережах користувачі створюють гібридні конструкції, які поєднують англійську з локальними мовами, а також транслітерацію і навіть креативні мовні коди. Прикладом може слугувати так званий *Singlish* або «інгліш-мешап» у соціальних мережах Південно-Східної Азії, де англійські слова поєднуються з місцевими виразами, утворюючи зрозумілу лише певній аудиторії комунікаційну форму. Подібні практики демонструють гнучкість англійської та її здатність функціонувати як лінгва франка, одночасно інтегруючи культурні та соціальні коди різних спільнот [1].

Цифрові платформи використовують англійську як основну мову інтерфейсів і контенту, що створює універсальний канал для професійних, технічних та культурних обмінів. Програмісти з Індії та Німеччини співпрацюють через GitHub, обговорюючи код англійською, що дозволяє долати мовні бар'єри і стандартизувати комунікацію. Подібні приклади ілюструють, що англійська не лише передає інформацію, а й забезпечує ефективну взаємодію у багатомовному середовищі, що є ключовим фактором глобалізації.

Наукові публікації, онлайн-журнали, відкриті базиданих і наукові соціальні мережі типу ResearchGate використовують англійську як

основну мову дискурсу, що сприяє інтеграції наукових спільнот різних країн у єдину цифрову мережу. Англійська виступає засобом глобальної культурної комунікації, оскільки відеоблоги, стріми та подкасти англійською стають доступними для аудиторії по всьому світу, створюючи загальний інформаційний простір і забезпечуючи інтерактивність, що раніше була обмежена локальними медіа.

Функція англійської як лінгва франка в цифрових мережах не обмежується передачею інформації. Вона формує нові соціальні й культурні зв'язки, сприяє глобальному обміну ідеями, трендами та цінностями, одночасно створюючи виклики щодо мовного різноманіття та культурної ідентичності. Меми англійськомовного походження, що швидко поширюються на інші мовні спільноти, стають загальними комунікативними кодами, водночас стимулюючи локальні адаптації і перетворюючи англійську на універсальний культурний інструмент [3].

Проблема варіативності та стандартизації англійської мови в цифрову епоху є однією з ключових лінгвістичних дилем, що демонструють суперечність між традиційними нормами та новими комунікативними практиками. З одного боку, офіційна англійська підтримується академічними, державними та корпоративними структурами, що прагнуть забезпечити зрозумілість, точність і стабільність мови у письмовому та усному дискурсі. З іншого боку, цифрові платформи стимулюють експериментальність, скорочення, ігрову морфологію та синтаксис, а також швидке запозичення і адаптацію нових слів і конструкцій. Це протистояння створює нову динаміку, де норма і варіативність співіснують, формуючи гнучку систему комунікації, здатну відображати соціокультурні та технологічні зміни.

Яскравим прикладом такого протистояння є використання скорочень і аббревіатур у цифрових мережах. Традиційна граматики вимагала повної форми речення та правильного вживання пунктуації, тоді як сучасні користувачі месенджерів або соціальних мереж часто обмежуються символами та фрагментами слів. В повідомленнях зустрічаються вирази на кшталт *brb*, *idk*, *smh* або *tbh*, які легко сприймаються у колі онлайн-користувачів, але формально не відповідають граматичним стандартам [8]. Подібні мовні одиниці швидко розповсюджуються і закріплюються у

цифровій практиці, демонструючи, що комунікативна ефективність у цифровому середовищі часто важливіша за відповідність нормам.

Інший аспект варіативності стосується неологізмів і культурних адаптацій. Слова та фрази, які виникають у певній онлайн-спільноті, можуть не відповідати стандартній англійській і водночас активно поширюватися у глобальному цифровому середовищі. Терміни, як *stan* (прикметник або дієслово, що означає «палко підтримувати фаната чи творчість») або *finsta* (суміш слів *fake* і *Instagram*, акаунт для обмеженого кола користувачів), формально не входять до традиційного словника, але широко використовуються в онлайн-комунікації. Це свідчить про конфлікт між офіційною мовною нормою і практикою реального використання, де функціональність і швидкість комунікації важливіші за формальну правильність.

Соціокультурний аспект цієї проблеми полягає у тому, що варіативність стає маркером цифрової грамотності та соціальної ідентичності. Користувачі, які активно застосовують неформальні цифрові конструкції, демонструють здатність орієнтуватися у глобальному інформаційному просторі, тоді як сувора прив'язка до офіційної норми часто відчувається як обмеження у швидкій взаємодії. Це створює ризик фрагментації мови та труднощів у комунікації між різними поколіннями чи соціальними групами, для яких офіційна граматика залишається базовою основою розуміння [4].

Цифровізація освітнього простору докорінно змінила характер навчальної діяльності студентів, розширивши можливості доступу до знань і комунікації, але водночас створивши нові виклики для психоемоційного здоров'я. Надмірний екранний час, що включає роботу з електронними підручниками, онлайн-лекціями, мультимедійними платформами та соціальними мережами, впливає на функціонування нервової системи і провокує специфічні нейропсихологічні ефекти. Багатогодинне перебування перед екраном знижує рівень концентрації уваги, збільшує ризики когнітивного виснаження та спричиняє труднощі з регуляцією емоцій. Постійний потік інформації формує стан «розсіяної уваги», коли мозок перебуває у режимі поверхневого сканування текстів і зображень, а здатність до глибокого опрацювання матеріалу поступово знижується. Це стає основою когнітивного

перевантаження, яке проявляється у зниженні академічної успішності, відчутті постійної втоми та втрати мотивації до навчання.

Нейропсихологічні аспекти впливу цифровізації пов'язані також із порушенням балансу між активністю різних відділів мозку. Часте перемикання між завданнями в умовах цифрового середовища змінює роботу префронтальної кори, відповідальної за планування, контроль та прийняття рішень. Зростає навантаження на робочу пам'ять, яка швидко виснажується через обробку надмірної кількості інформації, що надходить у вигляді повідомлень, сповіщень та мультимедійних сигналів. Тривале використання цифрових пристроїв змінює роботу системи винагороди, зокрема рівень дофаміну, що провокує залежні форми поведінки, коли студент відчуває потребу постійно повертатися до гаджетів. Це створює ґрунт для формування емоційного вигорання, адже замість відновлення ресурсів відбувається їхнє поступове виснаження.

Відсутність чітких меж між навчальним і особистим простором, необхідність постійно перебувати онлайн та відповідати на цифрові комунікації формують стан «інформаційної пастки». Студенти повідомляють про підвищений рівень тривожності, відчуття ізоляції та порушення сну, що посилює прояви психоемоційного виснаження. Важливо зазначити, що цифрові технології не лише провокують ці проблеми, але й можуть виступати ресурсом для їхнього подолання. Використання застосунків для медитації, тайм-менеджменту чи відстеження настрою допомагає формувати навички саморегуляції, а створення «цифрової гігієни» дозволяє мінімізувати негативний вплив екранного часу.

Висновки з цього дослідження та перспективи. У процесі дослідження було показано, що цифрові технології спричинили масштабні зміни на лексичному, граматичному та стилістичному рівнях англійської мови, актуалізуючи нові форми мовної взаємодії та створюючи простір для інновацій. Особливу увагу привертає активна поява та поширення неологізмів і інтернет-сленгу, які закріплюються не лише у побутовому спілкуванні, а й у професійному дискурсі та словникових базах. Важливим є й поступове впровадження візуальних елементів — емодзі, мемів,

GIF-зображень, — що набули статусу семіотичних одиниць, які доповнюють або замінюють традиційні мовні засоби у письмовій комунікації. Англійська мова продовжує зміцнювати свої позиції як глобальна лінгва франка, забезпечуючи міжкультурну взаємодію у цифровому просторі та формуючи універсальні моделі спілкування. Виявлено проблему співіснування офіційної норми та неформальних онлайн-практик, що відображає складну динаміку між усталеними мовними стандартами та креативним, варіативним характером сучасної комунікації. Перспективи розвитку англійської у цифровому середовищі полягають у подальшій інтеграції візуальних та мультимодальних елементів у письмову й усну мову, поглибленні глобальної комунікативної функції та формуванні нових соціокультурних кодів, що забезпечують гнучкість, ефективність і креативність сучасного мовного простору.

Список використаних джерел

1. Андрусак І.В. Розвиток неологізмів в англійській цифровій комунікації / І.В. Андрусак // Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки». — 2025. — Вип. 14 — С. 117.
2. Гуліч О. Викладання англійської мови в епоху цифровізації / О. Гуліч // Збірник матеріалів Львівського національного університету імені Івана Франка. — Львів, 2025. — С. 92.
3. Лись Дар'я Анатоліївна. Еволюція комунікаційних технологій: соціокультурна трансформація людини в цифрового користувача / Дар'я А. Лись // Культурологічний альманах. — 2025. — № 1.40. — С. 62.
4. Crystal D. *Language and the Internet*. 2 ed., Cambridge : Cambridge University Press, 2006. — 316 с.
5. Mapping the Americanization of English in Space and Time / Bruno Gonçalves, Lucía Loureiro-Porto, José J. Ramasco, David Sánchez // *arXiv preprint*, 2017. — Vol. arXiv:1707.00781.
6. Novofilolohiia. Babelyuk O. Linguistic Evolution in the Digital Age: English Cyber Neologisms Word-Formation Processes / O. Babelyuk // Нові філологічні дослідження. — 2025. — № 1(97). — С. 88.
7. Where New Words Are Born: Distributional Semantic Analysis of

- Neologisms and Their Semantic Neighborhoods / Maria Ryskina, Ella Rabinovich, Taylor Berg-Kirkpatrick, David R. Mortensen, Yulia Tsvetkov // *arXiv preprint*, 2020. — Vol. arXiv:2001.07740.
8. Yule G. *The Study of Language*. 8 ed., Cambridge : Cambridge University Press, 2022. — 420 c.
 9. Cambridge Dictionary. “DOOMSCROLLING | English meaning” / Cambridge University Press.
 10. Gonçalves B., Loureiro-Porto L., Ramasco J.J., Sánchez D. “Mapping the Americanization of English in space and time” / *PLoS ONE*, 2018.
 11. Ryskina M., Rabinovich E., Berg-Kirkpatrick T., Mortensen D., Tsvetkov Y. “Where New Words Are Born: Distributional Semantic Analysis of Neologisms and Their Semantic Neighborhoods” / *SCiL* 2020.

References

1. Andrusyak I.V. Rozvytok neolohizmiv v anhliiskii tsyfrovii komunikatsii / I.V. Andrusyak // *Akademichni studii. Seriiia «Humanitarni nauky»*. — 2025. — Vyp. 14 — S. 117.
2. Hulich O. Vykladannia anhliiskoi movy v epokhu tsyfrovizatsii / O. Hulich // *Zbirnyk materialiv Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka*. — Lviv, 2025. — S. 92.
3. Lys Dar'ia Anatoliivna. Evoliutsiia komunikatsiinykh tekhnolohii: sotsiokulturna transformatsiia liudyny v tsyfrovoho korystuvacha / Dar'ia A. Lys // *Kulturolohichniy almanakh*. — 2025. — № 1.40. — S. 62.
4. Crystal D. *Language and the Internet*. 2 ed., Cambridge : Cambridge University Press, 2006. — 316 s.
5. *Mapping the Americanization of English in Space and Time* / Bruno Gonçalves, Lucía Loureiro-Porto, José J. Ramasco, David Sánchez // *arXiv preprint*, 2017. — Vol. arXiv:1707.00781.
6. Novofilolohiia. Babelyuk O. Linguistic Evolution in the Digital Age: English Cyber Neologisms Word-Formation Processes / O. Babelyuk // *Novi filolohichni doslidzhennia*. — 2025. — № 1(97). — S. 88.
7. *Where New Words Are Born: Distributional Semantic Analysis of*

- Neologisms and Their Semantic Neighborhoods / Maria Ryskina, Ella Rabinovich, Taylor Berg-Kirkpatrick, David R. Mortensen, Yulia Tsvetkov // arXiv preprint, 2020. — Vol. arXiv:2001.07740.
8. Yule G. *The Study of Language*. 8 ed., Cambridge : Cambridge University Press, 2022. — 420 s.
 9. Cambridge Dictionary. “DOOMSCROLLING | English meaning” / Cambridge University Press.
 10. Gonçalves B., Loureiro-Porto L., Ramasco J.J., Sánchez D. “Mapping the Americanization of English in space and time” / PLoS ONE, 2018.
 11. Ryskina M., Rabinovich E., Berg-Kirkpatrick T., Mortensen D., Tsvetkov Y. “Where New Words Are Born: Distributional Semantic Analysis of Neologisms and Their Semantic Neighborhoods” / SCiL 2020.

Наталія Чубатенко
(м. Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Гнатковська О.М.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕПІТЕТИВ У РОМАНАХ Р. ХАРРИСА «ІМПЕРІЯ» ТА «МЮНХЕН»

Анотація. Стаття присвячена функціонуванню епітетів у сучасному художньому дискурсі у романах Р. Харріса «Імперія» та «Мюнхен». У статті досліджуються різні підходи до аналізу епітетів, зокрема, розглядаються типи епітетів, що характеризують героїв обох романів Р. Харріса, наприклад, у романі «Мюнхен» британці та французи зображаються як боягузливі істоти, що виражає розчарування щодо нерішучістю демократичних лідерів. Епітети, що характеризують Цицерона у романі «Імперія» підкреслюють його інтелект, політичні амбіції, та відданості справедливості.

Ключові слова: Британський історичний роман, епітет, класифікація епітетів, описові епітети, троп

Abstract. The paper deals with the analysis of the functioning of epithets in the contemporary literary discourse of Robert Harris' – his novels *Imperium* and *Munich*. The objective of the paper is to explore different approaches to the analysis of epithets, in particular, to examine the types of epithets that characterize the heroes of both novels by R. Harris. Theory of epithets has been widely discussed in previous research, in particular in the papers of O. Braiko, O. Laver, T. Onopriyenko, L. Pidkaminna, O. Pryhodiyy, O. Rud, I. Horbatenko and others. Epithet as any other poetic word is a polyfunctional and polysemantic unit of language that is determined by the texture of the work of fiction. There are numerous classifications of epithets where they are classified by their structure (e.g. simple, compound or phrasal) and meaning (e.g. descriptive, evaluative, metaphorical, synesthetic etc.). Epithets contribute significantly to the characterization of protagonists and other characters in a work of fiction, for example, in the novel *Munich* the British and the French are described as “cowardly,” reflecting the conspirators' disappointment in their failure to stand firm

against Hitler. The epithets used to describe Cicero in the novel *Empire* emphasize his intellect, ambition, and commitment to justice: “refined rhetorician” – underscores his mastery in public speaking. “tireless orator” – highlights his dedication and work ethic. He is called “Moral pillar of the Republic”. It has been established that descriptive epithets prevail in both novels by R. Harris and are used predominantly to convey the imagery and the atmosphere of the corresponding era.

Key words: *British historical fiction, epithet, classification of epithets, descriptive epithets, trope*

На сучасному етапі активного становлення мовознавства дослідження лінгвістичної природи та функціональної значущості деяких стилістичних прийомів, зокрема й епітета в художньому тексті, є одним із найважливіших завдань лінгвостилістики. Для становлення необхідного наукового стилістичного опису системи мови важливим видається кожне конкретне дослідження різних лінгвостилістичних аспектів.

Епітет завжди викликав науковий інтерес учених як літературознавчого, так і лінгвістичного спрямування. Вивчення найдавнішого стилістичного прийому епітета знайшло відображення в ряді робіт як вітчизняних (Т. Бак [1], О. Брайко [2], Т. Брікнер [3], С. Венгель та С. Альбота [4], К. Глушко [5], І. Гриневич [6], Л. Козловська [9], В. Котвицька [10], Л. Короткова [11], О. Лавер [12], І. Лелет [13], Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько [14], Л. Підкамінна [16], Т. Цепкало [19], Ю. Юріна [20], та ін.), так і зарубіжних (Li Sun [21], M. Thomas [22], та ін.) авторів.

Наукові праці лінгвістів присвячені таким аспектам вивчення епітета, як обґрунтування його сутності, спроба створення єдиної класифікації епітетів у художньому тексті, обґрунтування критеріїв виокремлення епітета в різноманітних сучасних класифікаціях, характеристика функціональної значущості епітета в тексті, опис функцій епітета тощо. Справді, нині важливі характеристики епітета, як і визначення його сутності, не можна вважати всебічно описаними. Серед авторів немає єдиної думки щодо класифікації епітетів. Залишаються в перспективі досліджень принципи, що дають змогу зробити таку класифікацію несуперечливою і

вичерпною. Спірним залишається питання емоційної складової епітета. Недостатньо розглянуто, на наш погляд, семантичні процеси створення епітета. Представлено різні, часто суперечливі теорії щодо функціонування епітета в різних стилях мовлення, зокрема в стилі мови художньої прози.

Таким чином, незважаючи на наявність цілої низки досліджень, присвячених епітетові, чимало питань у його вивченні залишаються спірними, що дає змогу сучасним авторам шукати в наукових публікаціях розв'язання неоднозначних або не розглянутих раніше питань. Одним із таких питань є використання епітета в художньому тексті.

Метою нашої статті є проведення класифікації епітетів у сучасному художньому дискурсі у романах Р. Харіса «Імперія» [23] та «Мюнхен» [24]. Матеріалом дослідження слугували епітети відібрані методом суцільної вибірки вжиті у вищевказаних романах.

У ХХ столітті в лінгвістиці епітет почали розуміти як засіб передання суб'єктивного ставлення до предмета мовлення. Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько зазначають, що «епітет (гр. *epitheton* — прикладка, прізвисько) належить до загальновідомих словесних художніх засобів. Це художнє, образне означення, що підкреслює характерну рису, визначальну якість явища, предмета, поняття, дії. «Етимологічний словник української мови» подає етимологію слова епітет від грецького виразу '*epitheton onoma*', що означало «додане ім'я». Воно мало первісне значення *epithehos* — «доданий; захоплений; запозичений; штучний», пов'язаний з дієсловами *кладу, додаю*. Ця етимологічна риса є суттєвою для семантики епітета, бо він не тільки означає, а й додає, докладає ознак існуючих, неіснуючих, але бажаних, можливих, уявних тощо. Цим, власне, і зумовлюється його тропейчна суть» [14, с. 338].

Інтерес викликає думка лінгвіста С. І. Дорошенка, який визначає троп як «троп, *trope* ((від грец. *tropos* – 'зворот мовлення') стилістичний засіб, що характеризується образністю, виразністю і ґрунтується на вживанні слів, словосполучень у переносному (фігуральному) значенні, чим досягається художня виразність. До системи тропів входять метафора, метонімія (див. переносне

значення), синекдоха (див. перифраз)» [7, с. 358].

Людмила Підкамінна пропонує таке визначення епітета у своєму дисертаційному дослідженні: «епітет є одним з найвагоміших засобів авторського асоціативно-образного освоєння художньої дійсності, за яким часто ідентифікують цілі стилістичні напрямки, періоди в розвитку літературної мови. Семантика й естетична функція епітета, а також його функціональні особливості відіграють важливу роль в ідіостилі автора, тому вивчення епітета як складової ідіолекту письменника стало однією із сучасних наукових течій у лінгвостилістиці» [16, с. 2].

Так, Т. М. Онопрієнко вказує на те, що «епітет може розглядатися не тільки як першотроп, але й як системоутворюючий центр тропіки, тому що в нього можуть трансформуватися інші тропи, наприклад:

The sea was smiling (метафора) □ the smiling sea.

His chest is like a barrel (порівняння) □ his barrel chest.

His finger accused us (метонімія) □ his accusing finger.

Her beauty seemed ugly (оксюморон) □ her ugly beauty [15, с. 7].

Епітет, на думку О. О. Потебні, це загальна форма стосовно окремих тропів, тобто фігура, а не троп. Інакше кажучи, під епітетом літературознавець розумів додаток визначального прикметника до іменника, що визначається, вважаючи також, що всяке визначення, зменшуючи обсяг і збільшуючи зміст поняття, наближає це поняття до конкретності [17, с. 37].

Звернімо увагу, що емоційне значення в епітеті може супроводжувати предметно-логічне значення або існувати як єдине значення в слові. Таким чином, епітет можна назвати основним засобом утвердження індивідуального, суб'єктивно-оцінного ставлення до описуваного явища, оскільки за допомогою використання цього стилістичного прийому досягається бажана реакція на висловлювання з боку читача. Наведені вище визначення вказують на формальну особливість епітетів, їхню морфологічне вираження й образність як головну їхню функцію, що сприяє наочності їхньої семантичної двоплановості. Зазначимо, що епітет може передавати оціночну, експресивно-емоційну, образну, художньо-естетичну, конкретизуючу інформацію. Будучи стилістичним прийомом, він виконує певні функції в контексті

авторського бачення.

Низка вітчизняних авторів [1; 5; 8; 14; 16] та ін. наголошує на головному призначенні епітета – передачі образної характеристики та значущих властивостей об'єкта. Епітети не тільки насичують описуваний предмет емоційно, образно, а й передбачають появу різних образних асоціацій. Крім цього, конкретизувальні й оцінні епітети роблять акцент на ознаці визначуваного об'єкта, а також доповнюють його іншими смисловими ознаками.

Також необхідно відзначити і здатність епітетів надавати індивідуального забарвлення предмету, що виражається, і створювати особливу атмосферу в тексті, що слугує основним завданням художньої виразності.

Найпоширенішою є емоційно-експресивна функція, що передбачає вираження настрою автора, його особисте сприйняття того, що відбувається, і створення необхідної для передачі смислових відтінків твору певної емоційності.

Узагальнюючи наведені вище визначення епітетів, можна виокремити його основні характеристики:

1. епітет виділяє певну ознаку предмета, що має важливе для автора значення;
2. епітет найчастіше виражається за допомогою прикметника, іменника, прислівника або словосполучення;
3. епітет характеризує предмет або явище з точки зору автора;
4. будь-яке визначення може бути назване епітетом, але буде поділ на точні та переносні значення цих визначень.

Класифікації епітета можуть ґрунтуватися на його причетності до певного лексико-граматичного класу слів, структурі, значенні в тексті або за якістю.

І. Сліпак зауважує, що «у сучасному мовознавстві відсутня єдина класифікація тропів, власне через це й не існує одного підходу до класифікації епітетів. Існує три основні принципи щодо класифікації епітетних конструкцій:

семантичний;

структурний;

закріпленості / незакріпленості в мові» [18, с. 21].

Т. Бак пропонує наступну класифікацію епітетів: «аналіз змісту неасоційованих епітетів дозволяє розділити їх на дві великі групи:

образні, тобто такі, в основі яких лежить який-небудь зоровий, звуковий образ, і безобразні. Образні епітети теж можна розділити на кілька груп залежно від того, який семантичний процес лежить у їх основі:

«1. Метафоричні епітети (найбільш численна і багата за змістом група), наприклад: *dragon world, golden romance* тощо.

2. Порівняльні епітети. За морфологічним вираженням порівняльні епітети є складними прикметниками з другим елементом *like*. Порівняльні епітети відрізняються яскравою образністю, найчастіше вони створюють зорові або слухові образи і висловлюють суб'єктивне авторське сприйняття того чи іншого предмета або явища і ставлення до нього.

3. Уособлюючі або персоніфікуючі епітети, засновані на приписуванні неживим предметам властивостей і ознак живих істот. Вони володіють потужною образною силою і роблять вагомий семантичний вплив на означувані ними слова. Наприклад: *blind thought, happy tree, sorrowful heart* тощо.

4. Синестетичні епітети, засновані на синестезії. Синестезія – це явище, яке полягає у тому, що «подразник, діючи на відповідний орган чуття, викликає не тільки відчуття, специфічне для даного органу чуттів, але одночасно ще й додаткове відчуття, характерне для іншого органу чуття». Психологи пояснюють це явище пристосуванням людини до навколишнього світу. Найбільш частим проявом синестезії є «кольоровий слух», тобто певні зорові (колірні) уявлення, що виникають при сприйнятті тих чи інших звуків. З часів романтизму, коли встановлюється зв'язок літератури, живопису та музики, кольорово-звукові відповідності набувають у мові художньої літератури особливого значення, проявляючись у синестетичних метафорах та епітетах. Специфіка семантики синестетичного епітета полягає у перенесенні якостей і ознак, які сприймаються одними органами почуттів, на предмети і явища, які за своєю природою не можуть сприйматися цими органами почуттів, а, значить, не можуть поєднуватися з прикметниками, що виражають ці ознаки. Незвичайність сполучення, породженого індивідуальним авторським сприйняттям світу створює образ, що сприймається тим яскравіше, чим більш своєрідним є вжите автором поєднання. Наприклад: *icy silence, frozen time* тощо.

5. Алітеровані епітети. Такі епітети, засновані на звуковому повторі (найчастіше повторюється початковий звук), створюють звукову образність, породжують асоціації звуко-символічного характеру. Наприклад: *pleasant pain, wide world, still stream, faded flower* тощо» [1, с. 16-17].

К. Глушко у своїй магістерській роботі «для класифікації епітетів користується поділом їх на дві категорії. До першої з них належать узуально-асоціативні епітети, що характеризують звичні, традиційні ознаки, які поділяються на постійні та описово-оцінні. Постійні епітети належать фольклору, або виходять з нього, тому характеризуються максимальною узуальністю. Описово-оцінні вказують на ознаку, що не є притаманною цілому класу предметів, або суб'єктивною оцінкою означуваного явища. До другої категорії належать okazіонально-асоціативні епітети, часто семантично унікальні, дослідниця називає цей вид «тропами-гібридами», оскільки вони виникли на основі перетину семантичних полів. Передусім слід розрізняти метафоричні та компаративні епітети, які належать до другої категорії, останні поділяють на прямі та непрямі. Також до «гібридів» належать ще такі різновиди: літотні / гіперболічні епітети (створені на основі двох різнорідних понять, заснованих на спільній рисі), метонімічні епітети (відбувається «накладання» прямого значення на переносне), перифразні епітети (виражають будь-які властивості інакомовно, також за допомогою евфемізмів), оксюморонні епітети (єдність протилежностей, що містить слова із взаємовиключним значенням), іронічний епітет (характеризується контекстуальним оцінним значенням слова, що є протилежним його прямому оцінному)» [5, с. 18-19].

В. Дудник у розвідці пропонує свою класифікацію, уточнюючи, що «характер асоціації у кожному конкретному випадку має свою специфіку й визначає більш чи менш глибокий підтекст, у прочитанні якого орієнтиром стає художня манера автора» [8, с. 12]. Т. М. Онопрієнко, виходячи із системного підходу до тропіки, сукупність тропів і місце, яке займає серед них епітет, подає у вигляді схеми трьох функціональних полів: 1) подібності (порівняння, метафора, епітет, літота/гіпербола; 2) суміжності (метонімія, перифраза); 3) протилежності (оксюморон). Окремі поля тропіки перетинаються, у результаті чого утворюються тропи-гібриди,

зокрема епітети-гібриди: 1) іронічний епітет; 2) оксюморонний епітет; 3) гіперболічний епітет; 4) компаративний епітет; 5) метафоричний епітет; 6) перифразний епітет; 7) метонімічний епітет. Крім того, дослідник розглядає епітет як первинний троп в аспекті генезису і як системотвірний центр тропіки і пропонує класифікувати епітети з розподілом їх на узуально-асоціативні й okazіонально-асоціативні» (цит. за [8, с. 11-12]).

Для класифікації епітетів і виявлення їхніх лінгвостилістичних особливостей було проаналізовано епітети, що були вжиті у романі «Мюнхен» Роберта Харріса. Так епітет *hard, stubborn; belligerent* описує стан Чемберлена, коли він мав вирішити, які дії він повинен був вчинити по відношенні до Гітлера та нацистської Німеччини:

*Still Chamberlain did not turn to look at him. He was staring at the opposite wall. His corvine profile was **hard, stubborn; belligerent** even. Eventually he said, distractedly, 'Yes, of course' [24].*

У романі вжиті дескриптивні епітети, наприклад, *brand new* – описує недавно збудований Führerbau, будинок у Мюнхені, *white stone* – матеріал та візуальний вигляд Führerbau:

*The Führerbau was barely a year old, the work of Hitler's favourite architect, the late Professor Troost – so **brand new** that the **white stone** seemed to sparkle in the morning light [24].*

Описуючи прем'єр-міністра Великобританії, вжито такі епітети *round-shouldered, bushy grey eyebrows and moustache, protruding teeth*:

*The British Prime Minister was a smaller figure than Hartmann had expected, **round-shouldered**, with a tiny head, **bushy grey eyebrows and moustache**, and slightly **protruding teeth** [24].*

У романі «Імперія» епітет *the merry flutes* передає радісні звуки флейт, що супроводжують друзів Гортензіуса, відмічаючи атмосферу свята:

*He stood there for a long time, watching Hortensius and his friends partying across the water; listening to **the merry flutes**, and when he turned away, he had changed. I do not exaggerate [23].*

Епітети, що характеризують особу Цицерона підкреслюють його інтелект, амбіції та відданість справедливості: епітети *refined rhetorician, moral pillar of the republic* підкреслюють його майстерність виголошувати промови, як захисника демократичних

ідеалів суспільства, епітет *the greatest orator* також наголошує на ораторському мистецтві Цицерона, епітети *faithful assistant*, *unseen chronicler* передають його роль як секретаря Цицерона, а також його прагнення залишатися у тіні:

*Terentia regarded her husband—arguably **the greatest orator** and the cleverest senator in Rome at that time—with the kind of look a matron might reserve for a child who has made a puddle on the drawing-room floor* [23].

Наступними є політичні епітети, такі як *resounding tribunes*, *shadowed offices*, *electoral alliance*. Епітет *resounding tribunes* символізує владу публічних виступів та риторики; епітет *shadowed offices* передає політичні інтриги за кулісами, а епітет *electoral alliance* передає домовленості перед виборами до парламенту:

But Cicero tried to let him down kindly and said that although he could not form an electoral alliance with him, he would at least try to do something for him in the future (of course, he never did) [23].

Психологічні епітети передають внутрішній настрій героїв роману. Р. Харріс вживає епітети, що підкреслюють емоційні стани персонажів: *anxious mind*, *timid soul*, та *unrelenting ambition*. Епітет *anxious mind* описує Цицерона протягом кризових періодів; епітет *timid soul* виражає брак волі простих людей, та епітет *unrelenting ambition* передає лідерський характер Цезаря, який може пожертвувати усім заради влади:

*Sthenius came by just before sunset to report that Quintus Metellus had summoned all the Sicilian witnesses to his house, and that a few of **the more timid souls** had foolishly obeyed* [23].

Отже, на сучасному етапі функціонування епітета в художньому тексті є одним із найважливіших завдань лінгвостилістики. Для становлення необхідного наукового стилістичного опису системи мови важливим видається кожне конкретне дослідження різних лінгвостилістичних аспектів.

Незважаючи на наявність цілої низки досліджень, присвячених епітетові, чимало питань у його вивченні залишаються спірними, що дає змогу сучасним авторам шукати в наукових публікаціях розв'язання неоднозначних або не розглянутих раніше питань. Одним із таких питань є використання епітета в художньому тексті. Так, Т. М. Онопрієнко у своїй розвідці вказує на те, що епітет

можна розглядати не тільки як першотроп, але й як системотвірний центр тропів, тому що в нього можуть трансформуватися інші тропи. Епітет також передає оціночну, експресивно-емоційну, образну, художньо-естетичну, конкретизуючу інформацію. Будучи стилістичним прийомом, він виконує певні функції.

Функціональне навантаження кожного епітета та епітетної конструкції є унікальним та по-своєму складним. Узагальнюючи прийоми, можемо впевнено стверджувати, що письменник зумів чітко та стилістично колоритно передати образність та атмосферу відповідної епохи у романах «Імперія» та «Мюнхен». У досліджуваних романах вжито такі типи епітетів: описові, що описують інтер'єр, епітети, що описують вигляд героїв романів, та епітети, що передають емоційний стан героїв. Перспективою дослідження може бути дослідження порівняльного вживання епітетів у британському та американському дискурсі.

Список використаної літератури

1. Бак Т. Епітетна конструкція у художньому перекладі на матеріалі твору «Дім дивних дітей» : магістерська кваліфікаційна робота : 035 Філологія. Київ: Національний авіаційний університет, 2021. 99 с.
2. Брайко О. Наратологія і літературна компаративістика. *Методології сучасної літературної компаративістики*. Збірка наукових праць відділу компаративістики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / Ред. Сиваченко Г. М. К.: 2020, С. 160-203.
3. Брікнер Т. Мовний образ природи в художній прозі Івана Франка : дис. ... канд. філ. наук : 10.02.01 / Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2020. 276 с.
4. Венгель С., Альбота С. Стилістичні особливості епітетів в українському перекладі притчі Р. Т. Кійосакі «Багатий тато, бідний тато». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2022. № 55. С. 146-148.
5. Глушко К. Особливості функціонування епітетів у творчому доробку Василя Шкляра тексту : магістерська кваліфікаційна робота : 014 Середня освіта. Кривий Ріг: Криворізький державний пед. університет. 2018. 78 с.

6. Гриневич І. Фольклоризм художньої творчості Осипа Маковця в етноестетичному вимірі : дис. ... канд. філ. наук : 10.01.07 / Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2017. 243 с.
7. Дорошенко С. І. Словник-довідник лінгвістичних термінів юного мовознавця / Відп. ред., вступ. сл. О. О. Тележкіна. Х. : Вид-во Іванченка І. С., 2024. 400 с.
8. Дудник В. Функціонально-стилістична характеристика епітету в сучасній англійській мові : магістерська кваліфікаційна робота : 035 Філологія. Дніпро: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». 2018. 62 с. URL: https://core.ac.uk/outputs/168412202/?utm_source=pdf&utm_medium=banner&utm_campaign=pdf-decoration-v1
9. Козловська Л. Епітет як компонент лексико-семантичного поля «час» у поетичній мові Ліни Костенко. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* 2023. № 60. Том 1. С. 61-64.
10. Котвицька В. Лексико-семантична репрезентація теми «вбивство» у психотрилерах Себастьяна Фітцека. *Актуальні питання гуманітарних наук.* 2023. Вип. 59, том 2. С. 144-149.
11. Короткова Л. В. Синестезі йність як од ин із принципів архі тектоніки англо мов ного креативного дискурсу. *Одеський лінгвістичний вісник.* 2017. № 9, том 1. С. 112-116.
12. Лавер О. В. Граматичне вираження епітетів у творах Петра Скунця. *Мовознавчий вісник : збірник наукових праць.* 2022. Вип. 32. С. 93-102.
13. Лелет І. Епітети як засіб репрезентації емоційного стану персонажу в текстах англomовних художніх творів. *Записки з романо-германської філології.* 2022. Вип. 1(48). С. 67-72.
14. Мацько Л. І., Сидоренко, О. М., Мацько, О. М. Стилістика української мови: Підручник / За ред. Л. І. Мацько. К.: Вища школа, 2003. 462 с.
15. Онопрієнко Т. Епітет у системі тропів сучасної англійської мови (Семантика. структура. прагматика) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : 10.02.04. Харків, 2002. 21 с.
16. Підкамінна Л. Епітет Т. Г. Шевченка: Генеза, структура і сучасна мовна рецепція : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : 10.02.01. Київ, 2011. 20 с.

- 17.Потебня О. О. Думка й мова. *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* / [за ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доповнене]. Львів: Літопис, 2001. С. 34-54.
- 18.Сліпак І. Епітет у психобіографічній прозі Степана Процюка : магістерська кваліфікаційна робота : 035 Філологія. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 64 с.
- 19.Цепкало Т. Міфологема місяця в українській поезії ХХ століття : дис. ...канд. філ. наук : 10.01.01 / Херсонський держ. у-т. Херсон, 2018. 220 с.
- 20.Юріна Ю. Ідіостиль Олени Теліги : дис. ... канд. філ. наук : 10.02.01 / Херсонський держ. у-т. Херсон, 2016. 194 с.
- 21.Sun L. A New Approach of Grammar Teaching: Pre-modifiers in Noun Phrases. *Studies in English Language Teaching*, 2020. Vol. 8, No. 1. P. 38-52. URL: www.scholink.org/ojs/index.php/selt
- 22.Thomas M. Names, Epithets, and Pseudonyms in Linguistic Case Studies: A Historical Overview. *Names*, 2010. Vol. 58. No. 1. P. 13–23.

Список джерел ілюстративного матеріалу

- 23.Harris, R. *Imperium: A Novel of Ancient Rome*. 2006. e-book.
- 24.Harris, R. *Munich*. London: Hutchinson. 2017. e-book.

References

1. Bak, T. Epitetna konstruktsiya u khudozhn'omu perekladi na materialy tvoriv "Dim dyvnykh ditey" : mahisters'ka kvalifikatsiynna robota : 035 Filolohiya. Kyiv: Natsional'nyy aviatsiynnyy universytet, 2021. 99 s.
2. Brayko, O. Naratolohiya i literaturna komparatyvistyka. *Metodolohiyi suchasnoyi literaturnoyi komparatyvistyky*. Zbirka naukovykh prats' viddilu komparatyvistyky Instytutu literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrayiny / Red. Syvachenko H. M. K.: 2020, P. 160-203.
3. Brikner, T. Movnyy obraz pryrody v khudozhniy prozi Ivana Franka : dys. ...kand. fil. nauk : 10.02.01 / L'vivs'kyy nats. un-t im. Ivana Franka. L'viv, 2020. 276 s.
4. Venhel', S., Al'bota, S. Stylistychni osoblyvosti epitetiv v

- ukrayins'komu perekladi prytchi R. T. Kiyosaki «Bahatyy tato, bidnyy tato». *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiya*. 2022. # 55. C. 146-148.
5. Hlushko, K. Osoblyvosti funktsionuvannya epitetiv u tvorchomu dorobku Vasylya Shklyara tekstu : mahisters'ka kvalifikatsiyna robota : 014 Serednya osvita. Kryvyy Rih: Kryvoriz'kyy derzhavnyy ped. universytet. 2018. 78 s.
 6. Hrynevych, I. Fol'kloryzm khudozhn'oyi tvorchosti Osypa Makoveya v etnoestetychnomu vymiri : dys. ... kand. fil. nauk : 10.01.07 / L'vivs'kyy nats. un-t im. Ivana Franka. L'viv, 2017. 243 s.
 7. Doroshenko, S. I. Slovnyk-dovidnyk linhvistychnykh terminiv yunoho movoznavtsya / Vidp. red., vstup. sl. O. O. Tyelyezhkina. Kh. : Vyd-vo Ivanchenka I. S., 2024. 400 s.
 8. Dudnyk, V. Funktsional'no-stylistychna kharakterystyka epitetu v suchasniy anhliys'kiy movi : mahisters'ka kvalifikatsiyna robota : 035 Filolohiya. Dnipro: Natsional'nyy tekhnichnyy universytet «Dniprovs'ka politehnika». 2018. 62 s. URL: https://core.ac.uk/outputs/168412202/?utm_source=pdf&utm_medium=banner&utm_campaign=pdf-decoration-v1
 9. Kozlovs'ka, L. Epitet yak komponent leksyko-semantychnoho polya «chas» u poetychniy movi Liny Kostenko. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiya*. 2023. # 60. Tom 1. P. 61-64.
 10. Kotvyts'ka, V. Leksyko-semantychna reprezentatsiya temy «vbyvstvo» u psykhotrylerakh Sebastiana Fittseka. *Aktual'ni pytannya humanitarnykh nauk*. Vyp. 59, tom 2, 2023. P. 144-149.
 11. Korotkova, L. V. Synesteziynist' yak odyin iz pryntsyypiv arkhitektoniky anhlo-movnoho kreatyvnoho dyskursu. *Odes'kyy linhvistychnyy visnyk*. # 9, tom 1, 2017. S. 112-116.
 12. Laver, O. V. Hramatychno vyrazhennya epitetiv u tvorakh Petra Skuntsya. *Movoznavchyy visnyk : zbirnyk naukovykh prats'*. 2022. Vyp. 32. S. 93-102.
 13. Lelet, I. Epitety yak zasib reprezentatsiyi emotsiynoho stanu personazhu v tekstakh anhlo-movnykh khudozhnykh tvoriv. *Zapysky z romano-hermans'koyi filolohiyi*. 2022. Vyp. 1(48). S. 67-72.
 14. Mats'ko, L. I., Sydorenko, O. M., Mats'ko, O. M. Stylistyka ukrayins'koyi movy: Pidruchnyk / Za red. L. I. Mats'ko. K.: Vyscha

- shkola, 2003. 462 s.
15. Onopriyenko, T. Epitet u systemi tropiv suchasnoyi anhliys'koyi movy (Semantyka. struktura. prahmatyka) : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. fil. nauk : 10.02.04. Kharkiv, 2002. 21 s.
 16. Pidkaminna, L. Epitet T. H. Shevchenka: Heneza, struktura i suchasna movna retseptsiya : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. fil. nauk : 10.02.01. Kyiv, 2011. 20 s.
 17. Potebnya, O. O. Dumka i mova. *Antolohiya svitovoyi literaturno-krytychnoyi dumky XX st.* / [za red. Mariyi Zubryts'koyi. 2-e vyd., dopovnene]. L'viv: Litopys, 2001. S. 34-54.
 18. Slipak, I. Epitet u psykhibiohrafichniy prozi Stepana Protsyuka : mahisters'ka kvalifikatsiyna robota : 035 Filolohiya. Ivano-Frankivs'k: Prykarpats'kyy natsional'nyy universytet imeni Vasylya Stefanyka, 2023. 64 p.
 19. Tsepkalov, T. Mifolohema misyatsya v ukrayins'kiy poeziyi KhKh stolittya : dys. ...kand. fil. nauk : 10.01.01 / Khersons'kyy derzh. u-t. Kherson, 2018. 220 s.
 20. Yurina, Yu. Idiostyl' Oleny Telihiy : dys. ... kand. fil. nauk : 10.02.01 / Khersons'kyy derzh. u-t. Kherson, 2016. 194 s.
 21. Sun L. A New Approach of Grammar Teaching: Pre-modifiers in Noun Phrases. *Studies in English Language Teaching*, 2020. Vol. 8, No. 1. P. 38-52. URL: www.scholink.org/ojs/index.php/selt
 22. Thomas M. Names, Epithets, and Pseudonyms in Linguistic Case Studies: A Historical Overview. *Names*, 2010. Vol. 58. No. 1. P. 13-23.
- Spysok dzherel ilyustratyvnoho materialu**
23. Harris, R. *Imperium: A Novel of Ancient Rome*. 2006. e-book.
 24. Harris, R. *Munich*. London: Hutchinson. 2017. e-book.

Антоніна Шубран
(м.Чернівці)

Науковий керівник – к.ф.н., доц. Бешлей О.В.

АВТЕНТИЧНІ МАТЕРІАЛИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Анотація. Стаття досліджує використання автентичних матеріалів у навчанні англійської мови. Аналізуються тексти, аудіо, відео, соціальні мережі та подкасти. Показано їхній вплив на розвиток комунікативної й соціокультурної компетентності студентів, мотивацію, критичне мислення та оптимізацію освітніх стратегій у вищій школі.

Ключові слова: автентичні матеріали, комунікативна компетентність, мотивація, навчання англійської мови, професійно спрямоване навчання.

Summary. The article explores effective approaches to integrating authentic materials in English language teaching and emphasizes their growing importance in modern education. Authentic materials are defined as resources originally created for native speakers rather than for language learners, such as newspaper articles, podcasts, social media posts, films, and everyday conversations. The study examines how such resources, when carefully selected and purposefully implemented, can significantly contribute to the development of students' communicative competence. Particular attention is given to the wide variety of sources, including written texts, audio-visual materials, podcasts, and interactive online platforms. These materials not only expose learners to natural language use but also provide them with valuable insights into cultural contexts, idiomatic expressions, and real-life communication patterns. The research underlines the necessity of adapting contemporary teaching methods to meet the evolving needs of students, especially within a professionally oriented context where language learning is closely connected with future career opportunities. The main objective of the study is to analyse strategies that encourage

students to participate in active language practice and to evaluate the effectiveness of authentic materials in enhancing key skills such as listening, speaking, and critical thinking. The methodology involves both qualitative and quantitative analysis of existing literature as well as examples from current teaching practices. The findings suggest that integrating authentic materials into the curriculum not only improves communicative competence but also increases motivation, intercultural awareness, and learner autonomy. Practical recommendations are offered for higher education institutions to optimise teaching strategies and raise overall instructional effectiveness.

***Key words:** authentic materials, communicative competence, motivation, English language teaching, professionally-oriented learning.*

Постановка проблеми. У сучасному процесі навчання англійської мови особливе значення набуває питання використання автентичних матеріалів як засобу підвищення мотивації студентів та розвитку їхньої комунікативної компетентності. Автентичні матеріали — це тексти, аудіо- та відеоматеріали, подкасти, публікації у соціальних мережах, які не були спеціально адаптовані для навчання. Вони надають студентам можливість працювати з реальною мовою, що відображає сучасні комунікативні ситуації та культурні особливості країни вивчення.

Використання автентичних матеріалів сприяє формуванню активної позиції студента, стимулює його інтерес до навчання та допомагає засвоювати лексичні, граматичні та комунікативні структури природним шляхом. Проблематика дослідження полягає у визначенні ефективних методик інтеграції таких матеріалів у навчальний процес, оцінці їх впливу на мотивацію студентів та на розвиток навичок говоріння, аудіювання та критичного мислення.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку оптимальних стратегій використання автентичних матеріалів, які дозволяють не лише покращити мовну компетентність студентів, а й підвищити їхню внутрішню мотивацію до активної участі в навчальному процесі, формуючи при цьому стійкий інтерес до вивчення англійської мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження свідчать, що автентичні матеріали позитивно

впливають на мотивацію студентів і формування комунікативної компетентності. Дослідження Л. Брауна (2018) підкреслює, що робота з автентичними текстами дозволяє студентам практикувати мову в реальних контекстах, що сприяє розвитку навичок говоріння та розуміння усного мовлення [1]. Дослідження К. Вільямса (2019) демонструє, що інтеграція відеоматеріалів та подкастів у навчальні курси англійської мови підвищує мотивацію студентів за рахунок емоційного залучення та активної участі у дискусіях [2]. У роботах М. Сміта (2020) також зазначається, що автентичні матеріали стимулюють критичне мислення та сприяють розвитку навичок аналізу інформації, оскільки студенти мають оцінювати достовірність джерел та інтерпретувати контент у відповідності до комунікативної ситуації [3]. Таким чином, сучасні дослідження підтверджують, що ефективне використання автентичних матеріалів забезпечує комплексний розвиток мовленнєвих навичок, формує мовну та соціокультурну компетентність і значно підвищує мотивацію студентів.

Метою статті є аналіз ефективних методів використання автентичних матеріалів у процесі навчання англійської мови та дослідження їх впливу на розвиток комунікативної компетентності та мотивації студентів.

Об'єкт дослідження є процес навчання англійської мови з використанням автентичних матеріалів.

Предмет дослідження є специфіка методів інтеграції автентичних матеріалів та їхній вплив на мотивацію і комунікативну компетентність студентів.

Виклад основного матеріалу. Використання автентичних матеріалів у процесі навчання англійської мови має велике значення для підвищення мотивації студентів та розвитку їхньої комунікативної компетентності. Автентичні матеріали — це ресурси, створені для реальної комунікації носіями мови і не адаптовані спеціально для навчання. Вони включають тексти газет, журнальних статей, уривки з книг, рекламу, аудіо- та відеоматеріали, подкасти, а також контент із соціальних мереж. Використання таких матеріалів дозволяє студентам безпосередньо контактувати з живою мовою та соціокультурним контекстом, сприяючи формуванню лексичної, граматичної та комунікативної

компетентності.

Автентичні матеріали виконують низку важливих функцій у навчанні. Вони мають експресивну функцію, оскільки дозволяють студентам бачити реальні способи вираження думки, емоцій і оцінок, що використовуються носіями мови. Розвивальна функція полягає у стимулюванні критичного мислення та аналітичних навичок, коли студенти порівнюють різні мовні зразки, визначають стилістичні особливості та формулюють власні висновки. Мотиваційна функція реалізується через залучення до цікавих ситуацій, які стимулюють активну участь у навчальному процесі та підтримують інтерес до опанування мови [1; 2].

Психолого-педагогічний аспект використання автентичних матеріалів підтверджує тісний зв'язок між мотивацією студентів і їхнім емоційним залученням у навчальний процес. Згідно з теорією когнітивної мотивації, активне залучення сприяє ефективнішому засвоєнню знань і формуванню навичок. Прослуховування подкастів, перегляд відео, аналіз актуальних новин дозволяють студентам застосовувати нову лексику та граматичні конструкції в реальних комунікативних ситуаціях, а також формують впевненість у власних мовних здібностях. Важливо підкреслити, що автентичні матеріали допомагають студентам сприймати мову як живий інструмент комунікації, а не лише як абстрактний навчальний об'єкт. Це сприяє розвитку соціолінгвістичної компетентності, тобто здатності адекватно використовувати мову у різних соціальних контекстах [3].

Методичні підходи до інтеграції автентичних матеріалів охоплюють роботу з текстами, аудіо- та відеоматеріалами, соціальними мережами, а також проектну та рольову діяльність. Робота з текстами газет, журналів та блогів дозволяє студентам практикувати визначення ключових ідей і деталей, формулювання висловлювань власною мовою, аналіз стилістичних особливостей, таких як метафори, епітети та фразеологізми, а також створення коротких рецензій або анотацій. Такий підхід стимулює розвиток аналітичного мислення, вчить систематизувати інформацію та використовувати її для аргументованих висловлювань.

Аудіювання автентичних матеріалів, таких як подкасти, інтерв'ю, радіоновини або відеоуроки носіїв мови, сприяє розвитку

навичок сприйняття мовлення на слух, розпізнаванню інтонацій та емоційного забарвлення. Наприклад, студенти можуть слухати інтерв'ю, скласти план почутого, виділивши головні та додаткові деталі, або обговорювати висловлені думки у групах. Ці вправи формують вміння виділяти головне, аналізувати інформацію та перефразовувати її, що є ключовим у розвитку комунікативної компетентності.

Використання відеоматеріалів, включно з уривками серіалів, короткометражних фільмів та роликів із соціальних мереж, дозволяє студентам аналізувати реальні комунікативні ситуації та адаптувати отримані мовні зразки для власної мовленнєвої практики. Відео стимулює розвиток інтегрованих навичок — аудіювання, говоріння та розуміння невербальної комунікації, що особливо важливо для формування соціокультурної компетентності. За допомогою вправ «завершіть діалог» або «рольова інтерпретація» студенти відтворюють сцени, намагаючись передати інтонації та емоції героїв, що підвищує мотивацію і сприяє глибшому зануренню у навчальний процес.

Соціальні мережі і блоги дозволяють працювати з сучасними комунікативними зразками, включаючи скорочення, меми, емодзі та інші особливості онлайн-комунікації. Студенти аналізують пости, коментарі та дискусії, визначають позицію автора та емоційне забарвлення тексту, а потім створюють власні публікації чи обговорюють проблематику матеріалу. Такий підхід розвиває аналітичне мислення, комунікативну компетентність та вміння аргументувати власну позицію, що є надзвичайно важливим у сучасному професійно орієнтованому навчанні.

Проектна та рольова діяльність інтегрує всі мовні навички у практичні завдання. Студенти можуть створювати блоги, готувати презентації, записувати подкасти, виконувати завдання на основі відеоматеріалів або проводити рольові дискусії. У таких активностях вони застосовують отримані знання на практиці, моделюють реальні комунікативні ситуації, розвивають критичне мислення та аналітичні навички, а також вчать співпрацювати у групі.

Приклади конкретних вправ включають читання та обговорення статей, аудіювання та інтерактивні завдання, відео-аналітику,

роботу з соціальними мережами та блогінг, рольові ігри та дискусії. Наприклад, студенти читають статті про сучасні події, визначають головну думку, коментують її, використовуючи нову лексику, слухають інтерв'ю носіїв мови та створюють діалоги, переглядають відео й складають план розвитку подій, аналізують пости в соціальних мережах і створюють власні публікації, виконують рольові завдання у форматі журналіста чи блогера, формулюючи аргументи та позицію.

Дослідження впливу автентичних матеріалів свідчать, що їх регулярне використання позитивно впливає на мотивацію студентів та розвиток комунікативної компетентності. Виконання інтегрованих завдань допомагає студентам формувати впевненість у використанні мови, стимулює розвиток лексичних, граматичних та комунікативних навичок, сприяє формуванню соціокультурної компетентності та критичного мислення. Отже, автентичні матеріали не лише роблять навчальний процес більш цікавим, а й забезпечують комплексний розвиток мовленнєвої компетентності, сприяють формуванню активної позиції та залученості у навчальний процес, а також підвищують ефективність сучасного навчання англійської мови.

Висновки. Проведений аналіз використання автентичних матеріалів у навчанні англійської мови дозволяє зробити низку важливих висновків. По-перше, автентичні матеріали сприяють розвитку комунікативної компетентності студентів, оскільки забезпечують безпосередній контакт із реальною мовою та соціокультурним контекстом. Це дозволяє студентам формувати навички аудіювання, говоріння, читання та письма в умовах, максимально наближених до реальних комунікативних ситуацій.

По-друге, автентичні матеріали позитивно впливають на мотивацію студентів, оскільки залучають їх до активної участі у навчальному процесі, стимулюють цікавість та емоційне занурення. Використання подкастів, відео, соціальних мереж та текстів із реального життя сприяє підвищенню впевненості у власних мовних здібностях та формуванню активної позиції у навчанні.

По-третє, методичні підходи до інтеграції автентичних матеріалів — робота з текстами, аудіювання, відео, соціальні мережі,

проектна та рольова діяльність — забезпечують комплексний розвиток студентів. Такі підходи стимулюють критичне мислення, аналітичні навички та вміння аргументувати власну позицію. Отже, застосування автентичних матеріалів у навчальному процесі є ефективним інструментом для підвищення як мотивації, так і мовної компетентності студентів, а також сприяє оптимізації сучасного професійно орієнтованого навчання англійської мови.

Список використаної літератури

1. Гриценко О.М. Соціальні мережі як джерело автентичних матеріалів у навчанні англійської мови. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2020. № 27. С. 100–104.
2. Гудима Г.Б., Слодиницька Ю.Р. Використання автентичних матеріалів на заняттях з англійської мови у закладах вищої освіти. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 27. Том 1. 2023. С. 106–110.
3. Качур І.І. Використання автентичних матеріалів як креативний підхід до вивчення іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 21. Т. 2. 2020. С. 13–15.
4. Коломійчук І.М. Автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*. 2017. № 1. Вип. 13. С. 102–105.
5. Макухіна С.В. Автентичні матеріали як засіб навчання іноземної мови за професійним спрямуванням.
6. Рейда О., Івлева К., Гулієва Д. Використання автентичних матеріалів у процесі викладання англійської мови студентам-філологам. *Педагогіка. Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 23. Том 3. 2019. С. 133–138.
7. Gilmore A. Materials and authenticity in language teaching. *Routledge Handbook of English Language Teacher Education*. 2019. P. 299–318.

References

1. Hrytsenko O.M. Sotsialni merezhi yak dzherelo avtentychnykh materialiv u navchanni anhliiskoi movy. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka*. 2020. № 27. S. 100–104.

2. Hudyma H.B., Slodynytska Yu.R. Vykorystannia avtentychnykh materialiv na zaniattiakh z anhliiskoi movy u zakladakh vyshchoi osvity. *Zakarpatski filolohichni studii*. Vypusk 27. Tom 1. 2023. S. 106–110.
3. Kachur I.I. Vykorystannia avtentychnykh materialiv yak kreatyvnyi pidkhid do vyvchennia inozemnoi movy. *Innovatsiina pedahohika*. Vypusk 21. T. 2. 2020. S. 13–15.
4. Kolomiichuk I.M. Avtentychni materialy yak efektyvnyi zasib zabezpechennia sotsiokulturnoho spriamuvannia protsesu navchannia inozemnoi movy. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia*. 2017. № 1. Vyp. 13. S. 102–105.
5. Makukhina S.V. Avtentychni materialy yak zasib navchannia inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam.
6. Reida O., Ivlieva K., Huliieva D. Vykorystannia avtentychnykh materialiv u protsesi vykladannia anhliiskoi movy studentam-filoloham. *Pedahohika. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vyp. 23. Tom 3. 2019. S. 133–138.
7. Gilmore A. Materials and Authenticity in Language Teaching. *Routledge Handbook of English Language Teacher Education*. 2019. P. 299–318.

Зміст

Єва Біксей

AMERICAN FILM DISCOURSE AND ITS SPECIFICITY:
A DESCRIPTIVE ANALYSIS OF COMMUNICATIVE
STRATEGIES IN THE 8TH SEASON OF THE SERIES
“HOUSE M.D.” 3

Karina Bosovyk

THE EFFECTIVENESS OF LEXICAL APPROACH
PRACTICAL IMPLEMENTATION FOR THE
DEVELOPMENT OF UNIVERSITY STUDENTS’ SPEAKING
COMPETENCE 13

Надія Боштан

ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ
В АНГЛІЙСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ТА КІНОДИСКУРСІ
(НА МАТЕРІАЛІ КНИГ ДЖ. КВІН «БРІДЖЕРТОНІ» ТА
ОДНОЙМЕННОГО СЕРІАЛУ) 23

Ірина Ванзяк

ПРЕДСТАВЛЕННЯ ГУМОРУ НА РІЗНИХ РІВНЯХ
(ФОНЕТИЧНИЙ, ЛЕКСИЧНИЙ, СТРУКТУРНИЙ) В
УКРАЇНСЬКОМУ ДУБЛЯЖІ АНІМАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ
DREAMWORKS (2023–2024 PP.) 33

Anastasiia Vyshkurtseva

AMERICAN POLITICAL DISCOURSE: A STYLISTIC
ANALYSIS OF COMMUNICATIVE STRATEGIES IN X
PUBLICATIONS OF DONALD TRUMP AND KAMALA
HARRIS 43

Olesia Halyts
PROJECT-BASED LEARNING FOR FOREIGN LANGUAGE
WRITING: AN EXPERIMENTAL STUDY OF SECOND
YEAR NON-NATIVE LEARNERS..... 51

Анастасія Григорович
КЛАСИЧНА АНГЛІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА ЯК
ПЕДАГОГІЧНИЙ РЕСУРС ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ 62

Юлія Дученко
THE EFFECTIVENESS OF USING TRADITIONAL
AND MODERN TEACHING METHODS TO IMPROVE
STUDENTS' SPEAKING ABILITY 74

Таїсія Ілюк
СИСТЕМА ВПРАВ НА ОСНОВІ АВТЕНТИЧНИХ
АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ
ШКОЛИ..... 81

Євгенія Костинян
ГРАМАТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ З ВІДХИЛЕННЯМ
ВІД ПРАВИЛ, ХАРАКТЕРНІ ДЛЯ АНГЛОМОВНОГО
ДИСКУРСУ 90

Аліна Куштуряк
МОТИВАЦІЯ ТА ПОВЕДІНКА УКРАЇНСЬКИХ
УЧНІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ ПІД ЧАС ВИКОРИСТАННЯ
НАВЧАЛЬНИХ ІГОР 98

Дар'я Лесько ВЕРБАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ОБРАЗУ “UKRAINIAN REFUGEES” У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МАС- МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	107
Валентина Мартишко ЛЕКСИЧНИЙ АНАЛІЗ РОМАНУ ХЕРНАНА ДІАЗА TRUST У КОНТЕКСТІ БІЗНЕС- ТА ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ	119
Інеса Мельничук ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСЕМ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ У КІНОДИСКУРСІ СЕРІАЛУ NETFLIX “EUPHORIA” (2022)	127
Марина Нікітін ВЕДУЧИЙ І ГІСТЬ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ТОК-ШОУ “THE TONIGHT SHOW STARRING JIMMY FALLON”	135
Богдана Павлюк СЕМІОТИЧНІ ТА КОГНІТИВНІ СТРАТЕГІЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ СМЕРТЬ У ТВОРАХ Р. ШЕПЕРДА	150
Анастасія Петрашук СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ГРИ СЛІВ НА ОСНОВІ АНІМАЦІЙНОГО СЕРІАЛУ ГРАВІТІ ФОЛЗ	159

Євгенія Сандуляк
ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ
(ЛЕКСИЧНИХ ТА СТИЛІСТИЧНИХ) У СТВОРЕННІ
ОБРАЗУ УКРАЇНИ У ПРОМОВАХ РІШІ СУНАКА..... 168

Анастасія Славік
THE EFFECTIVENESS OF GUIDED DISCOVERY IN
ENHANCING FIRST-YEAR UNIVERSITY STUDENTS'
GRAMMAR COMPETENCE 178

Раїса Стус
СТРУКТУРА ФРЕЙМУ TRAVELLING У БРИТАНСЬКИХ
ТА АМЕРИКАНСЬКИХ БЛОГАХ ПРО ПОДОРОЖІ..... 187

Тетяна Фодчук
ЕВОЛЮЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЕПОХУ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ 199

Наталія Чубатенко
ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕПІТЕТІВ У РОМАНАХ Р. ХАРРІСА
«ІМПЕРІЯ» ТА «МЮНХЕН» 217

Антоніна Шубран
АВТЕНТИЧНІ МАТЕРІАЛИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ
МОТИВАЦІЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТІВ 231